המחיר: 12.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.) מספר 2102 ה' טבת תשל"ח, 15.12.77 שנה 42

העולם הזה

סאדאת ובגין גנבו את ההצגה מוועידת קאהיר

הם סידרו את כולם

ראיון מיוחד עם ג'יהאן סאדאת

בלי משוא פנים

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03-243386. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רח' בן־אביגדור • הפצה: „גד" בע"מ • גלופות: צינקוגרפיה כספי" בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • העורך: אלי תבור • עורך תבנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: נורית יהודאי • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מח' המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

קורא יקר •

גיליון זה שאתה מחזיק בידיך הוא גיליון יוצא־דופן בתולדות העולם הזה.

הרבה מסורות מקודשות וכללים עיתונאיים מקצועיים, שנראו בלתי־ניתנים־לשינוי בשעתם, שונו בשנות קיומו של עיתון זה. רק כלל אחד נשמר לאורך כל הדרך. היה זה הכלל שקבע כי מועד הוצאתו לאור של העולם הזה נשאר קבוע.

מדי יום שלישי בשבוע יוצאים הגיליונות הראשונים ממכבש הדפוס, ונשלחים מייד להפצה ברחובות תל־אביב. מדי יום רביעי ניתן להשיג את גיליונות העולם הזה בכל רחבי הארץ ובנקודות המכירה בחו"ל.

רק בשבועות שבהם חלים חגי ומועדי ישראל באמצע השבוע, מוקדם מועד הופעתו של העיתון. שום מאורע אחר, אפילו פריצת מילחמה, לא היה בו כדי לעכב או לאחר את הוצאת העיתון לאור.

במיבצע קדש, במילחמת ששת־הימים ובמילחמת יום־הכיפורים, כאשר מרבית חברי המערכת גוייסו, נותרו במערכת רק עובדים בודדים. למרות זאת זרם החומר למערכת מהכתבים המגוייסים בחזיתות השונות, כאשר כמה מהם, כמו רמי הלפרין ז"ל, משרתים ביחידות קרביות לוחמות.

המילחמות לא יכלו להעולם הזה. הוא המשיך להופיע בכולן בצורה סדירה ובמועד הקבוע.

לא אחת סבלנו מכך, כאשר מאורעות חשובים ביותר התחוללו דווקא ביום השלישי בשבוע. אך גם אז העדפנו לדווח על מאורעות אלה באיחור, מאשר לדחות את מועד הופעת העיתון. לעומת זאת, היו מיקרים בתולדות העולם הזה שחייבו הוצאת גיליונות מיוחדים, נוסף על הגיליון השבועי הקבוע. הוצאתם של גיליונות מיוחדים כאלה לא מנעה הוצאת גיליון נוסף במועד הקבוע, אפילו אם הוא חל כעבור יומיים או שלושה בלבד.

באחד השבועות, באמצע שנות החמישים, נראה כי לא ניתן יהיה לקיים חוק ברזל זה. שעות ספורות לפני הדפסת הגיליון, פרצו אלמונים לבית הדפוס, שיברו ופיזרו את עמודי סדר העופרת. היו דרושות שעות רבות כדי לסדר ולעמד בדפוס את כל העמודים שחובלו, מחדש. לא היה עוד ספק כי המיגבלות הטכניות יעכבו את הופעת העיתון.

אלא שאז התגייסה המערכת כולה למיבצע מייוחד. כתבים ומזכירות נחלצו לעזרת פועלי הדפוס. במאמץ מלוכד שוחזרו העמודים שחובלו. הופעת העיתון התאחרה בכמה שעות, אבל הוא יצא לאור ביום הקבוע.

לקוראי העולם הזה הוותיקים נראה הדבר ברור ומובן מאליו כי כשם שהשמש זורחת במועדה מדי בוקר, כך יופיע גיליון העולם הזה מדי יום שלישי בלילה.

השבוע, לראשונה בקורות העולם הזה, נאלצנו לדחות את הופעת העיתון ביממה אחת.

■ ■ ■

הפיתוי הניצב בפני עיתונאי במקרה כזה הוא להתיימר כי חש מראש שדברים חדשים עומדים להתרחש ולכן הורה „לעצור את המכונות".

קל היה להתפתות לכך, שכן במשך היממה שחלפה עד להופעת גיליון זה, מהמועד בו נועד לצאת לאור, התרחשו מאורעות חדשים, כמו יציאתו של ראש־הממשלה, מנחם בגין, לחו"ל.

אלא שלא זאת היתה סיבת האיחור.

הגיליון הנוכחי נועד להופיע ערב פתיחת ועידת קאהיר. ועדת העורכים של העיתונות היומית בישראל, שעליה הוטל לקבוע את הרכב משלחת העיתונאים שתלווה את המישלחת הרשמית של ממשלת ישראל לוועידה, לא קיפחה את העולם הזה.

למרות שאיננו חברים בוועדת העורכים, ראו עורכי העיתונות לנכון ולראוי להקצות גם להעולם הזה מקום במישלחת. אולם אילו המתין העולם הזה ליציאת המישלחת, היה הגיליון הנוכחי נותר ללא כל דיווח על מה שקדם בקאהיר לכינוס הוועידה. לפיכך הוחלט כי עורכו הראשי של העולם הזה וצלם המערכת שלמה סתר יצאו לקאהיר שבוע קודם לפתיחת הוועידה.

כשבועון אין העולם הזה יכול להתחרות בעיתונים היומיים ובטלוויזיה. גם שיטות העברת החומר הנהוגות בכלי־תיקשורת אלה שונות מאלה שלנו. העיתונים היומיים, למשל, העבירו את צילומיהם מקאהיר באמצעות הרדיו־טלפון. העברת כל צילום כזה עולה כ־2700 ל"י. לגבי שבועון מצוייר, שעיקר דיווחו הוא באמצעות עשרות צילומים, זוהי הוצאה מעבר לאמצעיו.

תיכננו להעביר את החומר של צוות העולם הזה בקאהיר למשרדי המערכת בתל־אביב באמצעות משלוח אווירי במטוס, דרך אתונה. אלא שכאן פעלו נגדנו איתני הטבע שסיכלו את כל החישובים המוקדמים.

חלק מהכתבות והצילומים מקאהיר הגיעו לאתונה כבר ביום הראשון השבוע. באותו יום פרצה סופת גשמים אדירה באתונה. מי הגשמים ומי הים שגאו, הציפו את מסלול נמל־התעופה שם. למשך יומיים נסגר שדה־התעופה של אתונה וכל הטיסות היוצאות והבאות בוטלו.

לא היה כל קשר אווירי בין אתונה וישראל. מטוס חברת אולימפיק, שהמריא ביום ראשון בשעות אחר־הצהריים לאתונה מישראל, לא הצליח לנחות על המסלולים המוצפים, נאלץ לנחות לבסוף ברודוס לפני שחזר והמריא לישראל.

לא היתה אפשרות להעביר את החומר מקאהיר שנתקע באתונה וגם לא להעביר לאתונה חומר נוסף מקאהיר. במצב זה עמדנו בפני הברירה להוציא גיליון ללא כל דיווח מקאהיר או לדחות את הופעת העיתון. העדפנו לאחר בהופעה ביום.

רק בשעות אחר־הצהריים של יום שלישי השבוע, הגיע המשלוח הראשון של הכתבות והצילומים מקאהיר. היו בו אלפי צילומים ואלפי מילים. לא היתה בידינו האפשרות להדפיס את כולם, בשל קוצר הזמן שנותר עד להופעת העיתון. לפיכך מכיל גיליון זה רק חלק מהדיווח הכתוב והמצולם של צוות העולם הזה בקאהיר. המשכו יפורסם במלואו בגיליון הבא.

צוות הטלוויזיה של סי.בי.אס. מראיין את אורי אבנרי בקאהיר

מילחמה נגד איתני הטבע

בגלל האיחור בקבלת החומר מקאהיר נאלצנו גם לשנות מעט את הרכב הגיליון ולהוציא ברגע האחרון כמה כתבות ומדורים שהיו כבר מוכנים לדפוס.

בסופו של חשבון היתה הדחייה לברכה מסויימת. כי רק ביום שלישי בבוקר התקיים הראיון שהעניקה רעיית נשיא מצריים, ג'יהאן סאדאת, לאורי אבנרי. אילוליא דחינו את הופעת העיתון, לא יכול היה הראיון להידפס בגיליון זה.

לפרשה זו יש גם פואנטה.

ביקשנו להכליל בגיליון זה, לצד הראיון עם ג'יהאן סאדאת, גם ראיון עם רעיית נשיא ישראל, נינה קציר. ביקשנו לשוחח עמה על התרשמותה מסיורה הממלכתי בלוויית בעלה בדרום־אמריקה. הראיון אמור היה להתקיים ביום הראשון בערב. הוא בוטל ברגע האחרון בגלל מחלתה שה הגברת קציר. בדיעבד הסתבר כי קל יותר להשיג ראיון עם רעיית נשיא מצריים מאשר עם רעיית נשיא ישראל.

ומישהו במערכת הוסיף בדרך לצון כי „קל יותר להתגבר על המיכשולים שמציבה המילחמה, מאשר על המיכשולים שמציב השלום."

■ ■ ■

אם הדיווח של צוות העולם הזה בקאהיר לוקה בחסר, הרי זה גם משום שבדרכו נערם קושי שאינו נחלתם של עיתונאים אחרים.

מרגע בואו לקאהיר הסתבר לאורי אבנרי כי לא יוכל להסתפק רק בתפקיד של משקיף ומדווח. כמספר הראיונות שערך עבור העולם הזה, כן היה מיספר הראיונות שהיה עליו להעניק לעיתונאים מצריים ואחרים.

תפקידו המיוחד של העולם הזה במאבק למען השלום, ומעמדו המיוחד של אבנרי לא רק כעיתונאי אלא כמדינאי, העמיד אותו במרכז ההתעניינות של אמצעי התיקשורת בקאהיר, בשבוע שקדם לפתיחת ועידת השלום.

שלושה מחשובי העיתונים של קאהיר, שני יומונים והשבועון אוקטובר, שהוא שופרו האישי של הנשיא אל־סאדאת, דיווחו לקוראיהם בהרחבה על בואו של אבנרי, על דיעותיו ועל השבועון שהוא עומד בראשו. הטלוויזיה המצרית ראיינה אותו באריכות עבור תוכנית המקבילה לתוכנית עלי כותרת בטלוויזיה הישראלית. אבנרי שוחח עם מראיינו, סאמיר צברי, מהמפורסמים שבמראייני הטלוויזיה המצרית, באנגלית, ודבריו תורגמו סימולטנית לערבית.

אגב, הערבית שלמד אבנרי לפני שלושים שנה, חזרה אל לשונו תוך תקופת שהייתו בקאהיר. „עוד שבועיים בקאהיר, דיווח לנו, „ואני מדבר ערבית שוטפת."

גם תחנות טלוויזיה זרות ביקשו לראיין את אבנרי. צוות תחנת הטלוויזיה האמריקאית סי־בי־אס, למשל, ראיין אותו על מירפסת מלון מינה האוז, לרגלי הפירמידות, כשנושא הראיון הוא התרשמותו של אבנרי מקאהיר והערכותיו המדיניות.

כל אלה, בנוסף לעשרות פגישות עם אישים מצריים, שחלקם נערכו ביוזמתם שלא לצרכי פירסום, היקשו עליו במילוי שליחותו.

עתה, כאשר קאהיר התמלאה בעשרות ישראלים ובהם נושאי תפקידים רישמיים, אפשר לקוות כי יניחו לאבנרי להתמסר יותר לעבודתו העיתונאית.

اسـرائيليون فى القـاهرة

كتبت ـ فاطمة بركة :

وصل الى القاهرة عدد من الصحفيين الاسرائيليين لتغطية مؤتمر القاهرة ، المنتظر عقدة يوم ١٤ ديسمبر الحالى منهم : أورى افنيرى ـ رئيس تحرير صحيفة « اهلام هازيه » وصموئيل جرنزين ، مراسل صحيفة « ايداعوت احرونوت » ـ وليونارد فاين ـ رئيس تحرير مجلة موسينت ـ واهود يعرى مدير قسم الشرق الاوسط فى التليفزيون الاسرائيلى ـ وزميله اليكس جيل .

تحدث الصحفيون الاسرائيليون مع « اخبار اليوم » واجمعوا على ان الشعب الاسرائيلى يؤمن بصدق الرئيس انور السادات . وتحدث افنيرى عن اللحظة الاولى التى وضع فيها قدمه لاول مرة فوق ارض مصر فقال انه وصل الى مطار القاهرة يوم السبت الماضى ولم يكن حاملا لتاشيرة دخول مصرية . وعلى الرغم من ذلك فانهم رحبوا به وسمحوا له بالدخول

واضاف اورى افنيرى انه « يعيش فى حلم لم يكن يخطر على باله من قبل ! »

اما اهود يعرى فيقول « ان الناس ...

اوري افنيري

... اسهل بكثير من عبور الحاجزين ! »

وقال اليكس جيل ـ من تليفزيون اسرائيل ـ « اننى استمتع حاليا باجمل حلم فى حياتى ولا أريد ان استيقظ منه ابدا ! » .

واضاف : « ان احدا لن يستطيع ان يبدد السلام الذى قفز به السادات الى القمة » .

ومنذ السبت الماضى والصحفيون الاسرائيليون فى القاهرة يجوبون العاصمة طولا وعرضا لمشاهدة الناس والشوارع ، والمعالم التاريخية والسياحية التى سمعوا عنها ولم يتصوروا من قبل ان الفرصة ستتاح لهم لمشاهدتها يوما ما .

وحرص الصحفيون على اجراء احاديث ومقابلات مع رجال الاعلام وكبار الكتاب مثل نجيب محفوظ ، ومصطفى امين ، وعبد الحميد عبد الغنى ، وانيس منصور ، وامينة السعيد .. كما طلبوا مقابلة ...

הידיעה על בואו של אורי אבנרי לקאהיר ב„אחבר־אל־יום"

מרואיין במקום מראיין

מגבר: 54 וואט הספק P.P. פטיפון: מנוע DC SERVO-CONTROL, ראש מגנטי, מחט יהלום, BELT-DRIVE SYSTEM, אוטומטי מלא טיונר: 4 גלים FM/AM/SW₁/SW₂ סטריאו
רשמקול: טייפ דק SONY-O-MATIC עם בורר לקסטות כרום זוג רמקולים: PASSIVE RADIATOR SPEAKER SYSTEM

חדש!

"IT'S A SONY."

EX-2K

איכות ויופי...

זה היה העולם הזה ש

„העולם הזה" 789
תאריך 11.12.52

נליון „העולם הזה" שראה אור לפני 25 שנים בדיוק, הקדיש כתבה מפורטת שהשתרעה על 5 עמודים, שתיארה את תהליך בחירתו של יצחק בן־צבי לנשיאה השני של מדינת ישראל. במדור „קורא יקר" הביא עורך השבועון סיקור על תגובות העיתונות העברית לפצצה שהתפוצצה שבוע קודם לכן במשרדי מערכת השבועון ופצעה את העורך הגראפי, דוש: „,סולם' הדאמני האשים את ,העולם הזה' כעיתון השמאל, החותר תחת יסודות המדינה, קבע שעורכיו גרועים ממרגלים ובוגדים, הזמין את קוראיו להכותם עד כי יעברו לעולם הבא *. ,הפועל הצעיר' קובע לעומת זאת, בפשטות עילאית ש,העולם הזה' הוא שופרה של ,חרות'. ,שערים' עיתונם של פועלי אגודת־ישראל, גילה ש,העולם הזה' הוא המשך ישיר של ,השטירמר', העיתון האנטישמי שתרם את תרומתו להריגת ששה מיליונים יהודים. ו,דבר', עיתון הגון ואחראי, פירסם מאמר על כמה טורים בו גילה לקוראיו שעורך ,העולם הזה' הוא פנעני שמכר את השקפותיו תמורת משרה ומשכורת קבועה..."

השבוע לפני 25 שנים, המשיך „העולם הזה" לסקר את הדמויות שפעלו מאחרי הקלעים ב„משפטי פראג", והביא בכותרת „דמויות של ,פושעים בינלאומיים'" את דיוקנו של אהוד אבריאל (איבראל), לשעבר סוכן־חשאי ושגריר ישראל בצ'כוסלובקיה **, שאם היה נילכד בידי הקומוניסטים בפראג, יכול היה „להודות כמצפון שלם ברוב האשמות שיוחסו לו...". סופר „העולם הזה" בארצות־הברית דיווח על אורח חייהם של ימאים ישראליים רבים לשעבר, שפרשו מצי־הסוחר אחרי שבירת „מרד הימאים" וירדו לארצות־הברית. במדור „חקירה מיוחדת" דיווח „העולם הזה" על מפא"י שהדיחה את ראש עירית חדרה, דויד כרמן ***, שהסתבך בשערוריה כספית, וזאת למרות שהיועץ־המישפטי לממשלה, חיים כהן, לא מצא די הוכחות להעמדתו כרין.

לפני 25 שנה

בשער הגליון: נשיאה השני של מדינת ישראל, יצחק בן־צבי.

הקיבוץ המאוחד וחולצת נאסוס ★ קץ הרמטכ"לות של יגאל

ידין ★ מטוסי סילון ראשונים מעל ירושלים ★ ה„סקופ" המוזר

מפלגות

הרקולס במשק כנפיים

היו ימים בהם הקיבוץ המאוחד דמה במעשיו להרקולס הגיבור. בארץ כולה לא היה שני לו. אולם הוא שכח מה היה סופו של איש האגדה היווני.

אלמלא שכח היה זוכר כי היה זה סוף עגום מאוד. הרקולס ציווה על נאסוס, שהיה חציו אדם וחציו סוס, להעביר את אשתו אל מעבר לנהר. נאסוס התעלל באשה, והרקולס הסיק את המסקנה: הוא פגע בנאסוס בחץ מורעל. כנקמה נתן נאסוס את חולצתו לאשה, וזו מסרה אותה להרקולס. כשלבש אותה הגיבור, נכח לדעת שהיא שורפת את עורו, אלא ששוב אינו יכול לפשטה. ביאושו הטיל את עצמו למדורה.

כשלבש הקיבוץ המאוחד את החולצה המפ"מית לפני שלוש שנים, קרה לו בדיוק אותו הדבר. החולצה שרפה את גופו. אולם הוא לא יכול עוד לפשוט אותה מבלי להוריד את עורו. היה ברור כי הפילוג במפ"ם יגרום לפילוג בקיבוץ המאוחד. פילוג שני כזה (אחרי פרישת אנשי מפא"י מן הקיבוץ) היה יכול להסתיים רק כמו התקפת־לב שניה: במות החולה.

לכן שמח הקיבוץ המאוחד כשגרם עניין מרדכי אורן**** לזעזוע בקיבוץ־הארצי של השומר־הצעיר, הגוף הקיבוצי השני במפ"ם. סברו אנשי הקיבוץ המאוחד: הפעם ייפרדו גם אנשי השומר־הצעיר ממשה סנה. שני האירגונים הקיבוציים יתפלגו יחדיו מן האגף השמאלי הקיצוני, ותישמר שלמות הקיבוץ.

אולם בינתיים גילה גם השומר־הצעיר, שקל ללבוש חולצה מלהסיר אותה. השפעתו של משה סנה הפכה מכרעת בקיבוצים הצעירים. מאיר יערי ביקש להתייצב בגלוי לימין מרדכי אורן ולהפר את מרות הקומאינפורם *****. אולם הוא גילה שהקיבוץ־הארצי שוב לא יילך אחריו בשלמותו, כפי שעשה משך דור שלם. הוא הוריד את דגלו כדי לשמור על אחדות הקיבוץ, הקדושה בעיניו מכל הצהרה חולפת.

„לפועלים אין מה להפסיד, מלבד כבליהם" אמר קארל מארכס. אולם כמעט לכל מנהיגי מפ"ם היה מה להפסיד. האיש האחד שהיה מסוגל ללכת בדרכו עד הסוף, כי עליו לא רבצה אחריות לשלמותם של קיבוצים, היה משה סנה. לבו היה סמוך ובטוח שהוא יהיה הצוחק האחרון. הקיבוץ המאוחד קיבל החלטה ציונית תוקפנית בכינוסו בשפיים בשבת. השומר־הצעיר ניסה לנסח בכנס שני פשרה שתשביע את רובו של מחנה המהפיכה, מבלי לפגוע בכבש הציוני. שניהם חיפשו מוצא שיציל אותם מפילוג — ומהרס קיבוציהם.

צבא

דגל מיד ליד

„שרים באים והולכים — אך הקצונה לעולם תעמוד..." זהו המצב, לפחות במדינות הוותיקות, אשר לקציניהן מסורת וגאווה כיתתית. הם לא יסבלו התערבות רבה מדי של פוליטיקאים. גם אנשים כמו היטלר ומוסוליני, בבקשם לחולל מהפיכות בסגל הקצונה של ארצותיהם, נאלצו ללחום על כך משך שנים רבות, ובהצלחה מועטה.

במדינת ישראל המצב הפוך. הקצינים צעירים וטריים, ואילו בן־גוריון לעולם עומד. בהסתדרות, בסוכנות, בממשלה, הייתה ויש לו מרות על כל הנעשה בשירותים המזויינים.

השבוע עמד בי.ג'י., שופע עלומים וביטחון עצמי, בין שורה של שרי ממשלה ושורה של אלופי צבא, פיקח על העברת דגל הרמטכ"ל מידי ייגאל ידין לידי מרדכי („מוטקה") מקלף.

החילופים לא באו במפתיע. דובר עליהם משך חדשים.

מרדכי מקלף, הרמטכ"ל השלישי של צה"ל, חייל בפלוגות האש של אורד וינגייט, מיג'ור בצבא הבריטי (שם עבר כמעט את כל הקורסים האפשריים) ומג"ד בראשית מלחמת העצמאות, הידוע כצעיר שקדן ונוח לבריות. תכונה זו מהווה את ההבדל בין הרמטכ"ל היוצא לרמטכ"ל הניכנס. יגאל ידין נחשב לקצין־המטה המוכשר ביותר של צה"ל בימי המלחמה. אך כמפקד וכמעצב־דמות אין הוא יכול להשתוות לאישים מסוגם של יגאל אלון ושמעון אבידן. אך כאיש התיכנון אין למעלה ממנו.

יגאל התנגד. כשעלה ייגאל למקום הראשון, לפני כשלוש שנים, לא היתה גישתו הצבאית בחזקת נעלם. מאז ראשית הוויכוח ההיסטורי על אופי ההגנה, כשהתייצבו יצחק שדה, ישראל גלילי ומשה סנה כנגד בן־גוריון, יעקב דורי ויוסף אבידר, נימנה ייגאל ידין (אז שלישו של דורי) עם מחנה בן־גוריון בכל זאת, כשנתמנה רמטכ"ל, פעמה בין אלופי הפלמ"ח שהתפוטרו התקווה כי ינסה ליצור פשרה מעשית בין שתי הגישות *. תקווה זו התבדתה.

עם מסירת הדגל למרדכי מקלף שוב אין כל מקום להשערות מסוג זה. אופיו של צבא ההגנה נקבע לצמיתות, והוא נקבע על ידי בן־גוריון.

* תקווה שהתבססה על הידיעה שייגאל ידין וחיים לסקוב הביעו בישיבה המכרעת דיעה שלילית על הצעתו של בן־גוריון לפרק את מטה הפלמ"ח.

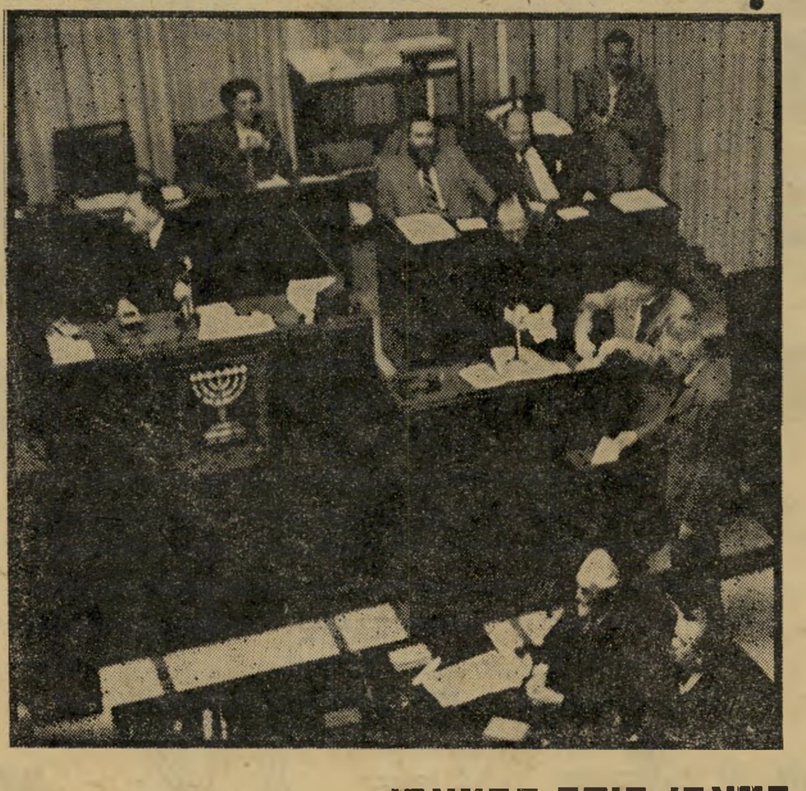

בן־צבי בוחר בבן־צבי

בזה אחר זה ניגשים חברי־הכנסת לקלפי, משלשלים את פתקותיהם פנימה. יוסף שפרינצק, היושב־ראש, מפנה את ראשו הצדה כשיצחק בן־צבי ניגש להצביע, בוחר בעצמו, כפי שעשו גם מיתחריו. מזכיר הכנסת רוזטי קורא את רשימת השמות. בפינה הימנית למטה, ליד שולחן הממשלה, יושבים מרדכי נורוק, המועמד השני, שקיבל, בהצבעה השלישית, את קולות הדתיים, הציונים הכלליים וחירות. לידו: משה שפירא.

ביקורים

הרעש היה איום

מיפגשם של אנשי ירושלים עם תקופת האטום היה מפתיע ביותר. רעש מנועים מחריד, שאינו דומה לשום רעש אחר בעולם, החריד את כל תושבי הבירה. המנועים היו שייכים למטוסי סילון של הצי האמריקאי, שערכו טיסת־נימוסין מעל לעיר העתיקה הירדנית ואגב כך סטו במיקצת, וערכו ביקור חסר־נימוסין גם בירושלים הישראלית.

רק בודדים, שראשם היה מופנה בדרך מקרה כלפי מעלה, ראו את הטייסת האמריקאית באחד הימים בשבוע שעבר. האחרים שלא הביטו לשמים, שמעו את הרעש הגדול וכאשר הפנו מבטם לרקיע, לא ראו מאומה. המטוסים כבר היו רחוקים משם, והותירו מאחריהם את הרעש המחריד ופיות פעורים בתימהון.

עוד השאירו המטוסים מאחריהם:

שמועות ברחוב כי צלחות מעופפות מ[illegible] עולם אחר נחתו בירושלים.

נהג משאית שקפץ ממכוניתו, ז[illegible] קיר בית־הקברות, וביקש מחסה בצ[illegible] ילדי גן־ילדים, שלא התרגשו כלל.

הסבר, מפי יהודי עבדקן, איש שכו[illegible] גאולה: „האמריקאים שלחו את המטוסי[illegible] כדי להבהיל את המיסתננים."

במצב לא פחות בלתי נעים נימצא מישרד־החוץ הישראלי. הוא הודיע ברבים כי כל מטוס זר שיטוס בשמי ישראל, יירה ללא רחמים. האמריקאים נדו בראשם בצער, והודיעו כי לא התכוונו כלל לפגוע בריבונות ישראל.

אנשים

● כשנשאלה חברת הכנסת **אסתר רזיאל־נאור*** מדוע לא תצביע בעד **יצחק בן־צבי** הסבירה: „הוא לא מושך אותי. הייתי מעדיפה עלם צעיר ולא מפא"יי."

● כאשר שב **שלמה לורנץ**, ח"כ אגודת ישראל מביקורו לחוץ־לארץ, אמר לעיתונאים: „המטרה העיקרית לנסיעתי היתה גיוס תרומות מאוהדינו שם. במאבקנו נגד גיוס הבנות הדתיות לצבא נזדקק בכסף רב."

● בגליון הארץ התפרסם מאמר סנסציוני מאת שליחו המיוחד של העיתון, **עמוס אילון**. אילון, אחד מהכוכבים שבדיגלו של עורך ומו"ל העיתון **גרשום שוקן**, נישלח לאירופה בקשר למישפט **מרדכי אורן**. תחנתו הראשונה היתה וינה, משם שיגר את הבשורה הראשונה (שצוטטה בכותרת הראשית לכתבתו) כי הוא נמצא במרחק „250 קילומטר מאורן". אם יצליח בימים הקרובים להגיע למינכן שבאיזור האמריקאי של גרמניה, יוכל לשגר מאמר סנסציוני עוד יותר בשם „200 קילומטר מאורן".

* קביעה שלא מנעה כעבור שנים את מערכת העולם הזה לאפשר לעורך סולם ד"ר ישראל אלדד, להשמיע דיעותיו על דפי השבועון.

** כיום שגריר־נודד מיוחד מטעם שר־החוץ משה דיין.

*** אביה של יו"ר אירגון נשים נעמת (אמהות עובדות) נאווה ארד.

**** איש הנהגת מפ"ם שנידון למאסר של 16 שנה בפראג.

***** אירגון הגג של המפלגות הקומוניסטיות בעולם שמפ"ם היתה מקורבת אליו.

*** אמו של מזכיר הממשלה הנוכחי, אריה נאור.

12,000,000 אירופאים עלו השנה על הפסים הנכונים עם הטריקו של דלתא.

עתה המבחר העשיר והמגוון של לבנים וחולצות דלתא גם בישראל!
* להשיג בכוננים לשירות עצמי בחנויות ברחבי הארץ

* מידות קבועות ואמינות
* טיב מעולה
* 100% כותנה סרוקה
* צבעים יציבים
* כל מוצרי דלתא באחריות מלאה.

דלתא DELTA

הטריקו של דלתא-יצואן הטריקו הגדול ביותר בישראל
(יצוא 1977: 8,000,000 $)

בכל
יום שני
שלישי
רביעי
וששי

ל ROME
ZURICH
AMSTERDAM
STUTTGART
DUSSELDORF
FRANKFURT
PARIS
LONDON
NEW YORK

דרך VIA

ATHENS

OLYMPIC
A I R W A Y S

פרטים נוספים בסניפי אולימפיק: **תל־אביב** — (משרד ראשי) רח׳ אירלסון 13 טל: 294381, 03-294386. **חיפה** — רח׳ העצמאות 62 טל: 04-669035. **ירושלים** — רח׳ יפו 33 טל: 02-234538. **נמל תעופה בן־גוריון** — טל: 03-971049. **מטען** — ממן — נמל תעופה בן־גוריון טל: 03-971280, **ובכל משרדי הנסיעות**.

גרעין הבעייה: הבעייה הגרעינית

אחד מהישגיו המרשימים ביותר של הנשיא סאדאת — הישג אשר אולי לא נתפס עדיין בכל היקפו — היה מידת השפעתו על דרך החשיבה הפוליטית של הציבור בישראל. ניתן היה להשוות את אופן גיבוש העמדות הפוליטיות בציבור הישראלי טרם ביקור סאדאת למעין זר־קור, המשייט על פני במה חשוכה, ומת־עכב מדי פעם על אחד המיכשולים (ה־רבים) או הסיכויים (המועטים) בדרך ל־סיום הסיכסוך. מובן, כי בטכניקה זו של איבחון ותפיסה פוליטיים אובדים בהכרח הפרופורציה ויחס־הגדלים בין הגורמים השונים הפועלים בשטח. ביקור סאדאת בישראל כמו הפעיל את מתג האורות ה־ראשי והזירה המזרח־תיכונית הוצפה ב־אחת באור מלא: לא התגלו נתונים בלתי ידועים; ואולם כל הנתונים הידועים קיבלו את הפרופורציה והגודל היחסי ה־נכונים.

לשון אחר: נדחקו לשוליים כל הבעיות הראויות לכך — שאלות שבנוהל, באמו־נות קדומות ובסמנטיקה. צומצמו למידתן הריאלית השאלות הנושאות אופי של מחווה מעצם מהותן (נכונות להידברות ישירה, הכרה מדינית בישראל ובבירתה, גינוני כבוד וטכס הדדיים וכו'). במרכז הזירה נותרו — במלוא שיעור היקפן ה־עצום — בעיות היסוד של הפוליטיקה ה־איזורית: מהי הגדרת הבטחון הנדרש על־ידי ישראל (וכן על־ידי מדינות ערב, הגם שבלשון רפה יותר)? האם החזקת כל השטחים המוחזקים — בהנחה ש־החזקתם נחוצה אך ורק לצרכי ביטחון כפי שהשתמע מדברי ראש־הממשלה (ו־משתיקתו) בנושא זה — הינה הדרך ה־יחידה להבטחת ביטחון ישראל? כיצד תפתר בעיית „ערביי ארץ־ישראל" (כלשון ראש־הממשלה) או „הבעייה הפלסטינית" (במינוח המקובל)?

■ ■ ■

למותר הוא לחזור ולציין עד כמה קשה היא מציאת התשובות לבעיות; קל וחו־מר עד כמה בלתי־אפשרית היא מציאת התשובות הקבילות על כל הצדדים. עם זאת, שומה על מדינת ישראל לזרוק עצ־מה מנגד להתמודדות רעיונית־פוליטית זו במהירות וללא סחבת, באשר שעון הזמן מתקתק ברקע ומשנה — באיטיות אך בוודאות — את הנתונים הצבאיים־פולי־טים לרעת ישראל. בהתמודדות רעיונית־פוליטית זו, המתנהלת, לפחות מבחינתה של ישראל, תחת לחץ הזמן, אין מנוס מלראות בעמדות הערביות הנוקשות — כפי שבאו לביטוי גם בדברי הנשיא סא־דאת בכנסת — נתון בר־קיימא ובעל

„מתוך ההריסות" (ציור של משה גת)

ממשות ריאלית ביותר, בין אם נאהב זאת ובין אם לאו. לשון אחר: במחשבה ה־איסטרטגית רחוקת־הטווח עומדת ישראל בפני ברירה קשה: עליה להתקרב, ואולי אף להגיע, כמעט עד קו העמדות הנקו־טות בידי מדינות ערב המתונות ובלבד שיהא בכך משום הבאת הסדר יציב ל־מזרח־התיכון ולגיטימציה כללית לקיום מדינת ישראל באיזור. ולא — על ישראל להגיע בהקדם למימוש האופציה הגרעי־נית וליצירת מאזן אימה גרעיני באיזור.

ביסוד מסקנה זו עומדת ההערכה ה־כמעט בלתי־מעורערת, כי הזמן פועל ל־רעת ישראל ככל שמדובר ביחסי הכוחות הקונבנציונליים. בשל קוצר היריעה לא ניתן להרחיב את הניתוח בנקודה זו. די לציין, כי הן בתחום הכלכלי, הן בתחום הצבאי (והקשר ביניהם הוא בלתי ניתק), הן בתחום האיכותי־אנושי, והן בתחום הכמותי (וכמות ניתנת להיתרגם לאי־כות) — פועל הזמן לטובת מדינות ערב. הסיכוי היחיד של מדינת ישראל לשמור על מעמד צבאי שימנע החרבתה והשמד־תה — אם לא יושג דו־קיום בשלום — מצוי בפיתוח מקורות עוצמה ונשק בלתי־קונבנציונליים.

לו היה מקום להעלאת השערות ופירו־שים למניעים הכמוסים ביסוד יוזמתו הדרמאתית של הנשיא סאדאת — דומה כי ניתוח זה (דהיינו החדרתו הוודאית של המימד הגרעיני לסיכסוך) הוא הוא הפירוש האמיתי למהלך.

על רקע אלטרנטיבה זו מקבלות גם עמדותיהם של המחנות הפוליטיים בישר־אל משמעות שונה: הציבור נחלק אם כן בין שוללי האפשרות של יצירת מאזן אי־מה גרעיני, וממילא החובה להתמודד עם בעיית העליונות הצבאית העתידית של מדינות ערב על ישראל בכל הנוגע לנשק הקונבנציונלי; לבין מחייבי מאזן האימה הגרעיני באיזור, אשר יבטל (לדעתם) את אובדן פער הכוחות הקונבנציונלי.

המחנה הראשון דוגל בפתרון הסיכסוך תוך הותרת מקדם בטחון קטן־יחסית (ויתור גדול על שטחים) למען הסיכוי ל־חיסול הסיכסוך ולהקטנת המשמעות של יחסי־הכוחות הצבאיים באיזור, וממילא לביטול מימושה של האופציה הגרעינית. גם הנשיא סאדאת נמנה מן הסתם על מחנה זה. המחנה השני איננו חושש מהיצמדות עיקשת לעמדותיה הנוקשות הנוכחיות של ישראל ומאובדן הסיכויים להשלמה עם ישראל מצד מדינות ערב. מחנה זה משליך יהבו — לא בששון אך בהכרת גאווה לאומית מפותחת — על האופציה הגרעינית שתעמוד לישראל ו־תרתיע אוייבותיה, וכך פוטר עצמו מ־הצורך המיידי להציע תשובה קבילה על הערבים להמשך הקיום ולגיטימיות של ישראל.

■ ■ ■

הנשיא סאדאת, בעצם ביקורו בישראל, הוכיח בעליל את נכונותו להסיק את המסקנות המתחייבות ממצב זה. גם ראש ממשלת־ישראל חייב יהיה להחליט ו־לפעול בהתאם. גם אי־קבלת החלטה — כמוה כהחלטה.

אם לשוב לתחילתה של הרשימה הרי ברור כי שאלת הגבולות, ולא כל שכן שאלת הפתרון של „ערביי א"י" — מקב־לים ממדים ומשמעות שונים לחלוטין על רקע האיום (או הסיכוי) הגרעיני. זוהי הבעייה האמיתית העומדת כיום ביסוד הסיכסוך המזרח־תיכוני והיא היא קנה־המידה ומכשיר המדידה הנכונים לגיבוש הפתרונות הפוליטיים.

אברהם גל, ירושלים

פורום העולם הזה

התמימות וראיית הלב

ברצוני להתייחס לשני מאמרים של אורי אבנרי („העולם הזה" 2100) — „ריפוי בהלם חשמלי" ו„להחליט".

אני חייב לציין שקל לי יותר להבין את ההגיון שמאחרי התנגדותם של ה־פלסטינים למעשהו של אל־סאדאת, מ־אשר את ההגיון של המעשה עצמו ואת התלהבותו של אבנרי ממנו*. איני רואה גאונות כלשהי במהלכו של סאדאת, מ־עבר ל„גאונות" של מהמר. ואם היתה כאן מלכודת, הרי שסאדאת ניכנס לתוכה יחד עם בגין. זה שייחלץ ממנה ראשון הוא שיזכה, וכלל לא ברור אם יהיה זה הנשיא המצרי.

עם ישראל לא ייקרא להחליט החל־טות, כי לא יהיה צורך בזאת. ומוטב כך, שכן ניתן להניח שהודות לסאדאת היה עם ישראל מקבל החלטות גרועות. אך, כאמור, קרוב לוודאי שישראל לא תצטרך להכריע, בגלל השירותים הטובים של ארצות־הברית, ברית־המועצות ומדינות ערב הקיצוניות.

בגין לא ניכנס למלכודת. ניתן היה לכנות את מעשה סאדאת מלכודת, לו היה מתואם ומוסכם על דעת כל הער־בים. אולם „מלכודת" זו תתגלה במלכו־דת מדומה לבגין וכמילכוד ממשי לסא־דאת. בגין לא יצטרך לומר „לא" לסא־דאת. את „העבודה השחורה" יעשו בשבי־לו המעורבים האחרים.

לפני שהגיע הנשיא המצרי לירושלים שרר איזון מסויים במרחב, שהבטיח ל־ארצות־הברית שליטה בהתפתחויות ופי־קוח על מעורבותה של ברית־המועצות. בא סאדאת ועירער את האיזון הזה. עיר־עור האיזון בא לידי ביטוי באופנים ה־באים:

- מסתמן תהליך של פירוד ויריבות פנימית בעולם הערבי. אפשרויות התימ־רון של האמריקאים מסתבכות, שכן עד עתה היה עליהם לתמרן בין מדינות ערב לישראל, מעתה יהיה עליהם לתמרן בין ישראל למצריים, בין מצריים למדינות ערב המתונות, בין מצריים לקיצוניות, בין המתונות לקיצוניות ובין ישראל למדינות הקיצוניות. מעתה יהיו המגעים, ללא ספק, מורכבים ועדינים הרבה יותר משהיו בעבר. כמו־כן ניתנה לסובייטים הזדמנות לחדור שוב לאיזור, כשותפים פעילים יו־תר לאמריקאים. אני מוכן אף להסתכן בהשערה, כי ברית־המועצות שוקלת ב־ימים אלה את חידוש יחסיה הדיפלומא־טיים עם ישראל ולא אתפלא אם פעילות בכיוון זה תיזכה להסכמתם האילמת של הסורים ושל הפלסטינים.

- יתגלה צורך להגיע לאיזון הדדי חדש ברמה המעצמתית. הוא יתבטא בהסכם חדש על חלוקת ההשפעה בין המעצמות. ברמה המזרח־תיכונית פירוש הדבר חזרה למצב הקודם — בשלב הראשון ללא מצ־ריים — ומוות איטי ליוזמת סאדאת; דהיינו: חזרה לרעיון ההסדר בשלבים ושימוש באיום־מלחמה כבנשק טאקטי. הפעם תוענק למדינות הערביות תמיכה מאסיבית יותר של ברית־המועצות, לעו־מת „לחץ" אמריקאי מוגבר־יחסית ש־יופעל כדי להשיג מתינות ישראלית.

- היריבות הפנימית בעולם הערבי תכ־ניס את סאדאת למילכוד. המוצא היחיד שיראת לו יהיה הסכם ניפרד עם ישראל. יהיה זה פיתרון לטווח־קצר בלבד. המיל־כוד יתבטא בכך שהנשיא המצרי, שלא נהנה מתמיכה ערבית מספקת, לא יוכל לשכנע את ישראל לוותר למדינות ערביות

(המשך בעמוד 13)

יונה מרחפת מעל ראשו של סאדאת בשובו לקאהיר מירושלים

* ניתוחיו של אבנרי היום מזכירים את מאמריו הנלהבים על יצחק רבין, כש־זה נבחר לכהונת ראש־הממשלה. היתה זו אמונתו התמימה של אורי אבנרי, שחשב כי רבין, למרות אופיו ומעמדו הפוליטי, יהיה מסוגל להביא לשינוי בו רצה עם ישראל.

גד גזית, תל־אביב

הורוס קופ

בכלל לא יזיק לך, אם תתכנן בקפדנות את המשך פועלך ה־עיסקי — ותשמור את תוכניותיך לעצמך בל־בד. אם אתה זקוק ל־כסף — קרוב־מישפחה או אפילו אשה מבו־גרת עדיפים על ממון מבחוץ, שמוגש לך לכ־אורה תוך־כדי הטר־דות קטנות יותר. אם את רוצה באהבתו — מוטב שתתענייני, לכאורה, גם באחרים.

* * *

השבוע יימצאו פיתרונות לבעיות שהעסיקו אותך עוד מהחודש שעבר. תצליח להיחלץ ממיספר דאגות כספיות שהטרידו את מנוחתך. לעומת זאת ייתכן ש־תיאלץ להתייצב מול משבר ריגשי. אם יקרה הדבר במישפחתך, מו־טב שתנצור את לשונך אם אינך רוצה שה־ניינים יתגלגלו לרעה.

* * *

אט־אט, מתחילים מאמציך המהוססים לשאת פרי. דאג שלא יקלקלו לך את העניינים, ועוד יותר — שאתה עצמך לא תקלקל לעצמך, מתוך הזנחה או מתוך שינ־את עצמית. זכור שלא רק אתה אדם עם כבוד עצמי. בת תאומים: הוא אוהב אותך, אבל אם תלכי בדרך שהח־לטת, כלפיו, את עשו־ייה להפסיד אותו. כסף ממקור סמוי יגיע לידיך. היזהר! זה כרוך בהתחייבויות שלא ברור אם תוכל למלא. צבע כחול טוב לך השבוע.

ימים קשים אך טובים עוברים עליך. אתה יודע זאת, אבל אינך מסוגל עדיין להעריך את מלוא־המאמץ ה־דרוש ממך. משום כך, פזר את האחריות ואת העבודה על־פני כל ימות־השבוע. אל תש־קיע את כל אונך ביום אחד, ואת כל כספך בנקודה אחת ויחידה. תחליט לבדך מה עדיף.

* * *

אם הסתבכת בבעיות מישפחתיות, בת אריה, לא תמצאי את הפיתרון לצרות, ה־שבוע. להיפך: עד ל־ליום ו' בסוף השבוע, תיכנסי יותר ויותר עמוק להתחייבויות ו־לסידורים מישפחתיים. מצד שני, כל מה ש־נוגע לאירגון עיסקי או מיקצועי עולה יפה. אל תגזימי באכילה.

* * *

לא, את לא טיפשונת כפי שחשבת, את סתם מזניחה את עצמך ואת הסיכויים שלך להיות מאושרת. את יכולה גם לשנות את הדבר — אבל זה תלוי ביכולתך לשלוט בעצ־בייך, ומה שחשוב הר־בה יותר — במצבי־הרוח ובדיכאונות ה־כרוניים שלך, אם אתה בעל־עסקים, עכשיו ה־רגע להחליט החלטות, אבל לא לחתום.

אם לא תקבל את עצותיהם של שותפיך, תשכיל להסיק מסקנות מדבריהם — ואולי עליהם — תזכה בהצ־לחה נאה. זה חל במיו־חד על יום ה', סוף ה־שבוע הזה. הקשר הרו־מנטי שעליו חלמת, ו־אשר נדמה היה לך החל מנץ — יגיע למלוא־פריחתו באמצע השבוע. לבשי לבן בסוף השבוע. והשתדלי לטפח במיוחד את הופעתך.

* * *

תמרץ שיש לך יעזור לך לפתור כמה בעיות המטרידות אותך מזה זמן רב. למרות זאת, הגיע הזמן להקדיש קצת זמן לבחון דרכים להגברת יעילותך. נדי־בותך ויושרך יזכו ה־שבוע בהערכה מתאי־מה. אל תהסס לתת לידידך עצות, כאשר תתבקש לעשות זאת. היי זהירה בנהיגה.

* * *

חדל לריב עם חבריך לעבודה. בשביל מה? הבעייה המטרידה אותך תזכה השבוע בתשובה ובהסבר אשר יניחו את דעתך. אם אתה מעשן — אל תגזים. קופסה אחת ליום תספיק לך. השבוע תהיה לך הצ־לחה רומנטית, בתנאי שתפסיק להיות מתוח ועצבני כפי שהנך. בת קשת — מוטב שתשבי קצת בבית ותהני מקריאה ומתקליטים. הריצות שלך השבוע לא תבאנה תועלת.

* * *

יום ב' הוא יום של התנגשויות ובעיות כספיות. הקפד, איפוא שלא לקבל בו כל הח־לטה מרחיקת־לכת ו־שלא להסתבך. בכלל, השתדל לנצל את ה־שבועיים הבאים לרי־כוז מחדש, לעבודה שוטפת, ולחידוש קש־ריך עם האהובים עליך. בת גדי: אל תזניחי אותו בכל מחיר. גם אחרים טרודים בבעיות.

* * *

התחזקי, בת־דלי — לפנייך שבוע קשה במיוחד. אל תנסי ל־התחמק מהאתגרים ש־יהיה עליך להתגבר עליהם, מעט שכל ישר, הרבה אומץ־לב ועוז־רוח, יעזרו לך לדלג על פני המשוכות ה־רבות ויגרמו לך, בסופו של דבר, המון נחת־רוח על הישגיך, שלא יהיו מבוטלים כלל, בן־דלי — אל תוותר כה בקלות על תכניותיך.

* * *

שינוי לטובה במצבך הכלכלי המסובך ב־מיקצת. אתה תמצא ידידים במקום הפחות מתקבל על הדעת. עם זאת, דע שהם מתייח־סים אליך בחוסר־התח־חשבות. תיזהר מהפכ־פכים, ועוד יותר, כמו־בן, מנשים הפכפכות. נטייתך לחולמנות ול־רומנטיקה תסבך או־תך במצבים לגמרי לא נעימים. בת דגים: לבשי בגדים צבעוניים.

מכתבים

צפרדעי מצריים

תצלומו של אורי אבנרי על רקע הפי־רמידות בשער עתונכם (העולם הזה 2101) היה נאה, אבל אפילו אתם חייבים להו־דות כי אורי אבנרי הצליח להגיע אל הפירמידות לא בזכות פגישותיו עם ראשי אש"ף, אלא דווקא בזכותו של מנחם בגין, שבעת עלייתו לשלטון ניבא אבנרי כי הוא יביא למילחמה. ליבי, ליבי עליכם על שאתם נאלצים לבלוע עכשיו את צפרדעי מצרים.

חיים רביטש, ירושלים

איך הספיק אורי אבנרי להעביר אליכם צילום על רקע הפירמידות, כאשר הוא הגיע למצרים ביום הופעת העתון?

אבנר שטרייכר, תל־אביב

● אבנרי הגיע למצרים יום לפני הו־פעת הגיליון האחרון של **העולם הזה.** צילום השער הוא תמונת פוטומונטאז', המורכבת מצירוף שתי תמונות, זו של הפירמידות וזו של אבנרי.

תמיד עליכם לגנוב את ההצגה. אבל הפעם הקדימו אתכם כתבי ידיעות אח־רונות וכתבי הטלוויזיה שהגיעו למצרים לפניכם. עם זאת עלי לציין שנסיעתו של אבנרי למצרים נראית לי כמעשה

חסר־אחריות, שכן אבנרי אינו רק עתו־נאי, אלא מדינאי בעל דיעות מנוגדות לאלה של השילטון, בואו למצרים לפני המשלחת הממלכתית הרשמית עלול ל־קלקל.

נוח צוקרמן, תל־אביב

...מצפה בקוצר־רוח לדיווחיו של אבנרי על מצרים.

עמוס לוריא, תל־אביב

● ● ●

הצלחה ראשונה

מדוע אתם אומרים שישראל אינה עושה כלום מול המחווה של נשיא מצרים? הנה, ישראל הצליחה כבר לעשות דבר אחד — לבודד את מצרים בדיוק כמו שהיא מבודדת.

יעקב ערמון, תל־אביב

● ● ●

אליבי למפרע

— שלום חברים, הרשו לי להציג את עצמי בפניכם: „מצפון העולם — תפקיד זמני."

— הא, אבל אתה נורא דומה לסאדאת.

— כבר אמרתי — „מצפון העולם — תפקיד זמני."

— אז אתה גם סאדאת וגם מצפון העולם. מעניין מאוד...

— תסלחו לי שאני ממהר, אבל אני בתפקיד.

— רגע, רגע, אתה לא רואה שאנחנו עכשיו במנוחה?

— מצטער מאוד, את הג'וב שלי אני מוכרח לעשות.

— נו טוב, אם אתה מתעקש — אז בקיצור ולעניין!

— טעות אתם טועים באופן יסודי. באתי לשמוע אתכם...

— מה זאת אומרת, אתה לא רואה שאנחנו במנוחה?

— בסדר, אני הולך. אבל שלא תגידו אחר־כך שגאלמתי דום וכאלה דברים... מכירים אתכם... אתם רואים — הנה השפ־תיים והאוזניים — אז בבקשה, בפעם האחרונה.

— הוא לא מבין, המאנייאק — החוצה! החוצה! הוא לא תופס. עד שאנחנו סוף סוף תופסים ת'חרוף, הוא בא לבלבל לנו את המוח.

יצחק לבנה, אשקלון

● ● ●

לנצור את בגין!

אצילי בני־ישראל, / המסתודדים תחת כנפי אל / השומרים הדרך הקדושה / והולכים בתורת מורנו ורבנו זאב ז'בו־טינסקי / ומיצוות אלוהים ישמרו / ומדרך תעתועים אחור יסורו / שמרו על מנחם בגין / החרד, החוקר, הדורש, הפועל. / ממנו תלמדו דרכי טובו / אלוהים, שמרהו שמרהו וחננהו / ומכל צרה ומצוקה יצי־להו // לתמרו לתקפו ילמדנו / רגעיו ועיתותיו ישמור שעלו. / חושו לליבו, לדבריו ומידתיו / הוי עז כנמר, גיבור כארי / וקל כנשר / אז תגבור באומץ כחיות אלה / ממנו נלמד ותראה פלא / תראו עומקי פלאות אשר מהם תיוולד אמונת ישראל.

בלצאל פרוסק, מייאמי ביץ', ארצות־הברית

מחלתו של מנחם בגין בעת ביקורו בלונדון היתה לדעתי מחלה דיפלומטית, וחבל שלא הבאתם בחשבון אפשרות זו. בגין לא חלה כלל. הוא היה זקוק להיעלם כמה שעות מזרקורי הפירסומת כדי להי־פגש בחשאי עם אישיות ערבית חשובה. לשם כך הודיעו רופאיו כי הוא חולה וכי אינו יכול לקיים את התחייבויותיו. אך בעצם הוא הסתגר והסתתר כדי לקיים את הפגישה החשאית.

מאיר כרמלי, רמת־גן

● ● ●

שופר מוסקבה

בגיליון האחרון של שבועונכם אני קו־רא: „— — — שנים אחר ביצוע גזר־הדין (על בני הזוג רוזנברג) החל להסתבר ששניהם היו קורבנות לאווירת ציד המכ־שפות של הסנאטור מקארתי, במיסגרת הוועדה לפעולות אנטי־אמריקאיות ואש־מתם מוטלת בספק רב."

ואני שואל אתכם: איך יכולתם שבש־בועונכם יופיעו מילים אלה שכולם שקר וכזב, ורק קומוניסטים אדוקים או אוה־דיהם הקנאים מפיצים גירסתה זו של מוסקבה. אני קראתי הרבה חומר על הפרשה ובכל האובייקטיביות אוכל לקבוע שבני הזוג רוזנברג פעלו כמרגלים למען רוסיה הקומוניסטית.

האם אתם רוצים להיות כשרים בעיני הקרמלין?

א. פומרנץ, נהריה

אם אומנם ביצעו בני הזוג רוזנברג את מעשי הריגול שבגללם הוצאו להורג,

(המשך בעמוד 10)

כדאי יותר תדיראן

אלה מוצרי תדיראן המשתתפים במבצע:

* מקרר ההצלחה - תדיראן 400
* מכונת כביסה סימנס - שיווק, אחריות ושרות תדיראן
* מזגן תדיראן
* טלוויזיה
* מקפיא ביתי

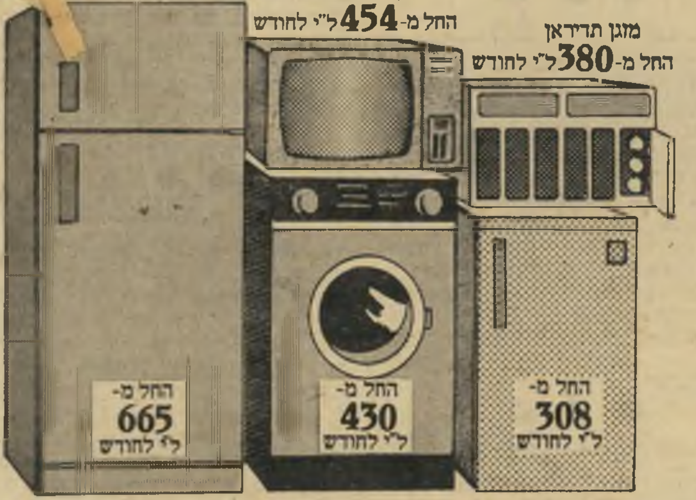

מקפיא ביתי תדיראן | מכונת כביסה סימנס | תדיראן 400

תדיראן

תל אביב: קרליבך 27, טל. 285151. ירושלים: שמאי 9, טל. 234867. חיפה: ככר מאירהוף 5, טל. 539292. באר-שבע: הדסה 22, טל. 36565. נתניה: שער הגיא 1, טל. 28567.

תדיראן - לקראתכם

תדיראן באה לקראתכם ומאפשרת לכם לרכוש מהמוצרים האלה לדוגמא: תמורת תשלום ראשון של החל מ־ -.3,500 ל"י, את היתרה תשלמו ב־12 או ב־24 תשלומים שווים (החל מ־400 ל"י לחודש), והמוצר שלכם. (פרטים בהסכם הקנייה גופו)

כיצד אתם מרוויחים כסף בקניית מוצרי תדיראן?

בשנה האחרונה התייקרו מוצרי החשמל בארץ בעשרות אחוזים. בתכנית "כדאי יותר תדיראן" ניתן לכם להבטיח את מחירו הנוכחי של המוצר על־ידי תשלום 1/3 ממחירו היום. אם מכל סיבה שהיא תרצו להחזיר את המוצר (בעבור שנתיים) מאפשרת לכם תדיראן להחזירו ולקבל את סכום הקרן בחזרה בתוספת של 50%. (פרטים בהסכם הקנייה גופו)

מדוע כדאי יותר תדיראן?

אם תקנו את מוצר תדיראן החודש (עד 31 בדצמבר) תהיו זכאים להשתתף במבצע שיא תדיראן, בו יוגרל פרס של 50,000 ל"י במזומנים בין רוכשי מוצרי תדיראן. כן יוגרלו 20 טיסות לאירופה. בנוסף לכך תקבלו עם קנייתכם שובר הנחה של 50% לטיסה בקו ת"א-אילת-ת"א.

תדיראן לזוגות צעירים!

תכנית "כדאי יותר תדיראן" נותנת לזוגות הצעירים את ההזדמנות והאפשרות היחידה לרכוש לעצמם את מוצרי הבית הנחוצים. מבצע "כדאי יותר תדיראן" מבטיח מפני עליות מחירים ומאפשר לקבל את מוצרי תדיראן תמורת תשלום ראשון קטן, יחסית.

להשיג בסניפי תדיראן ובחנויות המובחרות.

כדאי יותר תדיראן

מכתבים

(המשך מעמוד 8)
אשר סייעו לפיתוח פצצת־האטום הסובייטית ב־1949, הרי במעשה זה הם שללו את המונופול האטומי מארצות־הברית, שאותו חשבו אמריקאים רבים לנצל לצורך פתיחת מילחמה עולמית חדשה. במקום זה נוצר מאזן האימה שמנע את המלחמה העולמית השלישית ובסופו של דבר הביא לדיטאנט.

לכן בעוד שארצות־הברית יכלה בזמנה לראות בבני הזוג רוזנברג בוגדים ומרגלים מסוכנים ולהוציאם להורג, האנושות בכלל, וגם ארה"ב של היום, יכולים לראות בהם גיבורים שסייעו להציל את העולם ממילחמה כללית שלישית.

ק. אדם, תל־אביב

● ● ●

הדלפה סלקטיבית

מצחיק היה לחזות בשבוע שעבר בטלוויזיה בשר־החוץ משה דיין כשהוא מטיף מוסר לחברי ועדת החוץ והביטחון

דובר לביא
טול קורה!

של הכנסת על שהם מדליפים מתוכן דיווחיו בפניהם ועל כן הוא אינו מוכן עוד לספר להם על עניינים כמוסים. מצחיק, משום שידוע כי בשעתו היה דיין עצמו בין המדליפים, כאשר תוכן ההדלפה תאם את האינטרסים שלו.

אתם עצמכם פירסמתם באחד מגיליונותיכם האחרונים כי גם ראש־הממשלה מנחם בגין, חושד בדוברו האישי של דיין נפתלי לביא, כי הוא מדליף חומר מישיבות סגורות ולפיכך אף ניסה למנוע ממנו להשתתף בפגישה המצומצמת עם סאדאת. אם אומנם לביא מדליף, כפי שחושד בו בגין, קשה להניח שהוא מדליף על דעת עצמו ולא על דעת הבוס, משה דיין.

כך שמשה דיין אינו נגד הדלפות בגלל סיבות מדיניות, בטחוניות או מוסריות, אלא מסיבות אישיות לגמרי. הוא אינו מוכן שיודלפו הדברים שאין הוא רוצה בפירסומם. ועל כך נאמר: טול קורה מבין עינך!

אליעזר זכאי, קרית אונו

● ● ●

העמים כבר השלימו

מאז ביקורו של סאדאת בישראל אני נמצא בתחושה כי אין זה משנה עד כמה יתמשכו דיוני ועידת קאהיר או שיחות השלום בז'נבה ומה יהיו תוצאותיהם, השלום כבר חדר אל בתינו. אני צופה יום יום בשידורי הטלוויזיה הישראלית מקאהיר ואיני יכול להתגבר על התרגשותי. הדמעות עומדות לעיתים קרובות בעיני והונקות את גרוני.

השלום בין המנהיגים ינוסח במסמכים, אבל השלום בין העמים, הישראלי והמצרי כבר קיים. כשרבבות מצרים שואגים ברחובות קאהיר „שלום! שלום!" באותה התלהבות בה צעקו בעבר סיסמאות להשמדת ישראל, כאשר ישראלים ומצרים משוחחים כבני־אדם זה עם זה כאשר עתונאים ישראליים מדווחים לארץ ישירות מקאהיר — אלה הם צעדים שאין מהם דרך חזרה.

אחרי מה שקורה עכשיו איש לא ישכנע עוד את בני שני העמים כי הם חייבים להילחם זה בזה. אם המנהיגים לא יצליחו להגיע להסכם, בני עמיהם יאלצו אותם לכך. לפיכך אני מאמין שאנו יכולים כבר להתברך על השלום.

גד שיפטן, רמת־גן

הצהרתה של ראש־הממשלה לשעבר גולדה מאיר כי „איש לא ישכנע אותי שהשלום חשוב יותר מהשטחים," מסבירה יותר מכל הסבר אפשרי אחר מדוע הפיל העם את שילטון המערך ומדוע לא תהיה עוד תקומה למפלגת העבודה. שמעון פרס יכול להמשיך ולזעוק מעל כל הבמות כי הוא בעד פשרה טריטוריאלית. אבל מה שקובע היא הצהרתה של גולדה, המשקפת כיצד לא הצליחה מפא"י ההיסטורית לשתחרר מכבלי הדיעות הקדומות. גולדה לא יכולה לסלוח לסאדאת על כי בחר לפתוח ביוזמת השלום דווקא בתקופתו של מנחם בגין והיא מוכנה לשפוך את המים שבקערה יחד עם תינוק השלום שבתוכה.

מ. סגל, תל־אביב

● ● ●

חוסיין מחמיץ שוב

דווקא המלך חוסיין, שהיה הראשון שנפגש לשיחות ישירות עם מנהיגים ישראלים, עומד להחמיץ שוב את ההזדמנות, כפי שטעה בהערכותיו במלחמת ששת־הימים. חוסיין שבוי בידי נשיא סוריה, חאפז אל אסאד ומקריב את האינטסים של עמו. אולם אין לו אופוזיציה בממלכתו, משום שישראל מצהירה הצהר וחזור על אי נכונותה לשום ויתורים בגדה המערבית.

אילו היו מנהיגי ישראל מגלים יתר תבונה, הם היו פונים אל העם הירדני,

ואל הפלסטינים היושבים בירדן, ישירות, מעל לראשו של מלכם. אילו היתה ישראל מגלה רק שמץ של נכונות לוויתור בחזית המזרחית, יכול היה הדבר לחלץ את חוסיין מכיסו של אסאד ולהריצו להשתתף בוועידת קאהיר.

צבי חמדי, פתח־תקווה

● ● ●

דור הפליטים

למיקרא כתבתכם על מנכ"ל מישרד ראש־הממשלה, הד"ר אליהו בן־אלישר (העולם הזה 2101) לא יכולתי שלא להיזכר באישיות ממלכתית אחרת שסיפורה דומה דימיון מפתיע לזה של בן־אלישר. אני מתכוון לקורותיו של היועץ־המישפטי לממשלה, הפרופסור אהרון ברק, בן דורו של בן־אלישר, וכמוהו פליט שואה וניצול הגיטאות.

דומני שהעובדה שילדי השואה תופסים עתה מישרות בכירות במימשל ומצטיינים בתחומים בהם הם עוסקים ראויה להבלטה ולהדגשה כאחת מהתופעות יוצאות־הדופן של הגניוס היהודי.

משה פרידמן, חולון

● ● ●

סקופ בינלאומי

בכתבתכם „היהודי הנודד" (העולם הזה 2101), על הקלטת תוכנית הטלוויזיה חיים שכאלה עם הד"ר נחום גולדמן, חבוי סקופ בינלאומי, שחבל שהוא מוצנע בין השורות ואינו מובלט כראוי לו. אני מתכוונת להערה הכלולה בכתבה על כך שבין ידידיו של גולדמן שרואיינו לצורך התוכ־

כמה פעמים
נסית להפטר מהם -
ולא הצלחת??

אנחנו נחסל את הז'וקים!

נסי פעם אחת את הדרך המודרנית והבטוחה
להשמדת הז'וקים
לאחר חיטוי שלנו (שעורך כ־½ שעה) את מקבלת
תעודת אחריות לשנה. לא יהיו יותר ז'וקים בביתך!
ר"ג, מודיעין 18, טל. 790114־5־6 ● אילת: טל. 059־3012
היתר משרד הבריאות: 21 רשי עסק 481/75.

איתן עמיחי הדברת מזיקים

JEANS BY JEAN MACHINE

F.U.'S

סוכן בלעדי: „קנדיד" דיזנגוף 102, ת"א טל: 238836

הופיע
נערים במחתרת
ספרו של צבי טל
סיפורו של נער בשורות לח"י
132 עמודים של חומר מצולם וכתוב
על לוחמי חרות ישראל.
להשיג בכל חנויות הספרים והשק"ם.
הפצה: „גד", צ'לנוב 13, טל. 823701, ת"א.

אוגר חום "פאקיר" Fakir
חם יותר, בריא יותר, כדאי יותר.

חם יותר -
פאקיר - אוגר החום החשמלי האירופאי. נייד. בעל ווסת חום. פלטה לחימום מזון ושתייה. (חסכוני!) 3 דרגות חום ומדחף לפיזור האויר בכל פינות החדר.

בריא יותר -
אינו מייבש את האויר. בעל מתקן לשמירה על לחות (HUMIDIFIER) חשוב במיוחד לילדים!

אינו שורף חמצן כתנורי הגז למיניהם.

כדאי יותר -
חסכוני בצריכת חשמל. אוגר חום למשך שעות עם לבני שמוט. מחירו עולה משנה לשנה. עשה חשבון פשוט. קנה פאקיר היום. מי יודע מה יהיה מחירו בשנה הבאה? כדאי!

להשיג בחנויות החשמל המובחרות.
רטפון אימפורט בע"מ
תל־אביב. רח' חשמונאים 119. טל. 250312/3

פלדר

מבצע חורף לעולים חדשים!
הספקה תוך 20 יום. 200 $ דולר + 500 ל"י (לא כולל מ.ע.מ.)

מכתבים

נית בחו"ל, נמנה גם „אייזיק שטרן — הפסנתרן."

חובבי המוסיקה בכל העולם ודאי יתרגשו למיקרא הידיעה כי איזק (ולא אייזיק) הפך לפסנתרן. אם תצליחו לארגן קונצרט שלו לפסנתר, אין לי ספק כי כל הכרטיסים ימכרו מראש.

אסתר שמיר, תל־אביב

● פליטת קולמוס היא שהפכה את ה־כנר המהולל לפסנתרן. ליתר ביטחון נשלח כותב הכתבה להשתלמות מוסיקלית.

● ● ●

קפיצות פרלמנטריות

במדור אנשים בעתונכם (העולם הזה 2101) קראתי סיפור שנראה לי כמתיחה. נאמר שם כאילו בישיבת ועדת החוקה חוק ומישפט של הכנסת, הטיחה ח"כ שולמית אלוני בפני ח"כ המפד"ל את הביטוי: „ח"כ קטן, את יכולה לקפוץ לי!" לא נראה לי, עד כמה שאני עוקב אחר ח"כ שולמית אלוני, למרות כל ה־אימפולסיביות והסלנג הצברי שלה, שהיא תתבטא בצורה מעין זו ועוד בפני חברת־כנסת מסיעה יריבה.

ע. סלע, הרצליה

● הצדק עם הקורא סלע. בירור נוסף של התקרית בין שתי הח"כיות הנכבדות שאירע בישיבת ועדת החוקה חוק ומישפט של הכנסת, העלה את העובדות הבאות: בעת הוויכוח על נושא הליכי הגיור, טענה ח"כ אלוני שהנאלצים להתגייר ב־ארץ לצרכי נשואין וקבלת זכויות אזרח, עוברים הליך שהוא למעשה מעין המרת דת תחת לחץ. „אל ירדפו נוצרים!" קראה ח"כ אלוני.

כאן התערבה ח"כ שרה שטרן־קטן וקראה לעבר אלוני: „את מקפיצה אותי! את שונאת עמך!" בתגובה השיבה לה ח"כ אלוני: „אקפיץ אותך עוד מאה פעמים! יש לך מושגים גזעניים ואינך מבינה בזכויות האדם."

השימוש במונחי הקפיצות וההקפצות הגיע אל כתבת **העולם־הזה** בצורה משו־

ח"כ אלוני
מי הקפיץ?

בשת והיא החליפה את הביטוי „אקפיץ אותך," ב„קפצי לי!" ועם שתי הגבירות הנכבדות, שעברו מזמן את גיל הארבעים, הסליחה על שייחסו להן שימוש במונחים היאים אולי לדיון בנושא אונס ולא בנושא גיור.

● ● ●

טעות לעולם צודקת

את הכותרת הבאה מצאתי במדור ה־ספורט בגיליון ידיעות אחרונות מיום ה־28 בנובמבר השנה. זוהי כותרת לכתבה ה־מסקרת את משחק הכדורגל בין הפועל רמת־גן להפועל ראשון־לציון.

באותה רוח אפשר להמשיך כותרת זו: ..אבל מי יתקן את שגיאות הכתבים?

שלמה גולדברוך, צה"ל

מדריך הכרויות ונישואין

הופיע מדריך הכולל שמות, כתובות ומספרי טלפון של מאות רבות, נשים וגברים, הרוצים להכירך. מכל הגילים (17—60) ומכל המקצועות. ברצונכם לקבל את המדריך: שלח/י 100 ל"י ל„פרסומים", ת.ד. 652, תל־אביב.
סודיות מובטחת

הופיע
גילוי
ספרו של **אברהם קושניר**

פרסום ראשון של פרשיות תעלומות הקשורות בעסקי הנפט של ישראל ובמרכזן חילוץ אוניית קידוח מלב המפרץ הפרסי והבאתה לקידוח ימי ישראלי בא־טור.

הפצה: „גד", צ'לנוב 13, טל. 823701, ת"א.

חדרי־סלון
שינה ואוכל
רהיטי פז

פ"ת: הרצל 29,
טל' 913766.

אלד 78'
לא רק אפנה - סגנון חיים.
במבחר הדגמים של אלד לחורף 78' תמצאי אין-סוף של אפשרויות ומחמאות החל מחליפות ערב "מחייבות", שמלות ליום-יום, ועד למראה הספורטיבי
בסוודרים "זרוקים" בשלל צבעים — חידוש מרענן במלתחתך. בחורף 78' את עם אלד ביום, בערב... בכל אירוע... ותמיד עם סיגנון מיוחד במינו!
Aled אלד
פרסום צימט

(המשך מעמוד 7)

אחרות, ובוודאי שלא יוכל לערוב בשמן לבטחון ישראל. בגין — בצדק — לא יהיה מוכן להתמקח עם סאדאת על ויתורים לסורים ולפלסטינים כל עוד הם מתנגדים לסאדאת.

סוריה וסעודיה יחפטו לנושאות דגל הצדק והכבוד המוסלמי — האחת מן הצד הרוסי והשניה מן הצד האמריקאי. ומצריים תשקע בבעיותיה הפנימיות. אך בסופו של דבר יהיה על סאדאת או על יורשיו להחליט לאן מועדות פני מצריים: אל העולם הערבי או ממנו והלאה.

■ ■ ■

היתה דרך אחת לקידום היחסים ב־איזור אל עבר נורמאליזציה ושלום; זוהי דרך ההתקדמות בשלבים, המבוססת על ההנחה כי במשך הזמן ישנו הסורים ו־הפלסטינים את תפיסותיהם הקיצוניות.

צעדו של אנואר אל־סאדאת חייב את הסורים ואת הפלסטינים לבצע ניתוח מסוכן מדי באידיאולוגיה שלהם. הם לא היו מסוגלים לכך, העדיפו שלא לבצעו ונדחפו חזרה אל עמדותיהם המוצהרות.

גם בייחס לנושא הפנים־ישראלי חולק אני על ראייתו האופטימית של אבנרי. סאדאת ישיג את היפך ממה שקיווה לו, מאחר ואין באפשרותו להציע לישראל את מה שהוכר גם על־ידו כצורך ראשוני — הבטחון. שכן לא סאדאת הוא השליט החולש על התפתחות העניינים במרחב. הוא יכול רק בקושי להבטיח לישראל את יציבות ההסדר הצפוי עם מצריים.

תוצאות הדראמה של סאדאת הוכיחה לציבור הישראלי שני דברים: שסאדאת ומצריים קצו במלחמה והם מוכנים ל־הגיע להסדר באמצעות מו"מ, וכן שסא־דאת הוא מנהיג גדול אבל לא עד כדי כך שניתן להגדירו כמנהיג העולם הערבי כו־לו. המסקנה הנובעת מכאן היא, שיש לעשות כל מאמץ ללכת לקראת סאדאת, במיוחד בכל הנוגע למצריים, אך אסור לוותר בשאר הגזרות.

על רקע התסבוכת שיצר סאדאת יש לצפות שארצות־הברית לא תראה טעם להפעיל לחצים כבדים על ישראל, למען ויתורים לנשיא מצריים בשאלות הכלל־ערביות, בלי תמורה הולמת מצד מדינות ערב המסרבות. מצד שני אין לאמריקאים עניין, שישראל תגיע להסדר נפרד עם מצריים. בניגוד לאמריקאים, יש לסוביי־טים עניין לדחוף את ישראל לוויתורים נפרדים למצריים ולהסדר נפרד עם סא־דאת. זאת במגמה להעמיק את הקרע ב־עולם הערבי ולבודד את הנשיא המצרי.

ניגוד זה בין המעצמות יקשה עליהן להפעיל לחצים „קונסטרוקטיביים" על המדינות הכפופות להן במרחב, והפשרה שתידרש מהן כדי לשמור על הדטאנט תתבטא במינימום של התערבות באיזור. בפועל יתבטא הדבר בחוסר יכולתן לקדם את תהליך השלום.

ובתוך ישראל: אם אכן יתקיים מיש־אל־עם, הרי שיש לצפות לנצחון מוחץ של בגין. שכן מוחמד אנואר אל־סאדאת הפך את מנחם בגין למנהיג חרם ביותר שקם לישראל אחרי דויד בן־גוריון.

■ ■ ■

לסיכום: מצבו של סאדאת דומה ל־מצבו של אדם המתכנן לחצות ערוץ עמוק. במקום לרדת לתחתיתו, כדי לטפס אל הגדה השניה, הוא מבצע קיצור־דרך, וקופץ מעל לפני התהום... כרגע נמצא סאדאת באוויר וכולנו תקווה שיצליח לנחות בשלום על הגדה השניה. אך לא אתפלא אם ינחת סנטימטרים ספורים לפניה.

התנופה הגדולה של סאדאת בכיוון השלום, אם תיכשל חלילה, עלולה ליצור מישקע פסיכולוגי, חברתי ופוליטי ב־מרחב, שרק מלחמה תוכל לאזנו.

רק מלחמה חדשה באיזור תאפשר ל־מעצמות להגדיר מחדש את מגמותיהן ו־לתחום את מרחבי השפעתן בכך יווצר איזון חדש, שיתבטא בחזרה לצורה מסויי־מת של מדיניות השלבים ובדרישה לוויתו־רים על שטחים תמורת הסדר.

השאלה היא: על איזה שטחים נידרש לוותר?

תשבץ העולם הזה 2102

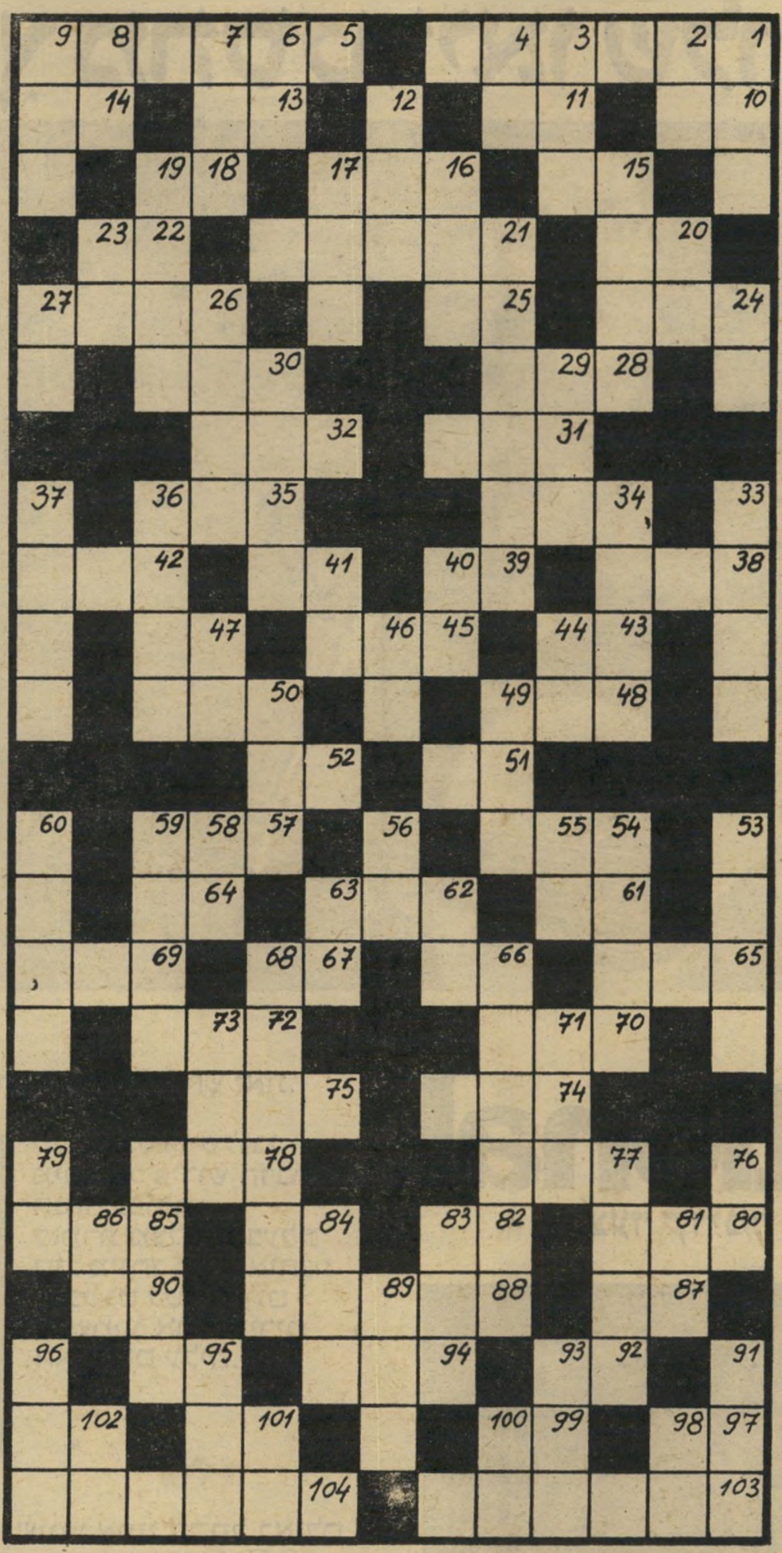

מאוזן:

1. זוהמה; 5. טרוריסטים; 10. מקולות הגברים; 11. לא חם; 13. מאותיות הא"ב האנגלי; 14. מהלך בשחמט; 15 שן ה־מפתח; 16. כלי־נשק קדום; 18. עכוז; 20. מזל; 21. הרוב; 22. נהר באפריקה; 24. נחל בעמק יזרעאל; 25. אביון; 26. בעל כושר; 28. רתת; 30. הלוואה; 31. ניל; 32. מחוז; 34. מחוטי האריג; 35. לא רטוב; 38. פיזמונאי ישראלי (ש"מ); 39. משקה חם; 41. אליל; 42. נתח; 43. מטבע יפאני; 45. שיר־לכת; 47. מילת־תחינה; 48. אנדרטה; 50. יחידה באשכול; 51. מסימלי חג־החנוכה; 52. חייתו־יער; 54. קיבוץ בעמק; 57. משמש להצמדת חפצים; 61. מסולם הצלילים; 62. מעיל כנפות; 64. מתגורר; 65. פעלו; 66. נצח; 67. צאצאה; 69. פרח נאה; 70. מעט מאד; 72. שוק; 74. שמש; 75. קרש רחב; 77. עוון; 78. הפלגה חגיגית; 80. מרקיה; 82. קידומת הולנדית; 84. זאת; 85. מקום; 87 דורון; 88. מהות מרוכזת; 90. מסולם הצליליים; 92. אמונה; 94. כרוב; 95. מועד; 97. הוייה; 99. כיוון ש־; 101. מיכסה הבית; 102. קריאת צער; 103; תצלום ציבעוני שקוף; 104. יש, ממש.

מאונך:

1. חודש בשנה העיברית; 2. כן, ב־אנגלית; 3. הקדש מוסלמי; 4. זכר בבקר; 6. שן הפיל; 7. מזל רע; 8. מיקווה־מים ענקי; 9. הפגנה אווירית; 12. נשיבת רוח; 15. קל לחדירה; 16. מקל גדול; 17. זכר בעיזים; 19. אזרח; 20. מחוספס; 21. מתקוממת; 23. בשבילי; 24. מן ההורים; 26. מגרמי־השמיים; 27. מספיק! 29. מטיל, גוש; 30. מכלי הנשיפה; 33. קורסט; 34. מדמויות המערב־הפרוע; 36. רשף; 37. מלאך; 40. גוף שלישי רבים; 41. נור; 44. פלא; 46. חיוני בקפיצה־לגובה; 47. צאצא; 49. ירק־גינה; 50. משרת נרצע; 53. שמקצועו מתן עצות; 54. פיאסטר; 55. בתוכה; 56. יבשה בלב ים; 58. פרוסה; 59. עטיפה דקיקה; 60. מיזנון; 62. רשע; 63. אחורי הגוף; 66. חירות, אי־תלות; 68. מעמקים; 71. מש־משת לתפירה; 73. דיבור בקול נמוך; 76. נוזל החיים; 77. אוהד, מעריץ; 79. מידת־שטח; 81. בוא הלום! 83. בהרת־קיץ; 84. שערה קשה; 86. כמו 39 מאוזן; 89. בעייה; 93. לאלתר; 95. מנביאי תרי־עשר; 96. פרי־עץ; 98. כלי־קיבול גדול; 100. מכינויי האלוהות; 101 שביב; 102. קרס.

הפעל את דימיונך ונסה למצוא לציור שלמטה כותר תמתאימה, אשר תסביר מה אתה רואה בו. הצעות לכותרות יש לשלוח לפי הכתובת: „קשקשת", ת. ד. 136, תל־אביב.

בין הזוכים יוגרלו פרסים: שתי מנות בשווי —.50 ל"י (חמישים לי־רות) כל אחת, באחד מסניפי רשת הפיצריות רימיני בתל־אביב.

קשקשת 2102

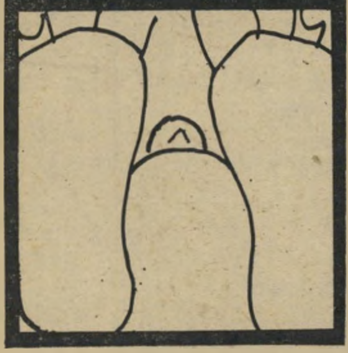

קשקשת 2100

● פגישת לוויני־ריגול בדרך ל־קאהיר.
אברהם טל, עין־כרמל

● פקק־תנועה אווירי.
אורנה שליט,
רח' הנרייטה סולד 50, חיפה

● הפוך את הלירה, אולי הצד ה־שני מוצלח יותר.
עמיר הררי,
קיבוץ עין־דור, ד.נ. יזרעאל

● ביצייה בעיניו של קסוקר.
מרדכי זהר,
רח' הגפן 5, אשדוד

PIZZERIA RIMINI

מסעדות איטלקיות

תל־אביב, ככר אתרים טל. 288800
תל־אביב, ככר מלכי ישראל 4, טל. 263987
תל־אביב, רח' אבן־גבירול 24, טל. 266177
תל־אביב, דיזנגוף 93 טל. 221681
חיפה, רבי הנביאים 20, טל. 640201
חיפה, דרך רופין טל. 252654
ירושלים, רח' יפו 43 כשר
ירושלים, המלך ג'ורג' 15 כשר
רמלה, רח' הרצל 102
אילת, מרכז התיירות החדש

חדש!!!

בן־יהודה 262
פינת דיזנגוף
טל. 455070

Pizzeria Rimini 1977 המוצר הנבחר

אף אחד לא יכול לשיר כמו מיכל טל.
חוץ מהסטריאו שלה.

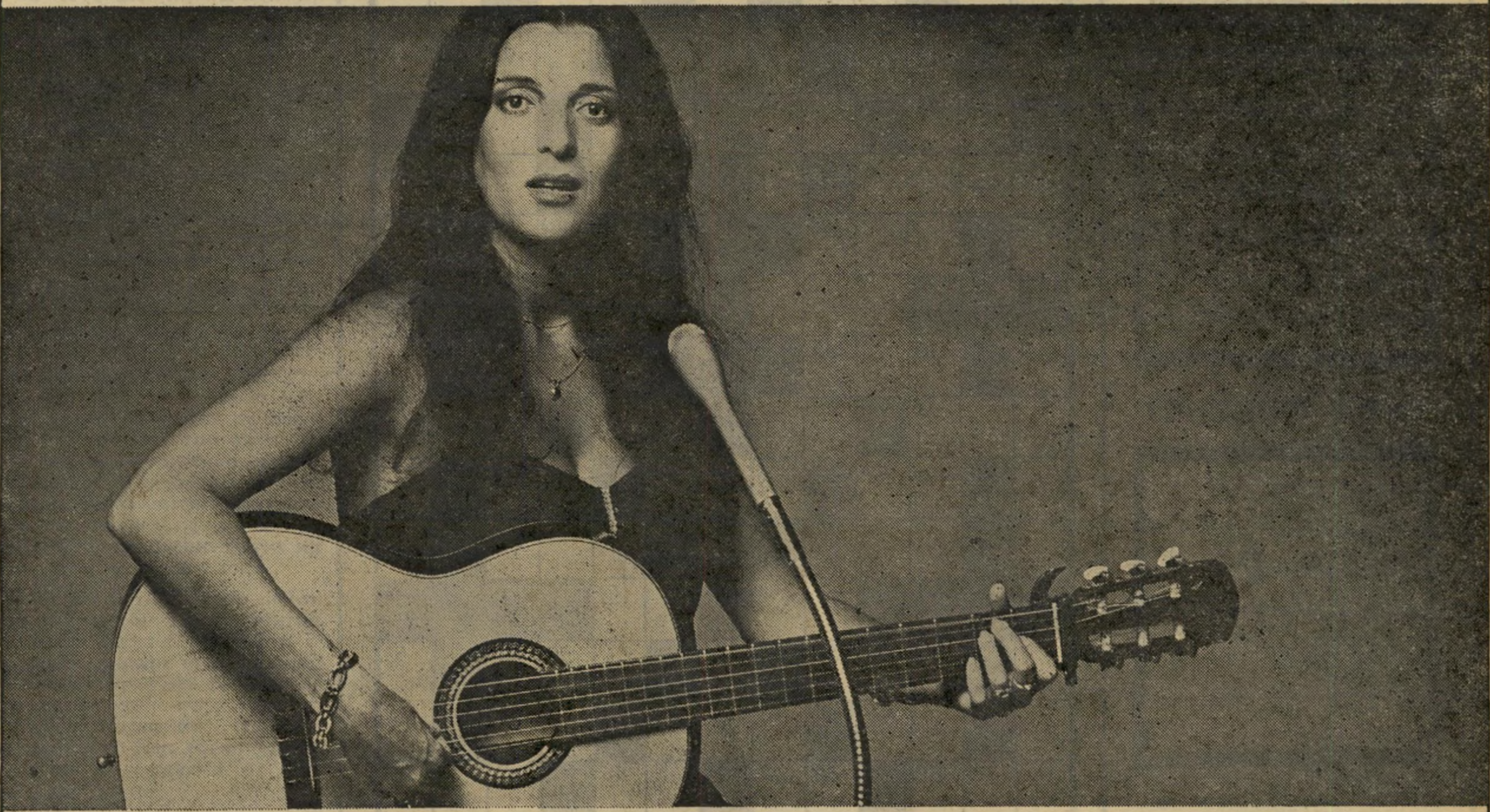

National

צעד קדימה אל המחר.

מגבר 60 וואט • רדיו AM/FM/FM/ Stereo
טייפ דק סטראופוני עם תא קסטות הידראולי •
פטיפון אוטומטי • זוג רמקולים 2Way משובחים.

מיכל טל אוהבת מוסיקה טובה. קל לנחש זאת.

קל גם לנחש שלגבי מיכל טל פירוש הדבר הנאה כפולה: כזמרת מצליחה בעלת קול מיוחד ונעים אוהבת מיכל גם לשמוע וגם להשמיע את השירים האהובים עליה.

"כשאני רוצה לדעת כיצד שומע אותי הקהל באולם אני מעדיפה להאזין במערכת הסטריאו S.G. 2650 של נשיונל. אני פשוט מכניסה קסטה לטייפ הסטריאופוני, לוחצת על כפתור ובבת אחת אני שומעת את עצמי שרה בקול צלול, ברור, וחד בדיוק כפי שהוא נשמע בהופעה חיה".

אולם, מיכל טל איננה מאזינה רק לעצמה. כזמרת מקצועית היא אוהבת שירי עם ובלדות מכל העולם.

"עם נשיונל", אומרת מיכל, אני מאזינה למוסיקה הנפלאה הזאת ומרגישה כאילו קֶאט סטיבנס, דון מקלין או ג'ון בָּאֶז נמצאים בחדר האורחים שלי".

וכדי לארח את מיכל טל בחדר האורחים בבית צריך לעשות בדיוק מה שמיכל עושה בעצמה. להאזין לה במערכת הסטריאו S.G. 2650 של נשיונל.

National Panasonic and Technics are the brandnames of Matsushita Electric.

אתה והלירה

האשמות חמורות נגד מנהלי „דובק"

מנהלי קונצרן הסיגריות „דובק", **מרטין גהל** ובנו **זורח**, מואשמים בבית־המשפט בתל־אביב כי הקימו חברה ל־ייבוא סיגריות זרות, המתחרה ב„דובק". כן הם מואשמים בפעולות הגובלות בפלי־לים, שבוצעו על־ידי זורח גהל. האשמות אלה הן חלק מהמרצת פתיחה (712/77) שהוגשה על־ידי יורשת מניותיו של מייסד „דובק", עורכת־הדין **אילנה זינגל**.

התובעת היא בעלת 11% ממניות „דו־בק", שהן 1,234 מיליון מניות רגילות. באסיפה הכללית השנתית של „דובק", שהתקיימה באוגוסט השנה, התכוונה אי־לנה זינגל להעלות על סדר־היום דיון ב־פעולות חריגות בניהול החברה ועניינים הכספיים, שבוצעו על־ידי יו"ר מועצת ה־מנהלים מרטין גהר ופעולות הגובלות

מאשימה זינגל

מואשם גהל

אין עשן בלי אש

בעבירות פליליות שבוצעו על־ידי מנכ"ל החברה זורח גהל. האשמות אלה הובאו לפני האסיפה לידיעת היועץ המשפטי של החברה, וכן נמסר לו על כוונת זינגל לתבוע מינוי מפקח מטעם משרד המש־פטים. בעת האסיפה הכללית הוזמנה זינגל החוצה, על־ידי מנכ"ל „דובק". היא יצאה מן האסיפה והסתגרה עם יועציו המשפטיים בחדר במלון „רמאדה קונטי־ננטל". הם רצו לקנות את מניותיה ו־למנוע בעדה מלגולל את האשמותיה בפני האסיפה הכללית. בפגישה זו נחתם הס־כם, לפיו ירכשו ממנה את מניותיה במ־חיר של 9.7 מיליון לירות, והיא תבטל בקשות עיקול זמני על רכוש הגהלים ו־תשיג את הסכמת אחיה, **נחום ואס־קביץ**, לעיסקה (אחיה בעל אחוזים דו־מים וזכות סירוב ראשון למניותיה). מייד אחרי האסיפה הגיע האח ארצה וחתם על המיסמכים הדרושים לביצוע העיסקה. לאחר־מכן החלו הגהלים נסוגים מהת־חייבויותיהם והציעו לבסוף מחיר של כ־6 מיליון לירות בלבד, מחיר הנמוך בהרבה ממחיר המניות בבורסה.

משנוכחה זינגל כי רומתה, שלחה לכל חברי הנהלת „דובק" מכתב בו האשימה את מנהלי החברה במתן העדפות כספיות בארץ ובחו"ל למרטין גהל בצורה לא מקובלת בחברות ציבוריות, וללא ידיעת שאר בעלי המניות ותוך כדי קיפוחם; השתתפות של מרטין גהל בניהול חברה מתחרה העוסקת בייבוא ובהפצת סיגריות תוצרת־חוץ, תוך תחרות ב„דובק" (הכוו־נה לחברה „נתיבי־ים" ייבוא וייצוא בע"מ, המייבאת את הסיגריות „סאלם", „קאמל", „וינסטון"); השגת גבול פלילית על־ידי זורח גהל בדירתה של זינגל, ב־אמצעות השתלת מיקרופונים ומכשירי־ציתות, במגמה להפעיל עליה לחץ בלתי־חוקי ולמנוע ממנה לגלות את החריגים האמורים. בהקשר לפעולות אלה מתנהלת חקירה של המשטרה בתיק 5520/77.

בית־המשפט מתבקש עתה להצהיר כי שווי כל מניה של אילנה זינגל ב„דובק" הוא 13 לירות והתמורה עבור חלקה כיום מגיעה לכדי 10 מיליון לירות לפ־חות. כן מתבקש בית־המישפט לאשר את עיסקת המכירה שנחתמה בשעתו. לתבי־עה מצורפים הרבה מיסמכים, ביניהם מיכתבה של אילנה זינגל להנהלת „דו־בק", שחלק ממנו מתפרסם להלן:

„הודע לי ע"י נציגכם, כי נטלתם שלא כדין, מתוך בית־הדין הרבני בת"א־יפו, מיסמכים אישיים־משפחתיים שלי, באמ־צעותם התכוונתם ללחוץ עלי ולהשתיקני מגילוי האמת. (וזאת חרף העובדה כי אף לכם אישית ולבני־זוגכם, קיימים תי־קים מסוג זה ברבנות ובשלטונות המכס אשר גילוי העובדות בהם מסמר שיער).

הודעתי לכם כי הגיע הזמן לברר את כל העיוותים, מעשי התרמית, ואי־הסד־רים הכספיים המפורטים לעיל, ואלה שלא פרטתי עדיין — וזאת במגמה להציל ולשמור רכושי המופקד בידיכם והנאמד במיליונים רבים ואשר אין לי כל אפשרות להשגיח על צורת ניהולו, עקב מגמתכם העיקשת והמכוונת להרחיקני מכל עמדת ייצוג וביקורת בהנהלה.

עשיתם כל שבידכם כדי למנוע בעדי מלגלות בפורום המתאים — שהוא ה־אסיפה הכללית הרגילה — הן בשנה ש־עברה, בה השתקתם אותי ע"י התחיי־בותכם בכתב למצוא עבורי קונה ולהפטר ממני, ובמיוחד השנה, ע"י חתימת חוזה לרכישת מניותי — תוך כדי מהלך האסי־פה הכללית!!! (ובלבד שלא אהיה נו־כחת בה ולא אדון בנושאים הנ"ל) ומייד לאחר תום האסיפה התחלתם להתחמק מקיום ההסכם ובאופן שיטתי הערמתם קשיים בלתי הגונים. והדבר הגיע לשיאו בישיבת המעריכים בהתאם לתנאי ה־הסכם ביום 14.11.77, בה השתמע מפו־רשות כי אינכם מתכוונים כלל לקיים את ההסכם. וזאת כדרככם במשך 9 ה־שנים האחרונות — מאז פטירת אבי, עת רימיתם אותי, את אמי ואחי, ללא הפסק. הדחתם אותנו כליל מעמדתנו ב„דובק" והשגתם בתרמית את הסכמת אחי לשינוי התקנון, ע"י שהצגתם לו הסכם הצבעה המבטיח לו מקום בהנ־הלה, בו בזמן שכל ההסכם היה מבוייס כדרככם וכנוהגכם במעשי התרמית.

הזדעזעתי כשקראתי בפרוטוקול האסי־פה הכללית מיום 16.8.77, ממנה הוצאתי במירמה, כי למרות שידעתם כי המנו מתנגדים בכל תוקף לבחירת אברהם דוב־רובסקי להנהלת „דובק" ועומדים על דרישתנו (כמייצגים בלוק של מניות ה־נאמד ב־20 מיליון ל"י) למנות לפחות 2 נציגים שלנו בהנהלה, ולמרות שתלויה ועומדת תביעה בנושא זה בביהמ"ש ה־מחוזי, למרות זאת בחרתם בדוברובסקי הידוע כמועל באמון, כחבר בהנהלה. הת־עלמתם מדישתנו להיבחר להנהלה, והודע בפרוטוקול שיסודו בזיוף כי דוברובסקי נבחר „ללא התנגדות" (כנראה זהו הגמול השנתי הניתן לו מצידכם, בגין הקנוניה המחרידה עליה נסובה התביעה הנ"ל).

לפיכך הנכם נדרשים כדלהלן:

א. לגרום לכינוס אסיפה כללית שלא מן המנין לפי סעיף 63 לפקודת החברות, שבה יתוקן המעוות, יתבררו כל החריגים והעבירות, ותועמד מועמדותי ומועמדות אחי לבחירה להנהלה.

ב. לקיים מיד את התחייבויותיכם לפי ההסכם מיום 16.8.77.

במידה ולא תמלאו את הנ"ל תוך 3 ימים אאלץ לתבוע בערכאות ביצוע בעיין של ההסכם, ביטול האסיפה הכללית מ־יום 16.8.77, ופיצויים בגין הפרת ההסכם הנ"ל בסך של מיליונים רבים של לירות.

עד כאן נוסח המכתב.

עמוס ברגנר ינהל את בל"ל ניו־יורק

עמוס ברגנר, מי שהיה עד עתה מנהל מחלקת חוץ־לארץ ב„בנק הפוע־לים", ינהל את „בנק לאומי אנד טראסט קומפני" בניו־יורק. תפקיד זה מילא עד כה **אליעזר לרנר**, שהתמנה עתה מנהל „בנק לאומי" בחצי הכדור המערבי. מקו־רות בכירים ב„בנק לאומי" אישרו את הידיעה וציינו כי ההפרשות להפסדים במאזן החצי־שנתי של הבנק האמריקאי מקורם בהפסדים מרכישת „אמריקן בנק", שהתמוטט אחרי פרשת **דויד גרייבר**.

המינוי של ברגנר יציבו בעמדת תחרות עם הממונה עליו עד כה, יו"ר הנהלת „בנק הפועלים", **יעקוב לווינסון**, ה־יושב דרך קבע בניו־יורק ומנהל את עיסקי „בנק הפועלים" האמריקאי ישירות משם.

אלון ינהל את „סולכור" ניו־יורק

אביגדור אלון יחליף את **שלמה שטיינפלד** כמנהל „סולכור" ניו־יורק, שמחזורו עולה על 80 מיליון דולר לשנה. אלון מנהל כיום את „פניציה". את מקו־מו ב„פניציה" יתפוס **יהודה זליג**, ש־היה מנהל „פניציה" קודם־לכן ועתה הוא מנהל את „סולכור" לונדון. תחת זליג יתמנה מנהל שייבחר מן הסגל הקיים.

דוברת לא יפרוש

מנכ"ל „כלל", **אהרון דוברת**, אינו מתכונן לפרוש מתפקידו, והיחסים בינו לבין הבנקים בעלי המניות ב„כלל" הם מצויינים. כך העלתה בדיקה שערך עורך המדור, בעקבות ידיעה על פרישה אפשרית של דוברת מ„כלל" וכניסתו לחברת בי־טוח. נראה כי מקור הטעות בידיעה על פרישה של מנהל אחר של „כלל", **יחזקאל שלח**, שעבר לנהל את חברת ה־ביטוח „אליהו". ידיעה על כך פורסמה במדור זה בשבוע שעבר.

הנפט של „ירדן"

טייס „אל־על", **אורי יפה**, טוען כי צינצנת הנפט מא־טור שהציג השר **יצחק מודעי** בישיבת הממשלה, כוללת את כל חלקה של חברת „ירדן" לחקירות בקידוח זה.

מאבק על נציגות „ממורקס" בישראל

מזה כמה שבועות מתנהל מאבק בין עורכי־הדין של חברת „ממורקס" האמ־ריקאית, ממשרד **ברוך גרוס**, לבין סוכ־ני החברה בישראל עד כה, חברת אי־פי־אי ו**בנימין יוחננוף**, ופרקליטו **אליהו גצלטר**. „ממורקס" היא החברה הגדולה באמריקה לייצור מערכות תוכנה והיא בין הבודדות המתחרות באי־בי־אם בהצ־לחה. בישראל הצליחה להיות ספקת ציוד התוכנה לשורה של מוסדות, כולל משרד הביטחון וצה"ל, במחירים זולים בהרבה ממחירי אי־בי־אם.

לפני כמה שבועות סיימה החברה חקי־רה, שהעלתה מימצאים המראים כי היא מרומה על־ידי הסוכן הישראלי. תוך כדי כך גילתה גם, כי הסוכן פתח חשבונות בחו"ל והפקיד בהם חלק מן העמלות המגיעות לו. החומר שנאסף בידי החברה שימש בסיס להודעתה, כי אינה רוצה באי־פי־אי כסוכן. החומר גם נמסר למש־טרה ולמחלקת החקירות של מס ההכ־נסה. במהלך החקירה נעצר יוחננוף כ־חשוד בעבירות־מס והמשטרה ממשיכה לחקור בנושאה פקדונות בחו"ל.

יוחננוף סירב לוותר על הסוכנות ו־„ממורקס" סירבה להמשיך לייבא ציוד לישראל באמצעותו. נוצר מחסור חמור בציוד למחשבים בישראל, ומערכת הבי־טחון, לדברי יוחננוף, היתה צריכה לקנותו בדרכים שונות ומשונות, שלא בידיעתו.

עתה נסב הדיון בין עורכי־הדין של ה־צדדים על גובה הפיצוי שישולם ליוחננוף אם יסכים לוותר עלה סוכנות.

ד"ר להמן ומתעשרי הבורסה

מי שהיה האיש הקובע בבורסה וב־„בנק לאומי", הד"ר **ארנסט להמן**, תקף בחריפות בעתונות את אלה המנסים להתעשר עתה במהירות בבורסה. הוא צודק, שכן רק ל„בנק לאומי" מותר להת־עשר במהירות מסחר בורסה. כאשר מנ־סים אזרחים פשוטים לעשות כסף ב־בורסה, הם פשוט גוזלים בכך נתח מ־„בנק לאומי".

הוויכוח המתנהל באחרונה סביב ה־טענות נגד הבנקים מגלה כי כמה מן העתונאים העוסקים בנושא הם בורים בכלכלה. את בורותם מנצלים, כמובן, נציגי הבנקים, אנשי הרשות לניירות ערך והמפקח על הבנקים, **מאיר חת**, ו־משיבים תשובות שלא לעניין.

ידוע, כי ארצות־הברית של אמריקה עברו על בשרן את מה שמתרחש עתה בישראל. שם הסיקו, אחרי המשבר הגדול של 1929, את המסקנות ההכרחיות ל־קיומה של בורסה בריאה ונורמאלית. חוקי ניירות הערך האמריקאיים אוסרים על בנקים וחברות להשקעה להיות ברו־קרים. אסור שתהיה איזושהי חפיפת אינטרסים בין הברוקר לבין המשקיע. הברוקר חייב להיות רק נציגו של המש־קיע. שם חובה לדווח כל שלושה חודשים וכל סטיה מן התשקיף עולה ביוקר, כי אוסרים, להרבה שנים, את כל מי שמפר את החוק.

אילו עשו מנהלי החברות הישראליים באמריקה מה שהם עושים בארץ, היו יושבים בכלא כבר מזמן. והנה מציע מאיר חת פתרון, בשיא התמימות: שכמה חברות אולי יסכימו לדווח לבעלי ה־מניות אחת לחצי שנה, ויצחק טאוב, מהרשות לניירות ערך, ישלח משקיף לש־בת בבורסה.

ולסיכום: אם רוצים אנשי האוצר בורסת בריאה, מתפתחת ומשגשגת, כל מה שעליהם לעשות הוא להעתיק את חוק־ניירות־הערך האמריקאי לעיברית, ולהגישו לכנסת, בתקווה שזו תאשרו. זה הכל.

מיהם „פופאי" ו„סנשו פנשה" בממשלה -

ומהי דעתו של הפרופסור ליבוביץ על שר־החוץ

אנוואר אל־סאדאת

נשיא מצריים, מציג בגאווה — לצד רעייתו ג׳יהאן — את נכ־דתו הנושאת את שם סבתה. הנכדה, שנולדה בעת ביקורו של סאדאת בירושלים, הוגדרה על־ידו כך: „התינוקת הזאת היא תינוקת השלום... זה ברור." בתו של סאדאת, נואה, ילדה את ג׳יהאן זמן קצר אחרי ההתרגשות שתקפה אותה כשצפתה באביה באל־אקצה.

■ הבדיחה האחרונה ה־מהלכת בירושלים: „אחרי ש־הוחלט שוועידת קאהיר תתכנס במלון מינה האוז, הוחלט גם לשנות את שם מישכן נשיאי ישראל בירושלים. הוא ייקרא מעתה נינה האוז."

■ רעייתו של ראש־הממ־שלה, **עליזה בגין**, לא משה ממיטת חוליו של בעלה כאשר לקה בהרעלת־קיבה בעת שה־תם של הבגינים בלונדון. יחד עם זאת לא שכחה את נכדו־תיה, ושלחה את אחד מקציני הביטחון למארכס אנד ספנסר, כדי שיקנה סוודרים לילדות.

■ לפני הנסיעה ללונדון הספיקה עליזה בגין להיות או־רחת כבוד בתצוגת־אופנה מ־טעם הדסה, שהתקיימה במלון הילטון בירושלים. אחת האור־חות בתצוגה היתה **סימי אול־שן**, רעיית הנשיא לשעבר של בית־המישפט העליון, **יצחק אולשן**, וממנהיגות הדסה. ה־גברת אולשן שכלה את בנה **יורם** במילחמת יום־הכיפורים ומאז היא מדירה רגליה מאי־רועים חברתיים. אלא שהפעם, כמחווה מייוחדת לגברת בגין, הסכימה לבוא ותביאה עימה את נכדתה בת השש, צילי, ש־הגישה פרחים לרעיית ראש־הממשלה. כשראתה עליזה בגין את הילדה פלטה: „או, כמה חבל — אילו הייתי יודעת ש־יהיו פה ילדים הייתי מביאה את הנכדות שלי."

■ מי שהתקשר ללישכת ראש־הממשלה בזמן שהותו של **מנחם בגין** בלונדון וביקש לשוחח עם מזכירתו **יונה קלימוביצקי**, נענה כי אינה נמצאת במשרד. אלא שבניגוד למצופה לא שהתה יונה עם הבוס שלה בלונדון. היא פשוט ניצלה את עובדת היעדרותו, נטלה לעצמה חופשה שהגיעה לה מאז תקופת הבחירות, ו־חזרה למשרד מייד עם שובו של בגין מבריטניה.

■ בעת דיון שהתקיים ב־כנסת על שינוי שיטת הבחי־רות, כשסגן ראש־הממשלה **ייגאל ידין** ניצב ליד דוכן הנואמים, נופף ח״כ **יוסי שריד** בתיק עב־כרס שהכיל קטעי־עתונות וקטעי־נאומים של ידין. הוא אף ציטט מפעם לפעם מתוך התיק. הסתבר כי בא מוכן לדיון. עזר לו בכך עמיתו, ח״כ **משה שחל**, ש־אסף את הקטעים המתאימים מדברי ידין ומסרם לידין ערב הדיון.

■ הכתבים המדיניים ב־ירושלים מכנים את ייגאל ידין „פופאי" ואת מזכיר הממשלה **אריה נאור** „סנשו פנשה".

■ פרופסור **ישעיהו ליי־בוביץ'** היה אורח התוכנית בצהרי יום ד׳, באוניברסיטה ה־עיברית בירושלים. הוא דיבר על מדיניות־החוץ של ישראל, הירבה לתקוף את שר־החוץ **משה דיין** וכינה אותו „נור־רוטי" ו„פסיכופאת". הסטודנ־טים האזינו לפרופסור בדממה, ורק כאשר כינה את דיין „ה־יצור הזה" פרצו בצחוק. ליבו־ביץ׳ הפסיק את דבריו, חשב לרגע ואמר: „כן, אפילו דיין הוא יצור אנושי."

■ ידיעה המסעירה בימים אלה את הסטודנטים בירושלים אומרת, כי רקטור האוניברסי־טה, פרופסור **גדעון שבסקי**, מנע את כניסתם לקאמפוס של שלושה עתונאים מצריים, ש־שהו בארץ בעת ביקורו של הנשיא **אנוואר אל־סא־דאת**. התאחדות הסטודנטים הזמינה את העתונאים לבקר ב־אוניברסיטה, כדי להפגישם עם סטודנטים ישראליים. אישור מיוחד ניתן לביקור זה מטעם מנכ״ל משרד ראש־הממשלה, **אליהו בן־אלישר**, ומטעם מנהל לישכתו של ראש־הממ־שלה, **יחיאל** („חיליק") **קדי־שאי**. אך הרקטור התנגד, ב־טענה כי סטודנטים שמאלניים עלולים להפריע לביקור והפ־רעתם תזיק למדינת ישראל.

מוישה וחצי

הוא האלוף משה לוי, אלוף פיקוד חמר־כז, המכונה כך בגלל גובהו, היה אורח מסיבת חנוכה שבה השתתפו גם הזמרת חווה אלברשטיין. האלוף הגיע למסיבה עם רעייתו ושתי בנותיו, אולם בגלל חוסר מקום ישבו הבנות הצעירות על ברכי הוריהן, והמישפחה ליוותה במחי־אות כפיים משותפות את שירתה של הזמרת חווה אלברשטיין.

ג׳וזי כץ

היא זמרת עסוקה מאד וגם אם מסורה. בחופש חנוכה נאלצה לקחת את שני ילדיה הפעוטים, בן בן השנתיים ושם בן השנה איתה אל מאחרי הקלעים של פס־טיבל הזמר לילדים, שבו הופיעה. בעוד בן משתלב בין הילדים המשתתפים במופע, התעייף שם הקטן ונרדם בעגלה.

לאנשים
הנכונים!
777
הברנדי
הלאומי
שהוא
בינלאומי.

כרמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

אנשים

■ ספורט חדש הונהג במזנון הכנסת: ציד אוטוגרפים. ילדיהם של חברי־כנסת, עתונאים, עסקנים מפלגתיים וכו׳, היכולים להיכנס למזנון, מסתובבים בו ומבקשים אוטוגרפים. אחד הילדים ניגש אל סגן שר־האוצר **יחזקאל פלומין** וביקש ממנו חתימה. סגן השר חתם והוסיף: „לא לפרעון״. אותו ילד החתים גם את שר־החינוך־והתרבות, **זבולון המר**. השר חתם ואמר לילד: „חתימה זו לא באה במקום הבחינה בסוף שנת הלימודים.״

■ בסימפוזיון שהתקיים בבית סוקולוב בנושא „תשובתנו לסאדאת״ אמר איש מפלגת העבודה פרופסור **זאב שטרנהל**, כי תוכנית אלון הפכה למוצג ארכיאולוגי. התערב מנחה הערב, עורך־הדין **אמנון זיכרוני** ואמר: „תיזהר משימוש במינוח זה, כי דיין עלול לסחוב את התוכנית.״

■ ספן השלום **אייבי נתן** הפעיל את כל קשריו כדי להיכלל במשלחת העיתונאים הישראליים לוועידת קאהיר. לבסוף נכלל אייבי ברשימה, אך התבקש על־ידי לישכת העתונות הממשלתית להשתמש בדרכונו הבריטי. הוא סירב בטענה כי הוא רוצה לנסוע לקאהיר כישראלי לכל דבר, כפי שעשה בעבר.

■ במאי הקולנוע **יקי יושע** החליט לנסוע למצריים עם דרכון ישראלי וללא תעודת עתונאי. הוא טס לקפריסין, ניגש לשגרירות המצרית בניקוסיה וביקש אשרת־כניסה למצריים. אנשי השגרירות התייחסו אליו אמנם בכבוד, והוא אף הוזמן לשיחה עם הקונסול, אך הוסבר כי לא יקבל אשרה ללא הוראה מקאהיר והוראה כזו עדיין לא הגיעה.

■ הזמר **צביקה פיק** יצא בתוכנית חדשה ומחרישת אוזניים של מוסיקת רוק׳נרול, כשמלווה אותו תזמורת גדולה ושתי זמרות. השבוע הופיע צביקה באולם קולנוע אורדע ברמת־גן. הוא כה הלהיב את הקהל, עד שזה יצא מגדרו, שבר כיסאות, השתולל וגרם נזק לאולם הקולנוע. בעל הקולנוע החליט לבטל את הופעותיו של פיק באולם והודיעו כי הוא שוקל אפשרות להגיש נגדו תביעת נזיקין.

■ מיקרה לא־נעים אירע לשחקנית **אביבה גר**, המשתתפת בהצגה שלושה הוצמד. באחת ההצגות שהתקיימה בתל־אביב התמוטט חלק מהתפאורות ומוט ברזל פגע בראשה של השחקנית היפה. אך אין מקום לדאגה — היא התאוששה, שכן ההצגה חייבת להימשך.

■ באמת לא נעים, אבל שר־הביטחון **עזר וייצמן** לא נזקק לקביים חדשים בעקבות תאונת הדרכים בה היה מעורב. הוא משתמש בקביים בהם השתמש בנו, **שאולי**, שנפצע בתאונת דרכים לפני כשנה.

■ תוכנית הרדיו לצון על לצון הוקדשה השבוע לחנוכה. לבלשן **אבשלום קור** היו בה זיקוקין משלו: „יש שלושה גדלים של נרות: נר לארג׳, נר מדיום ונר דקיק. נר לייצוא נקרא: אור לגויים ונר לשימוש מקומי: אור המצב. נר לעצבנים: נרווים. קיסר שמדליק עיר: נרון. בחנוכיה שמונה נרות ועוד נר אחד בלי תיק.

■ למי שלא מאמין שאיי סישל זה המקום היפה בעולם, מציע ראש הכפר האפריקאי באילת, **רפי נלסון**, לבדוק את העניין בעצמו. רפי הגיע לשם ראשון לסיור לימודים, שלח משם גלויית־דואר לשר־הביטחון **עזר וייצמן** בנוסח הבא: „תגיד למנהיג לא להחזיר עד שאחזור.״ כיוון שרפי חוזר מאיי סישל בחודש הבא, אפשר לישון בשקט. עד אז לא יוחזרו השטחים.

■ **אבנר זילברברג**, מנהל מיסעדת בית־סוקולוב בתל־אביב, החליט לפצו את העיתונאים שלא הצליחו להשיג מקום במטוס כדי לכסות את דיוני ועידת קאהיר. הוא רכש מקלט טלוויזיה צבעוני, הציב אותו במיסעדתו, שם יושבים עיתונאי תל־אביב דרך קבע, כדי שיוכלו לחזות בדיוני הוועידה בצבעים טבעיים, כפי שהם משודרים מקאהיר.

רות דיין עברה באחרונה דיאטה חריפה והפחיתה 30 ק״ג ממישקלה. היא נתנה את חסותה לתערוכה למען עיתון הסיפרות פרוזה המתקיימת במלון דיפלומט. אורחות בתערוכה היו הדוגמניות קארין דונסקי (משמאל) ומיכל אדר (מימין), שהחמיאו לרות על גיזרתה החדשה, וקארין אף שאלה אותה: „את רוצה שאסדר לך תצוגת־אופנה? מגיזרה כזאת את יכולה להופיע בדיוק כמונו.״

יפעת נצר התלמידה־לציור, בלטה יותר מכל הציורים שהיו תלויים על קירות התערוכה למען עיתון הסיפרות פרוזה. משמאל: הצייר אורי הופמקלר ליד תמונת משה דיין שתרם לתערוכה, וליד קארין דונסקי המכסה גם את עינו השנייה של משה דיין.

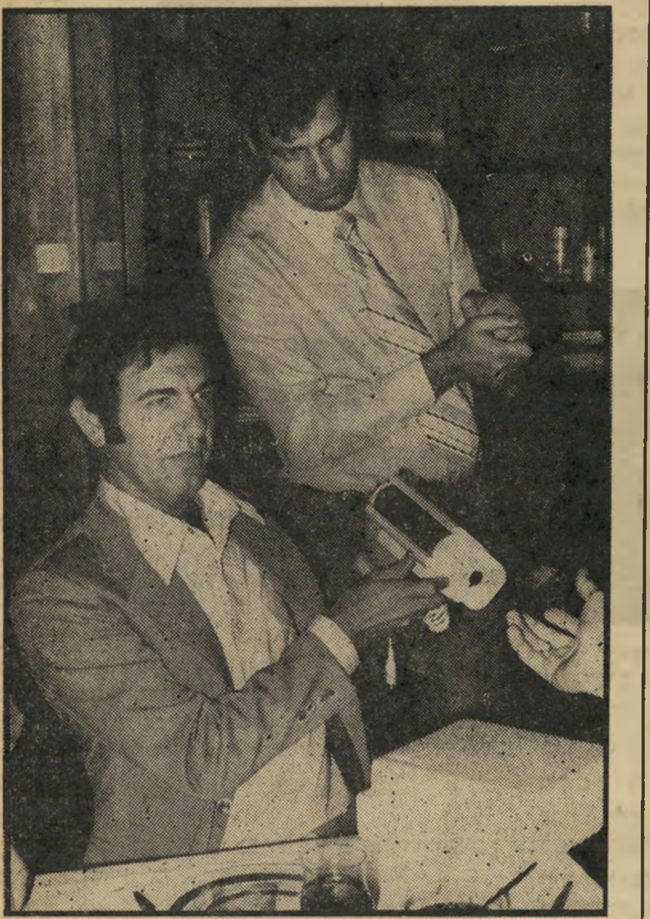

דויד אדמון פירסומאי מצליח ואחד מפעילי הדור הצעיר של המיפלגה הליברלית בליכוד, ידוע כמי שאינו חי בשלום עם השעון. הוא נוהג לאחר אפילו לפגישות חשובות ביותר. השבוע החליטו עובדי מישרדו לנסות לגמול אותו מהרגלו זה. בסעודה חגיגית שערכו לכבוד יום הולדתו במיסעדה הסינית של ג׳קי רונן, הגישו לו שעון־מעורר אלקטרוני, בתקווה שיעודד אותו לדייק. בתמונה: אדמון והשעון עם רונן.

חיים קורפו חבר הכנסת ויושב ראש הנהלת הקואליציה, מצא לו זמן פנוי ליטול את אשתו ולצאת עימה לחופשה בת שבוע ימים במלון גני־שולמית בסדום. נוסף לארוחות משותפות בילה הזוג קורפו את זמנו בחיפושים זה אחר זה, כשבכל פעם פונה אחד מהם לעובד אחר של המלון ומבקש לאתר את האחר. ביום הרביעי האחרון נעלמה אשתו של הח״כ, ורק אחרי מאמצים נמצאה כשהיא צופה בסידרה האחים. העיר מנהל המלון, מייק נבון: „אני חושב שלחיים קורפו יש פחות בעיות למצוא ח״כים להצבעה, מאשר את אשתו.״

אני בגין 2

מערכונים מהחיים

קובי ניב

פתיר: (קם. מדבר) ערב טוב, נפתח את מסיבת העיתונאים, כרגיל, בשירה בציבור. (מכוון את ה־אקורדיון) מי שלא מכיר את המילים יכול להעזר בשקופיות. אדוני ראש הממשלה, בבקשה.

בגין: (קם. שר) הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד. כולם!

„אני סומך עלי," מסביר בגין לגבירות הנאוות, „וגם אתן סימכו עלי, כי יש על מי לסמוך, סימכו עלי, אמן."

כולם: (קמים. שרים) הנה מה טוב ומה נעים ושבת אחים גם יחד, הנה מה טוב שבת אחים גם יחד, הנה מה טוב שבת אחים גם יחד.

בגין: (סולו) הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד.

פתיר: לשבת! (כולם יושבים) יש שאלות? כן, בבקשה.

עיתונאי א': אדוני ראש הממשלה, האם הישגת הישג כלשהו בביקורך בבריטניה?

בגין: ומה אתה חושב, אלף ידידי?

עיתונאי א': אני לא חושב. אני שואל.

בגין: אתה רואה, אלף ידידי, למה אתה לא חושב. תחשוב קצת. זה לא יזיק לך. (כולם צוחקים)

עיתונאי ב': מר בגין, האם חל שיפור ביחסי ישר־אל־בריטניה בעקבות ביקורך?

בגין: ומה אתה חושב, בית ידידי?

עיתונאי ב': אני חושב שכן. אני בטוח ושבטוח. אני משוכנע שוודאי. אני יודע שמאה אחוז. אין ספק שבהחלט.

בגין: נכון, בית ידיד, נכון מאד.

עיתונאי ג': האם יכול כבודו לפרט את ההישגים?

בגין: בהחלט כן, גימל ידידי, אני יכול.

„אני יהודי גאה," פוקד בגין על חייליו, חובש קסדה וממשיך: „כבד את אביך ואת אמך למען יאריכון ימיך. אמן."

עיתונאי ד': ובכן?

בגין: ובכן מה, דלת ידידי? (כולם צוחקים)

עיתונאי ד': מה הם ההישגים, אדוני?

בגין: דלת ידידי, אתה לא מצפה שאמסור כאן הכל! כל הכבוד לכם, אבל נר של חנוכה הדלקת כבר?

עיתונאי ד': לא.

בגין: אתה רואה, דלת ידידי, אין מה למהר.

עיתונאי ה': אדוני, כבוד ראש הממשלה, מר בגין, אולי בכל זאת אתה יכול למסור לנו משהו, קצת, אולי יש לך משהו להראות לנו?

בגין: ובכן, הא ידידי, (קם) פתיר ידידי, העבר לי את האקורדיון, בבקשה. (לוקח את האקורדיון ולפתע שולף ממנו שפן. מחיאות כפיים של כולם. מוציא כיפה מכיסו ומניח אותה על ראשו) אל תירא עבדי יעקב!

עיתונאי ו': כל הכבוד כבוד ראש הממשלה. האם הוא יכול להראות לנו עוד קסם אחד?

בגין: בוודאי, וו ידידי, בוודאי (לוקח שוב את האקורדיון והפעם שולף ממנו לפתע יונה צחורה. כולם מריעים) שלום עליכם מלאכי השלום! (מסיר את הכיפה. מתיישב. מחיאות כפיים ממושכות של כולם)

„אני מרכז העולם," מכריז בגין (במרכז) לפני הגנרלים הגויים, „ולכן עליכם לכבד אותי ואת השבת. אמן."

עיתונאי ז': מר בגין, האם אתה מאמין שיהיה שלום?

בגין: זין ידידי, למה אתה לא נותן גם לאחרים לשאול שאלות? (כולם צוחקים)

עיתונאי ט': אדוני ראש הממשלה, האם ביקורך בבריטניה חיזק את אמונתך שהשלום אכן קרוב?

בגין: אני מתפלא עליך, טית ידידי, האם אני נראה לך כמי שזקוק לחיזוק באמונתו?! אמונתי חזקה דיה גם בלי לנסוע לבריטניה.

עיתונאי י': אדוני.

בגין: רק רגע, יוד ידידי, החברים שלך שאלו שאלות. תן לי להשיב עליהן. אתה מרשה לי?

עיתונאי י': כן, בבקשה.

בגין: תודה רבה לך, יוד ידידי (כולם צוחקים). ובכן, ידידי היקרים, אני חייב לציין שביקורי ב־ממלכתי בבריטניה נחל הצלחה מלאה. ממשלת ברי־טניה מסכימה בכל עם מדיניות ממשלת ישראל. עובדה היא שבתום השיחה בה הסברתי לראש ה־ממשלה הבריטי את עמדותיה הנחושות של ישראל שאלתיו „מיסטר קאלאהן, קוו־ואדיס?", לאמור „ומה אתה אומר עכשיו?", וראש ממשלתה של בריטניה ענה לי מפורשות וללא היסוס „מיסטר בגין, איי סי יור פוינט", לאמור „אני מסכים עימכם לאורך כל הדרך". האם אתה רואה את הנקודה, יוד ידידי?

„אני זקוף על הסוס," אומר בגין לעצים, „ואתם אינכם אלא בולי־עץ מטומטמים, קרשים עלו־בים, דיקטים כפופים. אמן."

עיתונאי י': כן, בהחלט, אדוני.

בגין: אם כך, פתיר ידידי, תרשום לו שתי נקודות (כולם צוחקים)

פתיר: חשמתי.

עיתונאי י"א: אדוני ראש הממשלה, איך אתה עושה את זה?

בגין: זה פשוט מאד, יוד־אלף ידידי. (קם, מוציא את הכיפה מכיסו, מניח אותה על הראש. שר) מעוז צור ישועתי, לך נאה לשבח!

כולם: אמן!

בגין: (לוקח את האקורדיון מפתיר. מוציא ממנו תנ"ך. קורא) אנוכי ה' אלוהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים. לא יהיה לך אלוהים אחרים על פני. לא תעשה לך פסל וכל תמונה אשר בשמיים ממעל ואשר בארץ מתחת ואשר במים מתחת לארץ. לא תשתחווה להם ולא תעבדם כי אנוכי ה' אלוהיך

„אני ציפור הדרור," שר בגין לעולם, „אני זמיר השיר, אני סנונית האביב, אני נשר העמים, אני בז למוסכמות. אמן."

אל קנא פוקד עוון אבות על בנים על שלשים ועל רבעים לשונאי. ועושה חסד לאלפים לאוהבי ול־שומרי מצוותי. (מסיר את הכיפה. מתיישב).

פתיר: מסיבת העיתונאים נעולה!

3

קובי ניב

במצריים השמש זורחת בבוקר ושוקעת בערב

מאת שליחנו קובי ניב טלגרפית מהקיר

אני נמצא כאן כבר שלושה ימים רצופים, ואני יכול לקבוע כמעט ב־וודאות עובדה חשובה — השמש כאן זורחת בבוקר, ואילו בערב היא שוקעת. זוהי תמונה החוזרת על עצמה כבר שלושה ימים רצופים. פקידים בכירים, שעימם שוחחתי, טוענים שזהי תופעה קבועה במצריים, בעיקר מאז עלה ל־שילטון הנשיא הנוכחי אנוואר סאדאת, לאחר מות הנשיא הקודם.

שליחנו המיוחד מצלצל מהקיר

טרר..טרר.. גלינג־גלונג.. גלינג־גלינג.. טררררררר.. דינג־דונג.. פרר־פרר.. גלינג־דונג.. טררר־פרר.. דינג־דינג־דינג־גלונג.. טרר.. טררר.. גלינג־דונג־דינג־גלונג־פררר.. פרר.. טרררר.. גלונג־לונג.. דינג־דונג.. גלינג־דינג.. פררררררר.. טרר.. דונג־דונג.. גלינג.. פנג־פונג... טרר.. טרר.. דינג־דינג.

שליחנו המיוחד מדווח מהקיר

לתושבי מצריים יש שתי עיניים

אני פוגש כאן מדי יום עשרות ואולי מאות אזרחים מצריים, החל בחדרניות־המלון, דרך נהגי־המוניות וכלה ב־אנשי־מימשל בכירים. מתוך כל הפגי־שות הללו, הקצרות והארוכות, אני מתחיל להבחין בקווים משותפים וב־תכונות דומות המאפיינים את כלל תו־שבי מצריים. לרובם יש ראש על הכת־פיים, שלעיתים הוא מכוסה בכובע ולעיתים הוא גלוי, ואז הוא עטוי שיער. כימעט לכל המצרים, ללא יוצא מן הכלל, יש שתי עיניים ובצידיהן שתי אוזניים, כשבמרכז הפנים יש למצרים אף וגם פה הנמצא, בדרך כלל, מתחת לאף, כשלפעמים מפריד שפם בצורות שונות בין האף לבין הפה. בתוך פיות המצרים יש לשון אחת, וכמות משתנה של שיניים. הפה משמש לתושבי מצ־ריים לשתי משימות עיקריות: האחת — סיפוק מזון לגוף ועל־ידי אכילה והשניה — קומוניקציה על־ידי דיבור, המתבצע בעיקרו על־ידי הוצאת קולות מהפה. לרוב המצרים שתי ידיים, משני צידי הגוף, והן משמשות לביצוע פעו־לות ועבודות שונות ומגוונות. תנועת אזרחי מצריים ממקום למקום מתבצעת באמצעות שתי רגליים, ימנית ושמא־לית" היוצאות, בדרך סלל, מאיזור אגן־הירכיים לכיוון הקרקע, והן משמשות הן לעמידה יציבה והן לתנועה. בקצה כל אחת מהרגליים יש התעקלות חדה, שאותה עוטפים המצרים בנעליים, ב־עיקר בחורף, או בסנדלים, בעיקר ב־קיץ. מיספר האצבעות הכולל של אזרח מצרי ממוצע הוא כ־20. והיה אם תי־תקלו באדם הנראה כפי המתואר כאן, תוכלו מייד לזהותו כמצרי.

אזרח מצרי ברחוב מביט בחלון־ראווה

צילום מיוחד מהקיר: שליחנו המיוחד ק.נ.

מטלפן מהקיר

כשנחת המטוס ההיסטורי שהביא אותי למצרים תששתי מהניתוק. אך, כמו בשאר הדברים, נכונה לי גם בנושא זה הפתעה לא קטנה. כבר ב־מונית שהסיעה אותי למלוני, תוך כדי שיחה לבבית עם הנהג שואף־השלום, שמתי לב שהוא מאזין לרדיו. אם כך, אם יש להם רדיו, הרי שהמצב לא־כל־כך נורא. בפתח בית־המלון המהו־דר שמתי לב שעובדי־המלון שואפי־השלום מנקים את השטיחים העבים בשואבי־אבק חשמליים ולא במטאט־אים. המצב השתפר, ואיתו השתפר מצב־רוחי. בפואייה המפואר שמתי לב שכמה אורחים ושואפי־שלום יושבים סביב מכשיר־טלוויזיה, והמכשיר אכן פועל ומקרין תמונות של ממש. מייד חשתי הקלה עצומה, והעזתי לגשת אל רב־החדרנים שואף־השלום ולשאול אותו אם יש להם אולי טלפון במלון. ואומנם הסתבר שצדקתי — אם יש להם רדיו ושואב־אבק וטלוויזיה, הרי גם טלפון יש להם. והנה, כך הצלחתי לטלפן ולמסור לכם את רשמי. תמסרו ד"ש לכל מי שאני מכיר. להתראות.

ראיתי ערבי עם מישקפיים

מאת קובי ניב במיוחד מהקיר

אמש יצאתי לטייל בעיר והנה, ל־הפתעתי, באחד הרחובות השקטים, ראיתי לפתע ערבי, לבוש עבאייה מז־רחית וחבוש כאפיה מסורתית, והוא הולך לו לאיטו כשהוא חובש משקפיים. לא יכולתי להסתיר את תדהמתי — ערבי עם מישקפיים? ! עצמתי את עיני ופקחתי אותן שוב — כן, אומנם היה זה ערבי עם משקפיים. לא־ייאמן ממש. אבל בזה לא תמו ההפתעות. לפתע החל מטפטף גשם קל ולתדהמתי ערבי אחר, לבוש עבאיה מסורתית וחבוש כאפיה מזרחית, שלף לפתע מיטריה ופרש אותה מעל לראשו כמחסה מפני הגשם. זו האמת, אני נשבע, בחיי — ראיתי ערבי עם מיטריה. והערבי עם משקפיים. והכל בערב אחד. אכן, היינו כחולמים.

קובי ניב שולח תמונה מהקיר

אלה הם שניים מתוך מאות בנייני־דירות, המאורגנים על בסיס מישפחתי, שבהם מתגוררים רבים מתושביה של מצריים.

שליחנו כותב מהקיר

מצריים היא מדינה

קובי ניב שר מהקיר

עתה, אחרי שאני מכיר את מצריים טוב יותר, לא נותר ספק בליבי — מצריים היא מדינה. יש למצריים גבו־לות ויש לה שטח. במצריים יש אוכלו־סיה ואף תושבים. יש מיספר ערים, כמה עיירות ואפילו עיר־בירה יש ל־מצריים. למצריים חופי־ים ונמלים, שדות־תעופה ומידברינת. יש חקלאות במצריים ואף תעשייה, ואפילו מיסחר מתנהל כאן. יש למצריים מטבע משלה, בולים משלה, הימנון משלה וגם דגל משלה. יש בה כבישים ומכוניות, מסי־לות־ברזל ורכבות. יש במצריים מיס־עדות, ובתי־חולים, מועדוני־לילה, בתי־ספר, מכוני־מדע, מיגרשי־כדורגל, ברי־כות־שחייה, חנויות ואפילו אוניברסי־טה יש במצריים. יש לה, למצריים, צבא וכמו־כן מישטרה. כן, מצריים היא מדינה.

לה־לה־לה־לה־לה־לה־לי־לה־לי־לו.
לה־לה־לה־לה־לה־לה־לי־לה־לי־לו.
לה־לה־לה־לה־לה־לה־לי־לה־לי־לו.
לה־לה־לה־לה־לה־לה־לי־לה־לי־לו.
לה־לה־לה־לה־לה־לה־לי־לה־לי־לו.
לה־לה־לה־לה־לה־לה־לי־לה־לי־לו.
לה־לה־לה־לה־לה־לה־לי־לה־לי־לו.
לה־לה־לה־לה־לה־לה־לי־לה־לי־לו.
לה־לה־לה־לה־לה־לה־לי־לה־לי־לו.
לה־לה־לה־לה־לה־לה־לי־לה־לי־לו.
לה־לה־לה־לה־לה־לה־לי־לה־לי־לו.
לה־לה־לה־לה־לה־לה־לי־לה־לי־לו.

למרות המהפך ודוקא בגללו... הניידת של שרפ היא הקניה הכדאית ביותר.

תוכל לשלם יותר, אבל איכות גבוהה מזו לא תשיג.

טלויזיות יש הרבה. אבל ניידת של שרפ יש רק אחת. ענק האלקטרוניקה מיפן, מציע לך מקלט טלויזיה מעולה המיוצר כולו ביפן במחיר שאין לו מתחרה.

תמונה חדה להפליא, צליל ברור ונקי.

מה כה מיוחד בניידת של שרפ?
ראשית, ומעל לכל - אמינותה. אתה מפעיל אותה, ומקץ שניות אתה נהנה ממנה הנאה מלאה: תמונה חדה להפליא, צליל ברור ונקי, וכיוון מדויק ביותר. וכל זאת - בעזרת אנטנה פנימית צמודה (VHF/UHF).

וההנאה מלוה אותך בכל מקום.

פשוט הרם ושא אותה. (משקלה כ-7 ק"ג בלבד) מהסלון לחדר האוכל, לחדר הילדים, למרפסת או לחדר השינה.
קח אותה אפילו לטיול או למילואים (ניתן לחבר אותה בקלות למצבר המכונית).
בכל מקום תהנה מקליטה מצוינת. וכמובן גם מצורתה הנאה.

היכן תשיג את הניידת של שרפ?

את הטלויזיה הניידת ואת כל מוצרי האיכות של שרפ תוכל לראות, לשמוע ולקנות בשק"ם, במשביר המרכזי, בכל-בו שלום, במשביר לצרכן, בש.א.ל ובחנויות המובחרות למכשירי חשמל.

SHARP

SHARP

שרפ. ענק האלקטרוניקה מיפן

יבואן: אסמגו בע"מ ירושלים טלפון: 02-533817 הפצה: סלון טוקיו, אלנבי 53 ת"א. טל. 03-283770 הפצה ב"ים: אור, יבוא והפצה, דרך בית לחם 60, טל. 02-719447

על חלקה המכריע של הספרות המצרית בקידום התהליך שהביא את נשיא מצרים אנוואר אל־סאדאת לירושלים

שמעון בלס (47) נולד בבגדד וכה סיים את לימודיו התיכוניים. הוא עלה לישראל בשנת 1951, למד סיפרות עברית באוניברסיטת תל־אביב, עבד כעיתונאי ב„למרחב" וב„על המשמר". את עבודת הדוקטוראט שלו השלים בסורבון, פאריס, בנושא „השתקפות הסיכסוך הישראלי־ערבי בסיפרות הערבית" (1974). כיום הוא מרצה באוניברסיטות חיפה ותל־אביב. ספריו שראו אור: „המעברה" (1964); „מול החומה" (1969); „התבהרות" (1972) ואנתולוגיה של סיפורים פלסטינים (1970). השנה זכה ב„פרס היצירה" מטעם ראש־הממשלה.

„התבוסה אינה גרועה מאשר הניצחון!"

● **מה עשתה מילחמת ששת הימים לתרבות ולסיפרות במצריים?**

ראשית כל, היה זה זעזוע. הם לא ציפו למהלומה שכזאת, ובמהלך המילחמה גם הוטעו על־ידי הדיווח על מהלך הקרבות. אחרי שנודעו להם התוצאות נשתררו מבוכה והיעדר יכולת לבטא את הרגשת התיסכול.

● **מה היתה התגובה הסיפרותית הראשונה?**

חודשים לאחר מכן החלו להופיע תגובות בעיתונות, והתפרסמו ספרים וסיפורים. היו אלה תיאורי־מילחמה: תיאור החייל היוצא נלהב לחזית, ומגלה כיצד מתנהלים העניינים בשדה הקרב, כשהקצינים נמלטים ומותירים את החיילים ללא מים.

● **למשל?**

אחד הסופרים, סולימאן פיאד, כתב סיפור בשם תוגות יוני, שבו הוא מתאר את קורותיו של חייל בחזית. גיבורו שב מהמילחמה קטוע רגליים, בגלל פצע שלא טופל בזמן, ולמעשה לא הספיק להשתתף בקרבות. תקוותו הגדולה היא לראות את אחיו הצעיר, הלומד במיכללה לקצינים, משתתף במילחמה הבאה. והוא אומר: „אני לא מקווה לניצחון — אלא רק למילחמה של כבוד!" וניתן להניח שמילחמת אוקטובר הביאה למצריים את הסיפוק הזה, של ניהול מילחמה בכבוד.

● **האם הטיעון של „ניהול מילחמה בכבוד" עמד גם לאחר אוקטובר 1973?**

מייד לאחר מילחמת 1973 התפרסמו עבודות של נג׳יב מחפוז ותופיק אל־חכים, שניהם מחזאים וסופרים גדולים. הם כתבו על המילחמה שהיא הדבר הגדול שחיכו לו, שעליהם להילחם ולהשיב את תחושת הכבוד וכל השאר: ניצחון ושטחים — הינם בעלי ערך מישני. החשוב ביותר הוא לרכוש את התחושה שאנחנו, המצרים, הננו בני־אדם. תופיק אל־חכים אמר על צליחת התעלה: „צלחנו את התבוסה". התגובה שלהם היתה אחראית.

● **האם האחריות היא מוטיב חוזר בספרות המצרית?**

אצל הסופרים הרציניים במצריים, אם הזכרנו את תופיק אל־חכים, נג׳יב מחפוז והנובליסט המצויין יוסף אידריס — הם לא ניסחפו בכלל לכתיבה על נושא הסיכסוך הישראלי־ערבי. אך ישנם סופרים שכתבו על פעולות חבלה וטירור, מפני שראו בפעולות אלה מעין פיצוי על תחושת האכזבה. ועל כן: הטרוריסט הפלסטיני הוא זה המחזיר לערבי את כבודו.

● **אם כן, במה עסקו הסופרים האחראים יותר במצריים?**

במקום להיסחף לעיסוק בקונפליקט הישראלי־ערבי הם עסקו יותר בבחינת הדרכים להתגבר על בעיות המוראל של העם המצרי, בטיפול בדיכאון שלאחר המילחמה.

„לניצחון ולשטחים ערך מישני"

● **הם ביקרו את המישטר הנאצרי?**

ביקורת המישטר הנאצרי החלה עוד לפני 1967. אפשר להזכיר שני ספרים של נגיב מחפוז: הפיטפוט על הנילוס, שעשו לפיו סרט שהוקרן אף בטלוויזיה הישראלית, ורומן בשם מיראמר.

● **מיראמר?**

זה שם של פנסיון נופש באלכסנדריה. שם נפגשות ארבע דמויות: עיתונאי ותיק שהיה חבר במיפלגת הוואפד*, וכיום הוא פנסיונר; איש המיפלגה השלטת, עצמו לא נעצר תודות ללחצי אחיו, שהוא קצין בכיר במישטרה.

* מיפלגת השילטון במצריים, בתקופה שקדמה להפיכת הקצינים החופשיים ב־1952.

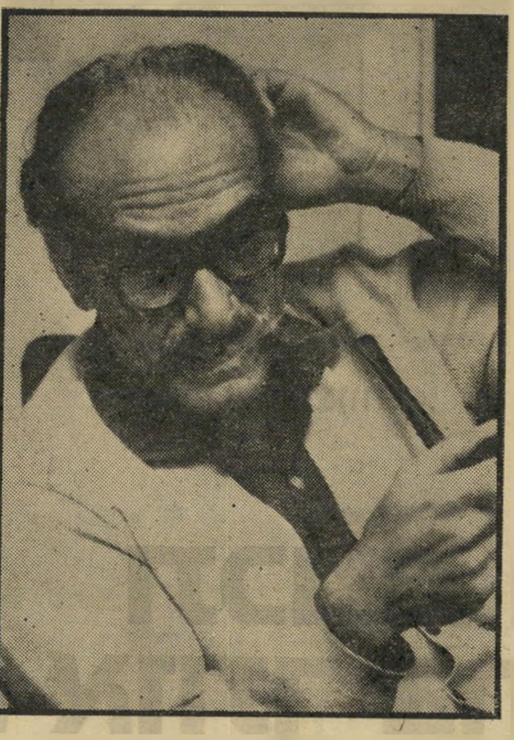

● **גם סופרים ישבו במחנות כפייה?**

ישנם סופרים שישבו בבתי־כלא, אבל לא כולם כתבו על החווייה הזאת. מעטים כתבו סיפורים שראו אור מחוץ לגבולות מצריים.

● **כיצד תואר הכלא הנאצרי בסיפרות?**

ישנו סיפור המתאר רצח של קומוניסט במלקות. החוקר מלקה אותו ודורש ממנו להודות בכך שהוא אשה ולא גבר, וזאת על מנת להשפיל אותו. לבסוף נופח הקומוניסט את נישמתו. סופרים אחרים שבילו בכלא לא כתבו על התקופה הזו, וגם אם ביקרו את המישטר, הרי שהם עשו זאת בכתיבה סימבוליסטית או אליגורית.

● **איך?**

כבר בתקופה שקדמה למילחמת 1967, כתב תופיק אל־חכים מחזה בשם בנק הדאגות, אליגוריה על שני בחורים שמייסדים בנק לשם פתרון הבעיות האישיות. מישהו משתלט עליהם ושוכר למענם מישרד מרווח במרכז קאהיר, והעסק מתחיל לשגשג. הוא מעמיד בפניהם דרישה אחת: כל לקוח הנכנס למישרד — יש להקליט את דבריו. וברגע שהוא נוגע בנושאים פוליטיים, הרי ששני הבנקאים נדרשים להעביר את שיחתו. לבסוף מתברר שכל ההקלטות הללו מועברות לבולשת, אם כי תופיק אל־חכים אינו כותב זאת בפירוש. אבל העניין מסתבר מתוך הטאכסט.

● **האם הכפייה הפוליטית הביאה לידי שינויי סיגנון בספרות?**

התפתחה שיטה לפיה מביעים את הדברים בצורה מרומזת, וישנם כמה מבקרי ספרות ערביים הטוענים שהתפתחות הסיגנון הסימבוליסטי, ולעיתים האבסורדי או המנצל את מעמדו לעשיית רווחים כספיים ושם לבסוף קץ לחייו; קומוניסט שחבריו יושבים במחנה־כפייה, והוא האליגורי — באה תודות לצנזורה המצרית בימי גמאל עבד־אל־נאצר, שאילצה את הסופר לכתוב בצורה מרומזת.

● **אולי תמחיש את התפתחות הסיגנון הזה?**

נג׳יב מחפוז פירסם כמה חודשים אחרי מילחמת ששת הימים קובץ סיפורים ומערכונים המטפלים בהרגשה שלאחר התבוסה. שם הקובץ תחת הסככה. זוהי כותרת אחד הסיפורים שתורגם, אגב, לעברית בידי מתי פלד.

„הצנזורה אילצה לכתוב במרומז"

● **מה קורה מתחת לסככה?**

הסיפור מתאר מצב אבסורדי. רחוב ראשי בקאהיר בשעת הגשם. אנשים ניצבים מתחת לסככת־אוטובוס וממתינים. לנגד עיניהם מתרחשים רצח ומישגל. התיירים העוברים והשבים מתנהגים כאילו אינם רואים את המתרחש, ובידואים חונים באמצע הרחוב. המצטופפים מתחת לסככה שואלים: מה קורה כאן? הם מבחינים בשוטר וקוראים לו. אך זה ניגש אליהם ושואל: מה אתם עומדים כאן, האם יש לכם רשיון להתקהלות? והם תמהים: איזו התקהלות — אנחנו ממתינים לאוטובוס! והשוטר ממשיך ואומר: אתם יודעים שאסור להתקהל? לאחר מכן הוא שולף את נישקו והורג את כולם. סיפור זה מציג את השילטון הנאצרי בצורה הבוטה ביותר — לא רק שהוא אינו מוכן להאזין לביקורת, אלא גם הורג את החפים מפשע.

● **ושאר הסיפורים שבקובץ הזה?**

הם מתארים את תחושת המבוכה, מרבית הגיבורים בסיפורים הללו הם צעירים שחשים עצמם מאוכזבים, על שנמנע מהם להגשים את עצמם. מרביתם אינטלקטואלים וביניהם מורים. אחד המורים מלמד היסטוריה ולשון, אלא שהלשון אינה מסוגלת להביע את רגשותיו לנוכח התבוסה. הוא מלמד היסטוריה ואינו מסוגל להפיק את הלקחים מן ההיסטוריה המצרית העתיקה. ישנו בקובץ מערכון אחד בשם הממית ומחייה בו פונה צעיר אחד לקברים של המצרים הקדומים ושואל אותם כיצד לגבור על אוייביו. לקורא לא ברור כלל באיזה אוייב מדובר, עד שלבסוף פוגש הצעיר בקבצן עיוור, המספר לו כיצד נמלט משני בתי־מחסה לעיוורים. בפעם הראשונה נמלט מפני שהמנהל היה מושחת, ואז תפסו אותו והכניסו אותו לבית־מחסה אחר, שהיה נקי ונוח. אבל המנהל היה כה משוגע לסדר, עד שלא העניק לעיוורים חופש כלשהו וחייבם לפעול בהתאם להוראותיו. העיוור סירב להפוך עבד ונמלט לחופשי.

● **העיוור הוא סמל לעם המצרי?**

המדובר בשני המישטרים: מישטרו של המלך פארוק, שהיה מושחת, ומישטרו של עבד־אל־נאצר, שהיה טוב לכאורה אך הגביל את החופש. הצעיר מזהה את האוייב של העם המצרי, והוא נכון לצאת להילחם בו. וכשהוא אומר את הדברים האלה, יוצאים המתים, המצרים העתיקים מקיברם, ומצטרפים אליו במלחמתו. בעצם, בעיית החופש היא אחת הבעיות העיקריות שצצה ועולה בכל אותם סיפורים של נג׳יב מחפוז ובמרבית יצירות הסיפרות המצריות אחרי 1967.

● **האם סופרים אלה התייחסו לסיכסוך הישראלי־ערבי?**

נג׳יב מחפוז אמר, כי נגד הציונות אפשר להילחם בשתי דרכים: באמצעות נשק, ובדרך זו יכולים ללכת רק אלה שניכוו במילחמה, כמו ר׳סאן כ׳נאפאני* הפלסטיני — וזו הבעייה שלהם. ואילו הדרך השנייה מצוייה במערכה התרבותית ובאיכות. לדבריו, הביקורת שמטיחים הסופרים בצדדים השליליים שבחברה המצרית, מועילה לקידום החברה ולהעלאת הרמה שלה. על המצרים להיכנס להתמודדות עם הציונות בדרך הבלתי־ישירה.

(המשך בעמוד 40)

* סופר פלסטיני, דובר החזית העממית של ג׳ורג׳ חבש, שנהרג על־ידי פצצת תופת שהונחה במכוניתו.

בעוד שנה...

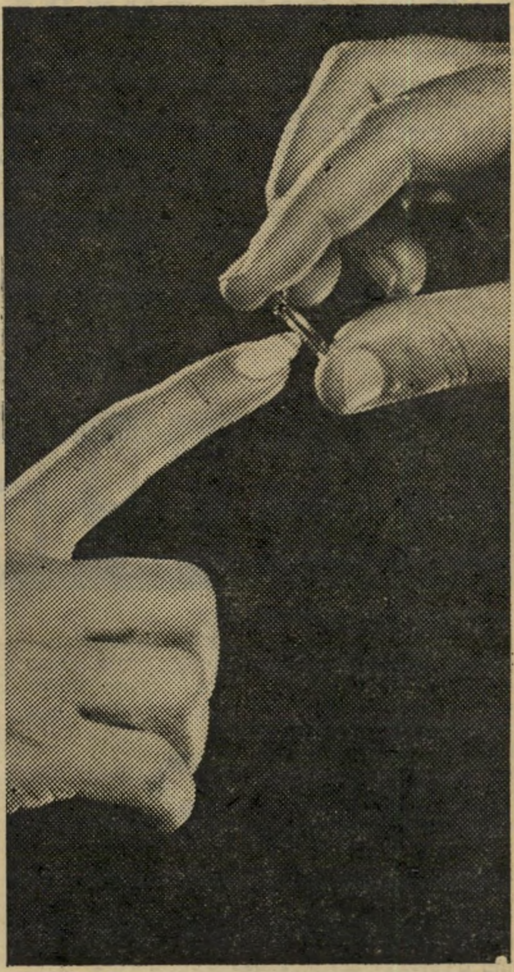

תנשאי...

בנך יגיע למצוות...

תסעי לטיול לחו"ל...

תכנית ח"ן לאשה תפגוש אותך בחצי הדרך...

אם את עומדת להינשא, אם בנך יחגוג בשנה הבאה את בר המצווה, אם את מתכננת יציאה לחו"ל או נופש בעוד שנה...
חסכי מעצמך את בעיית המימון. החלי לחסוך כבר היום בתוכנית "ח"ן לאשה" ותגשימי את תוכניותיך בחצי הדרך!
ב"ח"ן לאשה" את חוסכת ב־12 תשלומים חודשיים שווים (100 ל"י ועד 2000 ל"י בחודש). לאחר 12 חודשים הבנק ימסור לידך את כל הכסף שחסכת ועוד הלוואה בתנאים שאין כדוגמתם. והנה סכום גדול (עד 44,000 ל"י) עומד לרשותך במיוחד למטרה שכל כך רצית בה...
אם תוותרי על זכותך להלוואה תהני ממענק מיוחד בשיעור שנתי של 7,5% בנוסף לריבית הרגילה על החסכון, בהתאם לתנאי התוכנית.
הכנסי לאחד מסניפי בנק דיסקונט ופתחי חשבון חסכון "ח"ן לאשה". הדיסקונטאים יתנו לך גם שי קטן ונאה.
...נצלי את שנת האשה בבנק דיסקונט, זוהי השנה שלך.

שאלי בסניפי בנק דיסקונט גם על תוכנית החסכון "יתרון לכל אשה".
על מדריך דיסקונט לאשה,
על לשכות הקשר לנשים,
ועל חוברת המידע
"וזאת על אשתך לדעת".

בנק דיסקונט

שלום נפרד?

„יש לכם מומחים טובים לענייני ערביים," אמר לי אחד האישים הבכירים ביותר במצריים, איש שעבר לתפקידו המדיני ממעמד אקדאמי רם. „הם קראו את כל הספרים ואת כל המאמרים, ויודעים היטב את העובדות.

„הצרה היא שהם לא היו אף יום אחד בחייהם בעולם הערבי. לכן אין הם מבינים את הדברים היסודיים ביותר בעולם הערבי — דברים שאפשר לחוש אותם רק כשנמצאים במקום."

אחרי שבוע במצריים, שיבעה ימים גדולים שבהם נתקלתי מדי יום בעשרות אנשים מכל הסוגים, החל במלצרית בבית־קפה וכלה בשר־החוץ, החל בחייל על גדת התעלה וכלה בעורך־עיתון, אני מרגיש בדיוק כך.

לא למדתי כימעט שום דבר חדש שלא ידעתי קודם־לכן. אך למדתי לחוש את הדברים, לבוא במגע עם רבדי הרגש הלא־מודע של האדם המצרי.

עד כה ידעתי את העובדות. עכשיו התחלתי להבין מה עומד מאחריהן.

בלי הבנה זו, בניין־העובדות האמיתי ביותר יכול להיות כוזב לחלוטין.

■ ■ ■

על מה אין ויכוח?

על הכמיהה העמוקה לשלום, הפורצת עתה מלב העם.

קיים הבדל עצום בין קריאת ההצהרות של הנשיא, ואף משמיעתן פנים־אל־פנים בכנסת. לבין היתקלות בתופעה זו במאות מיפגשים ספונטאניים.

אין ספק שאנוואר אל־סאדאת חש בכמיהה העממית, והיא שדחפה אותו. אין גם ספק שיוזמתו נתנה דחיפה עצומה לכמיהה זו. יש כאן מעין הזנה חוזרת.

בשבוע זה, שבו היינו חמישה ישראלים יחידים בקאהיר, לא יכולנו לזוז, לא יכולנו לפתוח את הפה, מבלי ששאיפת־שלום זו תבוא לידי גילוי ספונטאני, לעיתים מדהים, לעיתים נוגע־ללב.

(ישבתי ושוחחתי עם עבד־אל־חמיד עבד־אל־ראני, עורך אחבאר־אל־יום, אחד האנשים המתוחכמים ביותר בעיר, כאשר נפתחה הדלת ועובד העיתון נכנס, אמר: „שמעתי שאתה מישראל. הבאתי לך מתנה!" ושם בידי תפוז, שדמה בכל לתפוז־יפו. העורך צחק, אך בתום השיחה הזכיר לי לקחת את התפוז. „זוהי התגובה של האנשים הפשוטים." יש בפי מאות סיפורים כאלה.)

שלושים שנות איבה ושינאה כאילו נמחקו במחי־יד. משמע: הם מעולם לא היו עמוקים. לא היה צורך לפרק את החומה נידבך אחרי נידבך. החומה פשוט נפלה.

■ ■ ■

מה גרם לכך?

הסיבה הבסיסית ביותר היא, בלי ספק, האופי של העם המצרי. ידענו תמיד שזהו עם נינוח, בלתי־מילחמתי, סובלני, שופע־הומור. אך יש הבדל בין לדעת ובין לראות זאת במו עיניים.

הידידות המופגנת כלפינו, הישראלים, אינה אלא הארכה של הידידות הטיבעית של העם. במשך השבוע הזה כימעט שלא ראיתי אדם נרגז ברחוב. בלא סבלנות אגדתית זו פשוט התנועה לא יכולה להתנהל כאן, כאשר המוני־המוני בני־אדם ואלפי מכוניות מתקדמים ברחוב בעירבוביה אגדית, ללא כללים נראים־לעין, תוך שימוש רצוף וצוהל בצופרים.

העם הזה יכול להילחם, כפי שנוכחנו לדעת. עוד ב־1948 למדתי להעריך את כושר־העמידה של איש החי"ר המצרי בהגנה על מוצב. אך אין העם הזה נוטה מטיבעו למילחמה.

אני משוכנע לחלוטין שהאלוף המצרי המשופם, מפקד הכוחות המצריים בתעלה, שלחץ את ידי ליד הגשר הנע בקנטרה, דיבר מקרב לב כאשר אמר: „בעזרת אללה, יהיה שלום."

■ ■ ■

אך יש גם סיבה אקטואלית יותר לכמיהה זו לשלום.

מצריים היא ארץ ענייה. ושוב: יש הבדל עצום בין ידיעת הדבר, ובין ראייתו במו עיניים.

אחרי שנים ארוכות של הוצאות ביטחוניות כבירות, יחד עם התפוצצות־אוכלוסיה, הרוסה התשתית של מצריים. גם במלונות־הפאר נפסק זרם המים מדי יום. כימעט שלא ראיתי מעלית הפועלת בלא תקלות. שירות־טלפונים כימעט שאינו בנמצא. האנשים חיים בתנאי־דוחק שלא־ייאמנו, בבתים ישנים שלא ראו שיפוץ מזה דור. מחלונות האוטובוסים והחשמליות תלויים הנוסעים כאשכולות ענבים. המכוניות ברחוב עתיקות.

יש כמיהה לשינוי, לכיבוש הדלות הנוראה הזאת, לחיים שיהיו — סוף־סוף! — חיים של אושר ועושר.

ויש תיקווה, יש חלום, שכל זה יבוא למחרת השלום, כימעט בדרך־פלא, שרק מצב־המילחמה מונע זאת עתה.

זהו חלום — ואולי אשלייה — שהמישטר יצטרך להתמודד עימם בבוא היום. אך כיום זהו כוח־דחף עצום הדורס לפניו כל מיכשול, החותר אל הייעד המיוחל: השלום.

■ ■ ■

אם כן, האם יהיה שלום?

ברגע זה, בכותבי שורות אלה בחדרי שלרגלי הפיראמידה הגדולה, אני מתפתה לומר: השאלה אינה עוד א ם יהיה שלום, אלא א י ז ה שלום.

אם ממשלת ישראל לא תקלקל את העניין — ואני מקווה בלב שלם שלא תקלקל — יהיה שלום בין ישראל ומצריים.

הוא יהיה, מפני שלמעשה הוא כבר קיים. ישיבתי כאן, במקום הזה, וכל מה שקרה לי בשבוע זה, ה ם השלום.

בניגוד לכל מה שחשבנו במשך השנים, בניגוד לכל הכללים, תודות ליוזמתו של האיש אנוואר אל־סאדאת, מציאות־שלום ק ד מ ה לכריתת־השלום.

איני מאמין שניתן לעצור את התנועה הכבירה לשלום, שהחלה עתה. הג'ין הטוב של השלום יצא מן הבקבוק, ויהיה זה כימעט בלתי־אפשרי לכלאו שם שוב.

אל־סאדאת הזיז סלע כביר, ועכשיו דוהרת מפולת־האבנים במורד ההר. יש לדברים דינאמיות משלהם — אותה דינאמיות שכה הרבינו בעיתון זה לדבר עליה ולחזות אותה ב־29 השנים האחרונות. היא פועלת עתה, ושוב אינה תלוייה כימעט במנהיגים.

גם המנהיגים נדחפים עתה על־ידי הכוחות שהם שיחררו.

■ ■ ■

אולם — וזו האזהרה הגדולה — גם בזמן כריתת השלום, אפשר לפספס את השלום.

אפשר להחמיץ את ההזדמנות הגדולה, אולי החד־פעמית, על־ידי עשיית השלום הלא־נכון, הקטן, השביר, שלא יחזיק מעמד.

בקיצור: ה ש ל ו ם ה נ פ ר ד.

„שלום נפרד" במשמעו האמיתי: שלום שיפתור רק את הבעייה הישראלית־מצרית, בתוספת כמה מליצות על הבעייה הכללית של הסיכסוך.

האם שלום כזה אפשרי?

איני בטוח שלא. נראה לי שהעם המצרי עצמו חצוי בעניין זה, במודע ובלא־מודע.

לפני חודש, במאמרי על עברו ודרכו של אנוואר אל־סאדאת, כתבתי כי בלב העם הזה שוכנות שתי נשמות — הנשמה המצרית והנשמה הערבית. מאז שאני כאן, קביעה תיאורטית זו מתגלה לי כמציאות חיה, שאני נתקל בה בכל שעה.

„הערביות של מצריים היא ציפוי דק של זהב. היא מבריקה, אך היא דקיקה," אמר לי מנהיג פוליטי.

„אנחנו חלק מן העולם הערבי. אל ישלה את עצמו איש שניתן להפריד בינינו. אין זו קביעה מדינית, אלא מציאות חיינו בכל השטחים," אמר לי מנהיג אחר, איש־מפתח של המישטר.

נדמה לי ששניהם צודקים.

שתי הנשמות מתמודדות. ייתכן כי הקרע הנוכחי בעולם הערבי, העלבונות הפרועים המוטחים על־ידי הערבים בפניה של מצריים, הפגיעה בגאווה הלאומית שלה והזעם על השמצת הנשיא, שהפך באמת גיבור לאומי — כל אלה עשויים לדחוף את מצריים בכיוון לשלום נפרד. כל הסימנים לכך כבר ישנם. נסיעתו הפתאומית של מנחם בגין לארצות־הברית היא הסימן האחרון לכוונה זו.

אם זוהי המטרה אשר מנחם בגין חותר אליה — ולי נדמה שאכן זוהי — ואם הוא מוכן לשלם עבורו את המחיר המלא, עשוי שלום נפרד כזה לקום. המחיר יהיה החזרת סיני — כולה! — והכרה מילולית בזכויות הפלסטינים ובעקרון החזרת השטחים הכבושים.

נדמה לי שזה ניתן להשגה עתה. האם זה טוב?

■ ■ ■

שלום גרוע טוב לאין־שיעור מהמשך המילחמה. זה צריך להיות ברור, וזה צריך גם להיאמר.

אך שלום נפרד איננו שלום טוב.

שלום טוב הוא שלום אשר יפתור את כל הבעיות, אשר כל הצדדים יוכלו וירצו לחיות בו, אשר ישים קץ, אחת ולתמיד, לסיכסוך הטראגי הזה בין העמים השמיים שיכלו — ב י ח ד — להוות מעצמה עולמית.

הדבר בא לידי ביטוי בכל שיחה רצינית עם אישיות בכירה כאן. יש הרבה פיקפוקים, הרבה חרדה לקראת הבאות. לא מפני שמעמדו של אל־סאדאת אינו בטוח — נראה כאן שהוא בטוח כיום כליל. אלא מפני שהדברים עלולים להוביל לניתוקה של מצריים מן העולם הערבי, דבר שיהיה אסון גם למצריים וגם לישראל.

מצריים היא מרכז העולם הערבי, כימעט מכל הבחינות. אי־אפשר למחוק היסטוריה של 1300 שנים, על כל פירקי־הזוהר שלה. מצריים מנותקת תרגיש, אחרי זמן־מה, שניתוק זה אינו טיבעי ואינו יכול להימשך.

אם יקום שלום כזה, עשוי הוא להתגלות, אחרי ההתלהבות הראשונה, כפריך מאד. המשיכה אל העולם הערבי תהיה חזקה. הפלסטינים, שיראו בשלום זה בגידה בעצמם, עלולים להפוך לעדה של שלושה מיליון נושאי שינאה וטרור, שיערערו כל יציבות בכל מדינות ערב. המחלוקות ירעילו את האווירה בין המדינות, ויפתחו פתח לכל מחרחר־ריב ולכל סוכן זר. הכסף הסעודי, הזיוני כל־כך, לא יהיה מובטח.

כל זה עלול להישכח בהתלהבות הראשונה. אך עובדות־החיים היסודיות לא ישתנו. הן יתגלו כצוקים, אחרי שוך ים־השימחה.

שמעתי דברים אלה פעמים רבות בימים האחרונים. לעיתים כספקות מהורהרים, פעמים כחששות חריפים.

„אל תתפתו לדרך זו," אמרו בני־שיחי. „לאורך ימים, זה לא יהיה כדאי לכם."

דברי הנשיא אל־סאדאת בכנסת היו, בסופו של דבר, ההגדרה הנבונה ביותר של המצב.

■ ■ ■

כן, אפשר היום להשיג את השלום הגדול, השלום המלא, „השלום המיוחל," שדובר עליו כה רבות אצלנו, „שלום־האמת."

כן, הוא יעלה ביוקר. בשביל שלום מלא צריכים לשלם מחיר מלא: נסיגה מכל השטחים, פחות או יותר, והקמת מדינה פלסטינית, בצורה זו או אחרת.

כן, אם יעלו הדברים על דרך זו, יצטרפו הסורים והפלסטינים ליוזמה זו, והיא תאחד את כל העולם הערבי, וביכללו אש"ף, מילבד כמה עושי־צרות מיקצועיים, כמו מועמר קזאפי הילדותי והעיראקים, גיבורי־קרב הרחוקים משדה־הקרב.

אך כל עקרת־בית יודעת: כדאי לשלם מחיר גבוה יותר עבור סחורה שתחזיק מעמד, מאשר לקנות בזול סחורה פגומה, שתתפרק כעבור זמן קצר.

מה שקורה בימים אלה במצריים — ואני מודה לגורלי על שעמדה לי הזכות הגדולה לראות זאת במו־עיני! — יכול לקרות מחר בקרב העם הפלסטיני, ובקרבי העולם הערבי כולו.

סוס השלום דוהר, כמו הסוס הערבי האציל שעליו רכבתי אתמול, סוס שקשה היה לעצור אותו. צריכים לקפוץ עליו, לתפוס לפחות בזנבו, תחת לבחור באיזשהו חמור עייף, הגורר את עצמו באותה דרך.

■ ■ ■

האם מנחם בגין מסוגל לכך?

שאלה זו חוזרת בכל שיחה. אני מוצא את עצמי, מזה שבוע, כמסביר אישיותו של בגין, עברו, השקפותיו, דרכו עד כה.

מן הפיראמידה של קאהיר, ערב פתיחת הוועידה, הייתי רוצה לפנות אל מנחם בגין, ולומר לו, גם בשמי, את הדברים ששמעתי בימים אלה מפי מצרים כה רבים:

לפניך הזדמנות חד־פעמית, שאולי לא תחזור בימי חייך.

אתה יכול לרשום את שמך בספר ההיסטוריה, כמי שהביא את השלום הגדול, ההיסטורי, בין ישראל והעולם הערבי.

לא חיים וייצמן, לא דויד בן־גוריון, לא גולדה מאיר, לא תנועת־העבודה עשו זאת. אתה, מנחם בגין, מפקד האירגון הצבאי הלאומי, ראש תנועת החרות — אתה יכול לעשות זאת.

האלוהים, שאתה מאמין בו, היטיב עמך ונתן לך הזדמנות זו.

זה לא יהיה קל בשבילך. זה יחייב אותך להחליף את היעד העליון שדגלת בו כל ימי חייך, היעד של ארץ־ישראל השלמה, ביעד אחר, חשוב לאין־שיעור יותר.

מעטים האנשים בהיסטוריה שהיו מסוגלים לכך, בגיל 64.

גדול הפיתוי להתחמק מכך, להתחכם, להשיג משהו בזול, לשחק בתעלולים ובפעלולים נוסח משה דיין.

אך אתה האיש המסוגל לחוש באתגר גדול יותר.

מחכה לך פרס גדול יותר מפרס־השלום של נובל: הפרס הגדול של ההיסטוריה העברית, של ההיסטוריה העולמית.

מקאהיר הקרובה־הרחוקה, במלון מינה־האוס, אני שולח לך איחול זה מקרב־לב.

מי יתן שכך יהיה.

* תמצית מאמר זה התפרסמה בביטאון הרשמי של ממשלת מצריים ג'ארידת מסר. המאמר יפורסם במלואו בגיליון הבא של השבועון המצרי **אוקטובר**.

מאת אורי אבנרי

שלום זה כאשר...

שלום זה כאשר אתה מתעורר בבוקר מול שפת-הים בתל-אביב, והולך בלילה לישון כאשר הגוש המשולש של הפיראמידה הגדולה מזדקר מבעד לחלונך, במרחק של מאה מטרים.

שלום זה כאשר קצין-המישטרה הצעיר בביקורת-הדרכונים בנמל-התעופה בקאהיר נוטל לידו את דרכונך, מעלעל בו באדישות, תופס לפתע שהוא מחזיק בידו דרכון ישראלי, מרים את פניו אליך ואומר בחיוך אדיר, מאוזן עד אוזן: „ברוך הבא למצריים! ברוך הבא למצריים!"

שלום זה כאשר אתה נכנס לסירה בקנטארה כדי לעבור את התעלה מיזרחה, פוגש בה את מפקד הכוחות המצריים באיזור, מושיט לו את ידך, אומר לו: „אנא סחפי יסראילי!" (אני עיתונאי ישראלי), והוא עונה לך בלחיצה חמה: „ברוך הבא! ברוך הבא!"

שלום זה כאשר אתה יושב במיסעדה יפה על גדת הנילוס, מול נערה מצרייה יפהפיה, מגלגל עימה שיחה מבודחת-למחצה ורצינית-למחצה, כשאתה עוקב בעיניך מפעם לפעם אחר סירה השטה ביאור.

שלום זה כאשר אתה נכנס לבניין מישרד-החוץ המצרי, מתבקש על-ידי פקיד-הקבלה למסור את שמך ואת שם ארצך, אומר „אני ישראלי" ונענה, אחרי אלפית של שנייה של תדהמה: „מרחאבה, אתה הישראלי הראשון המבקר בבניין הזה."

שלום זה כאשר אתה מתיידד עם סגן-אלוף של שירות-הביטחון המצרי, הדואג לביטחונך הרבה יותר מכפי שאתה דואג לו בעצמך.

שלום זה כאשר בעל אורווה נהדרת לרגלי הפיראמידות מציע לך לקנות את הסוס היפה ביותר שראית מימיך, במחיר של 8000 דולאר, ואומר: „די לנו במילחמות! לכם מגיע לחיות, ולנו מגיע לחיות. הגיע הזמן שנדאג לעתיד ילדינו. שיהיה שלום, אינש-אללה."

שלום זה כאשר הטלפון מעיר אותך באמצע הלילה במלון קאהירי, וקול רך של מרכזנית קאהירית אומר לך: „בבקשה, יש שיחה עבורך מתל-אביב."

שלום זה כאשר אתה עומד בערב באמצע רחוב קאהירי סואן, בין שלל של אורות ומאות בני-אדם עליזים, ומדבר בקול רם עיברית, מבלי לחשוש ומבלי שהדבר יפריע לאיש.

שלוש זה כאשר אתה קם בבוקר, פותח את הווילונות בחלונך, ורואה לפניך, באור השמש המסנוורת, את הפיראמידה הגדולה ממלאת את חלונך.

קאהיר, 8.12.77

העם

ההצגה שנגנבה

מה מסתתר מאחרי מסעו המפתיע של מנחם בגין לארצות־הברית?

הכל היה מוכן לרגע הגדול — הרגע בו יורם המסך מעל ועידת־השלום בקאהיר. עיני העולם כולו התמקדו אל קאהיר, מי בהשתאות למראה נס הידידות שהחלה פורחת לפתע בין שני עמים שאמורים היו להיות שונאים ואוייבים לדורות; מי בחרדה מפני המוקשים הטמונים בדרכה של הוועידה אל הסדר־השלום; ומי באיבה גלוייה ומוצהרת נוכח שבירת הטאבו שריחף מעל שיחות ישירות בין ישראלים וערבים.

ואז, ארבע שעות בלבד לפני הרמת המסך, פרץ אל הבמה בסערה אחד השחקנים המעולים ביותר שידעה המדינאות בשנים האחרונות וגנב במחי־יד אחת את ההצגה. כל העיניים הוסטו מכיוון קאהיר אל נמל־התעופה בן־גוריון, משם המריא במפתיע מנחם בגין לפגישה עם הנשיא קארטר בארצות־הברית.

המאורע שאמור היה להיות גולת־הכותרת של יוזמת השלום של הנשיא אל־סאדאת, התגמד פתאום, הפך להיות אפיזודה שולית בדרמה הגדולה המתחוללת על במת המרחב.

כל מאמרי הפרשנות וההערכה שהופיעו אותו בוקר בעיתונות ישראל והעולם, שהתייחסו לחשיבותה של ועידת קאהיר, נראו כנלעגים ומיושנים. הם התישנו עוד לפני שראו אור. כל „הידיעות הבדוקות למהלכיו, אלא גם היוזם ושותף בתיכנון: נשיא מצריים, אנוואר אל־סאדאת.

קליעה עיוורת למטרה נעה. גל השמועות והניחושים שפרח סביב נסיעתו של בגין לארצות־הברית, היה טוב ומהימן באותה מידה כמו השמועות והניחושים שפרחו לפני שנודע דבר נסיעתו. מול צמד אשפי ההטעייה ונצירת הסודות, בגין וסאדאת, נותר רק להודות כי כל פרשנות אינה אלא קליעה עיוורת אל מטרה נעה.

במצב זה ריחפו בחלל הריק כמה ניחושים, שלכל אחד מהם היתה אותה מידת סבירות להתאמת כמו הבא אחריו או הנוגד לו:

● נסיעתו של בגין לארצות־הברית נועדה להחיש את המהלכים להסדר שלום נפרד עם מצריים. במקום דיונים ממושכים בדרג נמוך בקאהיר, בעיקר בעייני נוהל, יפגשו בגין וסאדאת בחסות הנשיא קארטר, יניחו את קלפיהם על השולחן, יגיעו במהירות האפשרית לבירורים על המהות.

● נסיעתו של בגין נועדה להחזיר לנשיא קארטר את יוקרתו כקטליזטור של תהליך השלום, אחרי שלמשך שבועות מיספר, בעקבות ביקור סאדאת בירושלים, נדמה היה כי ארצות־הברית חדלה ליטול תפקיד פעיל על המיגרש הפוליטי המזרח־תיכוני ונגררה בעקבות המאורעות.

● בגין הגיע למסקנה כי הגיעה שעת האמת. יותר אין ישראל יכולה להסתתר מאחרי טכסיסי נוהל ועליה להצהיר על מידת נכונותה לוויתורים. בגין יצא לפיכך אל קארטר כדי להעמידו על העקרונות מהם לא תיסוג ישראל, לפני שייאמרו הדברים בפירוש לסאדאת.

● הפגישה בארצות־הברית היא מוצא מהמקורות המהימנים" הפכו לניחושים שהופרכו עוד בטרם השמעתם.

ראשי משלחות ישראל ומצריים בוועידת קאהיר*

דראמה מתחת לקרשי הבמה

יציאתו החפוזה והפתאומית של מנחם בגין לארצות־הברית הוכיחה כי כל מה שמתרחש לאור הזרקורים ומעל לפני השטח אינו אלא מישחק שעשוע להמונים ולכלי־התיקשורת. הדברים האמיתיים והרציניים מתחוללים אפילו לא מאחרי־הקלעים, אלא מתחת לקרשי הבמה.

ההתפתחות הדוהרת, בה לא היו אף אמצעי־התיקשורת מיידיים, כמו הרדיו, מסוגלים להדביק את קצב המאורעות, האירה את מנחם בגין באור חדש. כל אלה שייחסו את מצב רוחו העולץ בשבועות האחרונים לאפוריה ולנפילה בשבי המילים והטכסים, התבדו. הסתבר כי בכל פעם שמנחם בגין עליז ומתרונן, שר ומזמר, לאור נרות חנוכה או בלעדיהם, יש דברים בגו. אולי נובעת העליצות משביעות־רצון עצמית על הצלחתו לשטות בכל המתיימרים לדעת ולהבין. הוא דומה לשחקן שחמת העולז למראה יריבו הרואה רק שניים־שלושה מהלכים קדימה בעוד הוא מתכנן כבר את המהלך השמיני.

אבל ללא ספק היה לבגין פארטנר רציני במישחקו זה, שלא היה רק קיביצער מהסבך שנועד לאחות את הקרע בעולם הערבי בעקבות יוזמת השלום של סאדאת. זהו פתרון של פשרה שיעניק מוצא של כבוד לסוריה ולירדן שסרבו להשתתף בוועידת קאהיר, אולם אין להן מחוייבות שלא להשתתף בכינוס מכין אחר, בוושינגטון, למשל, בחסות ארצות־הברית. או בניו־יורק בחסות האו"ם.

על פי ניחוש זה, יגיעו בעקבות בגין וסאדאת לארצות־הברית גם הנשיא אסד והמלך חוסיין ובתיווך אמריקאי יוועדו יחד כדי לגבש עקרונות להסכם כולל, שיכלול בתוכו גם פתרון לבעייה הפלסטינית. המהלך כולו הוא תוצאה של ביקור שר־החוץ האמריקאי, סיירוס ואנס, במדינות המרחב.

דיפלומטיית הדראמות. כל אחד מניחושים אלה, המבוססים על אותה מידה של מידע שאינו קיים, ניתן לפתח לתסריט נרחב.

אולם גם בקרב אלה המוכנים להודות שאינם יודעים ואינם מבינים דבר, ההרגשה היא שמשהו חשוב הולך ונרקם. הניצוצות והזיקוקין המתעופפים באוויר אינם מיקריים וחסרי משמעות. הגיע רגע האמת של בגין.

ואולי גם זה אינו אלא ניחוש חסר בסיס, בעידן החדש של דיפלומטיית הדראמות.

* הד"ר אליהו בן־אלישר, מנכ"ל מישרד ראש־הממשלה, ואיסמת עבדול מג'יד, נציג מצריים באו"ם.

השוטר שנדהם הבעת התדהמה שהתפשטה על פניו של השוטר המצרי מאחרי דוכן בדיקת הדרכונים בנמל־התעופה של קאהיר, נולדה אחרי שהבחין כי הדרכון שנמסר לידו הוא דרכון ישראלי. אחרי ההפ־תעה הראשונית פרצה קבלת־הפנים הלבבית, ספונטאנית. בהגיעו לקאהיר אירח את אורי אבנרי ד״ר תומאס נובוטני.

יומן קאהיר

מאת

אורי אבנרי

במשך כל מהלך ביקורי בקאהיר עד כה, הכתבתי את רשמי לתוך רשם־קול קטנטן שאני נושא בכיסי. בכל רגע פנאי, ולפעמים אף תוך כדי מעשה, הכתבתי לרשם־הקול הנאמן את ריגשותי, ברגע שהרגשתי אותם.

אינני מתכוון לשכתב את הדברים או לסגננם. הנה הם, ישר מתוך המכשיר.

■ ■ ■

יום ב׳ בבוקר, בשעה 9. אנחנו במטוס. מתל־אביב לאתונה. בשדה־התעופה רצו לעשות צ׳ק־אין למיזוודות ישר לקאהיר.

(הנערה של חברת אולימפיק ידעה שאני נושא בכיסי שני כרטיסים — האחד בקו תל־אביב—אתונה, השני בקו אתונה—קאהיר. במיקרים כאלה, נוהגים לצרף למיזוודה פיתקית כפולה, מחציתה ליעד הראשון ומחציתה ליעד השני, כדי לחסוך טירדה ביעד־הביניים.)

הבחורה התחילה למלא את הגלוייה, בהתרגשות רבה. היא כבר רשמה את שלוש אותיות־הקסם .C.H.I, בכתב־ידה. אך המנהל שלה, שגם הוא בתוך העניינים, התערב: „לא כדאי. תשלחי את המיזוו־דות רק לאתונה.״ הוא צודק, כמובן. לא כדאי למשוך לעניין תשומת־לב רבה מדי, לא בלוד ולא באתונה.

כל השוטרים והפקידות בנמל־התעופה ניחשו שאנחנו נוסעים לקאהיר, למרות שלא אמרנו זאת לאיש. „אתה נוסע לקא־היר?״ קראה אלי דיילת־קרקע נחמדה. „אני נוסע לאתונה,״ אני משיב. היא משי־בה בצחוק מתגלגל, כאילו שמעה בדיחה מפולפלת.

„בהצלחה!״ אומר לי השוטר בביקורת־הגבולות. „שיהיה בהצלחה, תביא שלום!״ אומר לי איש־הביטחון, המעביר אותי בלי בדיקה. „העיקר שיהיה שלום,״ או־מרת הנערה בדלפק החנות המשוחררת־ממס.

מצב אופייני לישראל. במשך 24 דקות טירטר הרדיו אזהרות שאסור לנסוע ל־מצרים בלי אישור מישרד־הפנים, ושזוהי עבירה פלילית חמורה. אך השוטרים מל־ווים אותנו בבירכותיהם בדרכינו. הם יודעים מה חשוב, ומה לא.

■ ■ ■

במטוס לאתונה. אני קורא בגיליון עיתון־הבוקר שהוחלט למנוע את כניסתו של כל עיתונאי ישראלי נוסף למצרים. הדבר בא, כביכול, על־פי בקשת הממשלה ה־מצרית אחרי ששני כתבי הטלוויזיה, אלכס גילעדי ואהוד יערי, הגיעו לקא־היר בלי אשרה ובלי תיאום מוקדם, בעיק־בות סמי גרינשפן מידיעות אחרונות.

אנחנו די מתוחים לדעת מה יקרה הל־אה. ראשית, בנמל־התעופה באתונה, כש־נסה לעלות למטוס ואחר־כך, כמובן, בקא־היר עצמה.

מצב־הרוח טוב. צלם־המערכת, שלמה סתר, הנלווה אלי, מתוח הרבה יותר מא־שר אני. זוהי נסיעתו הראשונה לחו״ל.

הקצין שצחק מפקד מישטרת נמל־התעופה של קאהיר מחייך לעבר אורי אבנרי, מקדם את פניו בברכה כאשר מבע פניו מגלה את הרגשתו.

„נסיעה ראשונה — ודווקא לקאהיר!״ הוא חוזר ומתפעל.

אבל, בנמל־התעופה עלתה בליבנו ב־רגע האחרון המחשבה: מה לקנות? אילו מתנות אפשר להביא לאנשים במצרים? הצטיידנו, כמובן, בהרבה מטבעות של לירה וחצי־לירה. הלכתי וקניתי בחנות נמל־התעופה עשרות בקבוקונים קטנים של הליקר הישראלי צברה, שיש לו שם טוב בעולם. ברגע האחרון ממש רץ שלמה סתר לחנות, כדי לקנות עשרות קופסות של סיגריות ישראליות. הוא בחר בסיגריה שעל עטיפתה כתוב שמה באותיות העב־ריות הגדולות ביותר.

„זה לא יספיק לארבעים מיליון מצרים,״ הוא מתלוצץ.

■ ■ ■

שעה 12, אתונה.

בבית־הנתיבות של חברת אולימפיק באתונה אין מקום לשמירת מיזוודות. לא היה לנו כל חשק לסחוב את המיזוודות שלנו במשך כמה שעות בעיר. המטוס לקאהיר יוצא רק בחמש וחצי אחרי־הצהריים.

שר־החוץ המצרי בפועל, בוטרוס ראלי, מקדם את פני אורי אבנרי ב־לישכתו שבמישרד־החוץ. אבנרי, שהיה הישראלי הראשון שביקר אי־פעם בבניין מישרד־החוץ המצרי, הוזמן על־ידי ראלי לשיחה, ביוזמתו של השר, למחרת הגיעו לקאהיר. השיחה התקיימה בשעת הערב. תוכן שיחתם של השניים לא נועד לפירסום.

יומן קאהיר

שאלנו את נערת־הדלפק מה לעשות. אמרנו שאנחנו ממשיכים לקאהיר. „עוד היום?" שאלה. ענינו בחיוב. „אם כן, אפשר לעשות למיזוודות צ׳ק־אין עכשיו," אמרה.

היא ביקשה את הכרטיסים. בטעות מסרתי לה את הכרטיסים תל־אביב—אתונה. היא לא ראתה בזה כל דבר מיוחד, וקיבלה לידיה את הכרטיסים האחרים, לקאהיר. בשבילה אין כל דבר מיוחד בעובדה שאדם נוסע מתל־אביב לקאהיר.

סוף־סוף מצמידים למיזוודות את התג המיוחל — C.H.I — והן נעלמות בסרט הנע. לרגע עולה בלב חשש: האם הן יגיעו בילעדינו? מה יהיה אם לא יתנו לנו לעלות למטוס?

בלב די כבד אנחנו נוסעים למרכז אתונה, להרוג כמה שעות. אתונה נראית משעממת, חסרת־עניין. ליבנו נמצא במקום אחר.

על ארוחה יוונית טובה אנחנו מדברים על מצרים, על עברה, מצבה החברתי, בעיותיה. לשלמה סתר, מפקד־טנק במילואים, אדם שלא התעניין מעולם בפוליטיקה כל זה חדש. אם המסע הזה יצליח, אפשר יהיה לכתוב ספר „חינוכו הפוליטי של שלמה סתר."

שעה 5.45.

ובכן, זהו זה. אנחנו בדרך לקאהיר.

פסל רעמסס ניצב במרכז אחת הכיכרות ההומות של קאהיר. בתמונה ניתן להבחין בגשרים עיליים להולכי־רגל, המשמשים להם כמעברי־חצייה, בקצה הימני נראה המיגדל של שוטר־התנועה המכוון את התנועה הסואנת.

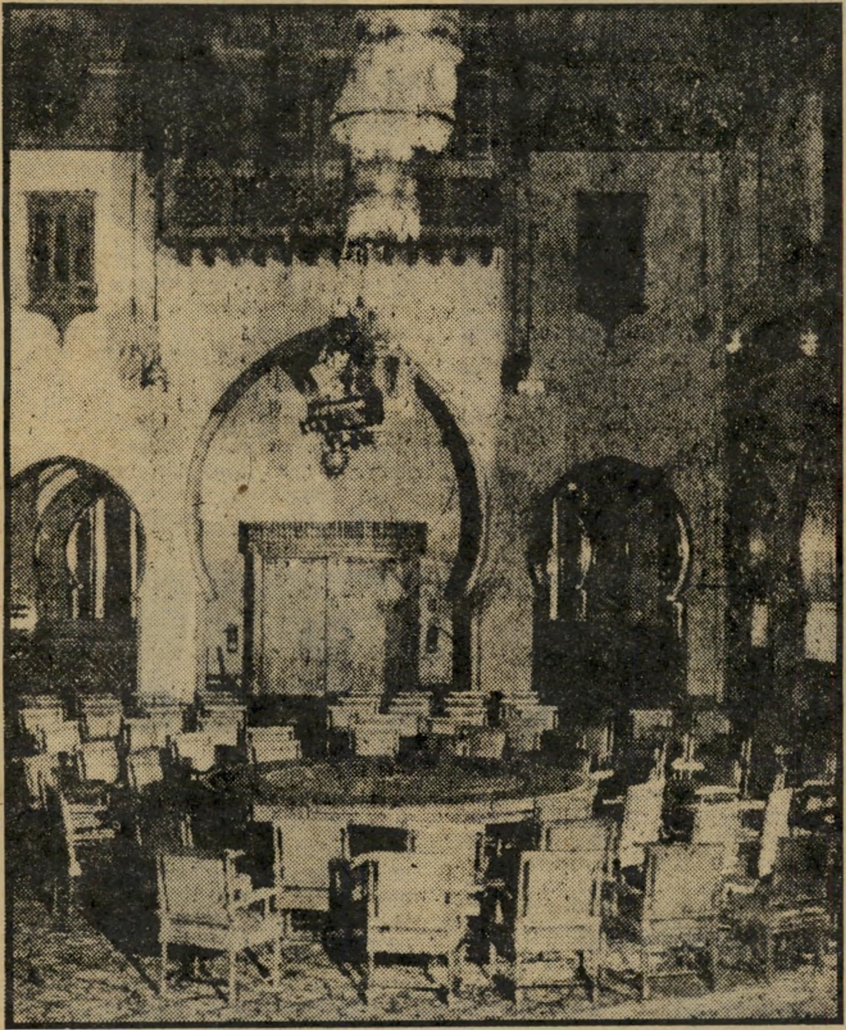

השולחן העגול שבמרכז אחד האולמות הגדולים של מלון **מינה האוס**, המקושט בקשתות וערבסקות; הוא השולחן שמסביבו ישבו המשתתפים בוועידת קאהיר. הכיסאות סביב לשולחן הוכנו במייוחד עבור הוועידה.

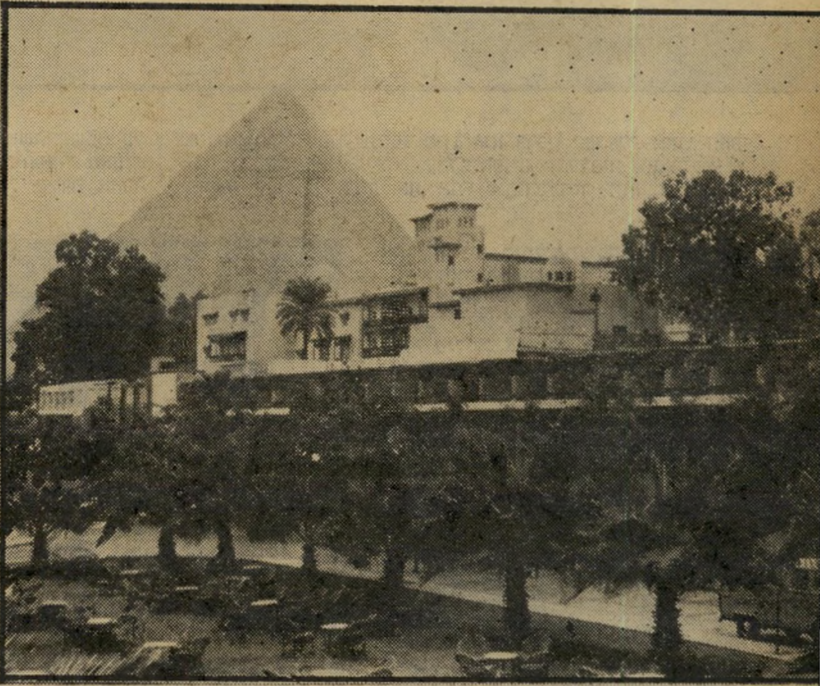

בצל הפירמידה האגף החדש של מלון **מינה האוס**, שאגפו הישן הוא בן מאה שנים, ליד חורשת דקלים מטופחת. ברקע מתנשא חודה של הפירמידה הגדולה, הנמצאת במרחק של כמאה מטרים בלבד מן המלון.

אנשי הביטחון המצרים מתכנסים לתידרוך אחרון (למטה, מימין) לפני בואן של המשלחות למלון **מינה האוס**. התידרוך הביטחוני נערך למרגלות האגף החדש של המלון, המכיל 350 חדרים.

האופן הענק שקוטרו הוא כרוחב העגלה הנישאת מעליו, כשהיא רתומה לחמור, אופייני למראות הרחוב בקאהיר. עגלות מעין אלו היו במצריים כבר לפני אלפי שנים, מתערבים עתה בין המכוניות הנעות בכבישים.

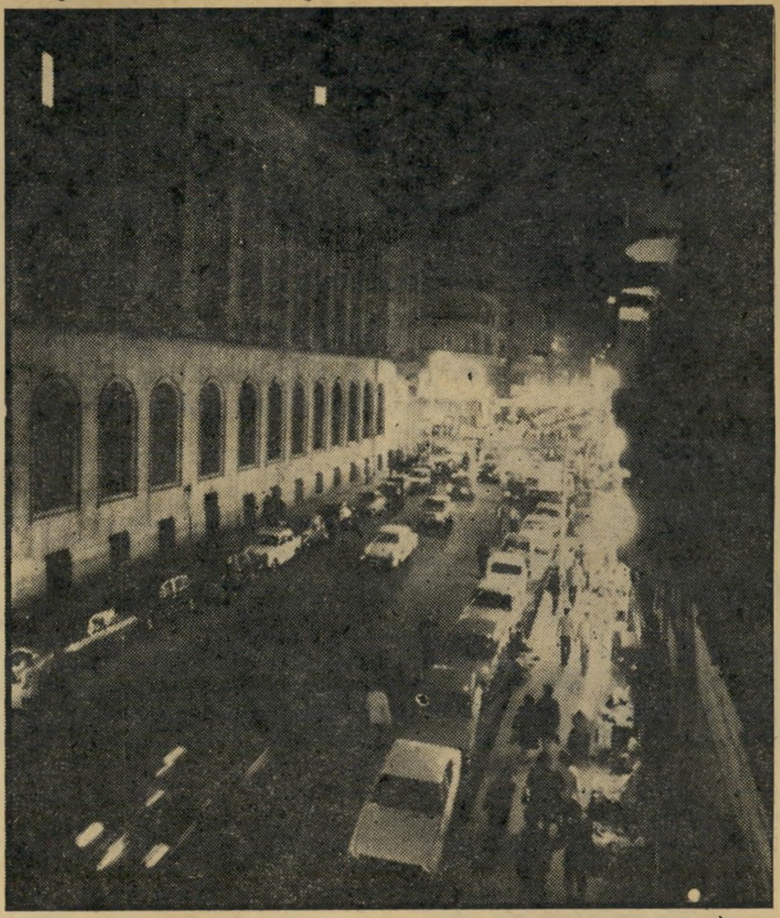

ים של אורות

מאיר את אחד מרחובותיה המרכזיים של קאהיר, רחוב רחב־ידיים שמצידו האחד חנויות מיסחריות. בקצה העליון נראות הסיסמות התלויות מעל הרחוב, שבהן מבורכת יוזמת השלום של הנשיא סאדאת.

אנחנו במטוס, שהמריא לפני כמה דקות מן המסלול באתונה!

הרגשנו כימעט כמו חוטפי מטוס, המת־גנבים לתוך מטוס.

ניגשנו לדוכן בנמל־התעופה, שמעליו התנוסס השלט „קאהיר". מסביב עמדו עשרות אנשים, רובם ערבים. הגשנו את הכרטיסים לגברת. היא שאלה: „מה האז־רחות שלכם?" הגשנו את הדרכונים ה־ישראליים. היא נדהמה ושאלה: „יש לכם ויזות?" אמרנו לא, הוויזות ממתינות לנו בקאהיר. היא התחילה להיות מבוהלת, להסתכל סביב כדי לראות עם מי ניתן להיוועץ. לא היה איש כזה. היא התחילה לדפדף באיזשהו ספר עבה של הוראות. אמרתי לה בתוקף: הממשלה מחכה לנו בקאהיר. אז היא משכה בתכפיים, תלשה את הכרטיסים, מסרה לנו אישורי־עלייה למטוס.

החלטנו שמרגע זה נדבר עד כמה שאפ־שר פחות עיברית בנמל־התעופה, עד לי־המראת המטוס. הצרה היא שאין לי עם שלמה סתר שפה אחרת. התחלנו שלא להתייחס איש לרעהו. כאילו אנחנו זרים. נכנסנו למטוס. ישבנו כמובן יחד, אבל נטלתי לידי את הגיליון של דר שפיגל ושקעתי בו לגמרי. לא החלפנו מילה. המתנו להמראת המטוס. כל רגע ניראה כאין־סוף, והרגעים התמשכו. חל עיכוב על המסלול. בזה אחר זה הגיעו מטוסים אחרים וחסמו את הדרך. לבסוף השתחרר המטוס. סוף־סוף! המראנו! איזו הקלה! השמש שוקעת בדיוק באופק.

מה יהיה בקאהיר?

■ ■ ■

אגב, במטוס מונחת מפה של טיסות החברה. אבל יש במפות אלה משהו מיו־חד. בשיטחה של ישראל אין שום ציון של ארץ ושל עיר, כאילו זהו שטח לריק.

עדר חמורים

אחד המראות הנפוצים ברחובות קאהיר: עדר של חמו־רים מתנהל לאיטו באחד הרחובות המרכזיים בעיר, חוסם את התנועה. התמונה צולמה בידי צלם **העולם הזה** שלמה סתר, כמו שאר התמונות.

שני עולמות

על רקע הבתים גבוהי־הקומה, החדישים והמפוארים שבמרכז קאהיר, נראים רבעי־העוני הדלים המקיפים כיס את איי־הפאר. מרבית בתי העיר הם ישנים, מטים ליפול ומהווים מישכנות־עוני.

דלות משוועת

נשקפת ממרבית בתי־המגורים של קאהיר, שרובם בנויים חימר על־גבי קורות־עץ. מחזה זה צולם ממירפסת בניין הטלוויזיה המפואר של קאהיר, שמסביבו מישכנות־עוני.

הצפיפות

מאפיינת את בנייני־המגורים הדלים של קאהיר. במרכז התמונה נראה צריח מיסגד מטופח. בנייני המיסגדים בקאהיר הם המפוארים ביותר, בולטים בחדרם על הרקע המוזנח של בתים ישנים רבים.

(המשך מעמוד 27)

מידבר שומם. כל טיסות החברה מסומנות בקווים אדומים. אין קו אדום לישראל. החברה התאימה את עצמה לקהל־הנוסעים בקווים הערביים, והנפיקה להם מפה מיוחדת.

זה מחדיר לתודעתנו: למעשה, אנחנו כבר נמצאים איכשהו בערב.

וגם זאת: זהו המצב שמת ברגע שבו דרך אנוואר אל־סאדאת על אדמת ישראל.

■ ■ ■

באמצע הטיסה חילקו לנו טפסים למען ביקורת הגבולות והמכס במצרים. הטופס כתוב בערבית ובאנגלית. אני מתחיל למלא: השם כך וכך, הנתינות: ישראלית. מיספר הדרכון: כך וכך. הוצא ב: תל־אביב. הרגשה מוזרה.

הרגשה שהשלום באמת מגיע.

הקפטן מודיע שבקאהיר מזג־האוויר הוא 24, אין עננים. בעוד שעה צריכים להגיע. קצת מוזר. כמה שנים חיכינו לרגע הזה; כמה פעמים בשנים האלה ניסיתי לארגן לי נסיעה לקאהיר. כמה פעמים נאמר לי: זה אפשרי, אבל לא כעת. והנה, אם הכל יהיה בסדר, בעוד שעה אהיה בקאהיר.

מוזר.

■ ■ ■

זהו! אנחנו חוצים בדיוק את החוף המצרי. למטה — אורות. כביש מואר באור צהוב. אנחנו מעל למצריים!

למטה, עיירה גדולה, לא, עיר גדולה. כבישים מוארים יפה. זוהי אלכסנדריה. באמצע נהר גדול. משני הצדדים ים של אורות. גשרים מוארים. בניינים גדולים מוארים.

ממשיכים לטוס. שנינו מתוחים: איך יתייחסו אלינו? איכשהו יש לנו הרגשה בטוחה: הכל יהיה בסדר.

אנחנו נוסעים מעל לנוף חשוך, כנראה המידבר. בדרך אל קאהיר שאליה צריכים להגיע תוך כמה דקות.

עוד עיר. באמצע נהר. אנחנו כבר די נמוכים. רואים את המכוניות הנוסעות בכביש.

עוברים כפרים, איים של אור בנוף החשוך. מתקרבים לקאהיר.

זהו. מורידים את הגלגלים. מדליקים את השלט: להדק את החגורה. שלמה אומר שיש לו דפיקות־לב. אני מסתכל מסביב. שאר הנוסעים אדישים לגמרי. עוד נחיתה, עוד עיר, הם לא מעלים בדעתם מה מרגישים אנחנו.

אנו יושבים במטוס, מדברים עיברית בקול רם, באמצע קהל ערבי, ואיכשהו מתרגלים מהר גם למצב הזה.

שכן, מהצד השני של המעבר, שמע אותנו ואיכשהו ניחש מה אנחנו. הוא שאל את שלמה: „אתם — משם?" שלמה אומר כן. האיש אומר: „אל תדאגו, זהו המקום הכי ידידותי בעולם."

למטה חושך, חושך, חושך. אנחנו נמוכים מאד. אני רואה את אורות מסלול נמל־התעופה. אנחנו מתקרבים למסלול.

אנחנו מעל למסלול. עוד רגע. עוד רגע. זהו. הגלגלים נגעו באדמת מצרים. הגענו.

■ ■ ■

המטוס נע על המסלול. נשמעת המוסיקה היוונית של המטוס. פיתאום יורדת עלי אדישות גמורה. אולי יותר מדי אפילו. אני נינוח לגמרי. הנה אנחנו עומדים... עומדים לרדת מן המטוס.

לא ייאמן. אני עומד באמצע אולם הקבלה של נמל־התעופה של קאהיר.

כשנכנסנו ראינו תור ארוך ליד דלפק שמעליו נאמר: „קבלת ויזות". לנו אין סבלנות ברגעים אלה. לדלפק ביקורת־הדרכונים אין תור. יושבים מאחוריהם שני קציני־מישטרה במדים שחורים, האחד צעיר ויפה־תואר, השני מבוגר יותר ומלא־גוף. אני ניגש אל הצעיר. שלמה תופס עמדה בצד, כדי לצלם את הרגע הגדול.

שלמה התחיל לצלם. הקצין הצעיר לא ידע מדוע, אך סבר שזהו תייר בעל שיגעון־צילום. הוא הזדקף במיקצת, חייך, התיישב בפוזה מתאימה.

הגשתי לו את הדרכון שלי. הוא התחיל לעלעל בו, בלי כל התרגשות. לפתע, כעבור כמה דקות, תפס כי זהו דרכון ישראלי. הוא שאל: „עיתונאים?" באדי־

הרצאה במכון

עורכו הראשי של **העולם הזה**, אורי אבנרי, נושא הרצאה בפני חברי המכון המצרי **לעיונים פוליטיים ואסטרטגיים**, אחרי שהוזמן על־ידי חברי המכון להשתתף בדיון מיוחד על סיכויי ועידת קאהיר. רוב חברי המכון הכירו רבים ממאמריו של אבנרי ואף ציטטו כמה מהם. בין המשתתפים היו גם שלוש נשים.

מנכ"ל ההסברה

מורסי סעד אל־דין, ראש רשות העיתונות וההסברה המצרית, שהוא בעל מעמד של מנכ"ל מישרד ממשלתי ואחד מאנשי המפתח במישטרו של סאדאת, מעיין בגיליון החגיגי של **העולם הזה** אשר הוצא לרגל ביקורו של נשיא מצרים, סאדאת בירושלים.

במערכת „אוקטובר"

אורי אבנרי משוחח עם חברי מערכת השבועון **אוקטובר**, שעורכו, אניס מנסור, נחשב לאיש בעל הגישה הישירה ביותר לנשיא מצריים. בפגישה נכח גם מומחה החלל המצרי מיספר 1 (ממושקף, קיצוני משמאל), הפועל עתה בארצות־הברית.

„לא לפירסום"

אבנרי בשיחה „שלא לפירסום" עם תחסין באשיר, מי שהיה יועצו הקרוב של סאדאת ודוברו וכעת פקיד בכיר במישרד־החוץ. בקאהיר טוענים כי באשיר השתתף בכתיבת נאומו של סאדאת בכנסת.

יומן קאהיר

בות רבה, בחיוך. „האם יש לכם ויזות ?" שאל. עניתי: „לא, עדיין לא." הוא הגיש את הדרכון לחברו, הבכיר ממנו. הלה עילעל גם הוא בדרכון, חייך אלינו חיוך רחב, אבל: „ברוך הבא למצרים!" הירהר רגע, ואחר־כך ביקש מאיתנו לגשת עימו לדלפק הוויזות, בלי תור. אחרי התייעצות קצרה ביקש מאיתנו באדיבות חייכנית לשבת לכמה דקות — „חמש הדקות" ה־מפורסמות של המרחב השמי.

אך הספקנו לשבת, ופתחתי את המקלט כדי להקליט את הדברים עד כאן, כאשר חזר אלינו הקצין בלוויית אזרח, ביקש אותנו באדיבות רבה עוד יותר להילוות אליו, תוך פליטת „ברוך הבא למצרים! ברוך הבא למצרים!" שוב ושוב, ניגשנו לחדר מנהל מחלקת האשרות, הושבנו ב־כורסות נוחות מאד, ונתבקשנו להמתין — עוד חמש דקות.

מה מתרחש ? בחדר היו כמה פקידים צעירים. השמועה פשטה מייד. „אתם יש־ראלים ? מרחאבה! ברוכים הבאים למצ־רים! אנחנו מאושרים שאתם כאן! תשתו קפה ? בבקשה, סיגריה!"

סודאני גבה־קומה, בגלאביה אדומה, מביא את הסיפלון הראשון — אחד מני רבים ששתינו באותן דקות ארוכות, שבהן נכנס לחדר כל מי שיכול לנטוש את מקומו בנמל כדי לראות את הישראלים, להחליף עימם מלים, להציע להם סיגריות, להגיד להם את מילות־הקסם: „ברוכים הבאים! אנחנו שמחים שאתם כאן! — אנחנו רוצים שלום! בעזרת השם, יהיה שלום! מרחאבה! מרחאבה!"

■ ■ ■

כעבור כמה דקות מופיע ידידי ד"ר תומאס נובוטני, המזכיר הראשון של ה־שגרירות האוסטרית בקאהיר.

פגשתיו לפני כמה חודשים בווינה, כא־שר נשאתי שם את ההרצאה הגדולה בחסותו של הקאנצלר, ד"ר ברונו קרייס־קי. לאחר־מכן שתינו יחד בבית־מרזח, ועל יין אוסטרי לבן החלפנו דיעות על ישראל ומצרים. המסקנות היו פסימיות.

עתה בא נובוטני לעזור לי. לפני יומיים טילפנתי לקרייסקי וביקשתיו להודיע ל־ממשלה המצרית שאני בא. קרייסקי הורה לשגרירותו לטפל בי. בואי לא הפתיע, על כן, את השילטונות בקאהיר. אך חלה הסתבכות. היום בצהריים הוסכם עם ממ־שלת ישראל שלא לתת לישראלים נוספים להגיע לכאן, עד לבוא המישלחת הריש־מית. המצרים דאגו לביטחון הבאים, הממ־שלה הישראלית לא רצתה שישראלים יסתובבו בקאהיר.

אולם, לא היו בעיות. האנשים הקובעים בקאהיר החליטו לתת לי להיכנס. הם לא ידעו על בואו של שלמה סתר, והיה צורך להסדיר גם זאת. בינתיים ישבנו בחדר המנהל, שתינו את הספל המאה (כך נידמה לי), עישנו את הסיגריה המצרית העש־רים. בעלי שיחנו, כתבי כל העיתונים המצריים בנמל־התעופה, עישנו את הסי־גריות הישראליות שסיפק להם שלמה.

שיחה עם נובוטני על המצב במצרים. מיהו מי. עם מי כדאי לדבר.

כתב השבועון אוקטובר פונה אלי ב־עיברית. מסתבר כי הוא מתרגם מעיברית לערבית, והוא ציטט לי בגאווה כמה וכמה מאמרים שלי, שאותם תירגם. שלפתי מ־תיקי את גיליון־המזכרת שהוציא העולם הזה לכבוד ביקורו של אל־סאדאת בישר־ראל. מייד התקהלו תריסר אנשים מסביב לגיליון, ליוו בהתפעלות את העמודים, שאותם פתחתי והסברתי אחד־אחד. הם ידעו כל פרט על ביקורו של אל־סאדאת, הכירו כל תמונה. בייחוד התפעלו מהתמונה על מישפטו של סאדאת, בתקופת פארוק ועל המישפט שבו שפט סאדאת, כעבור זמן־מה, אחרי המהפכה, את השופט שלו.

לפתע, תנועה — וזהו זה. נערה נאה מגישה לנו שני גיליונות־קרטון קרועים, שעליהם נרשמו בעט המילים הגואלות: הוויזות. לא רצו להכניסן לדרכון.

לוקחים את המיזוודות שלנו, עוברים על פני נקודת־ביקורת נוספת של שוט־רים, אין מתעכבים ליד המכס. לפנינו שער־היציאה, בין שני זקיפים חמודים, חבושים קסדות. וכך, בן־רגע, אני בתוך

(המשך בעמוד 32)

צמרת העתיד

חברי **המכון לעיונים פוליטיים ואס־טרטגיים**, בפניהם הופיע אבנרי, נחשבים כאנשי הצמרת הפוליטית הבאה של מצריים. בראש המכון עומד סייד יסמין (מימין לאבנרי). הדיון שנערך בעקבות הרצאתו של אבנרי נמשך כשלוש שעות ועסקו בו בשאלות וויכוח על בעיות ישראל, הפלסטינים, אש"ף והשלום הנפרד.

שני העורכים

לחיצת יד לבבית בין אורי אבנרי לבין אניס מנצור, עורך השבועון **אוקטובר**, הנחשב לביטאונו של סאדאת ומפרסם את זכרונותיו. מנצור היה בעבר קיצוני, אך תומך עתה באנוואר אל־סאדאת. שבועונו של אניס מנצור פירסם השבוע מאמר גדול על אורי אבנרי ו**העולם הזה**.

העורך הראשי

של היומון המצרי הנפוץ **אחבר־אל־יום**, עבד־אל־חמיד עבד־אל־ראני, מעיין בשער הכפול של **העולם הזה** בגיליון שכיסה את ביקור אנוואר אל־סאדאת בירושלים. אל־ראני הוא מכר ותיק של אבנרי, עימו נפגש בעבר בחו"ל, בכינוסים בינלאומיים בנושאי השלום וגם באורח פרטי.

שיחה ברחוב

אבנרי בעת סיור בריחובות קאהיר, משוחח בעזרת מתורגמן עם אזרחים ומבקש לשמוע את דיעותיהם. לידו בתמונה ד"ר תומאס נובוטני (מזוקן), המזכיר הראשון בשגרירות אוסטריה בקאהיר.

ג'יהאן סאדאת, רעייתו של נשיא מצריים,

„אולי בקייץ הבא"

הבוקר (יום שני השבוע,) כאשר נחת מטוסה של המישלחת הישראלית בקאהיר, ישבתי במישרד המרכז לשיקום החייל, סמוך לאחת הנשים המרתקות ביותר שפגשתי בחיי: ג'יהאן אל־סאדאת, הגברת הראשונה של מצריים, אשה צעירה יפהפייה בת 44.

אבנרי: יש בי תחושה מוזרה ביותר בשיבתי כאן, במרכז לשיקום החייל, כיוון שאני־עצמי נפצעתי במילחמה עם מצריים. זה באמת משונה.

ג'יהאן: ובכן, אתה, כמובן, חש בכך יותר מכל אחד אחר. וזה מה שאנחנו רוצים. איננו רוצים עוד במילחמה, אתה יודע. אנו רוצים לחיות בשלום ולבנות את ארצנו, ואנו רוצים בידידות בין שתי ארצותינו וגם בין כל ארצות ערב. אנו מאמינים שאחרי ביקורו של בעלי בארצכם הכל יסתדר, וכעת אנו מצפים שהעם בישראל ייתן שלום לארצות ערב.

אבנרי: בעלך הותיר רושם עמוק בלב העם בישראל. הוא היה יכול לרוץ עתה בבחירות לראשות הממשלה. (ג'יהאן צוחקת) מה היה חלקך ברעיון הזה?

ג'יהאן: ובכן, במועד מוקדם הרבה יותר שלחתי את המיכתב (אל אמו של חייל ישראלי שנהרג במילחמה)...

אבנרי: מי, גמאסי?

ג'יהאן: לא, זה שקדם לו.

אבנרי: איסמעיל?

ג'יהאן: כן, איסמעיל. ואחר־כך כתבתי לה תשובה על מיכתבה, מעומק ליבי. אבל ידידי אמרו שאין זה הזמן המתאים.

אבנרי: האם נועצת בבעלך בקשר לכך? את פופולארית כאן, העם אוהב אותך, וזה בוודאי לא מצא חן בעיניו.

■ ■ ■

ג'יהאן: אומנם זה לא היה נוח, אבל אני לא שמעתי בעצתו של איש. יש לי בן, ואני העמדתי את עצמי במקום האשה ושאלתי את עצמי: אילו איבדתי את בני, כיצד הייתי מרגישה? וברוח זו השבתי לה. ידידי אמרו: „זה לא טוב. האם שאלת את בעלך?" ואני אמרתי: „לא." אחר־כך, כשהלכתי אל בעלי ו־סיפרתי לו על מיכתבי אל האשה הישראלית, הוא אמר: „לא עכשיו. מוטב לחכות." ואני אמרתי: „אבל כבר עניתי לה." אז הוא שאל: „אם כך, מדוע באת לשאול בעצתי?"

האמן לי, כך הרגשתי אז, וכך אני עדיין מרגישה. מעל לכל אני מאמינה כי כולנו חייבים להיות אנושיים. במועד מאוחר יותר כתבתי גם לסטודנט ישראלי.

אבל היו לא רק מיכתבים. יום אחד שמעתי שהיהודים בארצנו סובלים מבעיות שונות. שמעתי זאת מאחד מידידי. אז ביקשתי ממישרדי שיתקשרו אל — איך אתם קוראים לזה... — אל הרבי. כשהוא שמע שהגברת הראשונה מבקשת להיפגש איתו הוא היה נרגש מאד, ואמר: „מה עשיתי? תנו לי זמן, אדבר עם עורך־הדין שלי." ואז אמרו לו: „היא מבקשת רק להיפגש אתך, זה הכל." הוא אמר: „אבל לא ביקשתי שום דבר!" הוא שאל אם מדברים ממעונו של הנשיא, וכשענו לו בחיוב ביקש: „תנו לי את מיספר־הטלפון ואני אתקשר אליכם בחזרה." הוא חשב שזאת בדיחה. הוא לא האמין.

אני רוצה לספר לך מה קרה בביתי. ניגשתי אל בעלי וסיפרתי לו שהיהודים בארצנו סובלים, והם עניים מאד. והרי הם אזרחים שלנו. ילדי ישבו שם, והאמן לי, הם אמרו — כל אחד מהם — „אמא, אנחנו מוכנים לתת את כל כספנו." יש להם כסף מועט מאד, כמובן, אבל אתה יודע מהי ההרגשה. „אנחנו רוצים לספר לו," אמרו, „אנחנו רוצים להיפגש איתו." ואני אמרתי: „חכו עד שתשמעו מה שיש לאביכם לומר."

ואז אמרתי לבעלי: „לפני שאני מבטיחה לו משהו, אני רוצה לדעת שאתה תעזור לו מצד הממשלה. או אולי אתה רוצה שאתן לו באופן פרטי, מכספם של ילדי?" הוא אמר: „ברור שאני אחראי לכל אחד במדינה הזאת." ואז הרבי צילצל ובא להיפגש איתנו, והוא נפגש גם עם ילדי. ואני שאלתי: „האם אתם סובלים עוני?" אמרתי לו שאין לו צורך לפחד מדבר. כולנו מצרים, מישפחה אחת. הוא אמר שהם אינם סובלים, אבל ביקש את מיספר־הטלפון שלי ואמר שיטלפן אלי בכל פעם שיזדקק למשהו. הוא אכן טילפן כדי לספר לי שקרה משהו לקברים היהודיים.

אבנרי: מה היתה תרומתך לרעיונו של בעלך לבקר בישראל?

ג'יהאן: אם לדבר בכנות, האמן לי — שמעתי זאת לראשונה בטלוויזיה, כמו כל האחרים. אבל הייתי מאושרת מאד.

אבנרי: אין ספק שהיתה לך השפעה בלתי־ישירה רבה בעניין זה.

ג'יהאן: בעלי מאז־ומתמיד האמין בשלום, ויש לו אישיות כל־כך חזקה עד שאיני מאמינה שהוא זקוק לעצות ממני, האמן לי. כולנו, כל המישפחה — כולל הילדים — מאמינים בשלום.

■ ■ ■

אבנרי: אילו אמרתי לך שכל נשות ישראל מאזינות לך ברגע זה, מה היית אומרת להן?

ג'יהאן: הייתי אומרת להן שהנשים בישראל הן בדיוק כמונו, בתשוקתן לשלום. כל בני העם הישראלי קיבלו את פני בעלי בחמימות גדולה, שנגעה לליבו מאד. אבל כעת אנו ממתינים לשילטונות ישראל ש־

ג'יהאן לוחצת את יד אבנרי בבואו למשרדה במרכז השיקום

אבנרי: כיצד עלה במוחך הרעיון לשלוח את המיכתב?

ג'יהאן: היא שלחה אלי מיכתב, והוא נגע לליבי מאד, כאם. הזדהיתי עם ריגשותיה. לא התייחסתי ללאומיותה.

למרות הנסיבות, עליך לזכור שהיתה זו תקופה קשה מאד. זה היה במהלך המילחמה. עדיין לא היתה אפילו הפסקת־אש, ואני השבתי על המיכתב זמן קצר לאחר־מכן. לא חיכיתי זמן רב.

אני זוכרת שטילפנתי אל שר־הביטחון, וביקשתי ממנו לסייע (למצוא את גופתו של החייל הישראלי שנהרג.) הוא עשה כמיטב יכולתו. היו שם שניים, בנה של האשה וחייל נוסף. מצאו את החייל השני, אבל את בנה לא מצאו. הוא אמר לי זאת, אחרי שעשה כל מה שהיה לאל־ידו לעשות.

„שלחתי אתמול מכו

יתנו אותו הדבר לעם המצרי. אני מאמינה שישראל ומצריים, וכל שאר אומות העולם, ממתינים עתה לראות מה תהיה התשובה הישראלית לבעלי.

אבנרי: מה היית רוצה שתהיה תשובתה של ישראל?

ג'יהאן: כמו מעשהו של בעלי. אנו רוצים לחיות בשלום, ואנו מקבלים את ישראל כעובדה קיימת. ברצוני לומר לך שאמרתי זאת גם במהלך מילחמת אוקטובר, כשטיפלתי בחיילינו. כשביקרתי אצלם בבתי־החולים, אחדים מהם אמרו „בפעם הבאה ניפגש, זה יהיה בתל־אביב." ואני אמרתי: „לא. אם אתם רוצים להיפגש איתנו, ניפגש בסיני, לא בתל־אביב. כיוון שתל־אביב היא ארצם."

כך טענתי אז, במהלך המילחמה, ועד להפסקת־האש וגם לאחר־מכן. כיוון שרציתי שחיילינו יידעו את האמת: מה שרצינו היה שלום. ישראל היא עובדה שאיש אינו מכחיש. שילטונו של בעלי הוא מעשי, ואנו רואים בישראל עובדה. מה שאנו רוצים הוא שגם לפלסטינים תהיה מולדת שלהם. גם הם בני־אדם, חייבת להיות להם מולדת. הבה נחיה כולנו בשלום באיזור הזה. אנחנו דודנים, ומדוע נכריז מילחמה זה על זה? אנו חיים כאן בצד היהודים מזה זמן רב. אנו רוצים בשלום.

(כאן התערב מזכירו של הנשיא: „מר אבנרי הוא חבר סיעת של"י. גם הוא דוגל בהשקפה זו.)

■ ■ ■

ג'יהאן: אני יודעת. אני יודעת.

אבנרי: במובן זה, כולנו בסירה אחת.

ג'יהאן: אינני יודעת בדיוק במה רוצים הישראלים, אבל אני מאמינה שהם רוצים שלום, ולחיות בשלום. אתם מיעוט בקרב מדינות ערב, ולמה לא לחיות איתן בשלום ובידידות? הבה נכריז מילחמה על העוני, על המחלות. הבה נבנה את ארצותינו. אין לך מושג כמה מאושרים נוכל אז להיות.

אבנרי: תמהני, יודעת את, כיצד הגיע בעלך לכלל רעיון יחידי־במינו זה?

ג'יהאן: הוא אדם אוהב־שלום, האמן לי. הבה ואספר לך. במהלך מילחמת אוקטובר, כאשר חש שמצריים הגיעה כבר לשיאה, אמר: „הגענו לשיא." ואז הלך לפרלמנט ונשא את נאומו. הוא קם ואמר: „אני שולח את ידי לשלום."

מאוחר יותר פתח את תעלת־סואץ, כדי לאפשר לכולם לחזור לבתיהם שבסואץ ובאיסמעי־

ב לגולדה מאיר..."

ליה, והיתה התנגדות גדולה לכך. אמרו שזה לא הזמן המתאים, אבל הוא אמר: „אני עושה זאת למען השלום." הוא יודע מה הוא עושה, והוא עמל למען השלום.

אבנרי: העמל למען השלום אינו זהה לעשיית צעד כה יוצא־דופן. הייתי רוצה לשאול אותך, ואותו: כיצד עלה במוחו הרעיון?

ג'יהאן: הבה נראה מה קרה אחרי המילחמה. מה אנחנו רוצים? אנחנו רוצים את אדמתנו. האם זוהי בקשה מופרזת? בסדר, מדינת ישראל היא עובדה. כבר הודינו בכך. ומה עכשיו? איננו רוצים יותר לאבד רבים מבנינו. איננו רוצים לאבד עוד מתקציבינו המוקדש למאמץ המילחמתי. ובכן, הבה נחשוב: מהי הדרך הקצרה ביותר אל השלום? וזה מה שהוא עשה.

בוא ואספר לך. באותו הערב לא הייתי בבית. יצאתי לסעוד עם ידידים. בשובי, מצאתי את בתי הצעירה, הקרויה אף היא ג'יהאן, והיא אמרה לי: „אמא, את יודעת שאבא נוסע לישראל?" גם בעלי ישב שם. ואני שאלתי: „האם זה נכון?" הוא אמר לי: „כן." איני מסוגלת לתאר מה עבר בליבי ובמוחי באותו רגע. נהגתי כאשה ששכחה את גילה. הייתי מאושרת כילדה. אמרתי לו: „הרי זה הדבר הנפלא ביותר שאמרת בחייך! אתה באמת מתכוון לכך, אנוואר?" הוא אמר: „כמובן. הרי את מכירה אותי, ג'יהאן. אני מתכוון לכל מה שאני אומר." ואז שאלתי: „אבל האם הם ישלחו לך הזמנה?" והוא השיב: „אני יודע שאקבל הזמנה." אמרתי: „תהיה לך התנגדות גדולה, גם אצלנו." והוא השיב: „אני יודע."

ואז אמרתי לו, כמו שאמרתי לפני מילחמת אוקטובר: „אני אדם שרוצה בשלום, ולא רק רוצה בכך. יותר מזה. אבל אני גם מאמינה שעלינו לבנות את ארצנו. לפני שיצאנו למילחמת אוקטובר, למרות התוצאה האפשרית — אם ננצח בה או נובס — עדיין ייוותר לנו האמון בעצמנו. איננו מסוג האנשים המשאירים את ארצם כבושה. אנו נכבד את עצמנו והעם יכבד אותנו — ותהיה התוצאה אשר תהיה. כך הרגשתי אז."

„אבל עכשיו אני מרגישה שאנו רוצים בשלום, ואתה יכול לחוש בכך בביקורך בארצנו.

אבנרי: אני חש בכך בכל רגע.

ג'יהאן: אבל אני רוצה לשאול אותך: מה בדבר העם בישראל? האם הם חשים כמונו? אני

בראיון מיוחד, שהעניקה לעורך העולם הזה

אבקר בתל-אביב"

סבורה שהדור החדש ודאי רואה זאת כך.

אבנרי: התשוקה לשלום בישראל חזקה בדיוק כמו במצריים. הצרה היא שבישראל קיים פחד.

ג'יהאן: בשאלת הביטחון?

אבנרי: כן. זהו מרכיב חשוב מאד בישראל. הוא מושרש בשואה שאירעה לעם היהודי במאה הזאת. אבל אני סבור שבעלך השיג דבר־מה יוצא־דופן, בכך שמוטט את הפחד הזה בכל הנוגע למצריים. אך לדאבוננו, ידידינו מאש"ף — ואני סבור שאש"ף חייב להיות חלק מהסכם־השלום...

ג'יהאן: כן, כן...

אבנרי: אני מן הישראלים המעטים המאמינים בכך, אך בישראל קיים פחד גדול מפני אש"ף, ותגובתו של זה על ביקורו של בעלך בארצנו — שלא היתה נבונה ביותר — רק מחזקת את ההתנגדות בישראל. אני אינני מאושר מכך.

ג'יהאן: איש מאיתנו אינו מאושר מכך.

אבנרי: כיוון שכל העמים חייבים לקחת חלק בהסכם־השלום.

ג'יהאן: אני סבורה שהם יילכו בעיקבותינו. אנו יודעים שכשערכנו את הסכם־ההפרדה הראשון הם התנגדו והעליבו, אבל מאוחר יותר, בהסכמים שנעשו לאחריו, הם הלכו איתנו. גם הם חשים כמוכם, בנושא הביטחון. ומה בדבר מולדתם? גם הם בני־אדם, כידוע לך.

אך הבה לא נביט לאחור. הבה נסתכל קדימה, ניכחנו, ונפתח דף חדש, ונעשה דבר־מה למען עצמנו. כי אם נביט לאחור, שוב נתחיל לכעוס על מה שהיה. לכל אחד מן הצדדים נקודת־מבט משלו. הבה נצפה אל השלום — כולנו כאחד.

אבנרי: מתי תבואי לבקר בישראל?

ג'יהאן: תחילה עליכם לתת משהו לערבים. עליכם לפנות את השטחים הערביים הכבושים, כך שגם לעמנו יהיה משהו. יש הממתינים לשמוע מה בפי ישראל לומר בוועידה זו. הם מצפים לראות אם ישראל רואה את הדברים בעיניו של הנשיא (אל־סאדאת) או לא. זה חשוב להם מאד. למשל, אם לא תגידו דבר, או אם תגידו: „טוב, אז נעשה שלום רק עם מצריים," כי־אז נכשלנו. האם לא אמרת שעלינו לעשות שלום דו־צדדי? אנו איננו רוצים בכך. איננו רוצים שאיש יאמר דבר נגד שני הצדדים שלנו. לכן, הבה נהיה רחביאופקים ולא נתבונן בדברים חולפים — כפי שנוהגים מנהיגים אחדים, לצערנו.

אבנרי: האם את אופטימית?

ג'יהאן: תמיד.

אבנרי: אם כך — מתי, לדעתך, תבואי לישראל?

ג'יהאן: אני רוצה לבוא. זאת אוכל לומר לך.

אבנרי: אם כך, מדוע לא הצטרפת אל בעלך בביקורו?

ג'יהאן: בתי ציפתה לילד. והאמן לי, אם לומר את האמת, רציתי שהוא ייסע לבדו כדי שיוכל לומר שזה היה המסע שלו. אני סבורה שאילו נסעתי איתו לא היה זוכה בהצלחה שכזאת — לגבי, ולגבי המצרים או הישראלים — כיוון שהביקור היה מאבד משהו מייחודו. אילו אמרתי לו: „אני רוצה לבוא אתך," הוא לא היה מתנגד. אבל זה היה הרבה יותר מסתם ביקור רגיל. גם אני אבוא, כמובן, מאוחר יותר, אולי לתל־אביב, אבל לא לפני הקיץ הבא. תחילה עלי לסיים כאן כמה דברים. אחי גרה איתנו, וגם שמה ג'יהאן. אמרתי לבתי: „בסך־הכל אנחנו ארבע ג'יהאן בבית. אמרתי שאנחנו רוצים בשלום, ולמה לא נקרא לנכדה החדשה שלום?" ואז היא אמרה לי: „לגבי, גם ג'יהאן פירושו שלום."

■ ■ ■

אבנרי: מה פירוש השם ג'יהאן?

ג'יהאן: זהו שם פרסי.

אבנרי: את אנגליה־למחצה, לא כן?

ג'יהאן: אמי היתה אנגליה.

אבנרי: רואים מייד.

ג'יהאן: (צוחקת).

אבנרי: הייתי רוצה — ואני משוכנע שזה עוד יקרה — הייתי רוצה שתעבדי גם במוסדות ישראלים כמו זה שכאן, המטפל בשיקום חיילים פצועים.

ג'יהאן: מאוחר יותר, מאוחר יותר. לדעתי, זהו דבר שהדעת אינה סובלת. חיילים נכים מגרמניה באו לבקר אצלנו, וחיילינו ביקרו שם. אנו מתכוונים לנהוג כך לגבי כל הארצות.

אבנרי: אגב, היתה לי מזכירה שמטוסו של בעלה הופל מעל מצריים ורגלו נקטעה כאן. הוא ביקש מאיתנו למצוא את הרופא הצבאי שהציל את חייו, ולהודות לו באופן אישי.

ג'יהאן סאדאת ואבנרי בשעת הראיון שהעניקה ל„העולם הזה"

אני עומדת לסיים את לימודי באוניברסיטה.

אבנרי: במה?

ג'יהאן: בסיפרות ערבית.

אבנרי: תקבלי תעודת אמ.איי.?

ג'יהאן: כן. ובתי הבכירה עומדת ללדת את ילדה הראשון, אחרי ארבע שנות נישואין. אין זו תקופה ארוכה, אך היא ציפתה לכך בכיליון־עיניים. וכמובן, ברצוני לראות מה יקרה בוועידה, מה נשיג בה, אחר־כך אבוא.

אבנרי: קשה מאד לראות בך סבתא, את יודעת? את נראית צעירה מאד.

ג'יהאן: (בצחוק) מדוע? בתי הצעירה בת 20. היא חגגה את יום־הולדתה בבית־החולים, ב־22 בנובמבר. היא אמרה לי: „אמא, אם תיוולד לי בת, אקרא לה ג'יהאן." יש לנו ג'יהאן רבות במישפחתנו. אני ג'יהאן, בתי שמה ג'יהאן וגם לנכדתי קוראים ג'יהאן. זה קצת יותר מדי. בתי...

ג'יהאן: כמובן. תן לי את שמו, ואני אמצא אותו עבורך.

אבנרי: בין אנשים כאלה, השלום חייב לקום.

ג'יהאן: בהחלט. אבל כעת הגיע תורכם. אנו מילאנו את חובתנו כלפי השלום, כלפי ארצכם, כלפי העולם כולו. עתה בא תורכם. אנו ממתינים שתעשו את המוטל עליכם.

אבנרי: אני מקווה ששמר בגין...

ג'יהאן: ראיתי אותו בטלוויזיה. אצלנו התאכזבו במיקצת מנאומו בכנסת. אמרו שנשיאנו נתן משהו, והוא לא נתן לו דבר בחזרה.

אבנרי: אך אם תזמינו אותו לקאהיר, הוא יתרשם — בדיוק כפי שהתרשמתי אני — מגישת בני העם המצרי. ואז, אולי, תדבק התחושה גם בו. אפשר לפקפק

(המשך בעמוד 34)

יומן קאהיר

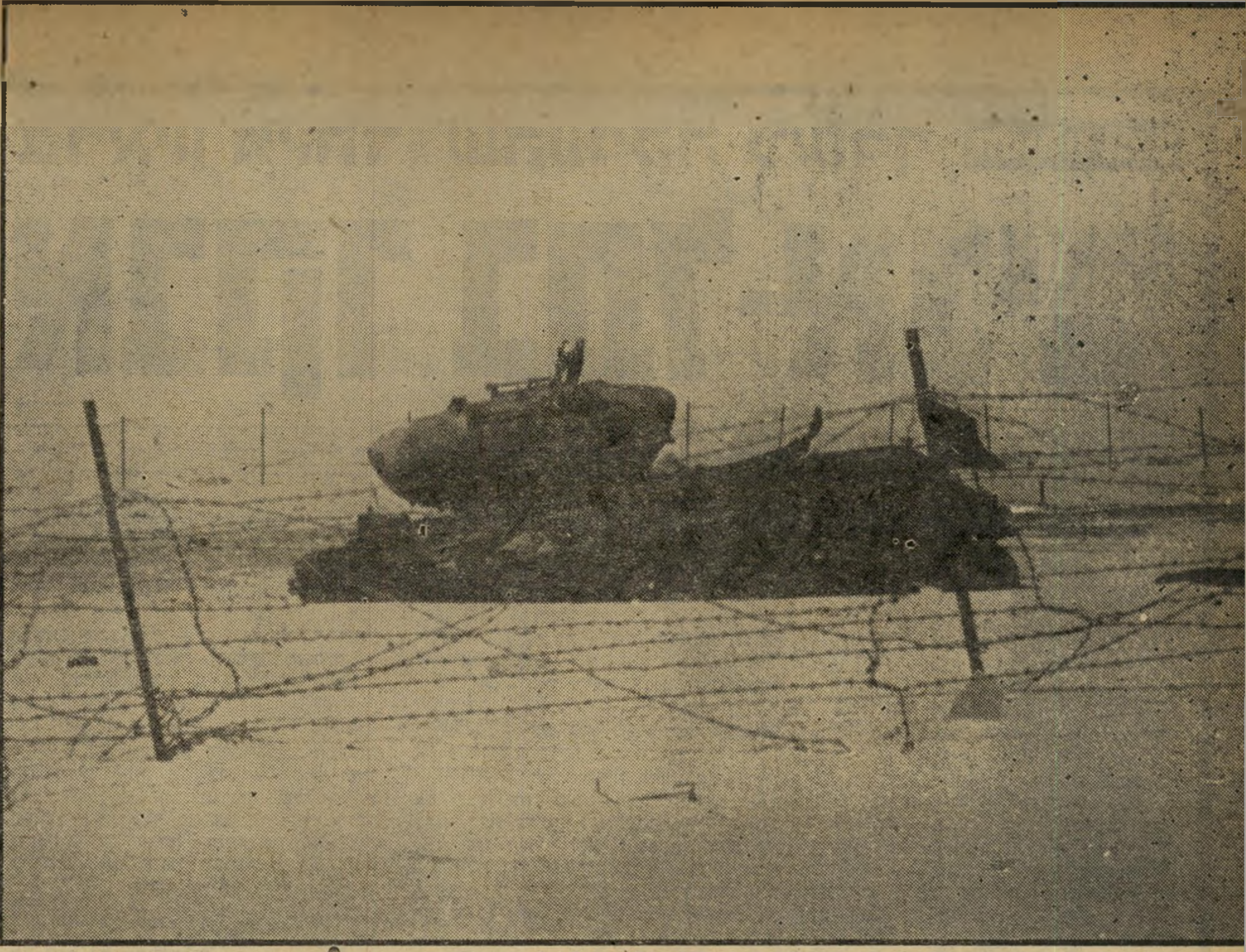

ט׳-62 מצרי שלד של טנק מצרי, שנפגע במיל־חמת יום־הכיפורים, לא הרחק מ־תעלת־סואץ. הטנק, שכיפתו מונחת על גבו הפוכה, נמצא בתוך גדר תיל ששימשה בזמנו את אחד ממעוזי קו בר־לב. הטנק המצרי נפגע ככל הנראה בעת שניסה לחדור למעוז. מהמעוזים בקו בר־לב נשארו עתה רק אתרי תיירות מעטים.

(המשך מעמוד 29)

קהל האזרחים הממתינים ליקיריהם, קהל מצרי, במצרים, חופשי.

נובוטסני לוקח אותי למלון מינה, שבו הוזמנו לנו חדרים. נסיעה חלומית — חלום בתוך חלום, המיסגדים המפורסמים, רחוב קאסר־אל־ניל, הקונדיטוריה גרופי בעלת השם העולמי, פיסלי מצרים העתיקה, פיסלי המהפכה, ולפתע — פיסגת כל החלומות — הנילוס.

נוסעים, כחצי־שעה ממרכז העיר, מעיר לנו נובוטסני, כאילו בדרך אגב: „הסתכל שמאלה. מה אתה רואה?"

אני מסתכל. מה יש? אין רואים כלום. ולפתע, מראה עוצר־נשימה, גדול, ענק, משולש, בהיר קצת יותר מן האפילה הסובבת — הפיראמידה.

מה אפשר לומר? „היינו כחולמים"? „לא ייאמן"? כל המילים בנאליות. זהו רגע שלא יישכח. ביום שלא יישכח. אחרי שלושים שנה.

■ ■ ■

יום ג׳, 2.12

אני פותח את וילונות החדר. מראה עוצר נשימה. הפיראמידה הגדולה ממש ממלאת את החלון. היא מזדקרת לפני עיני, במרחק של כמאה מטרים.

כשאני פותח את הדלת למלצר המביא את ארוחת־הבוקר, אני רואה במיסדרון דמות בריאה, בחליפה שחורה מדוקדקת. אי־אפשר לטעות: קצין־ביטחון טיפוסי.

כשאנו יוצאים מן החדר, מלווה אותנו הקצין למטה. באדיבות רבה הוא מסביר לנו: הממשלה העמידה לרשותנו שומרי־ראש. נואיל־נא להמתין כמה דקות. הם יבואו במכונית, שתעמוד מעתה לרשותנו. לא כדאי להסתכן. מישהו יכול לרצות לגרום צרות.

ניגשים לדלפק הקבלה. סוללה של חתיכות יפהפיות, מנומסות, עדינות־דיבור. הכל יוצאים מגידרם להיות אדיבים ומועילים. במה אפשר לעזור? נערה חטובת־פנים, עיניים בורקות: „האם הייתם כאן פעם?" לא חלמנו על זה. „כן, זה חלום."

הדקות עוברות. אין סבלנות. רוצים העירה. מנהל־המלון, ששלח אמש סל־ענק של פירות לחדרי, ושהציג את עצמו לפני בבוקר, מציע: למה לא תקחו פשוט מונית ותסעו העירה?

ובאמת, למה לא? השוער־במדים קורא למונית. קדימה, לקאהיר.

■ ■ ■

השעה 08.20. בדרך העירה.

הרבה אנשים עניים, לבושים בפשטות. הרבה כפריים בגלאביות. מיסגדים יפהפים בכל פינה.

מתקרבים למרכז העיר. תנועה רבה של מכוניות. כולן ישנות, משומשות מאד. נשים כפריות בשחורים, עם כדים על הראש. פנטסטי: זה נראה כל־כך טיבעי, שאנחנו נוסעים כך ברחוב, מסתכלים בבני־אדם. טיבעי, טיבעי לגמרי.

(קולו של שלמה סתר ברשם־הקול: „מה יש? בסך־הכל לא נחתנו על המאדים. באנו לארץ שהכי קרובה לנו, ולכן זה כל־כך טיבעי".)

עגלות של סוסים מובילות סחורות חקלאיות, עוברות את הכבישים. הנהגים צופרים כמו משוגעים. הכל מזכיר קצת את מיזרח־ירושלים, אבל הרחוב רחב פי־שישה, ויש המון־המון אנשים, בכל מקום. עיר צפופה. שמונה מיליון גרים בה. שלושה מיליון נוספים עובדים בה ביום. חשמלית עומדת בכביש, גדושה כמו קופסת־סרדינים. החוטים נפלו מן החוט העילי. הנהג מטפל בהם. ביכלל, יש תקלות בכל דבר, התשתית הרוסה.

עוברים את הגשר על הנילוס. ערפל קל על פני היאור. באמצע הנהר — האי, אל־גזירה.

זהו גשר קובי גמה, אומר נהג המונית. שלמה אומר שרוחב הנילוס כאן „עשרים ירקונים."

נדחסים בתנועה בגדה המיזרחית של הנילוס. ככל שאנחנו מתקרבים למרכז העיר, גדלה הצפיפות. המוני אדם, המוני מכוניות. הרושם הכללי הוא של עוני. פה ושם נוהגת בחורה במונית, אך זה נדיר.

לפנינו האנטנות של בית הטלוויזיה. ראינו את הבית העגול הזה פעמים רבות בשקופית של הטלוויזיה הישראלית. הנה הוא לפנינו. שני חיילים חמורי־פנים בקסדות־פלדה מגינים עליו מאחרי שקי־חול. מוכנים לכל.

ישבנו שעתיים בארוחת־צהריים על גדת־הנילוס. מי לא חלם על כך?

ישבנו, אכלנו, פיטפטנו, התלוצצנו, התווכחנו — עיתונאית צעירה ויפה שבאה לראיין אותי למען העיתון אחבאר־אל־יום, שני קציני שרות־הביטחון שהוצבו כשומרי־הראש שלנו, אהוד יערי, אלכס גילעדי, שלמה סתר ואני.

באמצע השיחה בא צוות גדול של הטלוויזיה האמריקאית. נודע להם שאנחנו כאן. הם באים להנציח מראה פנטסטי זה — מצרים וישראלים יושבים יחד, משוחחים בידידות, באמצע מיסעדה מלאת מצרים. מראיינים אותי, מראיינים את הערביה הצעירה, הנבוכה מאד. „גם אחי, גם בן־דודי מתו במילחמה. זה מספיק." האח נפל במילחמת־ההתשה, בן־הדוד במילחמת יום־הכיפורים.

בבוקר נפגשתי עם ראש מינהל העיתונות, מורסי סעד־אל־דין, שהוא במעמד של שר, יועץ של סאדאת. ישבנו כשעה. מסתבר שפגשתי אותו כבר קודם־לכן, בוועידת בולוניה. לדבריו קרא את ספרי, וכמה וכמה ממאמרי.

מה יהיה עם הפלסטינים? מורסי הציע: אולי שלושה מהם יצטרפו למישלחת הערבית המאוחדת; אחד מן הגדה המערבית, אחד פרופסור פלסטיני מאמריקה, אחד איש אש"ף בעל דרגה לא־גבוהה. גילגלנו שיחה עם עמדת ישראל כלפי אש"ף והפלסטינים. הוא מרמז שאם בוועידת־קאהיר ידברו רק על עניינים טכניים, ייפגשו אנשים יותר חשובים לניהול משא־ומתן במקום אחר, בחשאי. לא נראה שמישהו מתרגש במיוחד לנוכח התעלולים של חזית־הסירוב.

ביכלל, כבר ביום הראשון הזה יש לי ההרגשה המובהקת כי באווירה המצרית גוברת התחושה הלאומית המצרית על התחושה הלאומית הכלל־ערבית. חזית־הסירוב דוחפת עוד יותר לכיוון זה.

צחוק־צחוק — שכחתי לקחת עימי תמונות־דרכון. אני זקוק להם כדי לקבל תעודת־עיתונאי מצרית. אחרי שאני נפרד ממורסי אני נכנס, עם סתר, בלי שום ליווי, לחנות מלאה אנשים, מצטלם במכונת־צילום אוטומטית. חוזרים ללישכת־העיתונות, השוכנת בבניין־הטלוויזיה. הוא הומה עיתונאים מכל העולם, ותריסר בחורות — כולן נאות, כולן אדיבות ועדינות להפליא, משתדלות איכשהו לטפל בבקשותיהם. הן עונות ברצון על שאלות אישיות, אך כל גישה אינטימית יותר, מן הסוג המקובל בישראל, נתקלת מייד בקיר אטום, מובן מאליו, של שמרנות מסורתית.

על מירפסת המישרד, התיידדות גדולה. עיתונאים ועיתונאיות מקומיים עטים עלינו. הבחור מן השבועון אוקטובר מודיע שהעורך שלו רוצה מאד להיפגש עימי בערב. הוא מספר לי שוב על המאמרים

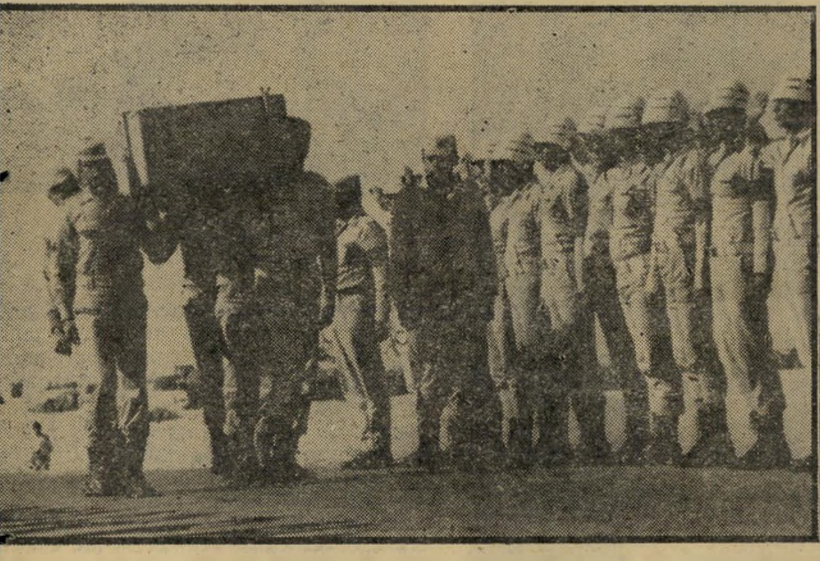

החזרת הארונות חיילים מצריים נושאים בטכס צבאי מלא את ארונו של חייל ישראלי, שגופתו נמצאה רק לאחרונה באזור קו בר־לב. העיתונאים הישראליים ששהו בקאהיר הוסעו לטכס מהצד המצרי, חלפו בדרכם על־פני שדות־הקרב של מילחמת יום־הכיפורים.

מפקד סיני אורי אבנרי זוכה ללחיצת יד מקצין מצרי בדרגת אלוף, שהוא מפקד הכוחות המצריים בסיני, כשלידו ניצב קצין בדרגת אלוף־מישנה. הפגישה נערכה מייד אחרי חציית התעלה בעת שצוות העולם הזה יצא להשתתף בטכס החזרת גופות חללי צה"ל בשבוע שעבר.

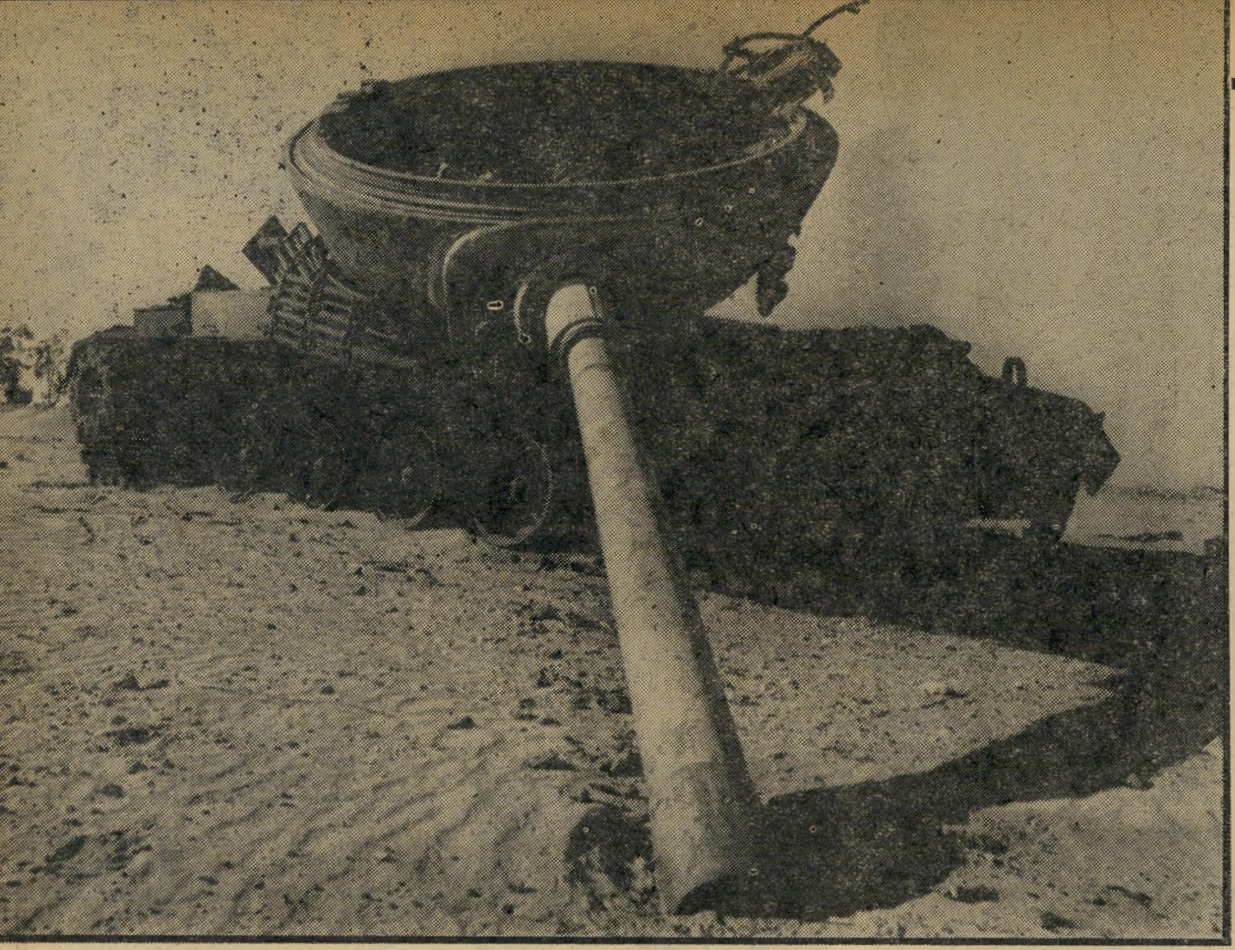

פאטון ישראלי

צריחו הפוך, רובץ בחולות מידבר סיני, בשטח המוחזק עתה בידי המצרים, כגלעד לקרבות המרים שהתחוללו באזור זה במילחמת יום־הכיפורים. שלדי הטנקים לא פונו על־ידי המצרים, והם מתכסים במעטה חול במרוצת השנים. הטנקים הישראלים הפגועים באיזור משמשים כרקע לצילום.

שלי שתירגם. עיתונאית שואלת אותי על סאדאת. האם הישראלים התפעלו ממנו? (כן.) האם הישראלים יתנו משהו בתמורה? (אולי. אני מקווה. אינשאללה).

באמצע ניגשת אלי עמוותף המלאווי, המנהלת למעשה את העסק ביעילות שאינה רגילה ביותר כאן, מושכת אותי הצידה ומוסרת לי בסוד: שר־החוץ, בוטרוס ראלי, מבקש לראותי אותי, ביחידות, הערב בשעה 20.00.

מכיוון שכלל לא ביקשתי פגישה זו, זהו כבוד גדול.

■ ■ ■

אנחנו מוצאים את עצמנו במצב מוזר. תחת שנראיין אנשים ונסקר מאורעות, מראיינים אותנו. הפכנו בעצמנו מאורע. כל העיתונאים המקומיים ניגשים, בזה אחר זה, ומבקשים לראיין אותנו. חוץ מהסקרנות לעניין עצמו קיימת גם המגמה להוכיח את חשיבות היוזמה של אל־סאדאת, באמצעותנו. חשוב לקורא המצרי לדעת כי הנה הנשיא שלהם הוא גיבור בעיני הישראלים. אנו מאשרים זאת בפה מלא, גם מפני שזה נכון, וגם לטובת העניין.

הטלוויזיה המצרית עובדת בשביל הטלוויזיה הישראלית, כפי שהטלוויזיה הישראלית אינה עובדת בשביל עצמה. שירות פנטסטי, בשימחה, באהבה, מעבר לכל המצופה.

כבר התיידדנו עם אנשי־הביטחון המלווים אותנו. הם באמת מלווים אותנו למען הביטחון שלנו, אם כי איננו מרגישים שום צורך בכך. אנחנו מרגישים בטוחים וחופשיים בצורה שממש לא תיאמן. אני, ההולך לעיתים קרובות ברחובות תל־אביב כשברשותי אקדח, מרגיש כאן כציפור־דרור. אינני חש בכל צורך בנשק. יש לי הרגשה של ביטחון, פופולריות, שקשה לתאר.

איך להסביר לקהל הישראלי מה קורה לנו כאן בכל רגע? הרי לא יאמינו בבית, שברגע זה יושבים ישראלים ואנשי־ביטחון מצריים ובחורות מצריות ברחוב קורניש במצרים, בלי שום מתח, בטבעיות מוחלטת, כאילו שורר בינינו שלום מזה שלושים שנה.

אני מספר, כמובן, שהייתי חייל בחזית המצרית, ושנפצעתי ממיקלע מצרי בפלוג'ה, וזה מוסיף עוד יותר להרגשה שאנחנו צריכים להשיג שלום.

(כאן מופיע ברשם־הקול קולו של איש־הביטחון שלי, רב־סרן בשבייב המצרי, שביקשתי ממנו להקליט כמה מילים למזכרת. הוא נבוך ואומר באנגלית: „אתה צריך לשאול, ואז אני אענה.")

■ ■ ■

השעה 17.50. אני הולך ברחוב קורניש, לאורך הנילוס — ישראל אחד, לבד. שומר־הראש שלנו ליווה את שלמה סתר, תמפתח תמונות במעבדת העיתון אל־אחבאר, ונתנו לי ללכת לבד.

ברקע, הרעש של המכוניות. אני הולך ברחוב, מדבר עיברית לתוך רשם־הקול, שואל אנשים ברחוב לכיוון. אין בעיות, חופש מוחלט. כרגע שאלתי בחורה בערבית רצוצה, והיא ענתה לי באנגלית רהוטה.

היא היפנתה אותי למישרדו של השבועון אוקטובר, שבועון הידוע כחביבו של הנשיא אל־סאדאת, הממומן על־ידו. אנשי המיקצוע אומרים שייצור כל גיליון עולה 35 גרוש, והוא נמכר ב־10 גרוש. העורך, אניס מנצור, שאיתו אני אמור להיפגש על פי בקשתו, הוא מקורבו וחביבו של אל־סאדאת.

הגעתי לשם כמה דקות לפני הזמן. בדיוק תיקנו את המעלית — ביכלל, יש הרגשה שאף מעלית אחת בכל מצרים אינה פועלת כסידרה — ואז התרחשה התמונה הבאה:

באולם־הקבלה הנרחב והמהודר יושב אדם, יפה־תואר, לבוש חליפה מהודרת ועליה גלימה שחורה רקומה בזהב. אני אומר לו שאני צריך להיפגש עם מר אניס מנצור. הוא אומר לי שהוא עסוק. אני אומר לו שאני מוזמן לפגישה. בא אדם שני ושואל מאיפה אני. אני אומר: מישראל. שניה של תדהמה. באותו רגע פותח האיש המהודר את תיק הג'יימס בונד שלו, שולף קופסת־סיגריה ומציע לי סיגריה. זהו הסימן המובהק של הכנסת־האורחים כאן — מוכרחים לעשן. אני מעשן כאן בשעה אחת יותר מאשר בישראל בחודש ימים.

אחרי כמה שניות הוא קם מכסאו שמאחורי השולחן, מכריח אותי לשבת במקומו, ונשאר עומד.

כך עוברות כמה דקות. נכנסת אשה עם ילד קטן. האיש פותח שוב את תיקו, שולף מתוכו חפיסת מסטיק, מציע לילד. הילד מושך בכתפיים, מתוך ביישנות. כולם פורצים בצחוק. גם אני. מומנט האומר שכל בני־האדם שווים. וכולנו מרגישים איכשהו — ויודעים שכולנו מרגישים את אותו הדבר — שגם ההבדלים הלאומיים הם כאין וכאפס לעומת החוויות האנושיות, המשותפות לכולם.

המעלית תוקנה בינתיים. ברוב כבוד אני מועלה לקומה 8, דרך כמה חדרים מהודרים, אל חדרו של העורך, המשקיף על הנילוס. שיחה של שעה וחצי. הוא מבקש אותי למסור לו העתק מן המאמר, שאני כותב להעולם הזה, כדי לפרסמו אצלו. אפשר בערבית. יש לו כמה מתרגמים.

הוא אומר שהוא עוקב מזה זמן רב אחר המאמרים שלי, וחלק מהם אף פירסם. מחמיא ששמי מוכר כאן לאנשים העוסקים במיזרח התיכון ובישראל.

שיחה ארוכה על המצב הפוליטי. מה ייצא מוועידת־קאהיר? החשש, המושמע בפי כל, הוא שמא הרחיק סאדאת לכת מבלי לקבל שום־תמורה, שמא ישראל לא תביא כלום, והדבר יהפוך את מצב הנשיא קשה ביותר. מה יביאו הישראלים, מה יהיה באמתחתם? שיחה מעניינת, מיהורמי במצרים, רכילות על עיתונאים.

שלמה מצלם בינתיים. העורך קורא לצלם שלו, המצלם אותנו.

מעניין לעקוב אחר שלמה, שהוא איש בלתי־פוליטי. מתגלה לו כאן עולם חדש. ההתרשמויות שלו הן חדות, בלתי־משוחדות. באמצע השיחה הוא לוחש לי בהתרגשות שהדוגמה שהבאתי זה עתה למנצור — שבלב כל ישראלי שוכנות שתי נשמות, נשמת הארץ ונשמת השלום — תפסה אותו, והוא מציע לי לכתוב על זה ספר. זה יתפוס את הציבור.

■ ■ ■

חוזרים לבית־השידור, כדי לקחת את שומר־הראש שלנו, שיבוא עימי אל שר־החוץ. שומר־הראש שלי הוא סגן־אלוף ב„אמנה" (מתחרז עם „עם זה"). פירוש השם: ביטחון. זהו גוף רציני מאד, שחבריו עוברים לימודים ברמה של השכלה גבוהה, במשך ארבע שנים, באקדמיה מיוחדת. גם מבחינת ההתנהגות וגם מבחינת הרמה רובם אנשים יוצאים־מן־הכלל. האיש שלנו מעמיד פנים שאינו יודע עיברית. (מאוחר יותר עלה בי החשד שכולם יודעים עיברית, ושלימוד השפה הוא מתוכנית־הלימודים של האקדמיה.)

טסים ממישרד־החוץ למישרדו של שר־החוץ. בניין מפואר, שניבנה על־ידי המלך פואד בשנות העשרים, כולו מלא קישוטים, עמודים ושיש, בסיגנון מיזרחי.

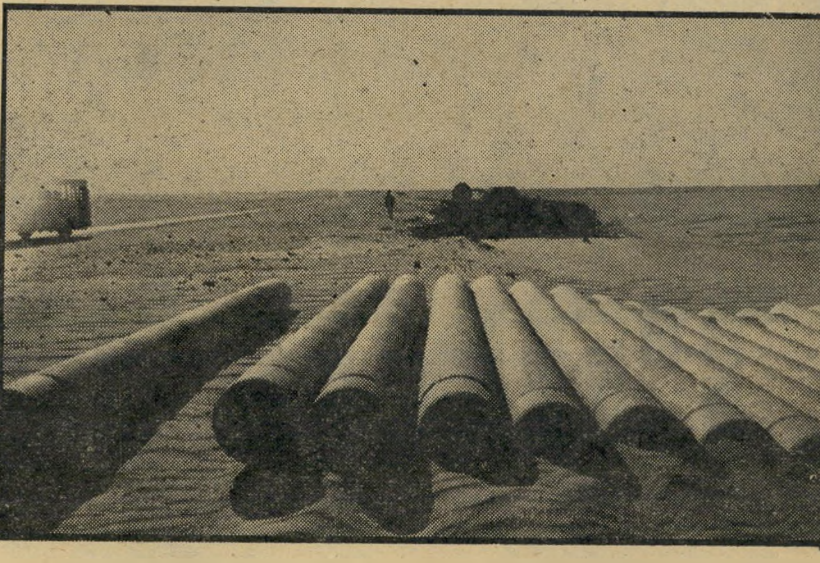

המידבר המתעורר

אחד הסימנים לשלום הממשמש ובא: המוות והחיים בתמונה אחת. צינורות השקייה שמניחים המצרים באיזור התעלה, ליד שלד של נגמ"ש משגר סאגרים סובייטי, .B.T.R, שנפגע במילחמת יום־הכיפורים. שלדים רבים כאלה פזורים בכל רחבי סיני.

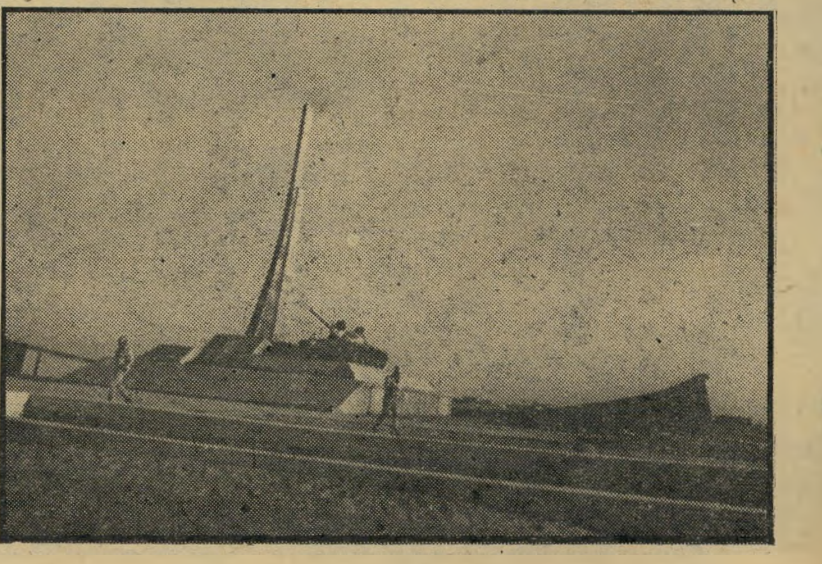

אנדרטת איסמעיליה

המוכרת לאלפי חיילים ישראליים שצפו מעבר לתעלת סואץ, בעת שירותם בקו בר־לב. האנדרטה לזכר חללי הצבא המצרי נראתה למרחוק בצד הישראלי של התעלה. בדרכו לחציית התעלה חלף צוות **העולם הזה** באיסמעיליה על פני האנדרטה המוכרת.

השאפות של קאהיר

שושנה החייכנית, היא סאנה המצרית, אחת מפקי־דות־הקבלה במלון **מינה האוס**. הישראלים הדביקו לה את השם והיא התלהבה ביותר.

כמה מילים על מה שעשוי בוודאי לעניין כל גבר ישראלי — הנערות המצריות.

זוהי אחת ההפתעות הגדולות ביותר שישראלי נתקל בהן כאן (אלכס גלעדי, היושב לידי, כופר בכך. אבל הוא מבין בספורט, לא בנערות).

זהו מראה הבולט מיד לעין בקאהיר: המוני בחורות יפהפיות המסתובבות בכל מקום. אולי אין להם את נתוני הגוף הנראים אידיאליים בישראל, אבל פניהן יפות להפליא. תענוג לדבר עימן. הן עדי־נות, אדיבות, בעלות קול רך ונעים כפי שנשים היו נוהגות לדבר לפני מאה שנה.

ישבתי עם עורך עיתון מצרי גדול. אמר־תי לו כי לדעתי צריך לשלוח מיליון בחורות ישראליות למצריים ומיליון צעי־רות מצריות לישראל. הוא שאל אותי למה. אמרתי לו: את הישראליות יש לש־לוח למצריים כדי שילמדו כיצד לדבר, בנימוס, בקול נמוך ורך. את המצריות יש לשלוח לישראל כדי להשתחרר קצת. כאן לא מקובל להחזיק בידה של בחורה ברחוב ולא כל שכן להניח יד על כתפה.

במלון מינה האוס, בלישכת העיתונות הממשלתית, בבניין הטלוויזיה המצרית, ני־תן להבחין בריכוז של נערות יפות במיו־חד. רבות מהן הן בעלות השכלה אקד־מאית, חלקן נשואות. הן אינן רואות פחי־תות כבוד ביציאה לעבודה, למרות מעמדן החברתי.

נתקלתי כאן בצעירות דוברות עברית. בעת שישבתי עם אישיות מצרית בכירה בקפיטריה של מלון הילטון הקאהירי, בי־קשתי מהמלצרית להביא לי „אינגליש קייק". מארחי תיקן את דברי: „הביאי לו בבקשה ,יזרעאלי קייק' " (עוגה ישראלית). המלצרית לא הנידה עפעף, כאילו מדובר בהזמנה טבעית בהחלט.

רק כשהגישה את העוגות שאלה: „מדוע ביקשת עוגה ישראלית?"

„זה מפני שהאיש לידי הוא מישראל." הצעירה פנתה אלי אז בעברית. הסתבר

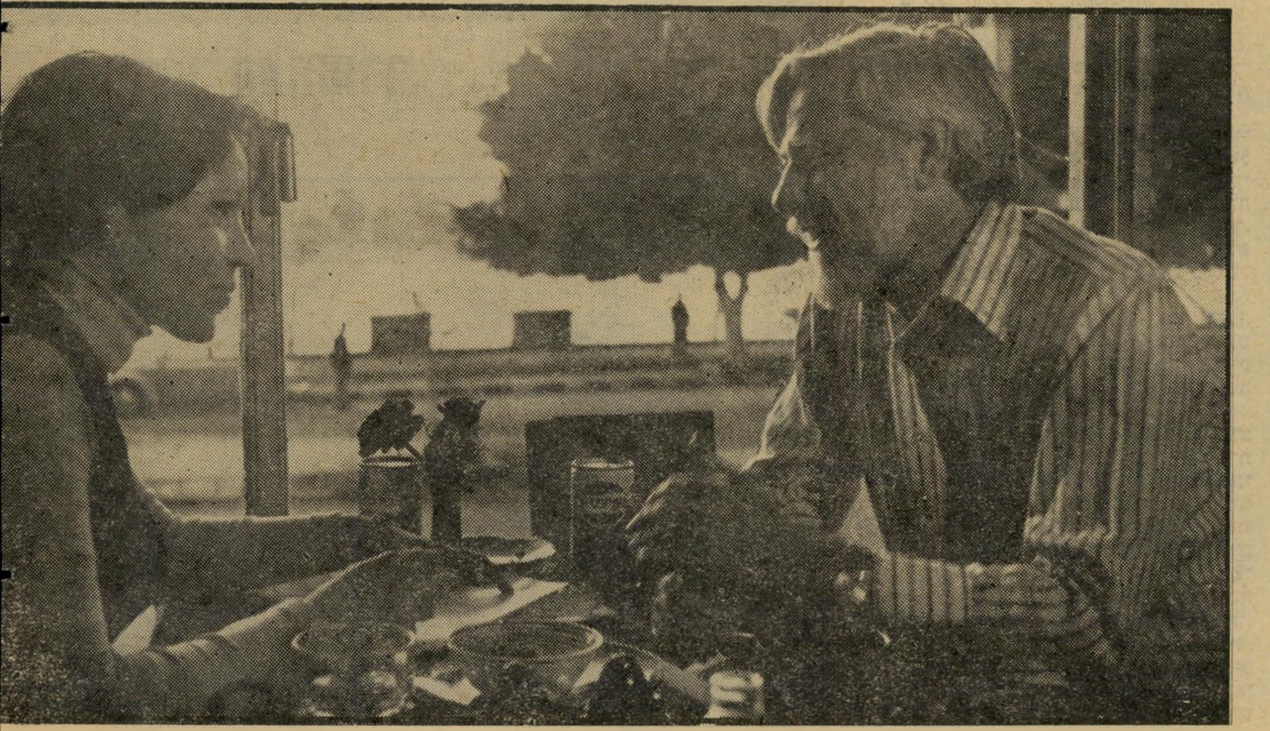

הבכירה אמנה ראג'י, פקידה בכירה בלישכת העיתו־נות הממשלתית של מצריים. אמנה, הנשו־אה לרופא, סטודנטית־לשעבר למיסחר.

ארוחה על הנילוס פאטמה באראכאת, כת־בת **אחבאר־אל־יום**, מראיינת את אורי אבנרי לצורך כתבה אודותיו שפירסמה בעי־תונה. הראיון נערך במיסעדה טובה ברחוב קורניש, המשקיפה על הנילוס הנראה היטב ברקע. אחרי הראיון נערכה בין השניים שיחה ידידותית מבודחת. אחד המראות הבולטים מייד לעין בקא־היר הן המוני בחורות יפהפיות המסתובבות בכל מקום. בתמונה למעלה באמצע: אישה ברחוב קאהיר נושאת את תיקה על ראשה.

ראיון עם ג׳יהאן

(המשך מעמוד 31)
בכך בישראל, אך אי־אפשר לפקפק בכך כשנמצאים כאן, וחשים בתשוקה המצרית לשלום. היא גוברת על הכל. היא נמצאת בכל מקום.

ג׳יהאן: אבל אסור לנו להניח לזה לחלוף כך.

אבנרי: בעלך חייב לשמור על הקצב הנוכחי, ולא להניח שאחרים מבחוץ יבלמו אותו.

ג׳יהאן: לא, לא. הוא אדם חזק למדי לשם כך. אל תדאג.

אבנרי: אגב, הופתעתי ממיספר ה־אנשים כאן היודעים עיברית. ישבתי ב־בית־הקפה, ומלצרית קטנה שמעה שאני ישראלי והתחילה לדבר אתי עיברית.

ג׳יהאן: (בצחוק) הם למדו זאת באוני־ברסיטה שלנו. אתה אינך יודע ערבית?

אבנרי: התחלתי ללמוד עוד לפני ש־נולדת, ב־1937...

ג׳יהאן: (צוחקת) לפני שנולדתי? ב־1937? אני נולדתי ב־1933.

אבנרי: כמו אשתי.

ג׳יהאן: אנשים רבים בישראל יודעים ערבית?

אבנרי: כן. היהודים שבאו מארצות ערביות, ובייחוד אלה שהגיעו ממצריים. מנהל העיתון שלי, העולם הזה, גם הוא יליד מצריים, והוא חולם עליה. כשיבוא השלום, יהיה הוא הראשון שיבוא לכאן לביקור, לראות את מצריים שוב. היהודים המצרים הם היהודים היחידים שבאו מ־ארצות ערב האוהבים את מולדתם הישנה.

ג׳יהאן: אני יודעת. פגשתי כמה יהו־דים שבאו מארצנו באירופה, והם אמרו שהם מצפים בכליון־עיניים לזמן שבו יוכ־לו לשוב.

אבנרי: יודעת את, חיפשתי מקבילה היסטורית לביקורו של בעלך בישראל, ולא מצאתי כזאת.

(מזכירו של הנשיא: „אנו משווים זאת לסלאח אל־דין.")

אבנרי: סלאח אל־דין? כן... פגישתו עם ריצ׳ארד לב־הארי... אבל הם השיגו רק שביתת־נשק, בעוד שמר אל־סאדאת שינה את כל השקפת־העולם של שני עמים בן־לילה.

ג׳יהאן: כן, זה לא היה קל. זה לא היה קל כלל וכלל.

אבנרי: זה הצריך אומץ־לב רב.

■ ■ ■

אבנרי: ישראל כולה הפסיקה לעבוד כשבעלך הגיע. אני גר ברחוב ראשי בתל־אביב, וכשבואו של בעלך שודר בטל־וויזיה בשידור חי, אשתי קראה לי להביט מבעד לחלון. לא היתה אף מכונית בכביש, לא היה אדם על המידרכה. ראיתי רק חתול אחד.

ג׳יהאן: מי היה מאמין...

אבנר: זה היה דבר שלא־ייאמן. אבל הרגע המרגש ביותר אירע כשבעלך ביקר במיסגד אל־אקצה. אני רוחש כבוד רב לאנשים בעלי אומץ־לב פיסי. הוא כרע שם בשורה הראשונה, כשמאות פלסטינים מאחוריו. כל אחד מהם היה יכול להיות חבר בארגון פדאי. אבל בעלך לא הסב את ראשו לאחור אפילו פעם אחת. הבטתי בפניו, ואפילו כשקמה מהומה קלה מאחוריו הוא לא הביט לאחור. אני חייב לומר שכבר ראיתי אנשים מפגינים אומץ־לב, אבל דבר כזה עדיין לא ראיתי. זה הותיר רושם עמוק בישראל. אני סבור שבאותו הרגע החל עמנו מאמין לו.

ג׳האן: כן, באותו הרגע ילדה בתי, ואני לא ידעתי אם להביט בטלוויזיה או בבתי.

(לאחר־מכן התבוננה ג׳יהאן בשער גיל־יון־המזכרת של העולם הזה וצחקה, כיוון שמן התצלום נראה כאילו בגין ואל־סאדאת נושקים זה לזה. היא התבוננה בעניין רב בתצלומים של בעלה מן התקופות השונות בחייו ובתצלומי הביקור.)

ג׳יהאן: ראיתי הכל בטלוויזיה. הת־בוננתי בפניו של בעלי. הוא מאופק מאד, יודע אתה. הוא אינו חושף את ריגשותיו, אלא כולא אותם בתוכו. אינך רואה על פניו דבר. לפני שיצא למסע, אמרתי לו: „גלה חמימות. אם יחזירו לך חמימות, תדע שהכל בסדר."

(בראותה את תצלומה של גולדה מאיר עם אל־סאדאת, אמרה ג׳יהאן כי הערבים מכבדים אותה. היא־עצמה שלחה מיכתב אל גולדה רק אתמול — יום שני השבוע — ובו הודתה לה על מה שאמרה לאל־סאדאת בעת שנולדה נכדתם.)

סוזאן קאמל בת ה־18, פקידת־קבלה במלון **מינה האוס**, שבו נערכים דיוני ועידת קאהיר, הפכה להיות חביבת העיתונאים אשר במקום.

כי היא למדה את השפה במשך ארבע שנים באוניברסיטה. צעירות רבות לומ־דות עברית בדרך זו והישראלי שיגיע לקא־היר עשוי למצוא שפה משותפת איתן.

הצלם שלמה סתר הסתובב ברחובות וניסה ללכוד בעדשת מצלמתו את מראה נערות קאהיר. הוא רדף אחרי החתיכות היפות שברחוב ואפילו איש־הביטחון ה־מצרי — מוסלמי אדוק, המתפלל לפחות פעם בשבוע במיסגד — הזדעזע מכך. כשמישהו מהישראלים מנסה להתלוצץ ולבקש נשיקה מנערה מצרית, הוא נענה: „אחרי ועידת ז׳נבה. לפני הוועידה אין מה לדבר."

עכשיו, כשיותר ישראלים יגיעו לכאן, זה אולי ישתנה. אבל קיים גם החשש אותו הביע איש הטלוויזיה, אלכס גלעדי: „הדבר שאני הכי מקווה לו הוא, שכשיתחיל מבול התיירות הישראלית לכאן, תישאר הפירמי־דה הגדולה ללא הכתובת ,ברוך ג׳מילי׳."

הראזאלות בשכונות־העוני של קאהיר, שונות בתלבושתן מבנות החברה הקאהירית, אך אינן נופלות מהן ביופיין. למעלה: נשים בכפכפים וגלימות שחורות. בתמונה מימין: סטודנטיות במיכנסיים בדרכן לאוניברסיטה.

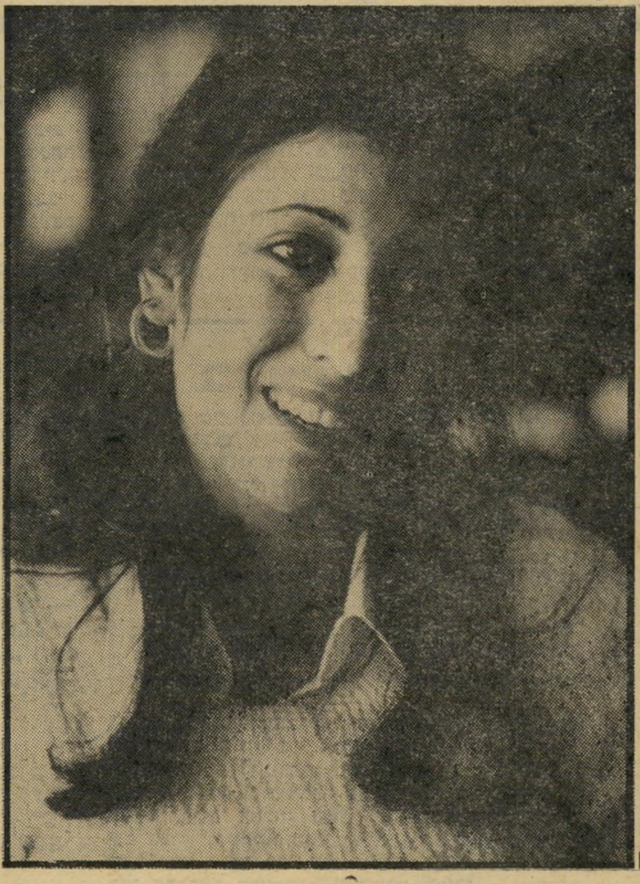

העתונאית פאטמה באראכאת, כתבת היומון הקא־הירי הגדול **אחבאר־אל־יום**. לדיברי פאטמה, היא איבדה את אחיה במילחמת־ההתשה ואת דודנה במילחמת יום־הכיפורים. „העיקר שזה ייגמר," היא אומרת.

האחראית עוואטף עלי, האחראית על הפקידות שבלישכת העיתונות הממשלתית, פקידה יעילה לדוגמה, שקשה למצוא כמותה בישראל. יחד׳ עם זאת היא גם יפהפייה המושכת אחריה את מבטי הגברים העובדים איתה.

גבולות וביטחון

„יוזמת השלום של סאדאת עלולה להיות תוכנית להשמדת ישראל" טוען הפרשן הצבאי שדיעותיו משקפות קו מחשבה מקובל בצמרת

הסכנה שב„שלום סאדאת"

אין ספק כי קלע אורי אבנרי למטרה, בעמדו (הנדון: „דגל מול דגל" העולם הזה 2101) על „שתי הנשמות המתרוצצות" בלב האומה והאדם היהודים בישראל — „האחת כמהה לארץ־ישראל שלמה, האחרת כמהה אל השלום." גם ברור ומובן, כי כאשר תעמוד הברירה שטחים־או־שלום, תהא זו שעת הכרעה קשה מאד לבעלי שתי הנשמות. אף בטוח וניכר לעין כי אלה שבעצם כבר הכריעו — או לפחות חושבים שהכריעו — בתוכם, איזו משתי הנשמות תשרור, נוטים לעשות שימוש מגמתי בנתונים ובהערכות הביטחוניים, כדי לכפפם ולהתאימם לאמונתם הבסיסית, ובכך כה מקלקלים את שורת הבירורים הביטחוניים.

אולם השאלה הגדולה באמת היא: האם אכן כבר ניצבים אנו, באופן ישיר וללא חציצה, לפני הברירה של שטחים־או־שלום; או שמא עוד לא הגענו לשעת האמת הזאת, מפני שמתחת לשיכבת הטיח של „הוויכוח" הביטחוני המעושה והמגמתי, אכן עדיין מסתתרת שיכבה עבה וממשית, אשר בלא הבקעתה המוחלטת המוקדמת, אי־אפשר כלל שנגיע לידי הצורך להכריע בין „שתי הנשמות המתרוצצות" שבתשתית נפשנו — וזו שיכבת הבעייה האמיתית, המוחשית והמיידית מאד, היא בעיית ביטחונה הצבאי של ישראל.

אחריות כבדה ביותר — כבדה מנשוא — נוטל על עצמו כל הטוען שאכן, השלום שמציע לנו סאדאת כעת, לפי נוסח נאומו בכנסת, הוא שלום שעלינו לקבלו כמות שהוא, או בעיקרו. מישקלה של אחריות זו כה עצום, מפני ש„שלום־סאדאת" משתית את כל ביטחונה של ישראל, באופן מעשי, אך־ורק על ההנחה, או האמונה שלפיהן משאך ייחתם אותו שלום ויבוא לעולם ייעלמו, יימחקו ולא יוכלו עוד לשוב לתחייה, בכל מדינות ערב כולן, כל כוונה, רצון או יכולת פוליטית ליצור ולהפעיל איום צבאי כלשהו כלפי ישראל.

כלומר: „שלום סאדאת", כפי שהוצג — על מה שיש בו ובעיקר לאור מה שחסר בו — מותיר בידי ישראל שלאחר־השלום, אם אכן ייווצר איום צבאי ערבי כלפיה, ברירה אחת ויחידה: כניעה מיידית ומוחלטת, ללא תנאי. אז, גם האופציה של התאבדות הדרית, בחינת „תמות נפשי עם פלישתים", תהיה סגורה לפנינו: בנסיבות שייווצרו לא תצמח לישראל כל תועלת אפילו מנשק גרעיני, אם יימצא ברשותה — וגם אם יהיה ברשותה בילבד ולא יימצא בצד הערבי.

הדברים הקשים האלה אינם נאמרים כדי שישמשו נימוק או תירוץ, ישיר או עקיף, להפסקת או האטת מירוץ

מאת

בנימין עמידרור

כמו כל מאמריו של הפרשן הצבאי של „העולם הזה", מבטא גם זה את השקפתו האישית והפרטית של הכותב. מבלי להתייחס להנחות הפוליטיות של הכותב, מפרסם „העולם הזה" מאמר זה מתוך הנחה שגם אנשי שלום צריכים להתמודד עם אתגרים צבאיים. חשיבותו של מאמר זה היא בכך שדיעותיו של הכותב מייצגות עמדות שיש להן מהלכים בקהילה הביטחונית של ישראל וראוי להתמודד ולהתווכח עמן.

הסיכוי לשלום. היפוכו של דבר: אמיתויות אלה מועלות ומפורטות כאן רק כדי שהנושאים־והנותנים וגם הפרשנים והיועצים, מכל הגוונים ובכל המקומות, אכן יוכלו להבטיח, שבמהרה וקודם־לכל תובקע ותסולק, על־ידי שתבוא על פיתרונה הסביר בעיית האמת הביטחונית־הצבאית של ישראל, שהיא החוצצת והמעכבת בעד הגעת הרגע, שכל אחד ואחד בנו יגיע ויעמוד, בפני עצמו ובציבור, בעו ההכרעה השורשית והעמוקה מכולן — שטחים, או שלום.

אבל לעת־עתה — ובתיקווה שגם בעניין זה יחול וישפיע הקצב הלא־רגיל (כמעט אמרתי, „האמריקאי") שמכתיב סאדאת — מוטב להזהיר שיש מוקדם ומאוחר, ומי שלא ישים ליבו להתנהל לפי סדר־העדיפויות הנכון וההכרחי, ויבוז לקטני־האמונה הגחונים על גיליונות של נתוני־הכוחות ומודדים בדקדקנות את קווי־הגובה של ריכסי־ההרים, לא יועיל לקידום סיכויי השלום (או, לפחות ההגעה לנקודת־ההכרעה ההיסטורית הקובעת) אלא, ככל שיצליח, רק יימצא יותר מכשיל — ובעיקר את עצמו ואת מטרותיו שלו.

עכשיו, אחרי שהסברנו ולאור מה שהסברנו, אפשר להבין בהקשר וביחס הנכונים את הקביעה הבאה — שלא נעים לקראה, ועוד יותר, לכתבה: **מנקודת־הראות המסויימת ו„המנותקת" של בטחון ישראל, במובנו הצבאי והמוחשי של המושג, אין ערך כלשהו, שלילי או חיובי, לביקור סאדאת ולכל מה שנאמר או התעורר בהקשרו. מאותה נקודת־ראות עדיף היה, לאין־שיעור, שימשיך סאדאת ויישב בביתו ואפילו יחזור וישמיע את הפיסמות משכבר הימים, על השמדת־ישראל והטלתנו לים — אבל, באותו זמן, גם יכריז ויוכיח, כי פירק וביטל ארבע משש אוגדות־השיריון ושלוש מחמש אוגדות־החי"ר של הצבא המצרי: ביטל את שירות החובה ופתח בתהליך של העברת התשתית המצרית אל המידבר המערבי (ממערב לנילוס).**

מבחינת הביטחון הצבאי ה„ישיר" של ישראל, סאדאת עם צבא מצרי מקוצץ־דראסטית, הוא סאדאת „חיובי", שיכול לתבוע — ולקבל — נסיגה עצומה, אפילו ישרוף את דגל ישראל בפרהסיה אחת ליום. אך סאדאת שצבאו נשאר כמות שהוא ועוד מתעצם והולך, הוא וכל שאר צבאות ערב עמו (ויותר ממנו), הוא סאדאת „שלילי", אשר איננו רשאי לדרוש — ובוודאי שאיננו יכול לקבל — נסיגה (שאיננה „מחווה" כלשהי גם כאשר „ידידי הגרי" מתחלף בפיו ב„ידידי מנחם" ועיתונאים ישראלים נכנסים למצרים ביתר קלות משהם יוצאים מישראל.

שהרי זאת לדעת: אילו היה במקום סאדאת שליט ערבי אחר, הזומם ומחליט ליישם „תכנית גדולה" להשמדתה הסופית והמוחלטת של ישראל, לא היה עליו אלא להציע ולדרוש מה שמציע ודורש סאדאת — לפחות בפומבי; דהיינו, שישראל תיסוג מכל השטחים, תמורת „שלום מלא", המלווה ב„כל סידורי הביטחון שתרצו" —

כאשר הכוונה, לפחות המוצהרת והמשתמעת מן ההצהרות היא: כל „סידורי הביטחון" המוכרים.

■ ■ ■

הקורא המתמיד של סידרת „גבולות וביטחון" זו, לא יופתע ואין לי בדברים האלה חידוש: כבר לפני ארבעה וחצי חודשים, בעידן הפרה־היסטורי שלפני ביקור הנשיא המצרי בירושלים פורסם המאמר „המחדל הגורלי" (העולם הזה 2082) המספר על „מילחמת חיטין השנייה", שפרצה ב־1983 ובסופה נכנעה ישראל ונכבשה בתום תישעה ימים „בטכס צנוע אך מרשים שנערך לרגלי קרני־חיטין, בהשתתפותו האישית של נשיא ארה"ב ג'ימי קארטר" (אשר נחת בבסיס צי ארה"ב בחיפה, ובא להבטיח כי המנצחים לא יערכו טבח).

הכל, כך מסופר שם, „החל ב־1977, בוועידת־השלום המהממת שנערכה בז'נווה באוקטובר אותה שנה ואשר הפכה אחד האירועים המדיניים המפתיעים והמהירים — שבהיסטוריה.

„...המהפך נפל כחטף ב־11 באוקטובר (מועד הפתיחה המתוכנן אז), שעתיים בלבד אחרי שנחת בעיר מטוסו של אנוואר אל־סאדאת, עם פתיחת מסיבת־העיתונאים הגדולה, אך השיג־רתית... בשם כל מדינות ערב — אשר ממש באותה שעה פירסמו הודעות־גינוי רישמיות ב־בירותיהן — הכריז סאדאת כי, במאסם במל־חמות ובהחליטם להפנות את עיקר תשומת־ליבם ומשאביהם לקידום עמיהם, מציעים כל הממשלים הערביים, לישראל ולעולם כולו, שלום מלא, מיידי וניצחי במיזרח־התיכון.

מייד כשהתאושש מן ההלם הראשון (ממשיך תסריט „המחדל הגורלי"), הודיע קארטר על תמיכה מוחלטת בהצעת סאדאת — והיפנה אולטימטום טלפונית לראש־ממשלת ישראל „שישראל תודיע, תוך שמונה שעות למירב, על הסכמתה המיידית, המלאה והבלתי־מסוייגת", מפני ש„זהו חזון אחרית־הימים בהתגשמותו".

תהליך השלום הושלם בתוך שנתיים, כאשר קארטר מפעיל כל העת לחץ כבד — אבל גם חותם חוזה־הגנה, מקים בסיס־צי אמריקאי ב־חיפה ועוד בסים („בגודל חטיבתי") בנגב ו־מעניק ונותן לישראל את כל מבוקשה, באמ־צעים ובטכנולוגיה — כך שהעוצמה העומדת לרשותה עלתה על זו אשר, לדברי המדריך רם־הדרג בפנטאגון, קורדסמן („העולם הזה", 2099), היא מטרת ההתעצמות של ישראל ל־1980. גם מדינות ערב כולן עומדות בכל הת־חייבויותיהן עד תומן, והשלימו עשיית שלום עם ישראל, לכל פרטין ודיקדוקיו.

„ואז פרצה המילחמה. כעבור 24 שעות כבר היה ברור לכל, כי באוקטובר 1977 הציע סאדאת — וישראל קיבלה — שלום, על חשבון ביטחון ישראל." סאדאת ושאר מנהיגי ערב אומנם „התכוונו למהפך הדרמאתי שיביא שלום־אמת. אבל תוכניתם, אפילו לא מכוונה־תחילה, גזרה על ישראל מצב אסטרטגי כזה, שקבע מראש כי תנחל מפלה טוטאלית וודאית בכל מילחמה שתארע."

■ ■ ■

אפנה את הקוראים אל שאר המאמרים שבסידרת „גבולות הביטחון", המטפלים באופן מפורט בכל „סידורי הביטחון" המוכרים — ומראים כי כולם, עד אחד (להוציא רק אזורי־הפירוז, שאותם נגהח בהמשך), אינם אלא בלוף או סימטום, שהפריחו בחלל ובאמצעי־התיקשורת אישים אשר הבנתם הביטחונית נפלה מאחוריותם הביטחונית, או אנשים החסרים כל עניין אמיתי בביטחוננו, או כאלה מאחזי־עיניים (תלוי אם המדובר באישי־ממשל בכירים לשעבר בישראל, או ב„אסטרטגים" מסוג אנשי ברוקינגס, או במומחי — או „מומחי" הפנ־טגון או באויבים ממש); וכי לא זו בילבד שהסידורים הללו אינם מועילים במשהו לביטחון ישראל, אלא עוד גורמים להרעתו ולהחמרתו — עד כדי כך, שנסיגה ב י ל ע ד י ה ם עדיפה על נסיגה עימם.

כיוון שסאדאת „שלי" הרחיק לכת בהצעותיו הרבה מזה המציאותי, איני רואה כל מקום לשנות משהו ממה שכתבתי לפני 18 שבועות. גם ברור כי ההתפתחויות הפוליטיות המתרחשות מול עינינו אכן נעות בכיוון שתואר — ועימן עלולות להתגשם כל הסכנות הביט־חוניות־הצבאיות שנתאר את התממשותן האפשרית ב„מלחמת חיטין השנייה". מוטב שנבחין, כי במקביל למהלך הדרמאתי שחולל סאדאת — אשר רק סאדאת „שלי" הציע דרמאתי ממנו — הולכים נתוני המצב הביטחוני ומקדירים, משום שההתעצמות הערבית גדלה והולכת בטור גיאומטרי.

דרך אחת ויחידה פתוחה לפני כל הצדדים — בהנחה שאכן הכל רוצים שלום־אמת — ל־נצל באופן יעיל ומבטיח־הצלחה את תנופת התהליך הנוכחי לקידום המטרה המשותפת: להעלות את „ביטחון ישראל" — בלא „ביטחון ערב", שהוא פבריקציה המועילה לצרכי הת־מקחות בלבד — שייעשה המרכיב החשוב ב־יותר והראשון־במעלה של השלום; ולקבוע את צימצום העוצמה הצבאית הערבית במחיר ה־כמדד הביטחוני היחידי לכל נסיגה ישראלית.

עד עתה, לפחות בפומבי, לא נעשו הדברים הללו — וזאת ציינה הסידרה „גבולות וביטחון", בתור „המחדל הגורלי" של ישראל. כדי שנבחין באופן ברור ומוחשי יותר מהו המחדל הזה ולאן עלול הוא להובילנו, ניטול את הקורא עימנו לשנת 1983 — השנה שבה פרצה „המילחמה הערבית־הישראלית האחרונה", היא „מילחמת חיטין השנייה."

■ ■ ■

שנת 1977, מייד אחרי הכרזת השלום של סאדאת („שלי", לא האמיתי, שעדיין אינו כה נועז), בישרה את הזינוק הגדול קדימה. התערבות ברוטלית וישירה של קארטר במערכת הפוליטית והציבורית של ישראל, אשר לוותה בסגירה מוחלטת של ברזי הסיוע מצד אחד ובהבטחות חתומות — מאושרות על ידי הקונגרס — לסיוע חסר־תקדים וחוזה־הגנה קבוע, אחרי שתקבל ישראל את הצעת סאדאת בשלמותה, הביאה לנפילת ממשלת הליכוד שסירבה לוותר על יהודה ושומרון, ולעליית „ממשלת השלום הסופי" תחתיה.

שיתוף־פעולה בין ארצות־הנפט, ארה"ב ארצות השוק והבנק העולמי הוליד קרן בת 10 מיליארד דולר אשר בפיקוח והכוונת ארה"ב, כנאמן מקובל, סיפקה את אמצעי־המימון לתנופת פיתוח אדירה במיזרח־התיכון. המאמץ העיקרי רוכז בישראל, במדינות־העימות הערביות ובשט־חים שמהם נסוגה ישראל, במגמה להופכם אזורים מאוכ־לסים ומפותחים בקצב ובממדים סופר־מואצים, לפי הת־חייבות הערבים — שבאה בעקבות דרישת ישראל, אשר ראתה פיתוח כזה כגורם בעל ערך ביטחוני עליון. ישראל, בהנהגתה החדשה, נתנה ידה לשיתוף־פעולה בפיתוח זה, בעיקר במגמה להאיץ את השתלבותה הכלכלית במרחב — שנקרא מאז „המרחב השמי" — וקודם־כל לחיבור ושילוב התשתיות.

התנאי המוקדם לפיתוח ושילוב כאלה הוא מערכת תחבורה מפותחת. ואכן, מה שנעשה בתחום זה היה מעל ומעבר. תוך זמן קצר להפליא השתרג המרחב השמי כולו ברשת צפופה של קווי תחבורה יבשתיים ואוויריים, המשובצים טרמינלים מרובים ונרחבים המצויידים היטב. סיני, אשר ממשלת־ישראל נשבעה להופכו סמל לכיתות החרבות לאתים, כוסה תוך שלוש שנים — בתיכנון ישראל ובביצוע חברות קבלניות מארה"ב — בחמש אוטוסטרדות בנות שישה נתיבים: קנטארה־אל־עריש־עזה, לכיוון תל־אביב; איסמעיליה־אבו־עגילה־ניצנה־באר־שבע; מרפידים, שהפכה מסוף־ענק, התנקזו דרכים מסואץ ומאיסמעיליה, ומשם נמשכו אל קסיימה וניצנה, בצפון; ואל כונתילה, נחל פארן והערבה, עד שנכנסו לתוך ירדן והתחברו שם לרשת הדרכים המקשרת את סוריה עם סעודיה, על גבי הרמה העבר־ירדנית. סביב היקף חצי־האי נוצרה האוטוסטרדה קנטרה־סואץ־שארם־אילת. צירי „בריח" רוחביים חיברו את הצירים הללו בבקעת המליין; בקו הכביש הבריטי הישן רפיח־ניצנה, שנמשך עד אילת ובקו מינזר סנטה קתרינה.

בארצות הצפון — לפי דרישה נמרצת ב־מיוחד של ישראל — פותחו הצירים הנוכחיים מעיראק ומצפון המיפרץ־הפרסי (עכשיו, „השמי") אל סוריה וצפון־ירדן, לצירים ישירים של אוטוסטרדות רחבות־ביותר (10 מסלולים), אשר לאורכם מסילות־ברזל כפולות. צירים אלה התחברו לרשת התחבורה הישראלית בכמה מקומות: מדמשק אל לבנון ומשם, בביקעת־הלבנון, אל עמק־החולה; ולאורך חוף־הים של לבנון אל חיפה; מדמשק לקונייטרה בכיוון ה־כינרת; ומדמשק לאירביד וציר העמקים ב־ישראל. הצירים הישירים מעיראק, מכוויית ו־צפון סעודיה התחברו לישראל דרך עמאן, אל יהודה ודרום השומרון ודרך אירביד, אל צפון ישראל.

את הרשת האדירה הזו השלימו הצירים המורחבים של „אוטוסטרדת הסהרה", אשר נמתחה ממרוקו, דרך אלג'יר טוניס ולוב, עד אלכסנדריה; וכן הכבישים הנרחבים, שנסללו מטובוק שבפינה המערבית־דרומית של סעודיה אל עקבה ואילת ואל עמאן. לאורך כל הדרכים הללו צצו מרכזי־תעשייה, מתקני איחסון ענקיים, קווי מים ודלק — וכמובן, יישובים אזרחיים מתפתחים.

כך נוצר והיה מה שאיש לא יכול לחלום עליו — ועל השפע והעושר ללא־תקדים שיביא לישראל. המדינה הגשימה את ייעודה הגיאוגרפי המובן־מאליו מששת ימי בראשית והפכה צומת־הדרכים הגלובלית, שדרכה ובאמ־צעותה מתחברות זו עם זו, לשלמות כלכלית רצופה אחת, יבשות אסיה ואפריקה אל יבשת אירפוה, עם חצי־האי ערב ועם צפון ומיזרח־אפריקה.

■ ■ ■

ההיסטוריה שאחרי המילחמה — „מילחמת חיטין השנייה" (כשמה שניתן לה בספרו על־ידי חסניין הייכל ואומץ בכל) — מדגישה, כי עד 1981 התנהל מיפעל בניין הדרכים באופן ספונטאני, כאשר ישראל היא הכוח־הדוחף העיקרי, מהיותה מיועדת להיות המרוויחה הגדולה מכולן. רק באותה שנה, כתולדה ישירה של המהפך אשר חל אז בעולם הערבי (ואשר קדם לו רצח סאדאת ומייד בעיקבותיו באו השנתיים של „הבדיחה הערבית הגדולה", שהקדימה את „מלחמת חיטין" והכשירה אותה, כפי שעוד נראה בהמשך). בשנת 1981 נוסף לישראל שותף סודי, רב־עוצמה, לקידום והאצת מאמץ פיתוח המרחב השמי ושיקום השטחים שהוחזרו. היה זה הגוף הקולקטיווי של המטכ"לים הערבים.

כל אותו הזמן נמשך תהליך התעצמות הצבאות הערביים. מדינות המערב המפותחות — כולל גרמניה, שעד אז נמנעה מאספקת נשק ישירה וארה"ב, שעתה כבר לא הופרעה על־ידי התנגדות ממשלת ישראל והלובי היהודי — החלו ממלאות את מדינות ערב באמצעי־הלחימה המשוכללים ביותר, כאשר המיגבלה היחידה היא כושר־הייצור שלהן. הגידול הכמותי האבסולוטי של צבאות ערב לא היה ניכר במיוחד, וההתעצמות התמקדה באיכות ובהתאמה לדרישות האיסטרטגיות — של האמ־צעים עצמם, ושל ביצועי המערכת הצבאית בכללה.

באוויר, קפצה העוצמה הערבית דור טכנולוגי שלם, משעברה והתגבשה סביב המטוסים האמריקאיים פ־15 (אשר סעודיה כבר ביקשה בשנת 1975 וכעת חידשה הבקשה ל־601 יחידות); אפ־14, הדו־מושבי, המצוייד במערכת־הנשק פניקס, אשר ביכולתה להעסיק בו־זמנית שש מטרות־אוויר שונות, בכיוונים שונים, ברדיוס של 200 ק"מ לכל צד; מטוסי אפ־16 — שביצועיהם דומים לאלה של פ־15 אלא שהם קטנים וזולים ממנו; ומטוסי פ־5־אי, הזולים יחסית והקלים לתיפעול, שייעודם האופ־ייני תקיפת מטרות־קרקע. ב־1983 נמצאו ברשות חילות־האוויר הערבים — לאחר סידרת תרגילים שהתבססה על מימונה ומעמדה המועדף של סעודיה (וכללה, בין השאר, רכישת מטוסי אפ־14 ואופציות שלהם מאיראן וכניסה כשותפים במיפעלי ייצור־המטוסים בארה"ב) — 250 מטוסי אפ־15, 150 מטוסי אפ־14, כגרעין הקשה. כמו־כן הושלם התהליך שהחל מייד אחרי יום־הכיפורים

מיליון מצרים מריעים ליוזמת השלום של סאדאת בקאהיר: האם זו מלכודת?

הסכנה שב„שלום סאדאת"

(המשך מעמוד 37)

וההתנתקות מרוסיה, של שיפור המטוסים הרוסיים הקיי־מים, באמצעות השתלת מנועים, מערכות בקרה וחלקים אחרים; והתאמת כל מטוסי השירות הערביים לנשיאה והטלה של פצצות חכמות ושאר חימוש מודרני, בד־בבד שופרו כושר הנשיאה הכללי של המטוסים הרוסיים הרבים הללו וכן הוארך טווחם היעיל.

פיתוח עוצמת האוויר הערבית, אשר נעשה בתיאום ובאמצעות מוסדות משותפים, התנהל במגמה להשיג עוצמת־אש מוגברת ויעילה מיר־בית, בעיקר כלפי מטרות־קרקע; ורק בעדי־פות שנייה, נגד מטוסים. הרעיון המרכזי ש־הינחה כיוון פיתוח זה היה, שייעוד עוצמת האוויר הערבית הוא שיתוק התשתית האסטר־טגית של האוייב־בכוח, באמצעות מכות־אש מדוייקות וארוכות־טווח, אשר יעדיהן יהיו מטרות־נקודה, המהווים צומתי־עצבים ומרכזי־חיות, שבילעדי פעילותם התקינה לא ייתכן ניהול־מילחמה יעיל: תחנות בקרה אוויריות, מיגדלי־פיקוח, דירי מטוסים וגם מסלולי שדות־התעופה; גשרים, צמתי־דרכים ראשי ומעב־רים הכרחיים בצירים ראשיים; נמלי ים ו־אוויר; מחסנים ראשיים; מרכזי ייצור נב־חרים; תחנות־כוח ותחנות־מימסר של רשת החשמל; מסופי מערכות הזרמת דלק ומים; בנייני ממשל; מרכזיות, מימסרים ואנטנות ראשיות של מערכות קשר.

לניהול התעבורה החוצה עתה את שמי האיזור, פות־חה בכל המרחב מערכת־בקרה אווירית צפופה וחדי־שה. מוקדיה העיקריים, בקירבת ישראל, היו התחנות שהוקמו על החרמון ודרום הר־הלבנון; על רכסי גלעד, מואב ואדום, במיזרח; ועל רכסי יעלק, מע'רה והילאל בסיני. כל התחנות היו אזרחיות — תחילה באמת, אך משנת 1981 הפכו צבאיות מוסוות.

מערך הנ"מ הכולל של צבאות ערב לא גדל הרבה בכמות המשגרים. רק איכות האמצעים נמצאה בשיכלול מתמיד, כאשר הדגש מושם על ניידות המשגרים, על האפשרות לפרוס אותם לירי בתנאים קשים ובמהירות רבה, על יעילותם ליירט מטרות נמוכות ועל קצב־אש גבוה.

עוצמת היבשה הערבית, בכל הצבאות, עברה מהפכה רבתי — באירגון ובאיכות האמצעים. הכמות, גם כאן, נשארה בסידרי־הגודל הישנים. עוצמת הטנקים כימעט שלא השתנתה במיספרה, רק טנקים ישנים הוחלפו בחד־שים, או שופצו ושוכללו, באמצעות החלפת מערכות־בקרה, מנועים ואפילו חימוש עיקרי. כמה חברות מער־ביות התמחו בהסבתם ובשיפוצם של הטנקים הרוסים.

■ ■ ■

גילגול דומה עבר על הארטילריה. מיספרם המוחלט של הקנים לא גדל, ואפילו פחת משהו. אבל תחת כל קנה קיים שיצא משירות, נכנס תותח־מתנייע חדיש — כמו ג'־ס־ט הצרפתי (שסעודיה רוכשת כעת) כלומר, תותח בקליבר של 155 ויותר, טווח 30 ק"מ ויותר, מנ־גנוני טעינה אוטומטיים בתכלית (כולל מן המשאית לתו־תח) ומערכות בקרה מתקדמות, המאפשרים לקיים — בדיוק רב וללא קושי — נפח־אש כפול או משולש מזה של תותח מתנייע ישן (כמו האמ־109 שבידי ישראל).

חיל־הרגלים המשיך „להשתריין". כבר ב־1982 היו כל יחידות החי"ר נישאות על נגמ"שים אורגניים. הנגמ"ש מספק אפשרות לתנועה מוגנת ומהירה, משמש כבסיס־אש לחי"ר כשזה יורד מן הרכב ולוחם ברגל, ונושא על סיפונו ובחללו אמצעים המגבירים לאין־שיעור את הפו־טנציאל הטאקטי של כיתת החי"ר הנושאת (וכמובן, גם את הפוטנציאל האופראטיווי והאסטרטגי של עוצמת החי"ר — ושל עוצמת־היבשה בכלל). הכושר הגדל הוסיף גם לעוצ־מת ההתקפה של החי"ר הערבי, אך, בלא הזנחתו, הוד־גש באימונים בעיקר קרב־ההגנה: כמו החי"ר הערבי — ובעיקר המצרי — ביום־הכיפורים, למד החי"ר החדש להתקדם במהירות עד הקו שיועד לו, מתוך הפתעת האוייב והקדמתו, ואחר־כך להיאחז בשטח תוך היערכות מהירה להגנה, כדי לקדם ולהדוף אחור את התקפת־הנגד הבל־תי־נמנעת של האוייב.

השתכללות המערך הלוגיסטי, שכבר נמ־צאה בעיצומה ביום־הכיפורים — והומרצה מאד אחרי אותה מילחמה ולאור לקחיה — הגיעה לשיאים המבוקשים: הכושר הלוגיסטי של צבאות־ערב הפך כזה, שביכולתם היה לשנע במכה אחת את צבאות מדינות העימות המיי־דיות בשלמותם, מכל שטח־ריכוז שבו יימצאו ולטווחים של כמה מאות ק"מ: וכן, באותה מכה אחת, גם לפחות מחצית מצבאות מדינות־העימות הרחוקות. רכש מובילי־טנקים, קרו־נות־רכבת ייעודיים ומשאיות — כלליות וייעו־דיות — בקנה־מידה עצום, הוא שאיפשר זאת, וגם את הקמת והפעלת המערך התחזוקתי.

גורם־עוצמה אחר, שזינק תוך שנים ספורות לממדים שלא שוערו קודם, היה עוצמת המסוקים. חברות ברי־טיות, צרפתיות, איטלקיות וגרמניות הקימו, עד שנת 1979, מיפעלי־ייצור בארצות ערב — שוק שכמדומה לא ידע שובעה. יוצרו מסוקים מכל הסוגים — לתקיפה, לנשיאת חי"ר ולנשיאת אמצעי־לחימה ומיטענים כבדים. ב־1983 נמצאו בכל צבאות ערב חטיבות שלמות מנויידות־מסוקים ובסך־הכל, כ־2500 מסוקים שונים.

כל „סידורי־הביטחון" שנקבעו בהסכמי־השלום פעלו כהלכה, עד לרגע האחרון. האדישות שבה מילאו כל מדינות־ערב אחר ההתחייבויות עוררה השתאות — וסייעה לשתק בזילזול כל סימן לעצבנות או לחששנות שגילתה ישראל. מצב זה נמשך, ללא שינוי כלשהו, גם אחרי שפרץ המהפך הגדול: ב־1981 עברה על העולם הערבי רעידת־אדמה פוליטית, הדומה לזו שאירעה בו בשנות ה־50'. במצריים נרצח סאדאת והצבא, שאיחר להגיע להגנת המנהיג האהוב, תפס את השילטון. בסעודיה — כפי שציפו כבר מזמן, עם שעון ביד — השתלטה העילית הביורוקרטית החדשה על שילטון המלוכה האנאכרוניס־טי, וכת־קצינים הכריזה על „מישטר צבאי זמני, עד לבחירות". זו היתה גם הבשורה לירדן: חוסיין, ששהה אז בבריטניה (אחרי שהחליט כי גם אשתו הבאה־בתור תהיה אנגליה), נתבקש להימנע מלשוב לארצו — קבוצת קצינים מאוגדת־השיריון בזרקא, בסיוע חיל־האוויר, תפ־סה את תחנת־השידור והודיעה כי מעתה חופשית ירדן מעול בית־המלוכה.

■ ■ ■

מכל מקום, ב־1981 עלו במדינות ערב שליטים חדשים — והם מיהרו להכריז כי הגם שרודפי שלום הם, אינם רואים עצמם מחוייבים לכל מה שעשו או הת־חייבו קודמיהם.

החששות הכבדים שהתעוררו בישראל ובעולם המע־רבי נפוגו במהרה: השליטים הערביים החדשים, רובם אנשי־צבא, התכנסו לוועידה ברבת־עמון, ואחרי שורת דיונים סודיים הודיעו שכל ההסכמים בין ארצותיהם לבין ישראל אכן נשארים בעינם, „כי הדבר הוא לטובת האו־מה הערבית כולה ולמען שלום העולם, שלו אנו כה חרדים." מה שלא ידע העולם הוא שהרמטכ"ל המצרי, במסגרת הערכת־המצב הכללית שמסר, ראה לעצמו „חו־בה מיקצועית" להצביע על כך שאם תחדש ישראל את תוקפנותה ואיומיה כלפי מדינות־ערב, או אחת מהן, יש

כעת בכוחו של העולם הערבי להדביר את ישראל באורח ודאי וללא קושי — בלא לחשוש כלל מפצצות־האטום שמוסרים כי צברה ישראל במחסניה, ולמרות שמדינות־ערב לא הצליחו עדיין לקבל או לייצר פצצות גרעי־ניות. „כאיש־צבא לא־פוליטי, הפועל לפי מצוות השל־טונות המדיניים המוסמכים, חובתי המיקצועית היא להצ־ביע בפניכם על האפשרויות הפתוחות בפניכם, הגם שבשום פנים אין לראות הערכתי זו בהמלצה למיל־חמה," הדגיש הרמטכ"ל המצרי.

הערכה ברורה זו, שבעיקרה היתה מוס־כמת מכבר, עוררה יצרים ושאיפות רדומים. כעבור יומיים נוספים של דיונים סודיים קדח־תניים, קיבלה „ועידת רבת־עמון" החלטה כל־ערבית לחדש את המילחמה עם ישראל — אם הדבר ניתן לעשייה באפתעה גמורה, בלא להזדקק לכל אמצעי־לחימה אסור, ולהגיע לי־סיום בניצחון בטוח ומוחלט, בתוך עשרה ימים. גוף מצומצם ביותר שכלל נציגים בודדים מכל מדינה, מונה לבחון את הנתונים, להעריך ביתר דיוק את הסיכונים והסיכויים, ולהציע תוכנית־פעולה לפי לוח־זמנים. החלה הספירה־לאחור של „מילחמת חיטין השנייה".

כצעד ראשון גובשה ויושמה במהירות תוכנית מק־דימה, שנועדה לספק כיסוי להכנות הצבאיות בלא לעורר חשדות מיוחדים — ואפילו תוך הרדמת ישראל וארה"ב. היא היתה פשוטה ביותר, והסתמכה על תופעות שהעולם כולו התרגל, כבר מזמן, לקבלן כדברים טיבעיים בעולם הערבי.

כך נולדה „הבדיחה הערבית הגדולה". לפתע, בזו אחר זו, החלו כל מדינות־ערב לגנות זו את זו ולאיים האחת על שכנותיה, כאשר מדי פעם מתבשר העולם על מילחמה חדשה העומדת להתרגש ואפילו תקריות־אש של ממש אירעו: סוריה ועיראק ערכו גיוסים מלאים מדי מחצית השנה, תוך איומים „לחסל, אחת ולתמיד, את נושאי שם הבעת' לשווא"; סעודיה גילתה שכוויית הרי־חיבה את גבולה בגניבה, כדי להשתלט על שטח החשוד בנפט; ירדן תבעה מסעודיה, באיום של התקפה מיידית, לבטל את הסדרי־הגבולין ביניהן; מצריים דחתה בתוקף את התוכניות הסודניות להקים סכרים נוספים במעלה הנילוס — וחידשה את איומיה לכיבוש סודן („אשר היא אדמת־המולדת, ורק האימפריאליסטים קרעוה ממצריים הקדושה"); לוב שבה ועוררה את מריבותיה עם כל צפון־אפריקה: דחקה את רגלי אלג'יר בסהרה, הכריזה חד־צדדית על חידוש האיחוד עם מצריים, והודיעה על סיפוחה ללוב (מה שלא עורר כל פליאה בעולם), ועוד הבלויות כיוצא באלה.

העולם הערבי הפך במהרה למשל ולשנינה — כימעט כמו המצרים בתקופה שבין סיום מילחמת־ההתשה לפרוץ מילחמת יום־הכיפורים. תנועות הצבא, הגיוסים התכו־פים, קניות־הנשק העצומות — שהתנהלו בשיא הרצינות והקפידה — טבעו בים של ליגלוג גלובאלי. היה גם מי שדאג לפרסם תמונות „שצולמו בהסתר", של טנקים זנוחים „מחוסר חלקי־חילוף" (מצריים, כמובן). בתחום זה התמחו עד לדרגת אמנות, אחרי יום־הכיפורים).

■ ■ ■

קצת יותר הרגיזה הנטייה שבה לקו כל מדינות ערב, להשבית לפתע את התעופה האזרחית ולפנות את נמלי־התעופה הבינלאומיים בסיני, ירדן, סוריה וצפון־סעודיה, רק כדי להנחית בם לפתע מטוסים צבאיים — ולפתוח את המרחב לתנועה מחודשת כעבור יומיים, משששככה ה„מילחמה" התורנית.

כעבור שנה של שעשועים לא־מזיקים ממין זה, הת־רחבה הבדיחה גם לגדה המערבית (אשר הפכה, ב־1978 מדינה „אוטונומית" תחת „חסות" ירדנית). כאן לבשו ההתפתחויות אופי שונה. חוליות של אש"ף — שהוכה אך לא נעלם — החלו לפתע מטרידות את המישטרה היר־דנית ואת המוצבים ותחנות־האתרעה הישראליות שבביק־עת־הירדן ועל גב ההר. שיירות אספקה ישראליות הות־קפו.

ישראל לא הסכימה בשום פנים שצבא ירדן ייכנס ליהודה או לשומרון, „רק לעשות סדר, כמו שאנחנו יוד־עים, ותיכף לחזור." הפתרון נמצא בכך שמבין תושבי השטחים הללו הוקמו מיליציות, חמושות בנשק קל בל־בד, אשר אומנו בירדן ואחר־כך הוחזרו ליישוביהן. איר־גון זה מוסד והתרחב, עד שמנה ב־1983, בפרוץ המיל־חמה, כ־30,000 איש, מאורגנים ביחידות קטנות וחמושים ומצויידים היטב בנשק קל, כולל נשק נ"ט אישי, מר־גמות בינוניות ושיריוניות. ישראל לא יכלה להתנגד למליציה — ובעיקר שזו אכן הצליחה להפסיק את ההט־רדות ולהבטיח כי המוצבים, תחנות־האתרעה והשיירות של צה"ל המתספקות אותם, לא יופרעו.

המתח גבר מחדש כאשר, חודשיים לפני המילחמה, אירע בגדה מעין מרד: המיליציה המקומית השיגה כמות גדולה מאד של מוקשים מ„צד שלישי" אלמוני, מיקשה את הביקעה והודיעה שמעתה לא תרשה כניסת ירדנים. בתיווך סעודי שב הסדר על כנו. אנשי המיליציה פירקו את המוקשים (מיספרם נאמד במיליון) — והשאירום אצלם.

בחודש ספטמבר 1983, התכנסו הרמטכ"לים הערביים בפורום מצומצם וסודי ביותר. אחרי שבחנו את מצב הצבאות, החליטו כי בשלו התנאים למילחמה: היא תיפתח בבוקר היום השני של ראש השנה, שעה שחלק גדול מאז־רחי ישראל מבלה באתרי־נופש והכבישים חסו־מים בכלי־רכב. לא תינתן אתרעה מוקדמת, ואלה מאזרחי מדינות ערב וזרים אחרים ש־יימצאו בישראל, לא יוצאו ממנה: „אללה ירחמם".

באותו זמן, כתוצאה מסיבוב „המילחמות הפנימיות" האחרונות, היו הצבאות הערביים מגוייסים במלואם. אנ־שי המילואים הערביים אומנם רטנו על תקופת־השירות הממושכת שלהם, אבל הרמטכ"לים היו בטוחים כי הט־רוניות ייעלמו משאך ייוודע לאנשים כי פניהם למיל־חמה של ממש — המילחמה האחרונה והסופית.

להשלמת התמונה יש לומר, כי במשך כל הזמן הזה לא ישב צה"ל בחיבוק־ידיים. כפי שכבר סיפרנו, גברה עוצמתו והשתכללה גם היא בהתמדה. למען האמת, כפי שהראה בבירור סקר של „המכון ללימודים אסרטגיים" הלונדוני, אפילו השתפר לטובת ישראל, יחסי־הכוחות הכוללים שבין צה"ל וצבאות ערב. „מעו־לם לא היה מצבנו טוב יותר — גם לא בתחום הביט־חוני," הודיע ראש ממשלת ישראל, בהצביעו בישיבת הממשלה התגיגית, ערב ראש־השנה, על הערכת־המודי־עין האחרונה שאישרה את הנתונים, אשר הודלפו וכבר פורסמו בכלי־התיקשורת בעולם. „זוהי ההוכחה לכך ש־הליכתנו לשלום וויתורינו על כל השטחים לא הרעו את בטחוננו, כמו שטענו מבקרינו. להיפך, בכך שיפרנו אותו. עם קלף בטוח זה נלך אל האזרח, בבחירות הבאות עלינו לטובה!"

כעבור יומיים פרצה המילחמה. שישה ימים אחרי פתיחתה, כאשר מחצית ישראל כבר הפכה עיי־חורבות; חיל־האוויר הושמד לגמ־רי; ירושלים מנותקת וכבושה במחציתה, ללא תיקווה לישועה; עמק החולה כולו בידיים סוריות; נמלי אשדוד וחיפה משותקים ושלו־שה טריזים ערבים נעוצים מהרי השומרון עד חוף הים — הודיע ראש־ממשלת ישראל ל־נשיא קארטר על כניעת מדינת ישראל, וביקש ממנו להסדיר את הכיבוש כך „שלפחות טבח השואה האירופית של עמנו לא יישנה." קאר־טר נענה בחיוב, וכעבור שלושה ימים נערך טכס הכניעה הרישמי.

(כיצד תוכננה המילחמה ובוצעה —
על כך בהמשך הסידרה בשבוע הבא)

מי סוגר את בתי הקולנוע?

ב־15 לחודש זה ייסגרו כל בתי־הקולנוע ברחבי הארץ.
החל מה־15 לחודש זה לא תוכל ליהנות מבידור עממי זה.

מפני

שנטל המסים החל על כרטיס קולנוע הפך את הבידור הזה למותרות.

מפני

שכמחצית ממחיר הכרטיס הם היטלים.

מפני

שהיטל עינוגים הוא מס שאין דומה לו בעולם, בלתי צודק ובלתי הוגן, מס עקיף שהובטח לבטלו ולא בוטל.

לך מגיע

בידור במחיר סביר!
יבוטל היטל העינוגים!!

התאחדות ענף הקולנוע בישראל

רמקולי KEF קובעים יותר מכל מרכיב אחד, את איכות המערכת
„מלוס", כיכר המדינה 8, טל. 269656 ובחנויות המובחרות

מורלה
השטיחים המעוצבים כיצירת אומנות

רובקס
המתנה שבהישג ידך

(המשך מעמוד 12)

מחפוז עקף, בעצם, מבלי לומר מה שרצה להגיד. אבל אחרי התבוסה ב־1967 נוכחו הסופרים שצריך קודם לכל לשנות את ה־חברה המצרית, ולהעניק לאזרח את ההר־גשה שהוא אדם חופשי, לא מדוכא. לכן, כשהוא בורג קטן בידי מנגנון השליטה והבולשת — הוא אינו מסוגל להילחם. הוא אינו חופשי.

"המישטרה האינטליגנציה"

● **האם מצויים אלמנטים אנ־טי־ישראליים ואנטישמיים בסיפ־רות המצרית?**

אחדים מהסופרים אימצו את עקרונות התעמולה האנטישמית. הפרוטוקולים של זיקני ציון פורסמו במצריים בכמה מהדו־רות. אבל הסופרים אימצו את הסיגנון הזה במיסגרת התעמולה האנטי־ישראלית, וזאת מתוך כוונה להציג את הישראלים ככנופייה של ציונים סחטנים, שבאו למצוץ את דמם של הערבים, כבשו את אדמותיהם וכו׳. סופרים אלה היו, למעשה, שמן ל־גלגלי מכונת התעמולה האנטי־ישראלית.

● **מאיזה אגף פוליטי באו ה־סופרים האלה?**

דווקא ממחנה השמאל. הם אימצו לעצ־מם את הדרך של האירגונים הפלסטינים, וראו בהם ראש־חץ של המהפכה הערבית.

● **מי היה הבולט ביניהם?**

הסופר עבד א־רחמן אל שרקאווי, סו־פר מכובד הנמנה עם מחנה השמאל. הוא סבל בימי מישטרו של אל־נאצר, ישב בבתי־כלא, והרומן החשוב ביותר שלו הוא האדמה, העוסק בחיי הכפר במצריים. אגב, אל־שרקאווי נפגש בשנות ה־50׳ עם סופרים ישראלים במיסגרת ,ועד השלום העולמי׳. הוא היה מקורב למיפלגה הקו־מוניסטית ונסחף לזרם סיפרותי זה, ופיר־סם מחזה בשם מולדתי, עכו שהדמויות המרכזיות בו הן ישראלים מדכאים, קצי־נים מושחתים וכו׳ — והפתרון שלו הוא שעל הישראלים לשוב איש־איש לארץ־מולדתו, ורק כך תיפתר הבעייה הפלסטי־נית. אפשר, בהקשר זה, להזכיר מחזה נו־סף של אלפרד פרג׳, סופר נוצרי־מצרי, המתאר את הישראלים כסחטנים. גם הוא נמנה עם מחנה השמאל, וגם הפתרון שלו הוא פירוקה של מדינת ישראל.

● **מהו המאזן בין שתי מגמות ההתייחסות לישראל בסיפרות ה־מצרית?**

בצד יצירות אלה שהזכרתי, נכתבו גם הרבה יצירות גרועות. בעצם, הן היו ליווי לפירסומי התעמולה המצרית, שהציגו את ה,פידאי׳ המצרי והפלסטיני כ„הגיבור ש־ישחרר את האדמות הכבושות". אבל אם נעשה סיכום באובייקטיביות גמורה, הרי הסיפרות המצרית שתתפוס את מקומה ותמשיך לחיות, היא זו שניסתה לתת את הביטוי לתבוסה, ולהשיג את הלקחים על־ידי ביקורת על המישטר הנאצרי, סופרים שראו בישראל אוייב, אך טענו שראשית לכל יש צורך לערוך בדק־בית. באשר למילחמה עם ישראל, הרי צריך להלום בה ולהגיע לשלום. כאמור, מול עמדה בו־גרת זו ניצבו הסופרים האחרים שנסחפו עם הקו הרישמי של המישטר הנאצרי וראו בישראל מיפלצת, ולכן יצירתם היא גם ברמה נמוכה ביותר.

● **כיצד הגיעה הסיפרות למי־לוי תפקיד של אופוזיציה עיקרית?**

העיתונות השתייכה לשילטון, והיתה נתונה לפיקוח קפדני של הצנזורה. העי־תונאים שהיו פקידים לא יכלו לבטא את דיעותיהם, כך שהסופר שהוא חופשי יותר, ביטא את העמדה הביקורתית הזאת כלפי השילטון.

● **האם היה הד כלשהו לאופו־זיציה בסיפורים?**

אני מניח שהסיפרות הזאת השפיעה בהחלט בשיכבה המשכילה. עלינו לזכור ש־80 אחוזים מהעם המצרי נבערים מדעת, כך שרק האינטלקטואלים, הסטודנטים ותל־מידי בתי־הספר מושפעים מהסיפרות.

● **ונגדם הופעלה המישטרה החשאית הנאצרית?**

בהחלט. כלפי האינטליגנציה בערים, וכלפי הפועלים. אבל רציתי להוסיף, שעוד לפני שראו הסופרים את עצמם כמבטאי העם, האומה והמולדת, הם עשו זאת בדרך הקלה והאפקטיווית ביותר.

● **והיא?**

במהלך התקופה שאחרי מילחמת 1967 לא נכתב שום רומן אלא רק נובלות, סי־פורים קצרים ומחזות, והרבה מחזות ה־אופייניים לאותה תקופה. חלקם נותרו על הנייר בלבד, אחרים פורסמו בכתב, והצנ־זורה מנעה את הצגתם, ואלה שהוצגו היו אליגוריים עד־כדי־כך שעברו את שבט הצנזורה. סיגנון זו מעיד במידה רבה על כך שהסופר אמר את שהיה לו לומר, והוא עשה זאת בדרך המהירה והאפשרית ביותר שבה ניתן היה להביא את המסר לקהל שלו.

● **עד מתי?**

תהליך סיפרותי זה התנהל עד למותו של אל־נאצר ב־1970. הגל הזה בסיפרות המצרית הוסיף והתגבר, נתקל בקשיים רבים מצד הצנזורה, אבל המשיך להת־פרסם.

● **ומה התרחש אחרי מותו של אל־נאצר?**

חל שינוי מעניין במישור אפשרויות ה־פירסום. ראשית, מהבחינה הפוליטית ננקטו צעדים המגבילים את החופש לגבי השמאל מצד אחד, ומצד שני הוענק חופש לחוגי הימין, לאלה שלא תמכו במישטרו של אל־נאצר. יחד עם זאת, היות שניתן החופש לאנשי הימין, אנשי ה,ואפד׳ לשעבר, צע־דים אלה לוו במתן חופש מסויים: חופש ביקורת המישטר הנאצרי.

● **למשל?**

בתקופה האחר־נאצרית כתב נג׳יב מח־פוז את אהבים בגשם שהוא בעצם סיפור ריאליסטי, הדן במצב המבוכה, חוסר־האו־נים והתיסכול שפקדו שכבות מסויימות בחברה המצרית בימי מילחמת־ההתשה. ב־

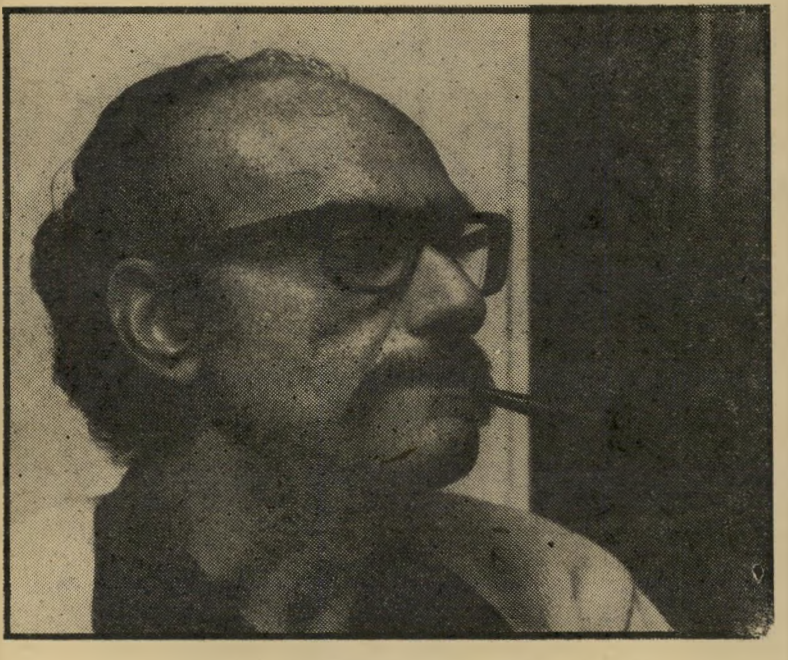

פרופסור שמעון בלס
שמן לגלגלי מכונת התעמולה האנטי־ישראלית

365 ימים חופשיים בשנה

טמפון או־בֶּה, הטמפון הקטן הנוח והבטוח ביותר בעולם נותן לך הרגשה משוחררת וחפשית, 365 ימים בשנה.
תוכלי ללבוש מכנסונים קצרים והדוקים, חצאית מיני, או ביקיני. תוכלי לרקוד, לטייל, לטבול באמבט ולרחוץ בים בבטחון מלא.
טמפון o. b. קטן משפתון ולכן קל ונוח לשאתו בארנק.

טמפוני o. b. בעלי כושר ספיגה ענק הטוב בעולם; להשיג ב־3 גדלים;
נורמל: למרבית הנשים
אקסטרה: לנשים עם דימום רב.
והחידוש העולמי האחרון!
טמפוני מיני לנערות, לבתולות ולנשים עם דימום מועט.

חדש! אריזה חסכונית של 40 טמפונים + שי — ארנקון פלסטי לנשיאת 3 טמפונים בארנק.

o.b. או־בֶּה
הטמפון בעל כושר הספיגה הטוב בעולם

אלעזר ושות׳, פירסומאים

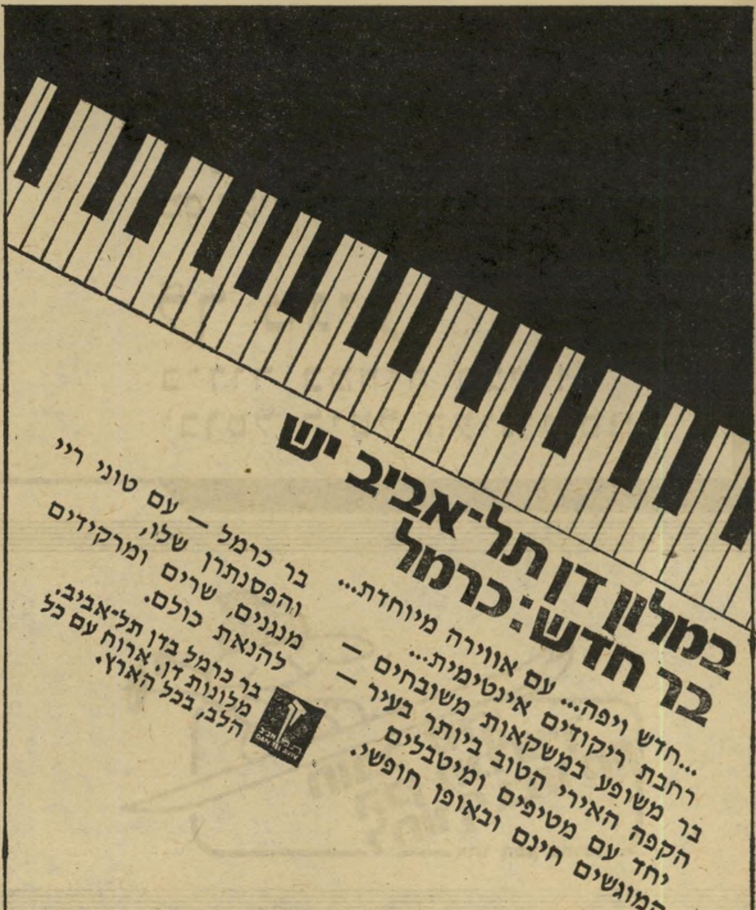

ספר זה מביא מחפוז נפשות פועלות משכבות שונות. אחת הנפשות החזקות בספר היא דמותו של עורך־הדין המביע דיעות ישירות נגד הסוציאליזם הנאצרי, ברית־המועצות וכבילת החופש — ובעד ידידות עם ארצות־הברית. דברים כאלה לא ניתן היה לפרסם בימיו של אל־נאצר, ואם נוסחו רעיונות שכאלה הרי זה נעשה, כאמור, בצורה מרומזת מאד.

● האם יש עוד מאפיין בולט של תקופת המעבר לשילטונו של אל־סאדאת?

עם מותו של אל־נאצר כתב הסופר תופיק אל־חכים מינשר של סיכום המישטר הנאצרי, מנקודת־הראות האישית שלו. זו היתה ביקורת חריפה מאד כלפי המישטר, בעיקר בנושא חופש הביטוי. באחד המקומות קובע אל־חכים שמחקו תקופה מפוארת מאד של ההיסטוריה המצרית, וש־ההיסטוריה המצרית שלימדו בבתי־הספר החלה ב־1952. לדבריו, ההתעלמות מההיסטוריה המצרית השחיתה את נפש הנוער, והוא תבע מאל־סאדאת — שאליו הופנה המינשר הזה — את החזרת ההיסטוריה המצרית למערכתה.

● ומה היתה תגובתו של אל־סאדאת?

הוא קיבל את המינשר, ואמר שיתייחס אליו באהדה. הוא שמר אותו במגירה. אגב, המינשר הזה לא היה מייועד לפירסום פומבי, אבל ידידיו של תופיק אל־חכים העתיקו, צילמו ושיכפלו אותו, והמינשר עבר מיד אל יד. היו גירסות שונות ממנו, ועיתון צרפתי אף פירסם קטעים מאחת הגירסות. הנוסח המקורי של המינשר פורסם רק ב־1974, אחרי המילחמה.

„מילחמה־של־כבוד"

● מה היתה תגובת הסיפרות המצרית על מילחמת יום־הכיפורים?

כפי שקרה מאז מות אל־נאצר, התגבר הקו הביקורתי של הסופרים, ונמשכה ה־חזרה לריאליזם. וכאשר הביאה מילחמת יום־הכיפורים את התשובה לרחשי הלב הסיפרותיים והתרבותיים, אותה הציפייה שהביע הסופר סולימאן פיאד בסיפורו על החייל קטוע הרגליים ממילחמת 1967 ה־מצפה למילחמה של כבוד — הרי המילחמת של 1973 נתנה להם את המילחמה־של־כבוד.

● אחרי מילחמה של כבוד שהושגה, מה היה כיוון הסיפרות המצרית?

אפשר לומר שהמילחמה סיפקה את הציפיות, כך שהסופרים קיבלו אותה בהתלהבות גדולה, נג׳יב מחפוז פירסם — למרות שאינו נוהג לעשות כן — סידרה של מאמרים קצרים תחת הכותרת לקחי אוקטובר ובכל אחד מהמאמרים הוא הביא לקח קצר. הלקחים שלו כולם עוסקים ב־טיעון אחד והוא, שעכשיו, כאשר יצאנו מהתיסכול הזה, ומהמבוכה הזאת — עלינו לעצם את עצמנו מחדש, וללכת לקראת הפיתוח, ולא לקראת המילחמה, אלא לקראת השלום. הוא הטיף במאמרים אלה לתהליך שהסתיים, למעשה, בביקורו של אל־סאדאת בירושלים. מגמה דומה ניכרה אצל תופיק אל־חכים וסופרים אחרים.

● האם קיים „מחדל תרבותי" ישראלי לגבי המתרחש בספרות המצרית והערבית, מחדל של אטימות, שמנע אותנו מלהבחין בתהליכים שבהם הסיפרות המצרית הנחתה וביקרה את חברתה?

נשארנו שבויים במוסכמות. הדבר הראשון הוא ההתייחסות שלנו לאיזור, ולעולם הערבי, כולו, וההנחה שהערבים אינם מעוניינים כלל בשלום. מילחמת יום־הכיפורים היתה צריכה להביא אותנו לידי הסקת הלקח שאחרי מילחמה כזאת אנו מוכנים להגיע להסכם שלום. אבל קרה ההיפך. הפגיעה שהם פגעו במוראל שלנו, במיתוס שאנחנו תמיד המנצחים — חיזק את ההתנגדות שלנו, להכיר ולעמוד מ־קרוב אחר כל הזרמים והתמורות בעולם הערבי. בתחום הסיפרותי, נאמר, נעשו פה ושם כמה תרגומים בצורה כמעט לא־משמעותית, וזה בהחלט „מחדל". אבל האמת היא שהביקור הסנסציוני של אל־סאדאת גרם תפנית של כימעט 180 מעלות בדעת הציבור הישראלי, ואותו הקהל שהריע ל־מנחם בגין, הריע לאל־סאדאת מבלי ש־לסיפרות העברית יהיה כל חלק בהכשרת דעת הקהל.

ככב נולד

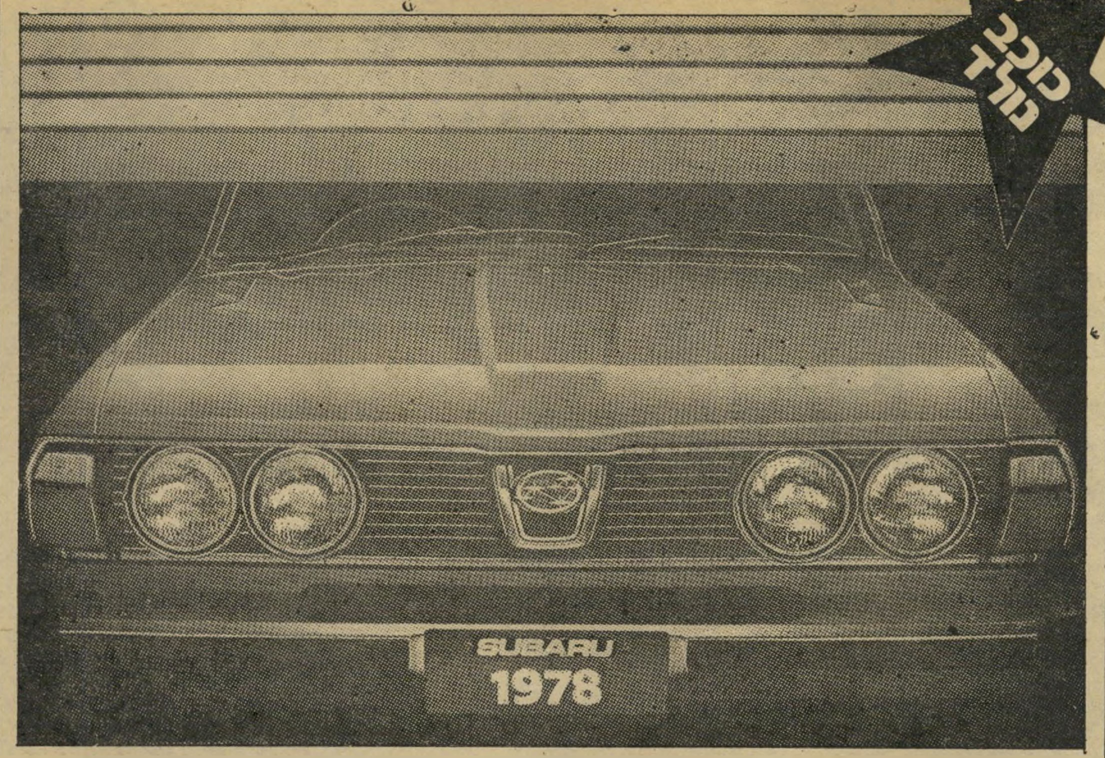

הדגמים החדשים לשנת 1978 של סובארו 1400 ו־1600 סמ"ק

ההפתעה החדשה של סובארו העולה על כל קודמותיה: דגמי סובארו לשנת 1978 המשווקים כבר עתה. כל אשר חיפשת במכונית תמצא בדגמים ההדורים של סובארו 1978 המספקים ביצועים פנטסטיים - המילה האחרונה של טכניקת רכב נעולה. דגמים רבים, אוטומטיים ורגילים, כולל סובארו סטיישן וסובארו 4 דלתות עם הנעה על כל 4 הגלגלים.

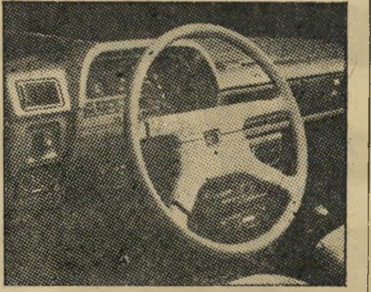

סובארו 1978 - יופי והידור. ביצועים מעולים, בטיחות עליונה.

מתכנני סובארו 1978 חשבו על כל פרט קטן כגדול. הם חשבו גם על מאפרה נוחה ועל מערכת איוורור וחימום משוכללות ביותר.

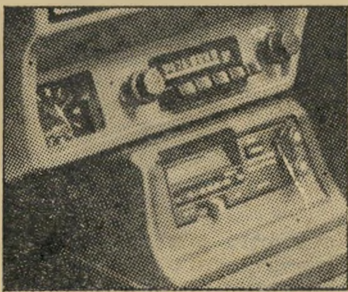

אביזרי פאר רבים, נהיגה ונסיעה נוחה ונעימה. פנטסטי!

- „סובארו 1400" 2 דלתות —.125,800 ל"י
- „סובארו 1600" 4 דלתות —.134,000 ל"י
- „סובארו הרד־טופ" 1600 2 דלתות —.134,850 ל"י
- „סובארו הרד־טופ" אוטומטית —.154,000 ל"י
- „סובארו סטיישן מסחרי 600" עם חלונות —.96,200 ל"י

- „סובארו 600" 4 דלתות —.85,250 ל"י
- „סובארו 1400" 4 דלתות —.130,000 ל"י
- „סובארו סטיישן 1600" —.137,600 ל"י
- „סובארו 1600" אוטומטית —.146,600 ל"י
- „סובארו סטיישן" 4X4 —.157,500 ל"י
- „סובארו 600" טנדר —.77,000 ל"י

סע בסובארו ותיווכח כי היא עולה על כולן! המחיר החל מ־125,800

פרטים מלאים ותצוגה אצל כל סוכני סובארו ובנציגות הבלעדית לישראל **יפנאוטו בע"מ** ת"א, רח' יצחק שדה 28, טל. 6 – 251105

המכונית המקסימליסטית במחיר מינימליסטי SUBARU

ב־3 חודשים תלמד

גיטרה אורגן תצוצרה סקסופון תופים קלרינט בס בוזוקי פתות־קול וכו'
הכשרה לתזמורת: מודרנית צבאית נוער ביט נשפים חתונות ג'אז פופ ומתחרת

בי"ס **קמפיס**

רח' לואי מרשל 13 תל אביב טל. 459143 ת.ד. 3351

מורלה

השטיחים המעוצבים כיצירת אומנות

רובקס

המתנה שבאופנה

הגיזרות צעקו לדיאטה והאפים לניתוח פלסטי בתחרות שאיפשרה לעשר עקרות בית לחוש לערב אחד כי הן זוהרות וכי

אחד ממארגני הערב, אהוד ערשי השחרחר והמתולתל, פלט בעצבנות אחת לכמה דקות, נוכח התקהלויות בנות שלושה ומעלה: „לא לעשות כאן בלוקים! מי שאין לו מה לעשות, שיתפוס לעצמו פינה."

המארגן הראשי של הערב, רוני פרג'ון, שהכתיר לפני שלושה חודשים את מיס אלגנס הצעירה (עד גיל 22), הסתובב עם חיוך מאוזן־עד־אוזן: קהל־המאות הקבוע שלו לתחרויות־היופי למיניהן, לא איכזב אותו גם הפעם. כל הכרטיסים שהפיץ דרך ועדי־העובדים של אגד, תדיראן, בורסת־היהלומים ומרבית הבנקים — נחטפו. ערב

חבר־השופטים בהתייעצות אחרונה. אחת המועמדות, נורית מלכה, מו־קפת בתומכים של התחרות, ששימשו כשופטים. יחד עם אחד ממארגני האירוע, אהוד ערשי (במרכז, בחליפה בהירה) הם בחנו כל מועמדת בנפרד, לפני מתן ההחלטה הסופית. **מיס אלגנס** הנבחרת זכתה גם בכרטיס טיסה לאירופה.

גם הן במלכות

נשים בנות 25 פלוס, בעלות עודף מישקל, שאפיהן מזכירים בצורתם את התיאור התנ"כי „אפך כמיגדל הלבנון," אין בדרך־כלל מה לעשות בתחרויות־יופי. אלה נועדו, כידוע, ליפהפיות צעירות חטובות.

אך אמרגן־מפיק תל־אביבי בשם רוני פרג'ון הגיע למסקנה שאפשר יהיה לעשות כסף גם תוך כדי סטייה מן הקו המקובל. הוא הצליח למלא אולם גדול, והוכיח שעם ישראל אוהב כל תחרות שהיא, גם של אנטי־יופי.

ארבעים נשים נשואות ואמהות לילדים קראו את מודעותיו של רוני בעיתונים, וקפצו על ההזדמנות. הנה הדבר שלו חיכו שנים. סוף־סוף תוכלנה גם הן לקבל אישור רישמי לדיעה הכללית של המישפחה והחברים — שהן פשוט נראות נהדר.

עשר המועמדות הסופיות היו, לדיברי המארגנים, הרע במיעוטו. שלושים האחרות, שאותן נאלצו לשלוח הביתה, היו — לדיבריהם — פשוט „מתחת לכל ביקורת. מי יודע, אולי אין להן ראי בבית."

תיסרוקת מתוך הטוסטר

שעתיים לפני תחילת התחרות של מיס אלגנס התקבצו, עשר הנשים, באחד האולמות של מלון דיפלומט בתל־אביב ועסקו בהתרגשות רבה בשיפוצים אחרונים בעזרת צוות מאפרות, מלבישות ומסרקות. רובן ניראו בעלות הופעה חיצונית סבירה, אם כי כמה גיזרות **זעקו** שם לדיאטה דראסטית וכמה אפים ניזקקו לשיפוץ מיידי של מנתח פלאסטי.

„אני לא רוצה להופיע בהעולם הזה, אמרה אחת, אחרי שבירררה מיהו הצלם המכוון לעומתה מצלמה. „אבא שלי לא **יודע מהעניין.**" היא נמלטה בבהלה לפינה **אחרת** — סמל ומופת לכיבוד־הורים.

טכס ההכתרה אחד מתומכי התחרות מכתיר את מועמדת מיספר תשע, אילנה ברננקה, בתואר „מיס אלגנס 77", בעזרת סרט ירוק וזר פרחים בתוך צלופן. אילנה מתכוונת דבר ראשון לנצל את כרטיס־הטיסה.

כזה מייועד, לדבריו, לבעלי־אמצעים. הרי לא כל אחד יכול לעמוד בהוצאה של 180 לירות לכרטיס זוגי.

מנחת תצוגות־האופנה דליה שפלן, **בלונדית תוססת שמדברת בצרורות, הודיעה שהחלק המעניין של הבנאדם הוא פניו — הראי של הנשמה — ומה מעטר את הפנים אם לא הכתר מסביב, השיער? וזו כבר**

המלכה היא אילנה **ברננקה, עקרת־בית מ**נתניה שזכתה **בתואר „מיס אלגנס".** אילנה בת ה־27 היא צברית ממוצא תוניסאי, נשואה ואם לשניים. היא סיפרה שבקרוב היא מתכוננת ללמוד.

הספרית הבלונדית הדסה ילוז בת ה־25, אם לילד בן **שש**, סיפרה כי בעלה שוהה **בחו"ל.**

סיבה טובה לראות את החידושים האחרו־נים בתיסרוקות ההווה והעתיד הקרוב. וכך הסתבר שכדי לא לפגר אחר האופנה צריך להסתובב עם שיער חופשי, טיבעי, עם הרבה סילסולים, ורצוי בגוני אדום ודבש. תיספורת הפיטריה (מסולסל בקצוות וחלק באמצע) מאד מאד in, וכך גם הבלונד הארוך והשופע של „המלאכית של צ'אר־לי", הצמות של שנות החמישים, ושיער פרוע הנראה כאילו קיבל את צורתו הסופית בתוך טוסטר.

אחרי שצוות דוגמניות בראשותן של קארין דונסקי, שלומית אמיר ונערת־ישר־אל־לשעבר חיה קציר עידכנו את הנוכחים בכל הקשור לבגדים, נעליים ותכשיטים, התחיל מנחה הערב, דודו טופז, לזמן את הטוענות־לתואר. דליה זחייק, בת־ימית בת 34, אם לחמישה ילדים, הופיעה במחשוף עמוק וגררה אחריה את בתה הבכירה, לילי בת ה־17. השתתפותה של האם בתח־רות היתה פרי־יוזמתה של הבת.

„רינה מור!", הכריז דודו, העיף מבט שני במועמדת הבלונדית הקרבה לקראתו, ותיקן ל„רינה ארואטי". הירושלמית ילידת רומניה, שהיא אם לשתיים, הפתיעה ב־הודעה שהיא עדיין בחופשת־לידה, וסיפ־רה שתחביבה הוא רכיבה על סוסים.

אישור מידי המארגן

עוד אחת בחופשת־לידה היתה מזל יעקב, חיפאית העוסקת בהנהלת־חשבונות. „בתחרות כמו ,מיס אלגנס' חשובות הופעה מטופחת והתנהגות מת־אימה, לאו־דווקא היופי," הצהירה נילי אחיעזר, בת 24, מרמת־חן, בוגרת בית־הספר אבני לציור, נשואה, עם ילדים־עדיין־בתיכנון.

ככה זה נמשך — בזו אחר זו: ה־ספרית הדסה ילוז, שבעלה נמצא „ב־שליחות סודית בחו"ל", הפקידה ג'ודי אנגלשטיין ־ שחיה בארץ כבר שש שנים, אבל עדיין מעדיפה להתבטא באנגלית, הפקידה הג'ינג'ית מיפו נורית מלכה, ה־

מתימרת לגובה 1.74 מטר נטו, אילנה ברנקה מנתניה, שאמרה שאין אשה לא־יפה אלא רק אשה עצלנית שמזניחה את עצמה, ואסור שזה יקרה אחרי הנישואין. את המיצעד סגרה מישל אלקיים בת ה־25, הרווקה היחידה בחבורה. מישל, עובדת כפקידה במישרד־אמרגנות בתל־אביב.

הקהל שמר על קיפאון, ולא גילה התלהבות מייוחדת לגבי הגברות שעברו לפ־ניו בסך. הזמר ששי קשת עשה כמיטב יכולתו, ואפילו גייס לעזרה כמה משיריו המעוררים של אלוויס פרסלי, אך לשווא.

השמנה הצוחקת

היא ג'ודי אנגלשטיין, העובדת כפקידה בחברת־ייצוא. ג'ודי, שעלתה לארץ מאנגליה לפני שש שנים, התביישה לדבר למיקרופון בעיברית, העדיפה להשיב לשאלות המנחה בשפת־אמה.

מחייכת למצלמה

עובדת היותה בשלבי התפשטות לקראת התצוגה, לא הפריעה לדוגמנית שלומית אמיר לחייך לכיוון צלם העולם הזה. שלומית, עם הדוגמניות קארין דונסקי וחיה קציר, הוסיפה זוהר לאירוע.

מאחרי הקלעים התחיל חבר־השופטים מחלק נקודות.

הקהל החל מתעורר יותר עם קריאת תוצאות הבחירה: „האשה החיננית" היא הדסה ילוז, סגנית שנייה — רינה ארואטי, סגנית ראשונה נילי אחיעזר (שהתקבלה לתחרות בבוקר אותו יום, כאשר פנתה למארגנים בדבר פרטים על קורס לדוג־מניות). מיס אלגנס עצמה היא אילנה ברנקה, צברית ממוצא תוניסאי, נשואה ואם לשניים, עקרת־בית המתכוונת ללמוד תיכנון־אופנה, אבל לא לפני שתנצל את כרטיס־היסה שבו זכתה בתחרות.

ה„מיס", עם סרט ירוק על החזה וזר פרחים בידיה, פיזרה חיוכים רחבים לכל עבר, קיבלה נשיקות מאמא־אבא, דיקל־מה במהירות לתוך המיקרופון שבית־אופ־נה מסויים הוא ממש נהדר, והלכה הביתה מאושרת. עכשיו יש לה אישור־בכתב מרוני פרג'ון שהיא האשה האלגנטית ב־יותר בארץ לשנת 1977.

נעמי רזן

אם לחמישה

היא דליה זחייק בת ה־34, מר־שבניקית, שהגיעה לתחרות ביוזמת בתה ה־בכורה בת השבע־עשרה ובעידוד הבעל.

בחזיה ותחתונים

שלומית אמיר החו־ליפה את בגדי התצוגה בנוכחות עם רב — המועמדות, המארגנים וסתם קהל סקרנים.

הג'ינג'ית

נורית מלכה היתה המוע־מדת התמירה ביותר בתחרות. נו־רית היפואית היא דור רביעי בארץ.

קולנוע

שביתה

נגד הביורוקרטיה האטומה

אם לא יקרה דבר עד יום ה׳, ה־15 ב־דצמבר, עומדים בתי־הקולנוע לסגור את שעריהם, כמחאה נגד היטל־העינוגים ש־אינו מאפשר עוד הפעלת המיתקנים הללו באורח תקין.

יש הרבה לומר על בתי־הקולנוע בארץ, ומעט מאד לשבח.

אבל אין זה משנה את העובדה שהענף היום, מבחינה כלכלית, נמצא בשפל ה־מדרגה. וגם אילו נמצא מי שהיה רוצה לשפר את מצב המיתקן שלו, היה מתקשה מאד בכך. המיסים מהווים כיום כמחצית מחיר הכרטיס בקופה. זאת, משום ש־קברניטי התרבות בארץ החליטו כי גדי יגיל, דודו דותן או מוטי גלעדי (שכבודם במקומו מונח) הם אמנים, וזכאים למיסוי מינימלי, ואילו אינגמר ברגמן ולואיס בור־ניואל הם מוקיונים הפוגעים ברמה התר־בותית של ההמונים, ומשום כך יש לה־טיל עליהם את מלוא כובד המיסים. דומה שאין צורך להגדיר גישה כזאת לתרבות. ניבול־פה ממילא לא יעזור.

לעבור למין. מה שיוצא מן המיסוי הגבוה, הוא שקולנוע יכול לפעול רק בת־פוסה כימעט מלאה, אחרת זה פשוט לא כדאי. בתנאים אלה, מובן שאיש מבעלי בתי־הקולנוע לא יסתכן בהצגת סרט קצת יותר מורכב, אלא יעדיף אותם המוצרים המייועדים למכנה־המשותף הרחב ביותר (וממילא הנמוך ביותר). עוד תרומה לתר־בות. תוך כדי ויכוחים עם עיריית תל־אביב אף איים אחד מבעלי בתי־הקולנוע, שאם לא יופחתו המיסים יעברו כל בתי־הקולנוע בעיר להצגת סירטי־מין.

ועוד גרוע מזה, הרשויות מפריעות ב־אורח פעיל לשינוי פני הענף, כפי שהם מתחייבים מן השינוי בהרגלי הצפיה של הקהל — לא רק בארץ, אלא בעולם כולו. הטלוויזיה מספקת היום את כל אלה שהל־כו פעם לקולנוע כדי לחפש „בילוי״. היום הולכים לראות סרט, לא סתם ל־קולנוע. הבדל זה בגישה גרם בכל העולם פיצול האולמות הגדולים, שבהם יש צורך במיספר גדול של צופים בעת ובעונה אחת כדי שההצגה תשתלם, לכמה אול־מות קטנים שבהם אפשר להסתפק בקהל מצומצם יחסית לכל הצגה. הצלחת רחוב הסטר במוזיאון תל־אביב מהווה הוכחה חיה לנכונותה של גישה זו.

אסור לפצל. בעלי בתי־קולנוע אחדים בתל־אביב ניסו כבר ליזום רעיונות מסוג זה, אבל כאן התערבה הביורוקרטיה ה־אטומה של העירייה. חוק־עזר דורש מיס־פר מסויים של מקומות־חניה יחסי למיס־פר המושבים באולם־קולנוע. החוק הונהג מאוחר למדי כך שלמעשה, מעטים בתי־הקולנוע בתל־אביב שמספקים את דרישו־תיו. היום, כאשר בא קולנוע תל־אביב וגישש אפשרות של פיצול האולם, נאמר לו כי לא יקבל רישיון משום שלא יהיו מקומות חנייה לאולמות החדשים. כתוצאה מגישה זו הופך קולנוע תל־אביב, שהיה קולנוע־יוקרה, לאכסניית מערבונים סוג ב׳ וסירטי־פעולה מפוקפקים, שמציג סרט אחד גדול או שניים מדי שנה. המושבים מז־דהמים, האולם מתרפט והולך ואין טעם או תקציב לשיפוצים, כיוון שמעטים מאד היום הסרטים המצדיקים קיום אולם שבו כ־2000 מקומות ישיבה. בבעייה דומה נת־קל באחרונה גם קולנוע חן, שמנהליו שוקלים את אפשרות פיצולו לשלושה.

פרצוף תרבותי. אילו אפשר היה למצוא בין האחראים לפרצוף התרבותי של המדינה, גם אנשים שיצאו כבר מ־עיירת הגולה, ושגילו כי „הסינמה״ זה לא רק בוק ג׳ונס וטום מיקס, אלא האמ־נות החיה והתוססת ביותר של המאה. אילו אפשר היה להסביר לאנשים אלה כי לקולנוע יש השפעה על הרמה התרבותית של עם יותר מאשר לכל הקונצרטים, התערוכות והצגות־התיאטרון (מבלי לב־טל את ערכם של כל אלה), אולי ניתן היה לגלות בהם נכונות להתייחס לקולנוע באותו הכבוד שהם מייחסים לכל האמנו־יות האחרות.

סרטים

מה קרה לוולנטינו?

ולנטינו, ביוגראפיה קולנועית חדשה של מי שהיה גדול אלילי עולם הסרטים

גם בחורף אל תבזבז מים

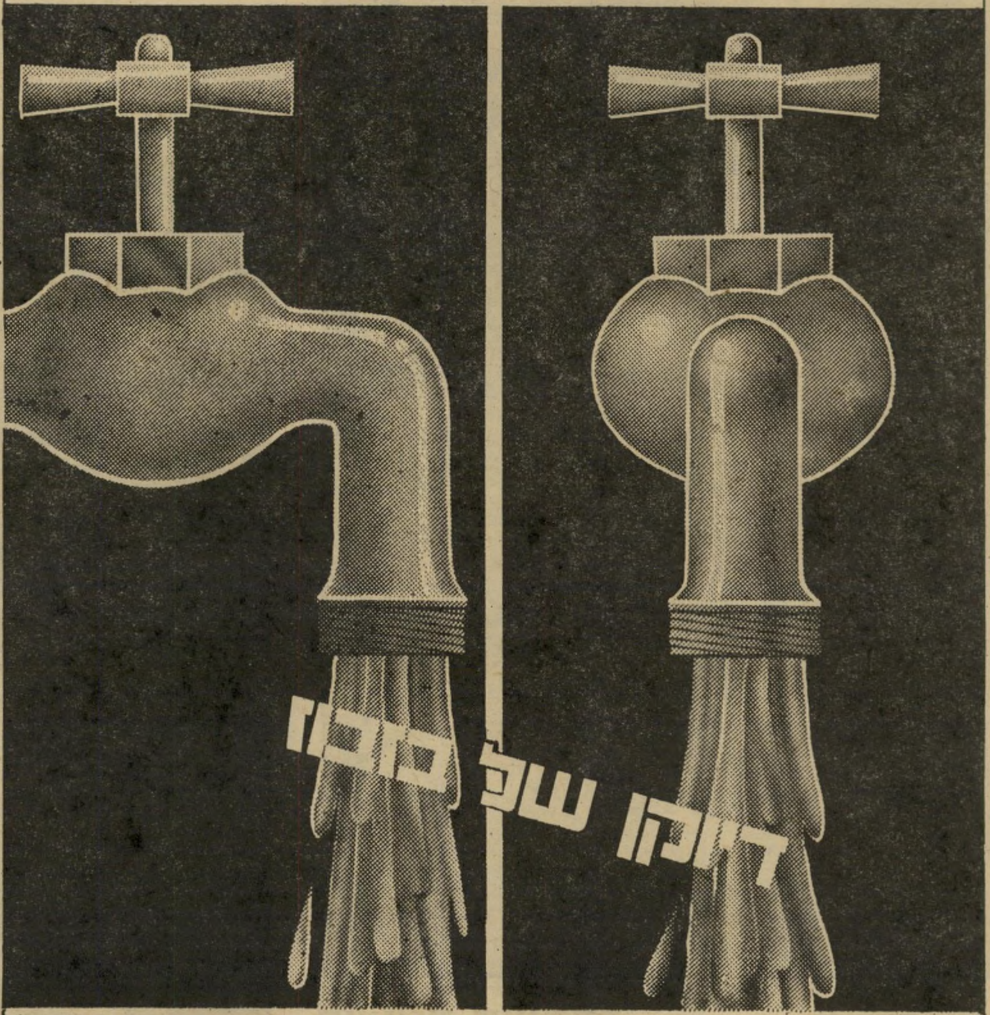

סגור את הברז בזמן

נציבות המים

תלמידי תיכון

תנו כתף למטיף תשל״ח

חובה לאומית היא
שפירות ארצנו
יקטפו, יארזו וישלחו
בידי עובדים מישראל.
גם שכרכם יהיה רב.

שירות התעסוקה לרשותכם

שירות התעסוקה

בכל הזמנים, אינו זוכה בינתיים בהצלחה גדולה ביותר. התורים אינם מזדנבים לפני הקופות, והמבקרים מתחרים ביניהם בקטילתו. רק כתבי־הקולנוע מאושרים. הסרט סיפק להם כבר עשרות עמודים של חדשות ותמונות פיקנטיות ורכילויות עסיסיות. אילו היה הסרט יכול לגבות אחוז אחד מכל אלה, היה מכסה כבר את כל ההוצאות מזמן.

ואין פלא בכך. כי האיש שמגלם את רודולף ולנטינו בגילגולו הקלנועי הוא רודולף אחר, מפורסם לא פחות. זהו רודולף נורייב, הרקדן הראשי של להקת קירוב הסובייטית לשעבר, שהעדיף לחיות במערב והפך הניז'ינסקי של שנות ה־70. הוא רקדן־כוכב שכל הופעה, כל רומן וכל קאפריזה שלו מגיעים מייד לעמוד הראשון בעיתונים.

חלום שערורייתי. בימאי הסרט, לעומת זאת, הוא קן ראסל, האיש שהחליט להראות לצופי הקולנוע את גדולי דמנות כדי להוכיח את כישוריו. התסריטאית ג'ון מאתיס, אחת הדמויות הבולטות של הראינוע האמריקאי בשנת ה־20, דחפה אותו לתפקיד ראשי בארבעה פרשי האפוקליפסה והפכה אותו לכוכב בן־לילה. ואילו נטאשה ראמבובה, אשתו השנייה (בת־אירלנד טהורה ששמה האמיתי היה ויניפרד שונסי, אבל השתוקקה להיראות אכזוטית ומשום כך אימצה את השם הרוסי), היא זו שלדעת רבים הביאה לניתוק בינו לבין המימסד ההוליוודי והפכה את שנות חייו האחרונות למה שאפשר לכנות כיום „חווייה פסיכודלית.” היא האמינה שניחנה בכוחות על־טבעיים, קשרה לוולנטינו צמיד־עבדים שבילעדיו אסור היה לו להופיע בציבור, וכתבה עימו סיפרי־שירה רגשניים ופאתטיים. מאחר שהיתה קודם־לכן מעצבת התילבושות של הכוכבת נאזימובה (שהיתה רוסיה אמיתית), היתה נטאשה משוכנעת כי אין איש שיכול ללמד אותה מה אפשר לעשות

רודולף ולנטינו
הכוכב האומלל

רודולף נוראייב
והכאריזמה החייתית

המלחינים של המאה הקודמת כחולי־מין בעלי הזיות מטורפות. זה מה שהוא עולל לצ'ייקובסקי, וזה מה שקרה לליסט ולמאהלר, כאשר הווריאציות של הזיווגים, התפתלויות־העירום של הכוכבות, ההפרעות המיניות של הגיבורים והתיפאורות הפרועות (המלוות בתילבושות הולמות) הפכו כל אחד מן הסרטים הללו דומה יותר לחלום שערורייתי בטעם מפוקפק מאשר לביוגראפיה של אמן יוצר.

ברור ששילוב של שני אלה אינו יכול להיות אלא מפוצץ, אם עוד מוסיפים על כך את העובדה שחייו של רודולף ולנטינו מספקים הזדמנויות רבות להברקות עבור שניהם. ולנטינו, אותו בן איכרים איטלקי שהגיע לארצות־הברית, הציג עצמו כרודולפו אלפונזו רפאלו פיאר פיליברט גליאלמי די ולטינה ד'אטונגואולה כדי להעמיד פני אציל, מת אומנם בגיל 31 בלבד, אבל הספיק בחייו הקצרים להפוך אגדה — הגבר הנערץ ביותר על המין הנשי במאה הנוכחית.

טאנגו להשכרה. אומנם, כאשר הגיע לראשונה לאמריקה, נאלץ עדיין להרוויח את לחמו כמדיח־כלים או מלצר, ולהשלים את ההכנסות כרקדן־טאנגו שכיר בערבים, המציע שירותיו כמורה לריקוד, לגברות הבאות־בימים שהתפעלו מן הפרופיל החטוב. ובין הסיפורים הרבים שמספרים עליו, יש גם כאלה שטוענים כי לא משך ידו מגניבות קטנות פה ושם, כאשר כל אמצעי הפרנסה האחרים לא הספיקו.

גורלו הונחה למן הימים הראשונים על־ידי נשים. זמרת האופרה ג'רלאלדין פראר ראתה אותו בחצר אולפני גולדווין ואמרה לידידותיה שהצעיר ראוי לקבל הז־ בקולנוע או איך, והיא מינתה עצמה מפיקה של ולנטינו בסרטים שלמרות תהילתו של הכוכב התקשו למצוא מימון.

100 אלף מקוננות. אחרי פרישתו מאולפני פאראמונט, כאשר מנגנון יחסי־הציבור המשומן של האולפן זנח אותו, החלו להופיע לא מעט כתבות מלגלגות על האליל („המיר את המעלות הגבריות של בני־מינו מאז אנשי המערות, ומעדיף פודרה, איפור, מיכנסי־משי וצמידים”). אבל כאשר מת, ב־1926, נפל אבל כבד על אמריקה כולה, המין הנשי נאחז היסטריה המונית, והערכה צנועה טוענת שאת דרכו האחרונה עשה „רודי” עם ליווי של כ־100 אלף נשים מתייפחות, מקוננות ומשתוללות, שניסו לפרוץ את מחסומי המישטרה כדי לזכות בהצצה אחת נוספת בפניו.

היסטריה, עבדות, גברים מאופרים, צעיר המלמד זקנות לרקוד, מובן שכל אלה הם ממש לחם־חוק עבור בימאי כקן ראסל. ולא שהוא טרח במיחד לשחזר את האמת. „האמת העובדתית היא בעיני רק אמצעי להגיע לאמת לאמיתה,” אמר פעם. וזו היתה נקודת־הזינוק שלו גם במיקרה זה. הוא קרא אולי את כל הביוגראפיות הרבות שנכתבו על ולנטינו אבל סבר, משום מה, שהן קוטעות את הסיפור המפולפל ביותר דווקא ברגע המרתק ביותר, רק משום שכך קרה במציאות.

אם, למשל, נתקל בסיפור על כך שוולנטינו הזמין לקרב אגרופים עיתונאי שהטיל דופי בגבריותו, קרב שלא התקיים מעולם, החליט ראסל שצריך לתקן את העובדות והקרב מתנהל הלכה למעשה על המסך, כך שהכל יראו את גופו

(המשך בעמוד 46)

מסקוטלנד באהבה...

Wolsey

INTERNATIONAL KNITWEAR

לחורף 77/78 הגיעו לישראל עשרות דגמים חדישים של סריגי WOLSEY, בשלל צבעים ודוגמאות, עם רוכסן או כפתורים, צווארון „וי”, „גולף” או „ניקי”.
כל סריגי WOLSEY מיוצרים מצמר טהור ובאיכות נפלאה, ושומרים על מוניטין בינלאומי ללא מתחרים זה יותר מ־300 שנה!
פנק את עצמך בסוודר חדש של WOLSEY ותיהנה מחורף חמים ונעים!

אמונה
שמחה מציעה טוב יותר

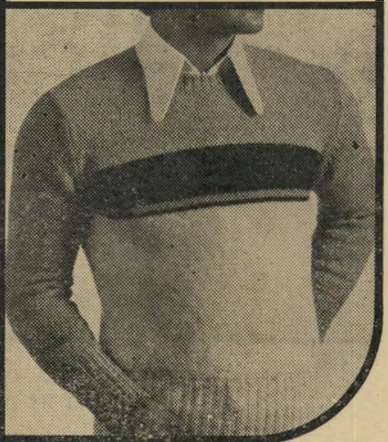

אש פרסומאים

מבצע 2222 בסלון אמבר

לרגל פתיחת המחלקה המיוחדת להשאלת חליפות לחתנים (TUXEDOS) אנו עורכים מבצע הנחות מיוחד.

כמבצע זה נשאיל
לכלה: שמלת חופה מלכותית (77/78) כולל טיפולים.
ולחתן: חליפת ערב אופנתית, חולצה, אפודה, פפיון וחפתים.
וכל זאת ב-.2,222 ל"י בלבד (כולל מ.ע.מ.)

המבצע בתוקף החל מ־1.12.77 — לתקופה מוגבלת.

הרשמו עוד היום ותהנו מהמחיר הבלתי רגיל של המבצע!

פרטים נוספים בסלון.

סלון אמבר
הסלון המלכותי לכלות ולחתנים
ת"א, רח בן יהודה 64, טל. 237394, 226632

(המשך מעמוד 45)

הנוצץ והמזיע של רודי (נוראייב) כשהוא מביס את מעליבו. ואם ולנטינו סיפר ש־הוא לימד את ניז׳ינסקי לרקוד טאנגו (ה־סיפור לא אומת מעולם), אין כמובן סיבה שראסל לא יחליט כי, אמת או לאו, זה טוב לסרט. וכך רואים את רדולף נור־אייב מלמד את הרקדן הבריטי המפורסם אנתוני דאואל, המגלם את ניז׳ינסקי, לר־קוד טאנגו.

מאונן מיקצועי. או, למשל, סיפור מאסרו של ולנטינו. האיש נאסר משום שהסוהרים מסרבים להניח לוולנטינו להש־תמש בשירותים, ולכוכב האומלל אין ברי־רה אלא לרוקן את שלפוחיתו בתוך מיכנ־סיו. כל זה, כדי להמחיש לקהל שסתם מאסר אינו עושה עליו רושם, עד כמה נפגע ולנטינו מן הקורות אותו. „בכל אחד מסרטי יש נקודות,” מסביר קן ראסל, „שבהן אני משתדל בכוונה לגרום הלם לצופה. אחרת הצופים הופכים אדישים, אחרי שהם רואים בפעם המי־יודע־כמה אותם הדברים קורים מול עיניהם.”

כישרון השיחזור. בין שאר הסיפו־

ולנטינו דומינגו אז — נורייב קרלסון
השיחזור לא אימת את השמועות

רים שליוו את הסרט, היו כמה גירסות לסכסוכים הרבים שבין „רודי” לכוכבת שגילמה את נטאשה ראמבובה, הלא היא מישל פיליפס (לשעבר אחת מארבעת ה־אמהות והאבות). למרות סצנות־האהבה החשופות הרבות בין השניים, שצילומים מרומזים מתוכן התפרסמו כבר בעיתונים רבים, מסתבר שהם שנאו זה את זה מעו־

שנשא לאשה את הגברת ראמבובה עוד לפני שהספיק להתגרש כחוק מאשתו ה־ראשונה, ג׳יין אקר. מה שקורה לו בכלא, זה כבר חווייה נוסח ראסל מהתחלתה ועד סופה. הוא נכלא בתא דחוס יצאניות הנטפלות אליו, בפינת החדר יושב מאונן מיקצועי שהמחזה גורם לו להתקפת־מרץ בתחביבו. ואם לא די בכך, הרי מסתבר

מקק הלב, שינאה שהגיעה לשיאה כאשר הרקדן חם־המזג סטר לשחקנית על ידה, וזאת השיבה לו ללא־היסוס בסטירה מצל־צלת על הלחי, „בכל הכוח,” כפי שהיא אוהבת להדגיש.

אשר למרכיב אחד בסרט היתה בכל־זאת הסכמה כללית חיובית: הצד החזו־תי. ראסל גילה כאן, לדעת מרבית המבק־רים, איפוק וטעם רבים יותר מאשר ב־סרטיו הקודמים. הוא חרש את סירטיו של ולנטינו המקורי ושיחזר את דימוייהם המפורסמים בסירטו והשילוב בין הכאריז־מה החייתית של נוראייב (שיש משווים אותה לכאריזמה של ולנטינו המקורי) לבין כישרון השיחזור של ראסל, מהווים את הצד המוצלח ביותר, לדעת מרבית המבקרים, של הסרט כולו.

רקדן רודולף נוראייב ב„ולנטינו”
שערוריות ישר לעיתונות

תדריך

חובה לראות:

תל־אביב — פנים אל פנים, תשוקה אפלה, דוקי, הגבר שאהב נשים.

חיפה — פנים אל פנים, הפרקליס, הגיס והכיס.

תל־אביב

★★★★ **תשוקה אפלה** (צפון, צר־פת) — גבר מזדקן מתאהב בצעירה ספק־

רקדן נוראייב וכוכבת פיליפס
השינאה היתה לוהטת

בתולה ספק־יצאנית, הדוחה ומפתה אותו בעת־ובעונה־אחת. סאטירה מבריקה של לואיס בוניואל על המין האנושי, שעדיין כבול לתשוקות הגוף למרות יומרות הרוח.

★★★★ **פנים אל פנים** (אורלי, שוודיה) — רופאה פסיכיאטרית מנסה להתאבד אחרי שכל תיסכולי העבר שלה מתוספים לאכזבות האישיות והמיקצועיות של ההווה. דימויים רבים בסרט הופיעו אצל ברגמן כבר בעבר, אבל המישחק שהוא משיג מליב אולמן מפתיע ומדהים מחדש בכל סרט שלהם.

★★★ **האדמה הטובה** (פאר, אר־צות־הברית) — סרט בן 40 שנה, מבוסס על רומן רב־מכר של פרל באק, על אור־דות מישפחת איכרים סינית ותיקתה לאד־מה. זה לא נראה סיני או מתקדם ביותר, אבל האהבה ניתנה בכל הפאתוס של ימי הוליווד הזוהרים, וכמה סצנות עוצרות־נשימה עד היום. עם פול מוני ולואיזה ריינר.

חיפה

★★★★ **פנים אל פנים** (רון, שוודיה) — אינגמר ברגמן כמעט חודר אל תוך נפשו דרך התמוטטותה של רופאה פסיכיאטרית (ליב אולמן). חווייה מזעזעת שראוי להתנסות בה.

מי מפחד מנשות הכוכבים

אווזי הפרא, הסיפור על אודות שכירי־חרב לבנים שמצילים נשיא כושי תוך פעו־לה נועזת באפריקה, מסווג כסרט גברי למהדרין. מילחמתון נוקשה שאין בו מקום לנשים. רשימת כוכבי הסרט מרשימה ב־החלט, וכוללת ריצ׳ארד ברטון, רוג׳ר מור וריצ׳ארד האריס.

כל אחד מבין השלושה כוכב בפני עצ־מו, שכבר הוכיח את גבריותו מעל מסכי הקולנוע.

הכל טוב ויפה, לבד מן העובדה ששלו־שת הכוכבים הללו מוכרים דווקא כמי שקשה להם מאד להתנזר מבנות המין האחר, וזאת עובדה הידועה גם לנשו־תיהם. משום כך החליטו, אולי כדי למנוע געגועים אל המין היפה ובעיות נישואין הנובעות מכך, להתלוות אליהם לאתרי הצילומים באפריקה; גם אם אינן נוטלות חלק בהסרטה עצמה. אין זה מונע מהן ללבוש בגדי קרב ולהיראות מוכנות להת־מודדות עם כל מתחרה שתסכן את שליט־תן בגבר שלהן.

למי שאינו עוקב אחר טורי הרכילות בקביעות הדרושה, כדאי אולי להזכיר ש־ברטון נשוי לדוגמנית סוזן האנט (רע־ייתו־לשעבר של אלוף־העולם במירוצי־מכוניות), ריצ׳ארד האריס הוא בעלה של שחקנית הקולנוע והטלוויזיה אן טורקל, ורוג׳ר מור נשוי זה זמן רב לשחקנית לשעבר לואיז, היחידה מבין השלוש ש־אימצה לעצמה את שם־המישפחה של בעלה.

ריצ׳ארד האריס ואן טורקל — רוג׳ר ולואי מור יוצאים לקרב
להגן על הבעל

5% והדירה שלך

תנאים מהפכניים לזוגות צעירים ★

משכנתא של 95% מערך הדירה

★ לזכאי משרד השכון.

בירושלים

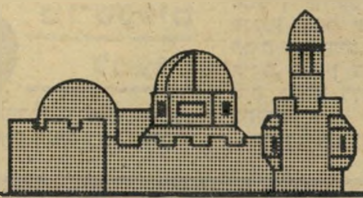

בשכ' רמות, מול נוף מרהיב
2ח' + פנת אוכל — עד 64 מ"ר.
פרטים בבית כלל, רח' יפו 97, ירושלים

בנצרת עילית

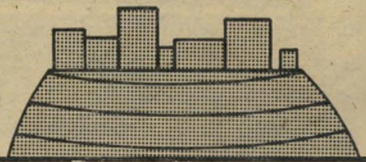

ברח' הגפן, מול נוף משגע
3 ח' + פנת אוכל, כניסה מיידית.
פרטים ברח' עצמון 1, נצרת.

בכרמיאל

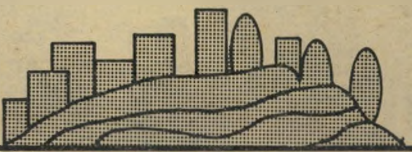

רב-קומות בשכונה הדרומית.
3 ח' + פנת אוכל
פרטים ברח' עצמון 1, נצרת.

באזור

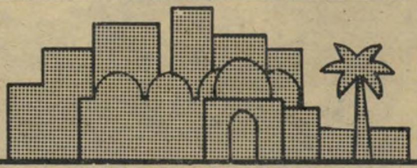

10 דקות מתל אביב,
2 ח' + פנת אוכל
פרטים ברח' דרויאנוב 5, תל אביב

אזורים כלל
חברת בנין עם יסוד איתן

לכב' לשכת הסברה אזורים בע"מ רח' דרויאנוב 5 תל אביב
אבקש לשלוח אלי מידע לגבי דירות לזוגות צעירים
הנמצאות למכירה ב: ירושלים / אזור / כרמיאל / נצרת עילית.
שם ______ טלפון ______
כתובת ______

המחירים, עדיין נמוכים!!
המבחר עשיר, והיעוץ מקצועי

★ פלשים לכל סוגי המצלמות במחירים נוחים.
★ בצוע פיתוח והגדלות צבעוניים:
אגפא, אצל אגפא;
קודק, אצל קודק;

צילומי-פספורט, בן-רגע!
החנות הותיקה ביותר בחיפה!

פוטו-ברגר
חיפה, רחוב החלוץ 32

מורלה
השטיחים המעוצבים כיצירת אומנות

בקרוב הסדרה הטלביזיונית
זה עתה הופיע מחדש
ז'אן כריסטוף

ע"פ ספרו של רומן רולן (חתן פרס נובל)

כרך א': הבקר השחר

יתר חמשת הכרכים בקרוב
להשיג בכל החנויות והשק"ם

הפצה: „גד", צ'לנוב 13, טל. 823701, ת"א.

רובקס
המתנה היפה ביותר

חובב סקי
הכן מגלשיך לחורף בחרמון
אתר הסקי בחרמון

על עורק התנועה הראשי במדינה
על גדת נחל ועל פי מעיין שוכן

הכפר שמת בצמא

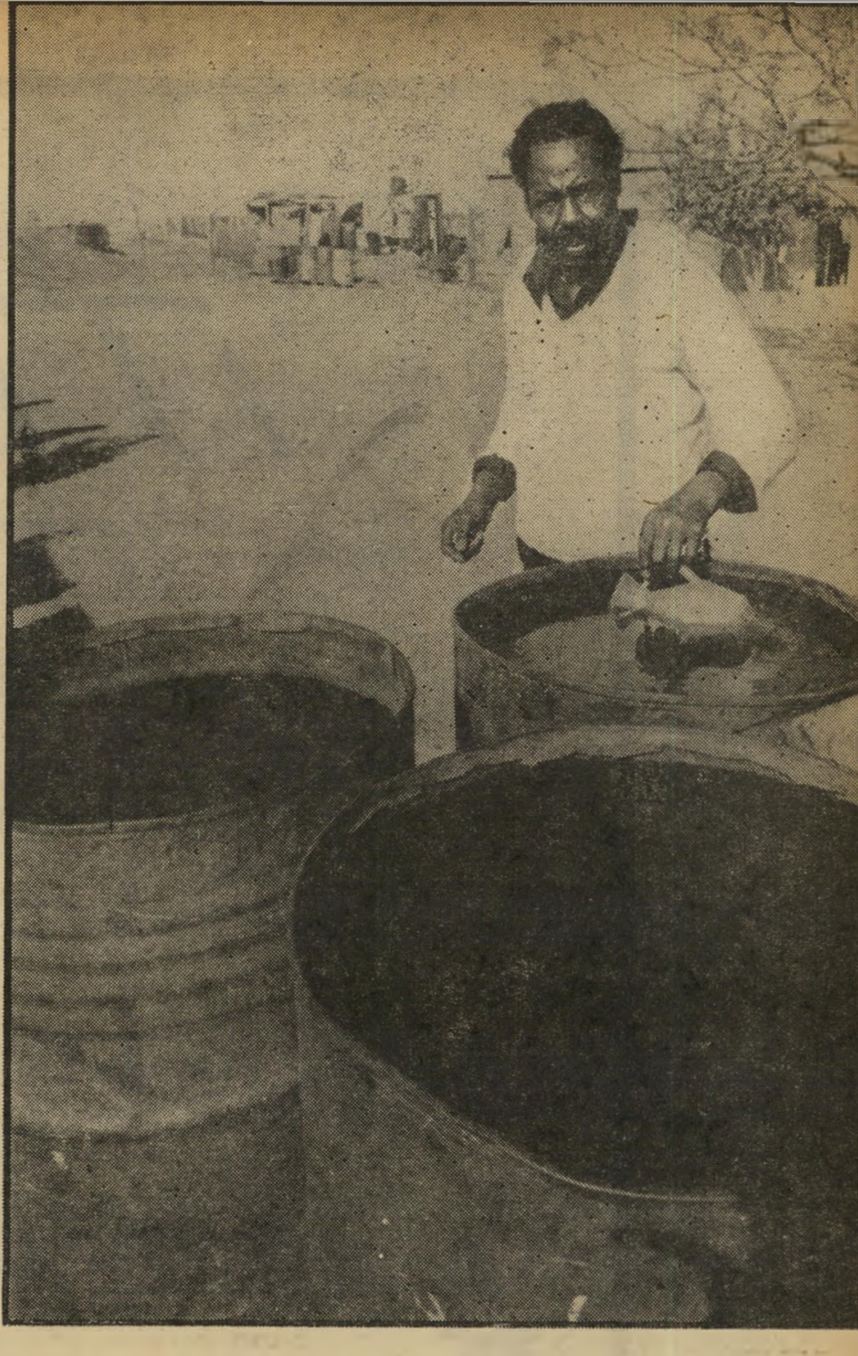

מים עכורים שואב תושב הכפר הערבי אל־מפג׳ר מן החבית. הכפר אינו מחובר לרשת המים הארצית, ותושביו אוגרים מי־גשמים בחביות. המים העומדים מעלים ריח רע, אך תושבי הכפר נאלצים לשתות אותם.

רק מעטים מבין הנהגים הרבים החולפים מדי יום בכביש תל־אביב—חיפה, סמוך לחדרה, יודעים על הדראמה המתרחשת בקירבתם. בכפר הערבי אל־מפג׳ר, השוכן על גדתו הצפונית של נחל חדרה לשפת כביש החוף במיזרח, והגובל בתחנת־הכוח החדשה ההולכת ומוקמת במערב, נושאים התושבים את עיניהם בתפילה.

כפר שלם, המונה כ־250 נפש — נשים, גברים, זקנים וטף — גווע בצמא. מכיר אותו כל נהג שעבר אי־פעם במכוניתו בסמוך. הצחנה הנוראה העולה מן הנחל היא המאפיינת אותו. בכפר עצמו, הנחבא מעבר לדיונות, התרגלו לסירחון כבר מזמן. ריח השפכים החריף מהווה חלק בלתי־נפרד ממילחמת המים המתחוללת במקום: מילחמה עיקשת בין בני הכפר הצמאים, לבין הרשויות השונות.

סכנה חמורה מהווה נחל חדרה, שהכפר אל־מפג׳ר שוכן על גדתו הצפונית. הנחל המזוהם בשפכי העיר חדרה והמיפעלים שבה, מזהם את המעיין של הכפר.

כפר אל־מפג׳ר קיים במקומו הנוכחי זה יותר מ־250 שנה, והמיסמכים שבידי תושביו מעידים על כך. הם מתקיימים זה שנים רבות מעבודה במיפעלים השונים בחדרה, כפועלים, וחלקם כעצמאים בעלי טרקטורים העובדים במישקי האיזור. בכל אחד מצריפי הכפר העלובים מוקצה מקום לכמה תרנגולות, עיזים או כבשים. עזובה והזנחה רבה שוררים בכל. לבני הכפר קשי־היום חזיתות רבות שבהן עליהם להילחם: העוני המחפיר ותנאי־החיים הירודים, ההתנכלות השיטתית של הרשויות השונות, ואוייב נוסף: הדיונות המתפשטות במהירות.

מקור מימיו של כפר אל־מפג׳ר היה מאז ומתמיד המעיין שמתחת לגשר כביש חיפה—תל־אביב. זהו מעיין עין אל־אסל, (בעיברית: „מעיין הדבש", למרבה האירוניה), שלדיברי מומחי הרשות־לשמורות־הטבע קיים במקום מזה 5000 שנה.

בשנת 1956 זוהמו מימי הנחל לראשונה על־ידי מיפעלי נייר־חדרה, שהזרימו אליו שפכים. עיריית חדרה, שבשעתו ניסתה לנקוט צעדים תקיפים נגד המיפעל המזהם, נואשה. כעבור זמן־מה החלה אף היא מזרימה את שפכי העיר חדרה אל הנחל. בתביעה שהגיש בשעתו מישרד־הבריאות נגד המפעל, זוכה המיפעל. בעירעור, שבא לאחר־מכן, זוכה שוב. הנחל המזוהם והמצחין הפך מיטרד ליושבי הכפר.

מי־שפכים למעיין

כעבור שנים אחדות, ב־1965, הוחלט להקים מעל לאפיק הנחל גשר, שיחבר את גדותיו וימשיך את רציפותו של הכביש המהיר. משניבנו יסודותיו של הגשר, נפגעו קשה מקורות מי־התהום של המעיין, והוא נסתם כליל. אז דאגו להביא אל הכפר מיכלים אחדים שישמשו את בני הכפר, אך בצימצום.

מע"צ, שעסקה בבניין הגשר, שילמה אז לעיריית חדרה סך 40 אלף ל"י כדי שזו תקים קו מים ישיר מרשת המים של העיר, אל הכפר. קו המים הזה לא חובר מעולם.

החברה לפיתוח קיסריה התנגדה בתקיפות, ב־1969, לרעיון הנחת הצינור במקום. הטענה היתה, שהאדמות שעליהן יושב הכפר הופקעו ותושביו יפונו בקרוב. בשורת־איוב זו נחתה על יושבי הכפר כרעם ביום בהיר. הם מעולם לא שמעו שהאדמות הופקעו, איש לא הודיע להם על כך.

אותה עת נמשכו עבודות הקמת הגשר. כיוון שהיה חשש שהמים הזורמים בנחל חדרה יערערו את יסודותיו, הונחו במקום כמויות עצומות של אבנים. כתוצאה מכך הוגבה האפיק, והנחל המשיך לזרום במישור גבוה יותר. זה היה שורש הרע. המעיין פורץ מן האדמה במרחק של שני מטרים מגדת הנחל. כל עוד היה הנחל נמוך לא היתה כל בעייה, אולם משהוגבה, החלו מימיו חודרים לפתח יציאת המים מהמעיין. מי הנחל המזוהמים נמהלו במי המעיין. איש לא דאג שעל פתח המעיין יותקנו צינור, משאבה או כל מנגנון אחר שיבודד את מי המעיין מן המים העכורים. יושבי הכפר, כאבות אבותיהם, עדיין נאלצים לרדת אל מקור המים, למלא דליים ולשאת אותם משם אל בתיהם.

תת תנאים ילדי הכפר וילדים מכפרי הסביבה לומדים בבית־הספר המקומי. הכיתות דמויות התאים, העשויות עץ דק, פרוצות לרוח, ולגשם. הצפיפות הנוראה גורמת שהתלמידים יישבו במרחק 40 ס"מ מהלוח. עקב כך הם לוקים במחלות־עיניים. כל פנייה למוסדות החינוך לשיפור התנאים נענת בשלילה.

מישרד הבריאות התריע לא פעם, והזהיר ששתיית מי המעיין מהווה סכנה חמורה בשל תכולת החיידקים העצומה שבהם. לא נעשה דבר בנדון.

תושבי הכפר שותים מים מזוהמים, שצבעם השחור בלבד מעורר בחילה. רבים מילדי הכפר חלו במחלות שונות ומשונות. הפעוטות לוקים במחלות־מעיים קשות לאחר שבאים אל המעיין לרוות צמאונם במימיו השחורים. אין להם ברירה אחרת.

„רבים מאיתנו עובדים במיפעלים שונים עם יהודים. אם מישהו מאיתנו יחלה, הוא עלול להדביק מאות אנשים," אומרים אנשי הכפר. רופאי קופת־חולים טוענים מזה שנים רבות, שכל המחלות שנגרמו לילדים מקורן בשתיית מי המעיין.

היום ניתן לראות בכל חצר בכפר כארבע־חמש חביות גדולות, לאגירת מי־גשמים. התושבים משתמשים במים אלה בצימצום רב: לשתייה להם ולבעלי־החיים, לניקוי הבתים העלובים, לכביסה, לרחיצה, לבישול ולשימושים נוספים. הכל — מארבע החביות שבחצר. אולם ברור מאליו שאין בזה די, והם חוזרים אל גדת הנחל עם דליים, לקחת ממי המעיין.

אחרי שפנו פעמים אין־ספור לרשו־

הבית שנקבר

על־ידי טרקטור של חברת־החשמל הוא ביתו של עלי אל־קאסי, איש ועד הכפר. תחנת־הכוח החדשה נבנית במרחק מאות מטרים מביתו, ולמרות זאת הוקמה סוללת־עפר ענקית על הבית בטענה שהדבר נעשה במיסגרת בניית תחנת־הכוח. עלי טוען שזהו אחד האמצעים להילחם בו ולשבור את רוחו כדי שיפנו את המקום.

יות ולמישרדי הממשלה השונים ואפי־לו עד שאילתה בכנסת הגיעו, נענו בני הכפר תמיד שהעניין בטיפול. אך כיוון שהיישוב מרוחק משאר יישובי האיזור, לא ניתן להתקין אליו צנרת מיוחדת ל־מרחק כה רב. בינתיים הובטח להם שממ־תינים לסיום הקמת תחת־הכוח במקום, ו־משתוקם יחוברו בקו פנימי אל רשת ה־מים שלה.

אומר עלי אל־קאסי, חבר ועד הכפר: „רוצים לסלק אותנו מהמקום, והדרך ה־יחידה שמצאו לשבור אותנו, היא להרוג אותנו בצמא.”

זליפה על שדה ענק

בכל אחד מן המיכתבים שבידי עלי, מעם הרשויות והמישרדים השונים, מציינים המשיבים כי הכפר עומד על סף פינויו, ואי־לכך אין טעם שתותקן במקום מערכת להזרמת מים. בשנת 1976 נרשם הכפר כאגודה שיתופית במישרד־החקלאות, על־מנת לקבל הקצבת מים. ההקצבה אוש־רה, והוחלט שהכפר יקבל בין 4000—3000 ממ״ק לשנה. „הם עושים מאיתנו צחוק. זה לא מספיק לשום דבר. זה כמו להזליף מים במזלף על שדה ענק,” אומר עלי.

בינתיים החליט מישרד־החקלאות, בחו־דשים האחרונים, להוריד את ההקצבה מ־4000 ל־3000 ממ״ק לשנה. אולם גם כמות אפסית זו אינה מגיעה, כיוון שתחנת־הכוח שממנה אמורים המים לזרום עומדת רק בראשית בנייתה. המעיין, מקור המים היחידי של 250 הנפשות במקום, מזוהם במשך כל ימות השנה. בחורף גואים מי הנחל שופעי השפכין וחודרים למעיין, ו־אילו בקייץ — בשל תנועת המים הדלילה במעיין — מצטברים בו חיידקים בכמויות עצומות.

בצד מילחמת המים הנואשת, לא שפר גורלם של בני המקום גם בתחומים האח־רים. הכפר, השוכן במרכז הארץ, לצד אחד הפרוייקטים הגדולים שהוקמו ב־מדינה, כביש החוף, אינו מחובר לרשת החשמל הארצית. עששיות נפט ונרות בכל בית, והבתים עצמם מעוררים דיכאון. אלה אינם אלא צריפי־עץ מטים ליפול, קרועים בצידיהם ובתיקרתם ופרוצים לרוח, לגשם ולסופות־החול. „אנחנו חיים כאן כמו לפני המאה ה־20,” אומר עלי. „לא רק מחסור במים וחשמל, אלא גם בתים של בני־אנוש לא מרשים לנו לבנות. לוחצים עלינו, ו־אומרים שאנחנו מביישים את המקום. אבל מי מבייש את המקום באמת? אנחנו, שנלחצים על־ידי השילטונות שעושים פש־עים כדי לסלק אותנו, או כל האחראים, מישרד החקלאות, נציבות המים, חברת־החשמל ועיריית חדרה?”

בכפר הוקם בית־ספר עממי שבו מחנכים את הילדים לאהבת ישראל, לשיתוף־פעולה בין יהודים וערבים, לשאיפה לצדק. בכל כיתה תלויות תמונותיהם של הנשיא, ראש־הממשלה ושר־החוץ. אך בית־הספר הזה אינו אלא צריף דל ורעוע, פרוץ קירות וגג. ה„כיתות” מאוכלסות עשרות ילדים, אך גודל מרביתן רק כשני מטר על מטר וחצי. את מחיצות העץ הדקות המפרידות בין הכיתות ניתן להפיל בדחיפה קלה. לומדים בו 128 ילדים בשישה תאים כאלה. מלמדים בו שיבעה צעירים, שאחד מהם הוא בן הכפר. התלמידים הם מבני הכפ־רים באיזור המשולש ומבני הכפר. כש־מפנה עלי למישרד־החינוך בבקשה לדאוג לתנאים מינימליים לילדי הגן ובית־הספר, נענה בתשובה הקבועה שהכפר עומד להיות מפונה בקרוב. שואל עלי: „איזו מין תשובה זו? הילדים המסכנים האלה סובלים בכיתות הצפופות. אם הם חושבים לפנות אותנו, שיביאו מיבנה זמני, או שישימו את הכיתה על פלטפורמה שתיגרר על־ידי משאית וכשנצטרך לעזוב, נגרור את בית־הספר איתנו. הילדים מתענים עכשיו. למה עושים להם את זה? למה להכניס בהם כבר מגיל הגן שינאה נגד המדינה?”

עלי טוען שהשלטונות רוצים לנשל את יושבי הכפר מן המקום, למרות שבידיהם מיסמכים ואישורים על כך שהאדמה שייכת להם. גם תחנת הכוח מ.ד. שרונים אינה מהווה גורם, לדבריו, כיוון שהגדר שלה נמצאת במרחק מאות מטרים מבתיו ה־קיצוניים של הכפר.

ישישה על פי הבאר

עלי אל־קאסי (41) הוא אב לשישה ילדים. הוא משמש נציג הכפר אצל הרשויות. ביום בואו של הנשיא סאדאת לישראל יצא עם שישה ילדיו לחדרה,

(המשך בעמוד 51)

היא אמו הכפופה, הכימעט־עיוורת, של עלי, שנלחמה עם עובדי חברת־החשמל וניסתה למנוע מהם לקבור את הבית בחול. היא השתרעה על פי הבאר העלובה שמאחרי הבית כדי למנוע את סתימתה בחול.

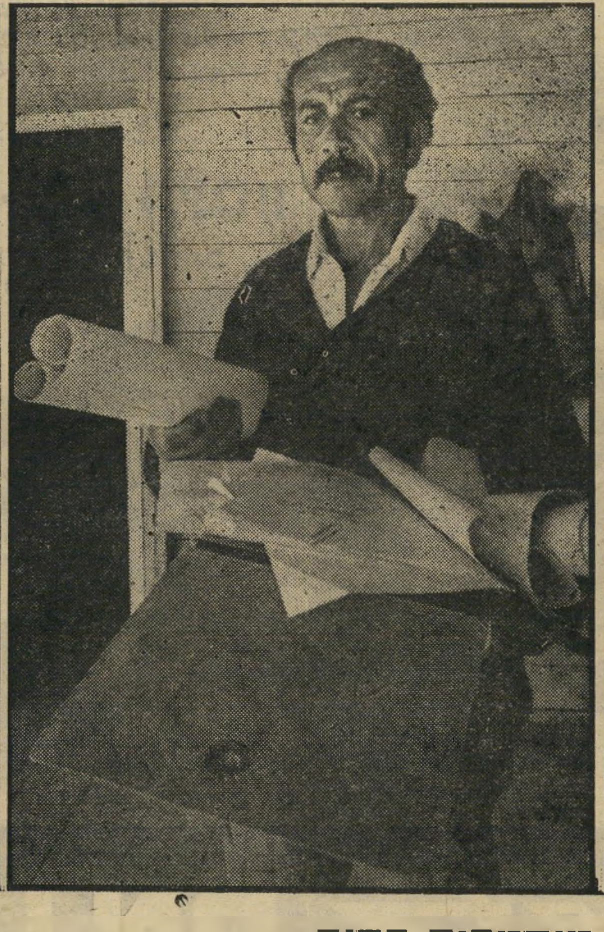

מיסמכים כחוק

מציג עלי אל־קאסי, נציג ועד הכפר, המעידים שהאדמות הן פרטיות ושייכות לתושבי הכפר. למרות שישיבתם על האדמה חוקית, מבקשות הרשויות לנשלם מן המקום. אחד האמצעים הוא מניעת מים מהכפר וסתימת הבארות שחפרו התושבים ליד בתיהם.

ילד צמא

מוצץ בקבוק חלב. מים זכים אין בכפר. ילדיו, כמו שאר התושבים, נידונו למות בצמא. הכפר שואב את מימיו מבאר מזוהמת בשפכים. ילדים רבים לוקים במחלות זיהומיות כתוצאה משתיית המים.

כל שני זוכה!

Metz

מבצע!

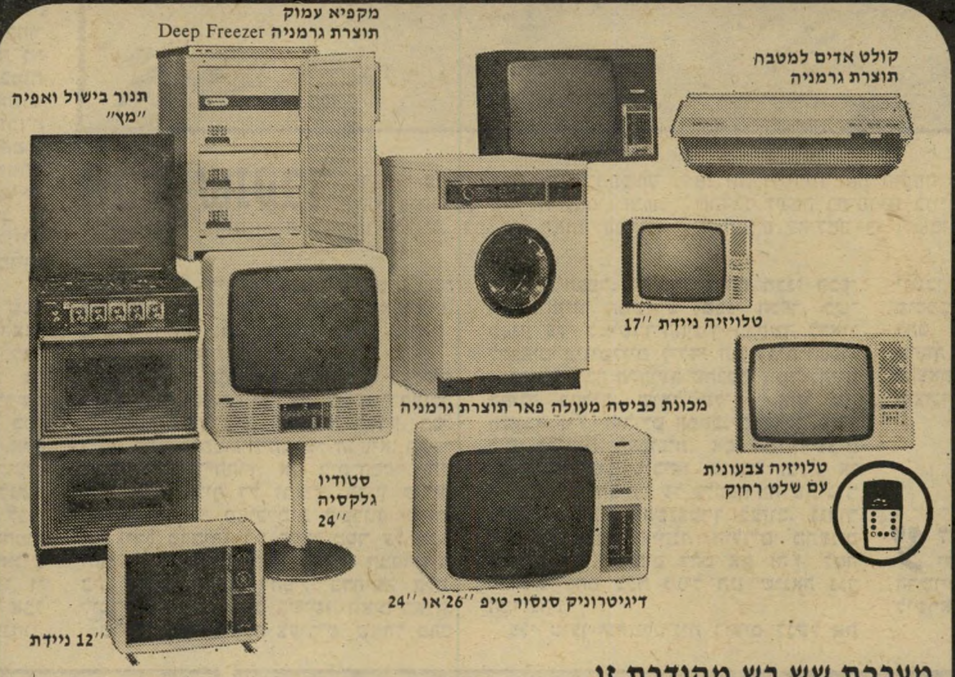

מערכת שש בש מהודרת זו,
תוענק חינם לכל אחד משני קונים
שירכשו אחד ממוצרי "מץ" המעולים
בתקופת המבצע,
בין 20.11.77 — 20.1.78.

שש-בש חינם!!

הפרס ימסר לקונה בחנות
מיד לאחר הקניה.

פרטים נוספים בחנויות.

סלון באלי
שד' הנשיא 17
עפולה 065-23172
סלון באלי
שד' הנשיא 51
חדרה 063-24042
סלון באלי
הרצל 1 חיפה
04-660275
סלון באלי
בן־יהודה 6
ירושלים 02-222627
סלון „השלום"
רח' יפו 68 (מול
בית כלל) ירושלים
02-222255
אלקטריק 2001
רח' המלך ג'ורג' 21
ירושלים 02-234780
אהרן שיר
יפו 115 ירושלים
02-222880
טטרון
דוד ילין 33
ירושלים 02-222322
אחים ברזני
מרכז מסחרי טירת
הכרמל 1 04-573969
חצרוני אברהם
העצמאות 68 קרית
אתא 04-729308
טל־קול
שד' השופטים 5
קרית מוצקין
04-700311
טל־קול
רח' ירושלים
15—17 קרית־ים
04-719568
אחים סט
בן עמי 7 עכו
04-912540
בזק (כהנים יעקב)
מרכז מסחרי רסקו
קרית שמונה
067-41887
חדד עמום
ירושלים 20 צפת
067-30460
קובי טבריה
רח' הגליל טבריה
067-20225
נתניה לעולה
הרצל 29 נתניה
053-23649
סלון אושר
שד' בנימין 5 נתניה
053-23821
מבט אוניברסל
ויצמן 2 נתניה
סוכנויות הדרום
רוגוזין 31 אשדוד
055-31407
צלאח שלמה ומנשה
מרכז מסחרי קרית
מלאכי 055-96396
א.א. אלקטרוניקה
העצמאות 48 באר־
שבע 057-78284
פיליפ
443 דימונה
057-59989
רדיו אורון
חיים עוזר 10 פתח־
תקוה 03-913940
סלון ברק
חובבי ציון 30 פתח־
תקוה 03-905707
סלון אלקטריק
נחום את מזרחי
הרצל 187 רחובות
03-957574
שילה
בן־יהודה 1 תל־
אביב בנין מגדלור

שילה
המאספים 4 תל־
אביב (אבן גבירול
פינת קרליבך)
סלון הבנקים
הבנקים 1 חיפה
04-51406
סלון סופר
אלנבי 122 תל־
אביב 03-612850
רדיו שמשון
דרך הגנה 71
שכונת התקוה תל־
אביב 03-33126
צליל אור
(אברמנטו)
אצ"ל 44 שכ'
התקוה תל־אביב
03-30386
הללה את ורדי
בן־יהודה 100 תל־
אביב 03-223766
סלון מרכזי
בן־יהודה 32 תל־
אביב 03-290647
אסתר אוניברסל
הרצל 63 רמלה
03-963077
סלון חן
אלנבי 75 תל־אביב
03-294741
רמזור (כדריה)
רוטשילד 36
ראשון־לציון
03-941673
סלון שביט
ביאליק 30 רמת־גן
03-739933
סלון סנסור
ז'בוטינסקי 91,
רמת־גן
נתנאלי
כצנלסון 12
גבעתיים 03-251132
סלון שביט
כצנלסון 145
גבעתיים 03-739231
סלון סבוי
סוקולוב 77 חולון
03-859642
סלון סבוי
סוקולוב 68 חולון
03-892588
סלון פאר
רוטשילד 32 בת־ים
03-865191
סלון מושקוביץ
רוטשילד 27 בת־ים
03-865873
גלובוס
שד' העצמאות 62
בת־ים 03-832806
אלקטרו יפו
שד' ירושלים 52
יפו 03-826877
לבל אליהו
שד' ירושלים 29
יפו 03-825608
מרכז הריהוט
והחשמל
ז'בוטינסקי 122
פרדס כץ
חמד
שד' בן־גוריון 18
הרצליה
א.ק. אלקטרוניקה
ויצמן 14 נס ציונה
סעדון אליעזר
העבודה 27 אשקלון
051-23296
סלון כחלון
הרצל 9 אשקלון
051-22601
אלקטרו אלבז
מרכז מסחרי 48—44
קרית גת 051-91381
שרותי שדרות
(צבי מחי)
מרכז מסחרי שדרות

אמץ את Metz

בית מץ — רח' מודיעין 19 רמת־גן בני־ברק (ליד אצטדיון ר"ג)

הכפר שמת בצמא

(המשך מעמוד 49)

לראות בטלוויזיה את הטכס. כשחזר לביתו, שהוא הקיצוני בכפר ונמצא במרחק כמה מאות מטרים מגדר תחנת הכוח, ציפתה לו הפתעה. טרקטור שבא מן התחנה השכנה עסק בהערמת כמויות־חול עצומות על ביתו. עלי הנדהם נענה על־ידי הפועלים כי יש בידיהם אישור להקים סוללת־עפר גבוהה ליד ביתו. כשניסה לברר אם אכן קיים אישור כזה, הסתבר שאינו קיים.

הטרקטור הענק עקר ללא־רחמים את עצי־הרחוב העתיקים והגדירים שניצבו ליד הבית. משפנה עלי לירכתי הבית, מצא שם את אמו הזקנה בת ה־70, ישישה עיוורת ושפופה, כשהיא שרועה על באר המים. הטרקטור עמד לכסות את הבאר, והישישה נלחמה בשארית כוחותיה להציל את הבאר העלובה שבלאו־הכי אינה מפיקה מים. אחרי שקבר את ביתו של עלי, עבר ה־טרקטור ועקר חורשת עצי־חרוב נוספת, שם נהגו תלמידי בית־הספר ללמוד. גם על מיגרש הכדורגל לא פסח המשחית. הוא חפר בו תעלות עמוקות והוציאו מכלל שי־מוש.

אך למפעיל הטרקטור לא היה איכפת. הוא המשיך במלאכתו, וסירב למסור את פרטיו האישיים. עלי הודיע למישטרה, ואז הופיעו שני שוטרים שטענו שהדבר אינו בתחום תפקידם, והלכו. עלי ביקש להגיש תלונה על הסגת גבול, אך הללו סירבו לקבלה. מאוחר יותר הגיע למקום קצין־מישטרה, התבונן והלך. עלי נסע לחדרה להתלונן בתחנת־המישטרה, ועמד על כך שתלונתו תירשם, כיוון שלדבריו חשש שיהרסו לו את הבית אם המישטרה לא תתערב. השוטרים סירבו. למחרת, ב־23 בנובמבר, הופיע קצין־מישטרה. משהראה לו עלי את המפות, המוכיחות שחור על־גבי לבן כי השטח שייך לו, התכעס ה־שוטר ואיים שיהרסו את הכל.

עלי שאל את קצין־המישטרה, חיים מלכה, מדוע מסרבים לקבל את תלונתו בדבר הסגת־גבול ואילו את טענות מפעילי הטרקטור מטעם חברת החשמל מקבלים, ונענה שאם לא ישתוק, יירשם לו דו״ח והוא ייעצר.

עלי הוא נתמך־סעד. ידו הימנית משות־קת כמעט לחלוטין. אך לפני שלושה חוד־שים הופסקה קיצבת הסעד שלו לפתע, ללא הסבר. „הם נלחמים בי בכל הכוח. אין לי היום כסף לקנות אפילו חתיכת סבון.״ עד שנפגע בידו, עבד עלי במיפעלי הנייר בחדרה. אז נזרק ממקום עבודתו על־ידי שוטרים שהוזמנו למפעל על־ידי ה־מנהל, שסירב להעלותו בדרגה. עלי סירב לצאת את חדרו, המנהל הזמין שוטרים, התפתחה תיגרה ובה חבטו בו באזיקים. כשהתעורר בבית־החולים, עם חבלות חמו־רות בכל חלקי גופו, הוא הפך נכה ב־30% והסתבר כי לא יוכל עוד לעולם לעבוד עבודה גופנית. התיגרה הוכרה כתאונת־עבודה. אך מאז הופסקה קיצבת־הסעד של עלי טוען מישרד הסעד, כי למעשה איננו נכה, והוא בעל ספינת־דייג וכן קבלן־בניין מצליח.

למי שייך הכפר?

מזה **שלושים שנה** נכלל הכפר ב־תחום שיפוטה של עיריית חדרה. יוש־בי הכפר בוחרים בבחירות לראשות ה־עירייה, ואפילו את הרישיונות לאופניים הם מוציאים בעיריית חדרה. אך היום מת־כחשת העירייה לאנשי המקום. במיכתביה השונים החלה העירייה מציינת לפתע, כי מעמדם ומיקומם של בני הכפר עדיין אינו ברור ולכן אי־אפשר לבוא אליה בדרישות. עיריית חדרה טוענת שלגבי קו המים ה־אמור להיות מחובר אל הכפר, הכפר שוב אינו בתחומה. זאת, שעה שהיא מעבירה קווי מים אל תחנת־הכוח הנמצאת מעבר לו. „לא יהיה פלא אם הצינור לתחנת־הכוח יעבור בתוך הכפר, כשהוא מזרים מים טובים אך־ורק לתחנה,״ אומרים אנשי הכפר.

מסכם עלי: „אנחנו לא מוכנים ללכת. היינו יכולים לעזוב את המקום מזמן, אבל שום דבר לא יעזור להם. יש כאן דיכוי וזה רק מחזק אותנו. לא בצורה כזו מנה־לים משא־ומתן. מצד אחד לא נותנים מים, מצד שני מכסים את הבתים בחול. איזה שיטות אלה? קברו את ביתי, כי אני הפעיל בכפר וחשבו שכך יפחידו את כולם. אפילו יש לאדם פסק־דין מוות והוא הולך למות. עד שיתלו אותו חייבים לתת לו מים שלא יהיה צמא. על חבל התלייה אם אבקש מים, יתנו לי. ומה כאן?״

דני גוב ■

עדות חדשה בפרשת השקל היקר מחפירות מצדה שנעלם

באורח מיסתורי, מפריכה קביעתו של פרקליט המדינה בפרשה

שקל עובר לסוחר

לפני **שישה** שבועות נסע סוחר־העתיקות דני פינקוס ללונדון לרגל עי־סוקיו. הוא סר לחנותו של שלמה מוסאיוף במלון הילטון בלונדון. שכן מוסאיוף הוא אחד מגדולי סוחרי־העתיקות בעולם.

תוך כדי שיחה עלה נושא השקל משנה ה׳ למרד הגדול שנעלם. פינקוס סיפר למוסאיוף, כי פרקליט מחוז ירושלים, מיכאל קירש, השיב לתלונתו של כתב העולם הזה יגאל לביב בדבר היעלמות השקל, כי התלונה בטעות יסודה. טען קירש: נכון שתחילה חשבו הכל, וכך גם פורסם בחוברת הרישמית על מצדה, כי מצאו ארבעה שקלים משנה ה׳ למרד. אולם אחרי ניקוי התברר כי שקל אחד היה משנה ב׳ ולא משנה ה׳.

מוסאיוף פרץ בצחוק. הוא סיפר לפינקוס כי הוא, אישית, מוכן להעיד שראה חמישה שקלים משנה ה׳ למרד. הראה לו אותם האוצר הראשי של מוזיאון ישראל, ומי שהיה אחראי בשעתו לניקוי השקלים, יעקב משורר. מוסאיוף הוסיף כי הוא יודע בוודאות שהיו חמישה שקלים ולא ארבעה, וכי אחד מהם נמכר לאספן עתיקות קנדי בשם בסין.

כאשר חזר פינקוס לישראל סיפר על שיחה זו ליגאל לביב. לביב ניצל את נסיעתו ללונדון, בעניין עדותו של יעקוב כהן בפני ועדת־שימרון, כדי לשמוע זאת אישית מפי מוסאיוף. הוא נפגש עם מוסאיוף בבית הקפה של מלון הילטון והקליט את השיחה עימו, בהסכמתו. לדברי מוסאיוף, ההקלטה תחסוך לו נסיעה ארצה, לשם מסירת עדות.

בעדותו סיפר מוסאיוף כי משורר הראה לו את חמשת השקלים לפני הניקוי — ולאחריו. הוא אמר כי לא היה צריך כמעט לנקות את השקלים, וכי אף אחד מהם לא היה שרוף. הוא משוכנע שכולם היו משנה ה׳, שכן הוא ומשורר בדקו כל שקל לחוד כדי לברר אם הוטבעו באותה מטבעה. אין לו ספק, אמר, כי משורר החזיק בידיו חמישה שקלים משנה ה׳ ממצדה. הוא גם אמר כי הוא יודע שמשורר מכר שקל אחד מהם לבסין.

הקלטה חשובה זו נמסרה על־ידי לביב, עם שובו ארצה, ליועץ־המישפטי לממשלה, הפרופסור אהרון ברק. הקלטה זו כוללת עדות ראשונה־במעלה כי היו ב־מצדה חמישה שקלים משנה ה׳ ולא שלושה, כפי שטוען סגן ראש־הממשלה ייגאל ידין. כל שקל שווה מזה זמן רב מעל ל־60 אלף דולר.

ברור כי עדותו של מוסאיוף מחייבת עתה את המישטרה לחקור ברצינות את פרשת השקלים שנעלמו ממצדה.

■ ■ ■

בוסף **על** פרשת השקל, לא הירפה לביב ממאבקו אצל היועץ־המישפטי לממשלה, כדי להניעו לחקור את יתר תלונותיו נגד ידין. במיכתב שקיבל לביב במחצית נובמבר מפרקליט מחוז־ירושלים, מיכאל קירש, ובו הטענה כי השקל משנה ה׳ לא היה ולא נברא, התייחס קירש גם לשתי תלונות נוספות של לביב.

קירש כתב כי חקר את תלונת לביב כי ידין מכר שלא כדין סרט־צילום צבעוני על חפירות חצור, שהיה רכוש האוניברסיטה, ושילשל לכיסו את התמלוגים. אומר קירש: „נערך בירור, וממנו עולה כי כ־14 סירטי צילום אוריגינליים נשלחו לאנגליה, ונעזרו בהם לצורכי הכנת הסרט המעובד של הבי־בי־סי. 14 הגלילים הוחזרו על־ידי הבי־בי־סי לישראל, ומוחזקים על־ידי הפרופסור ידין כרכושה של מישלחת־החפירות חצור. מכאן שטענתך, כאילו נמכר על־ידי ידין רכוש לא לו — נשללת.

„במיכתבך הנך מתייחס לתקבול במטבע־חוץ בשנים 1969/70. לתלונתך זו לא התלוו ראיות. אך אפילו היו כאלה, הרי לאור הוראות ההתיישנות שבחוק־סדרי־הדין־הפלילי, ובהתחשב בכך שהתלונה הוגשה אחרי עבור תקופת ההתיישנות, אין מקום לחקירה או לבירור בנושא זה. זו עמדתנו העקרונית לגבי תלונות שהתיישנו, וזו גם, על כן, עמדתי במיקרה שלפנינו.

„הפועל היוצא מכל האמור לעיל הוא

השקל משנה ה׳ למרד

כי החלטתי שאין מקום לנקוט בהליכים פליליים בעיקבות האמור במיכתביך.

„זכותך לערער על החלטתי בפני היועץ־המישפטי לממשלה, או פרקליט־המדינה, תוך 30 יום מיום שתימסר לך הודעתי.״

■ ■ ■

שלושה **ימים** לאחר מכן עירער לביב בפני היועץ־המישפטי לממשלה.

להלן נוסח העירעור:

● **נושא השקל:** הפרקליט קיבל ללא בדיקה את דברי המעורבים בהעלמות השקל, תחת לבקש את התצלומים שנעשו בלוקוס 1045 והמצויים באוניברסיטת ירושלים. צילומים אלה, שנעשו על־ידי מישלחת החפירות, מראים בבירור את השקל, שכאילו לא היה קיים, היינו משנת ה׳. הפרקליט גם לא בדק את יומן מעבדת ניקוי השקלים במוזיאון ישראל, שהיה מראה כי השקל האמור היה במצב נקי ונזקק רק לבירוש במיברשת.

לעצם העניין, ידוע לי כי השקל האמור, שעתה טוענים כי לא היה קיים, נמכר בשנת 1965 לאספן היהודי מטורונטו בשם בסין. השקל נמכר לו על־ידי יעקב משורר, מנקה השקלים ממצדה.

● **נושא הסרט:** תלונתי אמרה במפורש כי הבי־בי־סי רכש מידין זכויות לגבי הסרטים שצולמו בחפירות חצור. מר קירש מאשר כי הסרטים הם רכוש ציבורי, ולא רכושו הפרטי של ידין.

בידי הקלטות של האחראים להפקת הסרט של הבי־בי־סי על חצור, המאשרות כי רכשו מידין את הזכויות לגבי הסרטים ושילמו לו 500 לירות שטרלינג. ידוע לי כי ידין הצהיר על הכנסה זו ממכירת זכויות של סרט על חפירות חצור בדו״ח השנתי שלו לשנת 1972. הצהרתו מופיעה בתיק מס־ההכנסה שלו, וכמוה כאישור כי הוא מכר רכוש שאינו שלו.

קביעתו של הפרקליט כי כיוון שהסרטים עצמם הוחזרו, הרי שידין לא מכר אותם, היא אווילית, שכן הבי־בי־סי הגיע, כנראה לדרגה שבה ניתן להעתיק סרטים, ואין צורך להשתמש במקור עצמו.

● **נושא שכר הדירה:** הפרקליט בחר לא להיכנס לחקירה, בהסתמכו על התיישנות לפי סדר־הדין־הפלילי.

תלונתי האשימה את ידין בהעלמת הכנסותיו משכר־הדירה במטבע־חוץ ממס־ההכנסה. בכך עבר על פקודת־מס־ההכנסה. אביא לתשומת־לבך דבר שנעלם כנראה מידיעת הפרקליט המלומד, והוא סעיף 222 וסעיף 220 לפקודת־מס־ההכנסה, ה־קובעים כי על העלמות־מס במזיד, הכולות השמטה מדו״ח של הכנסות, תחול תקופת התיישנות של עשר שנים משנת־המס שבה נעברה העבירה. מכיוון שה־עבירה המיוחסת לידין נעברה בשנת 1969/1970, הרי שההתיישנות תחול רק בעוד שלוש שנים.

אבקשך להורות על פתיחת חקירה בעבירות אלה.

● אבקשך להורות על העברת החקירה ממחלקת־החקירות של מר מינקובסקי למחלקת־החקירות של מר זיגל, שלה נמסרו התלונות המקוריות. מר מינקובסקי קשור בחקירת גניבת השקלים מחפירות הכותל, שם היו מעורבים ידין וכמה סוחרי־עתיקות, וכפי שהראה פרוטוקול ה־מישפט, התערב ידין אצל שר־החינוך־והתרבות, כדי שזה יתערב במהלך החקירה אצל המישטרה. ההתערבות הועילה, והחקירה של מחלקתו של מינקובסקי הסתפקה במציאת פועל, שהורשע על גניבת שקלי הכותל, וסירבה לחקור כיצד הגיעו השקלים לסוחרי־העתיקות, ואת קשריהם עם ידין ואנשי מוזיאון ישראל.

בכבוד רב יגאל לביב.

נמר של נייר

שפת דיבור מינית ✱ הצייר שמדמה את הרחם כמטחנת בשר ✱ תרגום ספרות מצרית לעברית ✱ אגודת המומיות מבית טשרניחובסקי ✱ נבואת ברנרד שאו על הסיכסוך היהודי־ערבי

תרגום

שפה מינית

ד״ר אלכס קומפורט הקדיש זמן ללימוד ההתנהגות המינית של האדם, ומצא כי המין הוא שפת דיבור ומגע ישיר בין בני־אדם, כלשון בעלת עוצמה שאינה נופלת כלל משפת הדיבור המקובלת.

השקפה זו הביאה אותו לחבר ספר בי־כותרת חדוות המין * ולהפיץ את אותה

ד״ר אלכס קומפורט
קמה־סוטרה לעולם המערבי

שפת מגע בין בני־אדם, שפה שזכתה ב־שנות ה־70׳ להשתחרר ממעצורים, מוגבלו־יות ותסביכים.

חדוות המין עשוי לשחרר את המעיין בו ובאיוריו מחרדות ומסימני שאלה רבים, כאשר המוטיב החוזר בו הוא אחד: המין נוצר להנות את ילודי אדם וחווה, ולשמש אותם במגעם.

הספר הוא אנתולוגיה מעודנת, שכל קשר בינה לבין ספרות התנוחות שהיתה נפוצה לפני שנים מספר הוא מקרי בהחלט, וזאת למרות שהספר מכסה מספר תנוחות שאינו פחות מהן. דומה שד״ר קומפורט, הצליח ליצור בספרו מעין קמה־סוטרה של תענו־גות החושים, בהן נעזרים תושבי העולם המערבי.

זה ספר מומלץ לכל, ובעזרת המלצותיו והסבריו, יש בכוחו לעדן חייהם של רבים.

אמנות

חלום קולקטיבי

יובל יריב (35), נולד בקיבוץ דפנה, למד במכון אבני, תל־אביב, האקדמיה לאמנות בבריסל, סנטרל סקול אוף ארט, מורלי קולג׳, סיר ג׳ון ראס — בלונדון. בימים אלה נפתחה בסדנה לאמנויות ביפו ״הקומה השלישית״ תערוכתו ״תמונות מן החלום הישראלי״.

אומר יובל יריב:

„שוויון מוחלט בין בני אדם קיים רק בזכות החלום. בספרו „האדם מחפש מש־מעות״ ** מספר ויקטור פרנקל על נסיונו כרופא במחנה ריכוז, בו היה צריך להשגיח על חולי טיפוס. כתלמידו של פרויד הת־לבט פרנקל בבעיה מוסרית ורפואית: האם להעיר את החולים מחלומם, שמא ימצאו את מותם תוך חלום, או להניח להם לברוח בחלומותיהם אל הזייה יפה ואחרת כמיפלט מזוועות המציאות. לבטיו של ויקטור פרנקל הם גם לבטיו של כל אמן המנסה להשפיע באופן ויזואלי על קהלו, ולהביא אותם לחשיפה ריגשית ו־מודעות עצמית, על ידי דימויים המעו־ררים את תחושת הסיפוק העצמי בחלום קולקטיבי המנוגד למציאות חיצונית...

„אחרי מלחמת יום הכיפורים, כתיעוד על האווירה דאז וכקריאת תגר על פולח־נים ספרטאניים לוקאליים, יצרתי סידרה של תחריטים, ואחר כך ציורים גדולי מידה בהם השתמשתי בדימוי של הרחם כמטחנת בשר...

„שלא כמו באידיליה פאסטורלית שהיא חלק מהמיתוס שגדלתי עמו, הרחם אינו מיפלט נוסטלגי, מקום מחסה כחלום, אלא בעצם מקום אימתני נעדר כל חסד כמצי־אות כאן...

„שלושה חדרים נפרדים ב,קומה השלי־שית׳ מאפשרים להציג מספר שלבי יצירה שהתמודדתי עמם כנסיון של אמן לבטא תהליכי שחיקה וכפורטרט של ,החלום ה־ישראלי׳, שהוא רצף פנטאסיות והזיות ה־מתרבות באקלים של זיעה קרה...״

---

* הוצאת ספרי מידע, בתרגום יעקוב שרת, 184 עמודים בלווית איורים.
** ראה אור בעברית בהוצאת דביר.

ספרים מומלצים

תרגומצרי

בשבוע ביקורו של נשיא מצריים בי־ירושלים, קבע המזרחן פרופסור שמעון שמיר כי הסופר המצרי נג׳יב מחפוז

שיך עלי מאיים
נגד הסיפרות העיברית

בישר במאמר לפני מספר חדשים את ,מיתקפת השלום׳ המצרית. הספרות המצ־רית היא בבחינת נעלם לקורא הישראלי, ומעטים הם הספרים המצרים שראו אור בתרגום לעברית:

● ימים מאת ד״ר טהא חוסין בתר־גומו של מנחם קפליוק, בהוצאת אמנות, תל־אביב.

● יומנו של תובע בכפרי מצרים מאת איבנת אש־שאטי וסיפורים מאת מח־מוד תימור גם הם בתרגומו של מנחם קפליוק, בהוצאת עם עובד (1945).

● שייך עלי מאיים מאת יוסף אידריס בתרגום טוביה שמוש בהוצאת הקיבוץ המאוחד (1970).

● סימטה בקהיר מאת נג׳יב מחפוז בתרגום יצחק שרייבר בהוצאת הספריה לעם עם עובד (1969).

● אהבים וגשם, גם הוא מאת נגיב מחפוז בתרגום יואב גבעתי בהוצאת תמוז (1976).

תולעי תרבות

ספינכס הנייר

א. אסקופות נידרסות

כמו מומיות עתיקות שזכו ליקיצה, ניערו קשישי אגודת הסופרים העבריים את קורי העכביש הלאומניים המכסים חניטותיהם, וכיוצאים לשחר אחר ספינכסים מנייר ש־הדיו דהתה מעליהם, שיגרו ברכה לנשיא אל־סאדאת בביקורו בירושלים, והזמינו לביקור בארץ משלחת של סופרים מצריים.

עד כמה מרגש היה לשמוע את לשון החרטומים של המומיות שנחנטו בשלהי תקופת ההשכלה, ומאז אטמו אוזניהם ו־עצמו עיניהם משמוע ומראות כל שהתרחש בארץ הזאת משך שני דורות. האמת ני־תנת להאמר שהחנוטים זכו למחצית יקי־צה, כאשר נערך נסיון לאגד במסגרת אגודת הסופרים העבריים את הסופרים ה־ערבים תושבי ישראל, יקיצה שהפכה את המומיות לאסקופות נידרסות, והן נידרסו, עד שאיש לא חש עוד בחסרונן, ובחסרונה של הספרות העברית.

ב. כובשי כנען בהבל עט

מי הן המומיות שהזמינו לביקור בארץ משלחת של סופרים מצרים?

תלמידיו הסומים של חיים הזז, שחפץ לערוך בעזרת נוצת העייט שלו את מישפט הגאולה וההכחדה של ערביי ארץ־ישראל, בדומה לכובשי כנען הקדומים שחפצו ל־הכריתה מיושביה.

כל לאומני הסיפרות, חניכי אסכולתו ה־סריסית והגירגשית של ב. י. מיכלי, ש־מעודם לא הפיקו ספרות, אלא תיככו תכ־כים, והרימו רמיות כרימה, ומאמינים שניתן לחבר יצירות מופת עבריות בעזרת להביו הכהים של מגן הדויד.

בני סיעתו של הלבלר אותיקר, בני גזע הלאומנים של מרתפי הבירה, שהיו מוצאים מקום של כבוד בשדירה הנגדית לשדירת חסידי אומות העולם.

וכן שאר סחישי ספרות המכתירים עצמם בכתרי שירה פציפיסטית, והגיזונים מע־ריכת בטאוני־חיילים ונכים עבור מערכת־הבטחון, וספיחי סופרי ירושלים ותל־אביב, הזקנים כאבני חומות וגזעגים כמקימי חו־מות הגיטו. וכל שאר ספחות בית טשרני־חובסקי: הקריימרי, המגדי, השמירי, היז־הרי, השחמי, הגורי, הגלבועי, הישורוני, הריצפתי בן־שאולי, הטנפי, הלוזי, התומרי, התורני וכל שאר מתי מידבר אחרי אחרו־נים הכובשים כנען בהבל עט.

הספינכסות העיברית
החלטורה הגדולה

ג. המחמיצים

המומיות העבשות השוכנות בין כתלי בית טשרניחובסקי והטוענות לכתר הספ־רות העברית, עדת המומיות שהחמיצו את התחייה, את המלחמות, את הלשון העברית, את האמת ואת החיים האמיתיים בארץ־ישראל. המומיות שהקדישו חייהם לשעתק לשרגם, לשללבז וללססם מכל התרבויות ומכל הספרויות מבלי למצות, ולו אף, גיד אחד של מקוריות, ניעורו לשניה מקורי הלאומנות אותה עטו על עצמם, האזינו לפעמי שלום, שלא היה להם חלק כלשהו

בהתקרבותו, וראו את החלטורה הגדולה של חייהם: להיפגש עם סופרים מצרים. להזמינם לישראל, להחליף מילים בין בנית של תרבות עתיקה שהם המומיות החניקו אותה למוות, לבין נציגי תרבות עתיקה אחרת, שסופריה החיו אותה.

אלוהי הספר, אלוהי הנייר, אלוהי המילים ואלוהי השלום — רחם על המומיות העבשות, חוורינים, שכלי־הדם ניבטים בעד לעורם השקוף, שהתעוררו מיקיצת אלף השנים הלאומניות שלהם, ויצאו לשחר אחר ספינכסים מנייר שהאותיות דהו מעליהם בשמש הימתיכונית הצורבת הזאת.

ד. למה צמחה לספרות העברית דבשת?

שיר חיילים בריטי נפוץ למדי ממלחמת העולם השניה, מקרבות המדבר המערבי, שואל: למה לגמל ישנה דבשת? והתשובה היא: הוא הלך במדבר וחיפש אחר נאקה, והלך וחיפש ולא מצא, עד שהבחין בקצה המדבר בספינכס, וחשב שהוא נאקה. הזדקרה זכרותו, והוא תקע, וניסה וניסה, עד שצמחה לה דבשת על גבו.

מוסיף המלב"הד:

הלכו סופרים עבריים במדבר וחיפשו אחר ספרות עברית, הלכו וחיפשו ולא מצאו, עד שהבחינו בקצה המדבר בספרות

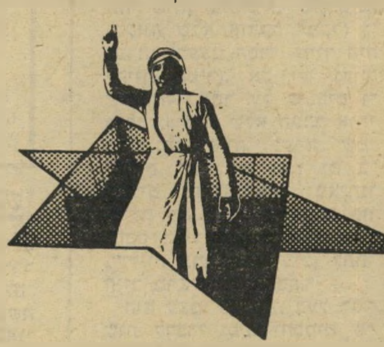

לכתוב ערבי במגן דויד
לשעתק, לשרגם, לשלבז...

המצרית וחשבו שהיא הספרות העברית. התדלדלה זכרותם, והם ניסו וניסו עד שצמחה לספרות העברית דבשת על הגב. אט באט נמוגה הספרות העברית, ונותרה הדבשת בלבד.

אחד המוצנחים

משה דור, משורר ועתונאי, היה בשנים 1975—1977 נספח לענייני תרבות בשגרירות ישראל בלונדון (אחרי בנימין תמוז). בראיון שערך עמו יעקב אגמון, בתוכנית שאלות אישיות בגלי צה"ל, סיפר דור על כניסתו לתפקיד נספח התרבות:

„...קיבל את פני קודמי בתפקיד והוליך אותי על פני חדרים ואגפים כדי להציגני, כפי שהקורטואזיה הבריטית מחייבת בפני חברי המנגנון שבלונדון, שרובו ככולו מורכב מן הפקידות המקצועית של משרד־החוץ, מה שקרוי הדיפלומטים המקצועיים. וזאת לדעת שאנו, הסופרים, אנשי הרוח ושאר אינטלקטואלים תלושים, ראשי ביצה, שמוחדרים בכוח של אלפי אטמוספירות אל תוך המנגנון הזה ע"י חתימה על חוזים מיוחדים, מכונים בפיהם „המוצנחים". ואמת נכון, יש במנגנון יסודות שאינם רואים בעין יפה את ההצנחה הזאת".

„יסודות מסויימים במשרד־החוץ — בהנהלת משרד־החוץ היא שהטילה עלי את התפקיד והנהלה זו היא שהגיעה לכלל דיעה שבתפקידים ה„רוחניים" יכולים לשאת רק אנשי־רוח ולא הפקידות המקצועית של משרד־החוץ — הנחה בודאי נאיבית (והסיפור שאני אספר — ונדמה לי שעל אף פקודת הסודיות שאני חתום עליה בתוקף היותי שנתיים עובד משרד־החוץ — אני רשאי לספר את הספור הזה כי אין בו משום גלוי סודות בטחוניים או דברים מאלפים מסוג זה או אחר שנגלו לי במרוצת עבודתי).

„הגענו לדלת מאסיבית מסויימת וקודמי, שהיה קודם לכן מקיש על הדלת, פותח ומציג בפני מי שהיה יושב בתוך החדר פנימה, נרתע אחורה ואמר: ‚לכאן לא אוליך אותך, לכאן תכנס בכוחות עצמך.' אמרתי לו — ‚וכל כך למה?' אמר לי — אני מניח שתלמד זאת בתוך זמן לא רב. אהה... כמו שאומרים המשוררים, הוא צדק, ועוד איך צדק. בחדר זה ישב מי שהיה אותה שעה הציר המדיני בלונדון, האיש מספר שתיים בשגרירות.

„עלי לציין שהשגריר שכיהן אותה שעה לא נמצא בלונדון, כי הוא נפש מחוץ לגבולות הממלכה המאוחדת. ובכן, הציר המדיני, האיש מס. 2, השארג'ה דאפייר, כמו שנוהגים לומר בשפה שפעם היתה מקובלת כשפת הדיפלומטיה, תלה בי זוג עיניים בוהות כשנכנסתי פנימה, אך מתוך שהורו לי להקפיד על כללי הנימוס בשעת התידרוכים השונים שקיבלתי במשרד החוץ לפני שפרצתי אל הקריירה החדשה שלי, הצגתי ברוב אדיבות את שמי ואת תפקידי. אני מדגיש שלא הכרתי את האיש קודם לכן ומעולם לא ראיתיו פנים אל פנים.

„את שירתי מסופקני אם הכיר, כיוון שהוא לא עשה עלי רושם של אדם שספרי שירה נושרים מחיקו, אבל כפי שהתברר לי במרוצת הזמן, לפחות את ההיבט הז'ורנליסטי שלי הוא אכן הכיר. אלא שהמחשבה הזו, ביצבצה בו, לצערי, מאוחר מדי. הוא בקשני לשבת ואני ישבתי ואז, כשהוא מתבונן בי במבט נוקב שמדד אותי מכף רגל ועד קרחתי, אמר לי שהוא רוצה להשמיעני מלים מספר. סבור הייתי לפי תומי שהוא עומד לברך אותי בברכת ‚ברוך הבא' ולאחל לי הצלחה בתפקידי, כדרך שאנשים אחרים בשגרירות, אלה שנזדמנתי קודם לכן אתם עשו.

תוך שאני מצפה לברכת ‚ברוך הבא' שלו אומר לי האיש: ‚אני רוצה שתדע, שלך אין מה לעשות כאן! אין לך מה לעשות פה, ולכן אני מציע לך שתארוז את הפקלאות (אני זוכר אפילו את שימוש הלשון האידי שהוא נזקק לו) ותחזור כלעומת שבאת.'

אפשר להניח שארשת תדהמה נשפכה על פני, ואולי אפילו פי נפער קמעא, משום שאני אמרתי לו — ‚סלח נא לי, אתה מתבדח?' ואז הוא מרים את קולו ואומר לי: ‚לא! וכשתכיר אותי תדע שאני לא מתבדח בעניינים כאלה. אני סבור שאתה צריך לדעת מה אני חושב עליך.'

שיסעתי אותו ואמרתי לו — ‚אבל אתה אינך מכיר אותי!'. הוא אמר: ‚אינני צריך להכיר. אני מכיר ויודע מי הם סופרים. היה לי נסיון עם סופרים. אתם מדברים הרבה ואינכם עושים כלום, ואנחנו איננו צריכים מוצנחים שכמותכם כדי שתלמדו אותנו מה לעשות בענייני תרבות.'

‚סלח נא לי,' אני אומר לו, ‚אבל הרי הנהלת משרד־החוץ איננה סבורה כמוך, כי הרי אני יושב כאן ממש לפניך.' ‚כן,' הוא אומר, ‚אני יודע שהנהלת משרד־החוץ איננה סבורה כמוני, אבל לי לא איכפת שתדע מה אני חושב עליך ועל הדומים לך. אתם בטלנים, מבלי עולם, אתם מסתכלים מגבוה על אנשים כמותנו. אני ביורוקרט, אינני מתבייש בזה שאני ביורוקרט ואני סבור שמדינת־ישראל צריכה עוד ביורוקרטים, אבל טיפוסים כמוך איננו צריכים כאן, וככל שתקדים להסתלק מכאן ייטב!"

קמתי על רגלי ואמרתי לו: ‚אני חושב שאתה דובר דברי הבל. הדבר הקל ביותר, אמרתי לו, הוא לקחת את המזוודות, שכן כדבריך, עדיין לא הוצאתי את תוכנן, אבל אני לא אעשה זאת. אני נשלחתי הנה לא על ידיך ואני אעשה את תפקידי כפי שאני מוצא לנכון לעשות אותו. אבל רואה אני שבהתאם למסורת מסויימת שהיתה בשגרירות הזאת, שהסופרים שנקלעים לתפקיד של דיפלומטים כותבים זכרונות, אולי אקדיש לך פעם פרק של זכרונותי.'

מי מריבה

חותם חזק ואמץ

יחיאל חזק, חרזן יליד קיבוץ, ובעל טור בחותם — שבועון על המשמר — מתפקד בעיתונו כחיים גורי בדבר. אלא שליד חזק נקרא גורי כרבנו גרשום מאור הגולה ליד כתבי חמלניצקי. בנוסף למעלה זו, הרי שמאז נעילת הרבעון קשת נותר חזק ללא במה לפירסום חרוזיו, כך שתיסכוליו ממלאים את חלקת אלוהים הקטנה לשם הפצת מררתו (הלא מחורזת) על חיי התרבות בארץ.

לפני כמה שבועות פירסם חזק מררה בגנות עניין תרבותי כלשהו. מררתו של חזק גררה תגובה מאת הסופר יגאל גלאי (שגם הוא משתתף בחותם באורח של קבע), אלא שמערכת השבועון החליטה שלא לפרסם תגובתו של גלאי.

רצ"ב נוסח מיכתבו של גלאי:

יחיאל חזק (אגב, מי זה?) החליט לנצל את השטח שהוקצב לו משום מה בנדיבות רבה על ידי מערכת „חותם", להתקפה אישית גסה ומכוערת על ד"ר גבריאל מוקד ועל המחזאי יוסף מונדי.

להפתעתי הרבה הצלחתי לקרוא את טורו של חזק הפעם עד הסוף. סיגנונו הגרוע מוכר לי, אך משפט אחד וצבוע שלו הצליח להוציא אותי מכלי: „אולם אין הדיון בהרעלת מילים זו מעניננו כאן..." כתב חזק כשהוא מנסה בחוסר הכישרון האופייני לו להסוות את התקפתו

יחיאל חזק
גסות

יגאל גלאי
תמימות

האישית על שני היוצרים כביקורת ספרותית.

לא אנקוט בגישתו הצבועה תרבותית לכאורה של אותו מר חזק, אך ברצוני לומר ישירות, וזה מענייני כאן — שכתיבתו הקלוקלת ממאיסה עלי את הקריאה ב„חותם" ותשפוכתו המילולית היתה לי לזרא.

יחיאל חזק יעשה טובה גדולה לקוראים אם יניח את מלאכת הכתיבה למוכשרים ממנו.

יגאל גלאי

נ.ב.

למכתב הנ"ל אין שום קשר להתייחסותי ודעתי האישית ליוסף מונדי ולגבריאל מוקד.

בחטף

77' נגד מוקד

בשבועון פעמי תש"ח המוצא לאור על ידי משרד החינוך והתרבות, והמכיל ריכוזי מידע מלפני 30 שנה, במטרה לשמש כחומר תיעודי לתלמידים, הלומדים את נושא מלחמת השחרור, צוטטה בשבוע שעבר תגובתו של הסופר והמחזאי הבריטי **ג'ורג' ברנרד שאו** לבעיית ארץ־ישראל: „בשיחה עם סופר איוונינג סטנדרד אמר שאו כי מחוץ לנסיעה דרך א"י ורחיצה בכינרת אין הוא יודע הרבה יותר על א"י מאשר כל קורא בעיתונים. שאו טען כי זכויות גזעיות בהסתמכות של **יהושע (בןנון)** ו**(הנביא) מוחמד** אינן קיימות ובדרך ההיגיון יכולים היהודים והערבים להסתמך רק על זכויות כיבוש. עליהם ללחום אלה באלה, אמר שאו, כשם שלחמו בארצות־הברית, רוסיה, סקוטלנד, אירלנד, בבלקנים וכפי שנלחמים עתה בהודו ובאינדונזיה. „היהודים והערבים, בתמיכת שליטים ואימפריאליסטים מקומיים, צריכים ללחום עד שיתעייפו משפיכת דמים ויפשטו את הרגל מבחינה כספית" הציע הסופר הבריטי — הוא שנאמר: אין נביא בעירו

ג'ורג' ברנרד שאו
ללחום עד שיתעייפו

● בתוכנית הרדיו הבידורית בלי מחיצות בחצות סיפר **יונה פישר,** האוצר (קוראטור) לאמנות ישראלית בת זמננו במוזיאון ישראל, שיש בכוונתו להתפטר מתפקידו, ולהתמסר לעשיית דברים מהותיים יותר. עם פירסום הידיעה, ניפתח מירוץ מטורף של מבקריי אמנות, ועובדי מוזיאון ישראל, לזכייה במיכרז העומד להתפרסם בקרוב על מישרה זו. בנוסף לכך, בישר פישר שבקרוב עומדת להיות במוזיאון ישראל תערוכת יחיד של הציירת הצעירה **תמר גטר** ● מלחמה ספרותית זוטא הכריז עורך דו־הירחון הספרותי עתון 77, **יעקב בסר,** על עורך כתב־העת עכשיו, המבקר **גבריאל מוקד.** אומנם בהכרזת המלחמה שלו, נמנע בסר מלנקוב בשמו של מוקד, אך הוא מרמז על כך בלשון סגי נהור שיושבי בתי־הקפה הספרותיים בתל־אביב אמונים עליה. וכך כותב בסר: „הטוען ל‚אבהות' על ‚דור המדינה' בספרות ומוגה כמה שמות שסדר הופעתם משתנה בהתאם ליחסיו האישיים, מבלי שיטריד עצמו לנמק מדוע פלוני כן זכה להיחשב כ‚סופר דור המדינה' ופלמוני לא — מעמיד עצמו במצב בלתי מכובד המעורר עתים גיחוך אף בקרב רעיו..." ציפורי שיר מלחשות ש„מיתקפה" זו נעוצה ברצונו של בסר לגייס לעיתונו סופרים ומשוררים המפרסמים יצירותיהם בס/קריאה, אשר עכשיו ועורכו פסולים בעיניהם. בהמשך מאמר המערכת שלו, מעיד בסר, על הסתנפותו לזרם ה„דו־שורשי" בספרות העברית מיסודו של המנ"לשורר **איתמר יעוז־קסט,** והוא מוסיף וכותב: „הדן בתרומתם של סופרי דור המדינה לספרותנו ומתעלם מהעלאת תימטיקה סוציאלית חדשה כמו ‚העליות ההמוניות', המעברות, ילדי מלחמת־העולם־השנייה, התכת, או אי־התכת־תרבויות שונות לתרבות אחת — שאולי בה הראשית לתרבות ישראלית חדשה, עושה מה שנקרא — צחוק מהעבודה...". הגיב על דברים אלה משורר בולט, שאמר: „בסר עושה צחוק מהספרות והשירה..." ● הסופר **יצחק בן־נר** זכה בפרס רמת־גן לספרות יפה ● לאחר ההצלחה חסרת התקדים של תרגומי שירת **יהודה עמיחי,** בכותרת „אמן" שראו אור בארצות־הברית, עומדים לראות שם אור עוד שני קבצי שירה מתורגמת של המשורר, העושה שם בימים אלה במסע של קריאת שיריו מחוף לחוף.

מאת דן עומר

מיכתבים לציפי

בלי הבטחות

נדמה לי שאני כבר מכירה את (1/2). היא חתומה אצלי קבע בכל פעם שהחורף מת־קרב. ואם לא התייאשה עדיין אולי זה מפני שהעניין הזה נוסה בהצלחה.

תנסו להבין לבדכם, בלי עזרתי, את הרמזים הכלולים בהודעתה הלאקונית:

„מבקשת מכל הגרושים בני השלושים ומעלה לכתוב אלי. נורא משעמם והחורף הקר מתקרב, וקצת חמימות לא תזיק לי. אינני מבטיחה דבר. אך מבקשת שהעדינות והרגי־שלות תשלוט בכיפה."

מיכתבים לפירסום במדור זה יש לשלוח לפי הכתובת: מיכ־ תבים לציפי, ת.ד. 136, תל־ אביב. מיכתבים למכותבים ב מדור זה יש לשלוח במעטפה כפולה. על המעטפה החיצונית יש לרשום את הכתובת הנ"ל ועל הפנימית — המבויילת ב בול של 65 אגורות — את מיס־ פרו של המכותב בלבד. מיכ־ תבים בלתי מבויילים לא יישל־ חו לתעודתם.

טוב, היא לא התכוונה ברצי־נות שכל הגרושים באמת יכתבו לה. היא מוכנה להסתפק גם בדוגמאות.

* * *

מכתבה של (1/2) מזכיר לי בדיחה שאני מוכרחה לספר לכם.

שלוש מלכות־יופי, אנגליה, אמריקאית וצרפתיה, רואיינו בטלוויזיה. כולן נשאלו אותה שאלה: „מה הייתן עושות לוא הייתן נקלעות לאי בודד עם חטיבה של חיילים?"

ענתה האמריקאית: „הייתי פותחת שם בר ומרוויחה הון."

השיבה האנגליה: „הייתי מבררת מי בעל הדרגה הגבוהה ביותר והייתי הופכת לחברתו."

השיבה הצרפתיה: „הבנתי את השאלה, אבל מה הבעיה?"

* * *

שני מכנסי ג'ינס

עכשיו, כששני המתחרים הרציניים שהיו לו בשטח (אל־ביס ז"ל ויהורם גאון יבל"א) עפו מהתחרות, סבור (2/2) כי הגיעה שעתו שלו. הוא עושה זאת בסיגנון אישי מאוד.

„עבדכן הנאמן הוא בן 21 פלוס, משוחרר מצה"ל כחצי שנה. יש לי שני מכנסי ג'ינס משופשפים, שפם וצו־מילואים לעוד מעט. זה כל הרכוש שלי ועוד 180 ס"מ. לא רוברט רדפורד אבל אף פעם לא אמרו לי שאני דומה למרטי פלדמן (אגב, ההובי היחיד שלי זה קולנוע).

„שונא לעבוד (אבל אין לי ברירה). שונא טיולים לאורך החוף כדי לראות את שקיעת החמה. בכלל לא אוהב את כל הדברים מאותו הסיגנון. לעומת זאת אוהב לשמוע בדיחות ואת אלטון ג'ון. אוהב לדבר (המון, המון) ולשתוק ושהב את... החברה שלי לשעבר. הייתי רוצה לצאת מזה כמה שיותר מהר."

מכן הוא מבקש שתשתדלנה להיות יפות, או לא־מכוערות לכל הפחות, ובערך באותו ראש כמוהו.

* * *

קטינה מאיטליה

מי שחושב לטייל הקיץ ב־אירופה ומתעקש לפגוש בדרך חתיכה איטלקיה, כדאי שיתחיל בהכשרת הקרקע כבר מ־עכשיו. יש לי אחת כזאת ב־מלאי. קוראים לה מרינה והיא אומנם בת 16 כיום, קטינה על פי החוק. אבל בקיץ, יימלאו לה 17 שנים וזה כבר לא הולך ברגל.

אז אם תשלחו את לחמכם ומכתביכם על פני המים, ותדאגו לטפח עמה את היחסים, יש כל הסיכויים שהיא תשמח לפגוש אתכם בדרך. אני לא יודעת עליה הרבה מלבד ה־עובדה שהיא נורא רוצה להתכתב עם ישראלים ויכולה לע־שות זאת באנגלית, איטלקית וקצת גרמנית. אני מפרסמת בזאת את כתובתה ומוציאה את עצמי מהמשחק:

Marina Assetta
Via Ferrari 8
20052 Monza, (Mi)
ITALY

* * *

מיכתב פרס

אחד כמו סאדאת

„תנו לי גבר, אחד כמו סאדאת. שיודע לעשות מילחמות, אבל גם להשלים. שכל יום מכין הפתעה חדשה. שקשה לנחש מראש מה הוא מתכוון. שמחליט ועושה — מהיום למחר.

„טוב, הוא לא מוכרח להיות סבא דווקא, כמו אנוואר. וגם השפם לא חיוני. אבל שיהיה משהו שאפשר להעריץ ולהרגיש שעושים עמו היסטוריה.

„אני מיואשת. אם לא אמצא אחד כזה בסביבה, ומהר, אצטרך לנצל את השלום שבפתח ולנסוע לארץ הנילוס, לחפש שם, אולי עוד נותרו כמוהו. ועכשיו אני רואה כבר את מבטי הזעם בעיני אלה שהלאומיות הגברית או הגבריות הלאומנית שלהם נפגעה. אז נראה אתכם, תהיו גברים."

נאומה של (7/2), גרושה, 33, „קצת שמנמונת אבל לא יותר ממה שצריך", המבקשת להזכיר ש„רגישות ועדינות־נפש, גם הן תכונות גבריות."

* * *

מכתב פרס מזכה את שולחו בשי — חבילת מוצרי יופי מתוצרת חברת **הדס**, בשווי של 200 ל"י. הפרסים נשלחים לזוכים בדואר.

חיפלוטים עם אקשן

הייתם מעלים על דעתכם שמישהו יעשה את כל הדרך מניו־זילנד עד לכאן כדי להיות עולה חדש? (3/2) עשה זאת. („בארץ חושבים שאני מופרע, אבל זה מה שחשבו עלי גם בניו־זילנד.")

למרות זאת יש לו כבר עברית לא רעה: „אני מחכה כבר הרבה זמן שתיפול עלי חתיכה גזעית שאוהבת חיפלוטים פלוס אקשן. אני בחור שאוהב לטעום הכל בחיים (גם במובן הפיסי), בחור שראה הרבה ואכל את כל השטויות והחרא שמסתובב בעולם (סליחה על הביטוי, אבל מה ש־נכון־נכון).

„רוב הזמן אני מטייל בארץ ומתפרנס מהמזל ומשאנסים, כך שלא תזיק לי איזו חתיכה שהיא גם בעלת אמצעים (ו־אחרי שאשלים עם הורי — גם לי יהיו אמצעים). אני יפה, לא חכם ולא טיפש, בן 24 ועם סטייל."

דווקא כן. אז למה לא לצרף גם אחד כזה לאוסף?

* * *

מוזת המחץ

המוזה נחתה על (4/2) ללא כל אזהרה מוקדמת ודווקא אותי היא מצאה כקורבן לתאונה:

„הימים חולפים... ועוד שנה עוברת / אתה צעיר, אך לבסוף תפסת אדישות... / ודאי חשבתי שאם קיימת אחת כמוני — / אז מוטב למות!"

טוב, אתן ודאי מבינים שזה בגלל חוש ההומור המפותח שלה. חוץ מזה יש לה עוד כמה תכונות טובות, כמו: „אני נערונת צעירה, נאה, בגובה ממוצע. אוהבת שלווה, שקט ואת החיים היפים. מחפשת גבר שאוהב, מתחשב ומבין... עם כל החיוניות הגברית וגם בעל אמצעים, לפחות! אך ב־עצם, לא זה מה שחשוב?"

ועל זה תחליט אתה.

* * *

אלוהים חולל לי נס בדמותה של שכנתי למדור, אודטה. מאז שהיא פה בעתון, ירדו ממני כל הנודניקים, שביקשו לפגוש דווקא אותי באופן אי־שי. עכשיו הם רוצים ממני שאסדר להם את אודטה. אז בבקשה, אתם יודעים את ה־כתובת. נסו לפנות אליה ישר. ושלא תגידו שלא הזהרתי את־כם: יש לה בעל, מהטיפוסים האלימים. אבל אם אתם דווקא רוצים לנסות... האחריות עליכם.

* * *

טיול עם אהבה

קודם היה לי משהו בשביל אלה המתכננים נסיעה לחו"ל. וברגע זה שלפתי מהערימה הפתעה גם למתכננות לנסוע.

(5/2) כותב לי: „בקיץ ה־קרוב אני מתכוון לתור ארצות לא מובטחות. אני מתכוון ל־תור אותן בתרמיל, שק־שינה (מקווה שלא אזדקק למקל) ו־נערה (ובעצם הסדר צריך היה להיות הפוך). אם יש נערה שמוכנה לוותר על כוכבים ו־מזלגות, אחת שלא תעכב אותי בחלונות־הראווה, נערה שמ־סוגלת לא להשתעמם גם ב־מצבים שאין לאחד מאיתנו בדיוק מה לומר — נערה כזו תזכה מצידי להרבה עזרה (גם בעליות במורדות) ומוכן להת־חייב מראש על אהבה."

הוא עצמו 26/170, בעל רגי־שות לדברי יפים וחכמים ש־יודעים לאהוב באמת.

* * *

קצת משוגעים

צמד השבוע (6/2).

„שתי מעולות, מחפשות שני מעולים. ומעולים מה זאת אומרת? חתיכים, גבוהים, חזקים וחכמים, עם הרבה חוש הומור, שיכולים ויודעים לבלות, לנצל את החיים שיהיו בלתי קונבנציונאלים וקצת משוגעים.

„בקיצור, למכתב זה מוטב שיענו רק גברים אמיתיים בני 24 ומעלה. מחכות להם שתי סטודנטיות בנות 22 + וחבל על כל רגע, תאמינו לנו."

אז מה אם הן מעדיפות רביעייה? מספיק עם הפוריטאניות.

* * *

ציפיתי לדם ואש ותימרות עשן בעקבות ביקורתה של נילי אפשטיין על מכתבה של (9/53). אבל מה שקיבלתי היה קול ענות חלושה.

„מה, אם כן, תהיה תגובתה של נילי אפשטיין, למכתב ה־הבא: 'אני בחורה בת 22 חלשה ושקטה, המחפשת את הגבר שיוכל להיכנע לי, לע־שות אותי לא שקטה ולהש־איר אותי חסרת סיפוק... רוצה גבר שהוא מכונה מקולקלת וחורקת. לו אני מבטיחה בת־זוג מכוערת, בוגדנית ורכרו־כית...' דרישות כאלה תראנה לבטח 'נורמאליות' לנילי, ה־אוווזה הפתיה."

שלך 5/93

טוב, אז אם נילי לא תענה לה, נצלו את ההזדמנות אתם, שההצעה הכלולה במיכרז ה נ"ל מדברת אל ליבכם.

השיער הארוך במדינה

אני יודעת שהיום, כאשר תיספורת נערית עדיין נחשבת שיא האופנה, לא תמצאנה הרבה שתתלהבנה מהשיא שהציבה פאני ורדי. אבל אני, שגדלתי בדור של הקוקו עדיין מתרשמת מזה. פאני ורדי, עקרת־בית תל־אביבית, אשתו של נהג מונית, היתה זוכה בפרס הראשון בתחרות השיער הארוך ביותר במדינה, אילו נערכה תחרות כזו. את רעמתה, המגיעה כמעט עד לעקביה, היא מגדלת מילדות. והמראה מדבר בעד עצמו.

תכשירי
יופי
ואיפור

הדס

בחסכון כמו בכיוון פסנתרים, אני הולך צעד אחר צעד.

הצטרפתי לתכנית "כח ח"י כפליים"

כדי לכוון פסנתר היטב צריך סבלנות. צעד אחר צעד. וצליל לצליל מצטרפים לסימפוניה גדולה. גם בחסכון. מדי חודש אני מפקיד סכום קטן בתכנית הרווחית "כח ח"י כפליים" בבנק לאומי. המענק מצטרף לקרן, הריבית וההצמדה מצטרפים לשניהם - והכל יחד צומח וגדל עד לסכום נכבד מאד. מצלצל טוב, נכון?

שקל בשעה טובה

בנק לאומי לישראל בע"מ

רחל מרחלת על כל העולם

האהובה הסודית של פוגי

מאיר פניגשטיין אולי לא היה הזמר הכי מפורסם של להקת כוורת עליה ה־שלום, אך ללא ספק היה הטיפוס הכי פו־פולארי שם. שכן על שמו נקראה התוכנית שהפכה את כוורת ללהיט היסטרי: **פוגי.**

מלבד המוסיקה היה פניגשטיין מאז ו־מתמיד אוהב החתיכות מושבע. השמועה האחרונה שגונבה לאוזני מספרת על רומן סודי שהוא מנהל עם גברת אחת נשואה מאד, ויפה מאד.

מצטערת, אך איני יכולה לגלות לכם בשבל זה את שמה, למרות שנראה כי לא ירחק היום והשניים לא יוכלו עוד להסתיר את הרומן מעיני הציבור והוא יהפך ל־פומבי.

בין פגישה לפגישה עם אהובתו הסודית נוסע פניגשטיין מיודענו על הקו בין ירו־שלים ותל־אביב. לא, שלא תבינו אותי לא נכון. זאת לא האהובה שגרה בירושלים. שם, בעיר הקודש נמצאת המתחרה שלה, אהבתו השניה של פוגי: התיאטרון.

הוא משחק כעת בתיאטרון החאן במחזה המקורי צ׳רלי קצ׳רלי. חוץ מזה הוא מת־כונן ביחד עם יתר חברי להקת כוורת לשעבר להתאחד מחדש. בשלב ראשון הם מתכוונים אפילו להביא לשם כך את ה־חתיך של הלהקה, **אלון אולארצ׳יק,** מ־ארה״ב שם הוא לומד מוסיקה.

מאיר פניגשטיין
הכוורת חוזרת

בשלב ראשון תופיע הלהקה לפני חיילי צה״ל, ובשלב שני בתוכנית חדשה לפני הקהל הרחב. ואם זוהי לא חגיגה אמיתית לאוהבי הזמר אז מה כן?!

סטירת לחי בדיזנגוף

מי שמצא פנאי להזדנגף בשבוע שעבר, יכול היה לחטוף שוק רציני למראה **אבי אלון,** בעל מועדון אל מאצ׳ו, שנראה מחסיף סטירת־לחי מצלצלת ל**ספי דבני.**

השניים שהתכוונו להינשא עד סוף ה־שנה החליטו שזה יהיה סוף הרומן בי־ניהם.

אומנם היו כאלה שידעו לספר ששני בני הזוג נישאו באיטליה בנשואין אזרחיים, אבל לדברי אבי אלה סתם לשונות הרע. אם הם היו מתחתנים, הם היו עושים את זה פה בארץ, לעיני קהל ועדה ובלי להס־תיר דבר.

אבל קרה מה שקרה, והשניים פשוט הפסיקו למצוא שפה משותפת. הם נראו רבים וניצים כמעט כל יום שני וחמישי. אבי חוזר ואומר, השקם והערב, שיהיה לו קשה מאוד למצוא מחליפה לספי, „למרות כל השיגעונות שלה היא בחורה ממדרגה ראשונה, גיזעית, יפה, חכמה וחתיכה.״

אבל כנראה שביחד אין להם כל כך הרבה מה להפש. מאז שספי לקחה חופשה ללא תשלום מאל־על, היא התחילה מס־תובבת ומשתעממת, ולא בדיוק מצאה ל־עצמה את מקומה בחיים. כנראה שהיא החלה לעשות לאבי את המוות. ומי ש־מכיר את אבי מבין שאחד כמוהו לא יתן לאף אחד או אחת לאמלל לו את החיים, או להגיד לו מה לעשות, ולכן פשוט הוציא את ספי מביתו על כל מטלטליה וחפציה, והבחורה עכשיו פנויה.

גם אבי אינו טומן את ידו בצלחת. כבר שמעתי על הילולות רציניות והמוניות המתרחשות אצלו בבית. זה לא פלא: סביב הבחור הזה מסתובבות תמיד מ־מיטב החתיכות של העיר. אבל אם תשאלו אותי, הבחור נראה לי ממש לא רציני. ומי שמחפשת רצינות כדאי שתדלג עליו.

ספי דבני ואבי אלון
גירוש מחדר המשפחה

מה שגלי לא גילתה

הצעירה בבנות משפחת עטרי המהוללת, היא **גלי עטרי,** שעד לפני כמה חודשים ישבה על תקן של זמרת מבטיחה. אלא שאז התקנאה באחותה הבכירה, **יונה עטרי,** הנשואה לקברניט אל־על **אורי יופה,** והחליטה לטוס גם היא.

עברה קורס דיילות באל־על ומאז היא טסה לא פחות מאשר גיסה. העובדה שהיא נעדרת תקופות כה ארוכות מהארץ יכלה בוודאי להצביע שהחברות הממושכת שלה עם המיסעדן ואיש־העסקים **רפי שאולי,** הגיעה אל סיומה. אבל סוף של רומן אחד עדיין אינו סופם של כל הרומנים. מסתבר כי למרות פעילותה בשחקים הצליחה גלי לנהל בחשאי רומן סוער ועם מי, לא תנחשו!

היה זה לא אחר מאשר ידידו הטוב של רפי, המיליונר הישראלי הצעיר **ארנון מילצ׳ן,** שהוא עכשיו על תקן של מפיק סרטים בקנה־מידה בינלאומי.

הרומן, שהחל לפני כחודשיים, בעת אחד מביקוריו של ארנון בארץ, עשה רושם שהולכת להיוולד כאן אהבה ממושכת. אבל היא לא האריכה ימים כמו הרומנים ה־קודמים של גלי, זה עם המלחין **דויד קריבושיי,** שנמשך כמה שנים טובות,

גלי עטרי
מחבר לחבר

או זה עם רפי שאולי. אבל העסק לא נמשך יותר מחודש, ולא רק בגלל העובדה שבאופן רשמי עדיין יש לארנון מילצ׳ן אשה חוקית, למרות שהם חיים בנפרד ובשלבי גירושין.

עירומה מתחת לפרווה

לדוגמנית־הצמרת **קארין דונסקי** אירע משהו מאד לא נעים לאחרונה. הבחורה כמו שאתם מכירים אותה, היא עובדת מסורה ונאמנה. וכך הגיעה לתצוגת אופ־נה לדגמן שם ממיטב בגדי־העונה. אבל אוי לרגע בו גמרה את העבודה. היא רצתה

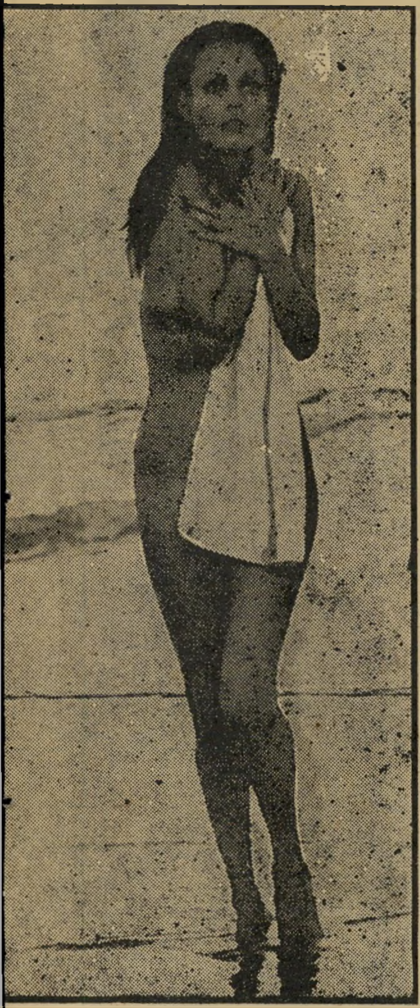

קארין דונסקי
חולצה עם סנטימנטים

להתלבש כדי לחזור הביתה, אבל לא הצ־ליחה למצוא את בגדיה.

כנראה שמישהיא גנבה בלי לעשות חשבון את כל הבגדים של קארין, מחצאית ועד חולצה, כולל הסוודר, הז׳קט והמגפיים, בקיצור הבחורה נשארה עם תחתוניה ל־גופה. אז מה עושים?

סקנדל, זה ברור. חיפוש בכל התיקים של החברות — גם זה ברור. אבל כשכל זה לא עוזר, וסוף־סוף צריך ללכת ה־ביתה, ביקשה קארין את הפרווה אותה הדגימה בתצוגה, וערומה מתחתיה הגיעה אל ביתה כולה בכי ועצבים:

„מי כבר יכול היה לעשות לה דבר כזה? ולמה דווקא את החולצה אותה לבשה ל־ברית של **נואל,** בנה הקטן, חולצה עם עבר כזה — ממש כואב הלב.״

אז מי שעשה לה זאת, קודם כל ש־יתבייש. ושנית מהרו והחזירו את בגדי המלכה, מפני שקארין מסתובבת עם כאב לב אחד גדול.

אמרגנית צמודה

כבר מזמן לא בישרתי לכם על חתונות קרבות. אז הנה לפניכם זוג שהולך לעשות את השטות שעשו רבים לפניהם: **ננסי ברנדס,** שהוא מוסיקאי ואורגניסט מעולה, וגם עולה חדש מרומניה אבל בחור על הכיפאק, יפה־תואר כמו שצריך להיות בזהמי כמוהו, מתחתן בעוד כחודש עם בחירת ליבו, **שרל׳ה קישון.**

שרל׳ה שעבדה עד לפני כשבוע בתור מזכירתו האישית של האמרגן **שלמה צח,** אמנם אירגנה לו את כל המופעים, אבל דאגה גם לארגן לעצמה את החיים. היא מצאה את ננסי בזמן שהיה הפסנתרן של **אילנית** במופע אילנית סולו. אומנם כל זה היה לפני שנתיים, אבל אין בודקים כמה זמן לוקח לאפות עוגה — העיקר שהיא מוכנה וטעימה.

השנים יגורו זמנית בבת־ים, ויש לצפות שעם מזכירה כזאת בתור אשה ועם בעל כה מוכשר בענייני מוסיקה השניים עוד עשויים להפתיע.

בלק טבק לגברים
כמו שנשים אוהבות
בלק טבק
דיאודורנט
בלק טבק
קצף גלוח
בלק טבק
משחת גלוח
black tabak
SOAP
בלק טבק
לאחר כל גלוח
כ עץ הזית
פרסום פלד מ. עמר נורברט

FB-פלא טכנולוגי...

של "סייקו" כמובן!

שעון "סייקו קוארץ" דיגיטלי זה הוא הפלא הטכנולוגי מסידרת ה-FB של "סייקו".

הוא מגלה לך הכל: שעות, דקות, שניות, יום בשבוע, חודש, תאריך.
בלחיצת כפתור הוא הופך לסטופר.
ואם תרצה - הוא גם יצלצל!
אז מה הפלא שג'יימס בונד בחר בו?

אבל הפלא הגדול הוא כיצד הצליחו לדחוס כל־כך הרבה פונקציות לתוך "קופסה" קומפקטית ועדינה כל־כך? אכן, זוהי הטכנולוגיה המיקרו־אלקטרונית שפיתח "סייקו".

זה התחיל כש"סייקו" מכר את שעון הקוארץ הראשון בעולם - וממשך לכל אורך הדרך בתנופה טכנולוגית שהעמידה את "סייקו" בראש יצרני שעוני הקוארץ, לפני כל יצרן שעונים אחר.

העליונות הטכנולוגית של שעוני "סייקו" באה לידי ביטוי בשתי תכונות עיקריות: דיוק ואמינות. העובדה ש"סייקו" מייצר בעצמו את כל חלקי השעון עושה אותו לאמין ביותר.

אשר לדיוק - הרי המספרים מדברים בעד עצמם: "סייקו קוארץ" מגיע לדיוק של פחות מ-3 דקות בשנה.

בד בבד עם התנופה הטכנולוגית מקפיד "סייקו" על עיצובו של השעון בהתאם לאמות מידה של הנדסת אנוש.
לכן גם FB - השעון המופיע בתצלום - הוא השעון הרב־תכליתי הנוח והפשוט ביותר להפעלה.

בזכות השילוב המוצלח של תחכום טכנולוגי ופשטות בתפעול - נמכרים דגמי הקוארץ הדיגיטלי של "סייקו" יותר מכל שעון אחר מסוגו בעולם.
ל"סייקו" המיגוון הגדול ביותר של שעוני קוארץ: אחד מהם בוראי עונה על דרישותיך.
בוא לראות את דגמי FB בחנויות השעונים המובחרות.

גם ג'יימס בונד עונד אותו!

מוקד

SEIKO QUARTZ
ככל שזמנך יקר יותר.

JEANS BY JEAN MACHINE

F.U.S

סוכן בלעדי: "קנדיד" דיזנגוף 102, ת"א טל: 236838

קבלת מודעות
לכל העיתונים
במחירי המערכת

פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117, 227118
חניה חופשית

רובקס
המתנה השימושית ביותר

ארומור
רהיטים רלתות וקירות

מורלה
מטפים המעוצבים פיצירת אומנות

תשקיף

בגין מונע מדיין לנגן

כינור ראשון!

מקורביו של שר־החוץ משה דיין מתמרמרים לאחרונה על כי ראש־הממשלה מנחם בגין דוחק את רגליו של דיין גם בתחומים הנוגעים לו ישירות.

כדוגמא מצביעים אנשי דיין על כך שבגין עצמו התעקש להיות מארחו של שר־החוץ האמריקאי, סיירוס ואנס, בעת ביקורו בישראל, נשא את כל הברכות והנאומים לכבודו ואף הגיב על הפגישה עימו באמצעי־התיקשורת. בדרך כלל מקובל כי המקביל בדרגה לאורח הרשמי, הוא המארח אותו רשמית. פרשה זו הגבירה את המתיחות בין אנשי מישרד־החוץ ואנשי מישרד ראש־הממשלה.

אנשי מישרד־החוץ מתמרמרים גם על העובדה כי בנסיעתו הנוכחית לארצות־הברית לא נטל עימו בגין אף אדם ממישרד־החוץ, הסתפק באנשי מישרדו וביועץ־המישפטי לממשלה.

מכינים עוד

מסעות לבגין

שגרירי ישראל בבירות שונות בעולם עמלים על אירגון הזמנות נוספות לביקורים ממלכתיים עבור ראש־הממשלה מנחם בגין.

הצלחת ביקוריו של בגין ברומניה ובבריטניה שיכנעה אותו כי לביקורים אלה ערך הסברתי ותעמולתי ראשון במעלה. לכן, למרות מצב בריאותו הרופף, הוא התרצה לערוך ביקורים נוספים מעין אלה בעתיד. מאחר שבמצב היחסים הנוכחי בין ישראל לצרפת נפלה התוכנית להזמין את בגין לביקור ממלכתי, ומאחר שבגין יסרב לערוך ביקור ממלכתי בגרמניה המערבית, נותרו עוד מיספר מדינות הבאות בחשבון למטרה זו: קנדה, דרום־אפריקה, הולנד, בלגיה ואולי גם אוסטריה.

לא מן הנמנע כי בגין יוזמן גם בעתיד הקרוב למדינה אפריקאית שאינה מקיימת יחסים עם ישראל. מאמצים קדחתניים לאירגון ביקור זה נערכים באחרונה.

האיש המנסה לארגן ביקורים אלה הוא השגריר הנודד של משה דיין, אהוד אבריאל.

תחנת־כוח תסייע

לגידול סרטנים

ייתכן כי מי הים שישמשו לקירור הטורבינות של תחנת־הכוח הגדולה החדשה המוקמת והולכת ליד קיסריה, במוצא נחל חדרה, ינוצלו לגידול סרטנים (שרימפס) באגם מלאכותי, כי עיקר לשם ייצוא.

קיבוץ גן־שמואל, השוכן בקירבת חדרה, מבקש לנצל את מי התחנה כי שתוקם, לשם הקמת ענף גידול שרימפס. שניים מחברי הקיבוץ שחזרו מיפאן, שם השתלמו בגידול פירותיים בשיטות מלאכותיות, טוענים כי ניתן לנצל את מי התחנה החמים לגידול סרטנים בבריכות שייבנו בחולות הסמוכים. לדבריהם יהוו החולות מסננת טיבעית לזיהום הנוצר בתנאי גידול כאלה.

ראש המשלחת

המצרית -

שר־החוץ הבא

ההערכה הרווחת בקאהיר כיום היא ששר־החוץ הבא של מצריים יהיה איסמנט עבדול מג'יד, שגריר מצריים באו"ם, העומד בראש המשלחת המצרית לשיחות השלום בקאהיר.

מינויו של בוטרוס ראלי, ממלא־מקום שר־החוץ המצרי איסמעיל פאהמי שפרש ערב נסיעת סאדאת לירושלים, היה מלכתחילה זמני. עבדול מג'יד ימונה ככל הנראה לתפקיד שר־החוץ בתום שיחות ההכנה בקאהיר.

מוטה יכהן

עד חודש אפריל

הרמטכ"ל, רב־אלוף מרדכי („מוטה") גור ימשיך בתפקידו לפחות עד חודש אפריל 1978 כאשר האופציה להארכת כהונתו לתקופה קצרה נוספת נשארה פתוחה. התקרית בעקבות העבירה המשמעתית של הרמטכ"ל, שהעניק ראיון ללא אישור ערב ביקור סאדאת בישראל תוסלה.

בשיחה עם ראש־הממשלה הוסכם על המשך כהונת הרמטכ"ל לתקופה של שלושה חודשים נוספים לפחות.

פרס ביאליק

לקובנר וזלדה

פרס ביאליק, הפרס הספרותי היוקרתי המוענק מדי שנה על־ידי אגודת־הסופרים, **יוענק השנה לשניים: לסופר לוחם הגיטאות אבא קובנר, ולמשוררת הירושלמית זלדה.**

יופסקו מסיבות

המשמר האזרחי

שר־הפנים הד"ר יוסף בורג, יורה להפסיק את המסיבות אותן נוהגים לערוך סניפי המישמר האזרחי ברחבי הארץ.

לבורג נודע על מסיבה שעלתה רבבות לירות, שנערכה על־ידי המישמר האזרחי בכפר המכביה ברמת־גן. במסיבה השתתפו ראש עיריית רמת־גן הד"ר ישראל פלד ומפקד המישמר האזרחי ניצב מולה כהן. בורג הורה לכהן להפסיק את המסיבות, גם אם הן ממומנות על־ידי העיריות או המועצות המקומיות.

בן־ארי ביטל תוכנית

מחלקת הנופש

יו"ר הנהלת „אל על", מרדכי בן־ארי, ביטל את הצעתו להנהגת מחלקת נופש בטיסות „אל־על" מישראל לאמריקה, במחירים נמוכים במקצת ממחירי טיסות קבוצתיות.

הצעתו נועדה להתחרות במחירי הטיסות מאמריקה לאירופה שהונהגו לאחרונה, 250 דולר הלוך ושוב, לעומת המחיר הקודם של 500 דולר. מחיר טיסה מאמריקה לישראל הוא כ־700 דולר.

בן־ארי ביטל את תוכניתו זמן קצר אחרי שחברת טי־וו־אי האמריקאית הגישה הצעה למחלקת נופש מאמריקה לישראל במחירים נמוכים ממחירי אל־על.

יוכפל מספר הטיסות

בין מכסיקו וישראל

חברת אל־על המקיימת עתה טיסה שבועית אחת בקו תל־אביב—מכסיקו־סיטי, מנהלת עתה מגעים לשם הכפלת מיספר הטיסות, לשתיים בשבוע.

בניגוד לתחזיות המוקדמות בדבר אי־הריווחיות של הקו למכסיקו, הסתבר בחודשים האחרונים כי הקו נושא את עצמו, בעיקר תודות למיטענים המועברים בו.

כמו־כן צפויה בעתיד תנועת צליינות מוגברת של קאתולים אדוקים ממכסיקו. על רקע השיפור הקיצוני שחל ביחסי שתי המדינות, סביר להניח כי מכסיקו תיענה לבקשה.

יתוקן חוק הצוואות

מישרד־המישפטים מכין עתה הצעת תיקון לחוק הצוואות, כדי להסדיר את בעיית החשבונות המשותפים בבנקים. במצב הנוכחי, כשנפטר אדם והשאיר בבנק חשבון שהוא משותף, היינו על שמו ועל שם נוסף, עובר החשבון לבעלותם של השותף לחשבון ושל יורשי הנפטר, כשהם מקבלים חלקים שווים.

תקנה זו סותרת, לרוב, את תנאי הצוואות של בעלי החשבונות, המורים לחלק את הרכוש באופן שונה. כדי לתקן סתירה זו עומד מישרד־המישפטים לתקן את החוק הקיים.

הבורסה

הזדמנות לעשות כסף

המפולת בבורסה נותנת הזדמנות זהב לעשות כסף — יותר מאשר בתקופות השיא. כדאי לזכור כי העשירים הגדולים עשו את כספם כאשר מכרו כשכולם קנו, וקנו כשכולם מכרו.

ביקור סאדאת

על גבי תקליט

אחרי האלבומים והספרים שכבר הופיעו או עומדים לצאת לאור בעקבות ביקור נשיא מצריים, אנוואר אל־סאדאת, בישראל, הגיע גם תור התקליט.

חברת פריבראס עומדת להוציא לאור תקליט על הנושא „סאדאת בירושלים". בתקליט ייכללו תיאור ביקורו של סאדאת בישראל וכן קטעים נבחרים מתוך הדברים שהשמיע בכנסת, במסיבת־העיתונאים ובמעמדים רישמיים אחרים בירושלים.

עתה הזמן להיכנס למניות בצורה סלקטיווית, ומובטח לך להצליח. בחרתי בעשר מניות משטחים שונים. כולן ירדו בחודש האחרון 20 עד 50 אחוזים. כולן תעלינה שוב, ונראה כי הגיעו כבר לתחתית ועתה הכיוון יהיה למעלה, במהירות שונה לגבי כל אחת מהן.

בין הבנקים, מומלצת מניית בנק הפועלים אשר הבנק מבטיח כי לא תרד מתחת ל־420 (מניות רגילות). משקיע סולידי שמרן יקנה מניה זו כאשר הוא מבוטח נגד ירידות, וירוויח עם העלייה הצפויה.

מנייה שנייה בין הבנקים היא של בנק לאומי, ששערן ירד מתחת לשער בנק הפועלים ונראה כי בבנק החלו עושים להעלאת השער של המנייה. מנייה שלישית היא אופציות 2 של המיזרחי, העולות תמיד כמו טיל עם כל עלייה קלה בשערי המיזרחי. מניית המיזרחי עצמה, ירידתה נעצרה השבוע, והחלה עלייה בה. בתחום התעשייה מומלצות מניות כמו עלית, פרוטארום וים המלח, ששעריהן הגיעו לתחתית והן ברמה נמוכה ביותר ותעלינה מחדש במהירות.

בתחום המקרקעין מומלצת מניית נכסים ובניין, ששערה נמוך להצחיק והמחלקת סוכריות רבות מדי שנה. רוכש מנייה זו יקבל לפחות 40% מרווחיה בסוף השנה, וזוהי קנייה טובה.

בתחום הביטוח מומלצת סקוריטאס, שכימעט לא ירדה במפולת האחרונה. בתחום הנפט — דלק, ששערי מניותיה ירדו לרמה מושכת ביותר ומניות נפטא, שאף שעריהן ירדו לרמה כדאית.

זכור כי הקונה עתה יצטרך לחכות למחצית השנייה של ינואר, ולא יוכל לעשות אחוזים תוך יום־יומיים. אבל הוא יעשה אותם.

המחיר: 12.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.) מספר 2102 ה' טבת תשל"ח, 15.12.77 שנה 42

העולם הזה

סאדאת ובגין
על חולצה בקאהיר